

YRBK

2022

2024

YRBK
2022
2024

Letna knjiga študijskega programa krajinska arhitektura: YRBK 2022-2024

Urednici: Mateja Kregar Tršar in Nadja Penko Seidl

Avtorji in avtorice prispevkov: Andrej Bašelj, Tadej Bevk, Tatjana Capuder

Vidmar, Marko Dobrilovič, Nejc Florjanc, Davorin Gazvoda, Mojca Golobič,
Barbara Kostanjšek, Mateja Kregar Tršar, Ana Kučan, Naja Marot, Darja Matjašec,
Nadja Penko Seidl, Tomaž Pipan, Valentina Schmitzer, Filipa Valenčič

Oblikovalka publikacije: Manca Krošelj

Avtorica naslovnice: Kaja Podgoršek, Linije

Lektor besedila: Tomaž Petek

Založba: Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Tiskarna: Cicero, Begunje, d.o.o.

Število brezplačnih izvodov: 300

Ljubljana, december 2024

ISSN 2738-4187

Letna knjiga
študijskega programa
krajinska arhitektura

YRBK
2022
2024

A

Z

A

L

O

1 UVODNIK	7
2 ŠTUDIJSKI PROGRAM	8
Dodiplomski program študija krajinske arhitekture	9
Magistrski program študija krajinske arhitekture	9
Doktorski program	12
Mednarodno sodelovanje	13
3 ŠTUDENTJE	14
Predmeti	16
Drugi študentski projekti	136
Študentske nagrade	156
Diplomanti in magistranti	160
4 ZAPOSLENI	166
Umetniško delo oddelka	168
Raziskovalno delo oddelka	174
5 NAJPOMEMBNEJŠI DOGODKI	188

1 UVOODNIK

PREGLED 2022/24

Predstavljamo vam novo, četrto izdajo letne knjige Oddelka za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. V njej je zbran del bogatega ustvarjalnega opusa naših študentov, ki so v zadnjih dveh študijskih letih ustvarili projekte, ki niso le vaje v tehničnem znanju, ampak odsev njihovega razmišljanja o svetu, v katerem živimo, in prostoru, ki ga oblikujemo. Na našem oddelku že desetletja pripravljamo mlade krajinske arhitekta na zahtevne prostorske izzive sodobnega sveta. Naše delo obsega široko množico nalog, ki segajo od reševanja velikih prostorskoarhitekturnih problemov do obravnave najdrobnejših oblikovalskih detajlov. Naše 'platno' je prostor v najširšem pomenu besede, v katerem narava in človek vsak po svoje puščata svoj pečat.

Krajinska arhitektura je disciplina, ki združuje umetnost, znanost in družbeno odgovornost. Vsak prostor, ki ga obravnavamo, nosi svojo zgodbo, svoj unikatni pečat časa in rabe. Krajinski arhitekti vedno dobimo v obravnavo že 'popisan list', prostor, v katerem sta narava in človek z različno intenziteto pustila sledi. Naša naloga je, da te sledi prepoznamo, jih povežemo v novo celoto in prostorom vdahnemo novo življenje. S tem spreminjamo funkcije, videz in vpetost prostorov v širši kontekst ter jih prilagajamo novim potrebam in izzivom, s katerimi se spoprijemamo v sodobni družbi.

V tej letni knjigi, ki je zaobjela ustvarjanje zadnjih dveh študijskih let, prvič predstavljamo izbor

del, ki je tematsko zasnovan. Urednici tokratne izdaje sva želeli delo preteklih dveh let predstaviti skozi prizmo vodilne misli oz. rdeče niti, ki sva jo poimenovali »Nazaj h krajini«. V tem naslovu se skriva dvojni pomen. Prvič, poudariti sva želeli vlogo, ki jo imamo krajinski arhitekti pri PREurejanju krajine, pa naj gre za zadovoljevanje novih, drugačnih potreb ali za sanacijo preteklih bremen. Drugič, v tem obdobju se je tudi strokovno delo sodelavcev oddelka na neki način usmerilo nazaj h krajini oz. k nalogam na področju načrtovanja, upravljanja in varstva krajine, ki so temelj stroke pa tudi samega izobraževalnega procesa.

Študentska dela, ki so nastala pri različnih predmetih našega oddelka, odražajo bogastvo pristopov in tematsko raznolikost. Poleg teh so vključeni tudi projekti in delavnice, ki smo jih mentorirali zaposleni na oddelku, čeprav niso del obveznega študijskega procesa, ter nekateri naši raziskovalni in umetniški projekti. Poudarili smo tudi preglede dogodkov, ki so zaznamovali to obdobje in širili obzorja našim študentom pa tudi širši strokovni javnosti.

Naše pedagoško, znanstveno in umetniško-raziskovalno delo na področju krajinske arhitekture v Ljubljani razvijamo že 50 let. Ta pomemben mejnik smo septembra 2022 zaznamovali z mednarodno konferenco Evropskega sveta šol krajinske arhitekture (ECLAS) z naslovom *Scales of Change* (Merilo sprememb). Ta konferenca je bila priložnost za refleksijo o spremembah, s katerimi

se spoprijemamo v našem delu, in o različnih merilih, na katerih te spremembe udejanjamo. Hkrati pa je bila tudi priznanje našemu dolgoletnemu delu ter prizadevanju za napredek in razvoj naše discipline. Če je konferenca ponudila enkratno priložnost za pogled nazaj, torej na same začetke študija, je obenem odlična prelomnica, da se ob njej vprašamo, kako naprej. Pedagoško, raziskovalno, umetniško in strokovno delo oddelka je že od samih začetkov usmerjeno v iskanje odgovorov na vprašanja, *kje, kaj in kako*. Pri tem se odzivamo na aktualne prostorske, okoljske in družbene probleme, prevzemamo in razvijamo nove metode ter uporabljamo nova orodja, ki so nam v pomoč pri iskanju odgovorov na ta vprašanja. V petdesetih letih izobraževanja in delovanja na področjih načrtovanja, upravljanja in varstva krajine smo nešteto-krat odgovorili na zgoraj zastavljena vprašanja, a si jih kljub temu znova in znova zastavljamo.

V tej letni knjigi so predstavljene samo materialne sledi, ki so jih naši študentje pustili za seboj, a velik del pedagoškega procesa in njegovih rezultatov ostaja neviden. Študente pripravljamo na delo v interdisciplinarnih skupinah, v katerih se morajo naučiti sodelovanja, strpnosti in razumevanja različnih strokovnih perspektiv. Hkrati pa jih skozi individualne projekte in predstavitve učimo samozavesti, kritičnega razmišljanja in pripravljenosti na poklicno pot po končani fakulteti. Vse to so neprecenljive veščine, ki jih bodo naši študentje prinesli s seboj v prakso in s katerimi bodo prispevali k oblikovanju boljšega in bolj premišljenega prostora. Knjiga, ki je pred vami, ni le zbirka projektov, ampak tudi dokumentacija procesov, ki so zaznamovali dneve, včasih pa tudi noči naših študentov. Za nas in naše študente je knjiga spominov na intenzivno delo, ustvarjalne izzive in trenutke, ko so se iz idej in konceptov rojevale konkretne rešitve. Naši študentje se skozi ta proces ne učijo le načrtovanja prostora, ampak tudi odgovornosti do njega in ljudi, ki ga uporabljajo.

Na koncu naj vam zaželimo prijetno branje in

pregledovanje izdelkov, ki jih ponosno predstavljamo v tej knjigi. Naj vam bodo navdih in iztočnica za razmislek o tem, kako pomembno je, da prostor, ki nas obdaja, oblikujemo z občutkom za ravnotežje med naravo in človekom, z odgovornostjo do prihodnjih generacij in z zavedanjem o kompleksnosti izzivov, s katerimi se bomo spoprijemali v prihodnosti.

Mateja Kregar Tršar in Nadja Penko Seidl

2 ŠTUDIJSKI PROGRAM PRO GRAM

DODIPLOMSKI PROGRAM (BSc) ŠTUDIJA KRAJINSKE ARHITEKTURE

Dodiplomski študijski program krajinske arhitekture (BSc) traja tri leta in obsega 180 kreditnih točk. Vsako leto je v prvem letniku študija na voljo 30 vpisnih mest, kandidati pa morajo poleg uspešno končane srednje šole opraviti tudi sprejemni preizkus nadarjenosti. Po uspešno končanem študiju diplomanti pridobijo strokovni naziv diplomirani/-a inženir/ka krajinske arhitekture (UN). Med študijem študentje pridobijo kompetence s področij oblikovanja krajine v različnih merilih, izdelave zasaditvenih načrtov, načrtov krajinsko-gradbenih del, analize in vrednotenja krajine z uporabo prostoročne risbe pa tudi različnih podatkovnih zbirk in računalniških programov. Poseben poudarek je na veščinah (risanje, računalniške obdelave), tehniških osnovah (graditeljstvo in poznavanje krajinskega gradiva), naravoslovnih in kulturoloških osnovah ter poznavanju administrativno-upravnih postopkov. Pri izbirnih predmetih imajo slušatelji možnost izbirati tiste predmete, ki so osnova za nadaljevanje študija na naslednji stopnji.

MAGISTRSKI PROGRAM (MSc) ŠTUDIJA KRAJINSKE ARHITEKTURE

Podiplomski študijski program krajinske arhitekture (MSc) traja dve leti in obsega 120 kreditnih točk. Na študiju je vsako leto razpisanih 30 vpisnih mest, ki jih po večini zapolnijo diplomanti prvostopenjskega študija krajinske arhitekture, nekaj pa je tudi takšnih, ki se za nadaljevanje študija na našem oddelku odločijo po opravljeni prvi stopnji sorodnih študijev in opravljenih diferencialnih izpitih. Po uspešnem zagovoru magistrske naloge si kandidati pridobijo naziv magister/magistrica inženir/-ka krajinske arhitekture. Temeljni cilj študijskega programa je diplomanta usposobiti za najzahtevnejša planerska in projektantska dela v različnih merilih in časovnih okvirih, za aplikativno raziskovalno delo pri načrtovanju, upravljanju in varstvu krajine, za presoje ob posegih v prostor ter za projektiranje mestne in zunajmestne krajine. Študijski program obsega tudi vsebine s področij turizma in rekreacije, urejanja podeželskega prostora, regionalnega planiranja in varstva okolja.

Prvi letnik BSc (60 KT, 750 ur)

Predmeti	Izvajalka/izvajalec	KT	Število ur
Uvod v prostorsko načrtovanje	Davorin Gazvoda	10	120
Risanje	Mateja Kregar Tršar	8	90
Opisna geometrija	Mateja Kregar Tršar	5	60
Fizična geometrija - geomorfologija	Uroš Stepišnik	4	55
Botanika	Helena Šircelj	8	105
Pedologija in osnove geologije	Marjetka Suhadolc	7	85
Geodezija s kartografijo	Simona Savšek	7	95
Temelji ekologije	Igor Zelnik	4	50
Umetnostna zgodovina	Nataša Ivanović	4	60
Razvoj naselij	Tatjana Capuder Vidmar	3	30

Drugi letnik BSc (60 KT, 750 ur)

Krajinsko načrtovanje I (studio)	Ana Kučan	10	145
Risanje in plastično oblikovanje	Mateja Kregar Tršar	8	105
Krajinska in gradbena tehnika	Valentina Schmitzer	7	90
Fitocenologija	Andrej Rozman	5	60
Rastline za ozelenjevanje	Valentina Schmitzer	7	100
Daljinsko zaznavanje in osnove GIS v kr. načrtovanju	David Hladnik, Janez Pirnat	6	75
Inženirska biologija	Mateja Škerjanec	5	55
Strokovni izbirni predmet		6	60
Splošni izbirni predmet		6	60

Tretji letnik BSc (60 KT, 750 ur)

Osnove arh. urbanističnega načrtovanja	Tatjana Capuder Vidmar	6	75
Krajinsko načrtovanje II (studio)	Darja Matjašec	10	145
Razvoj krajinskega oblikovanja	Ana Kučan	6	60
Krajinska ekologija	Janez Pirnat	6	65
Vrednotenje krajine	Nadja Penko Seidl	6	135
Prostorsko pravo	Senko Pličanič	3	30
Sistemi ozelenjevanja	Valentina Schmitzer	5	60
Strokovni izbirni predmet		12	120
Splošni izbirni predmet		6	60

Izbirni predmeti BSc

Sanacije poškodb v krajini	Davorin Gazvoda	6	60
Rastline za ozelenjevanje II	Valentina Schmitzer	6	60
Terensko delo z okrasno drevnino in trajnicami	Valentina Schmitzer	3	45
Digitalna orodja za prostorsko načrtovanje	Darja Matjašec	3	30
Osnove hortikulture	F. Štampar, V. Schmitzer, A. Slatnar, M. M. Petkovšek	6	60
Drevesničarstvo in trsničarstvo	Maja Mikulič Petkovšek, Gregor Osterc	3	30
Strokovna praksa		3	60

Prvi letnik MSc (60 KT, 750 ur)

Predmeti	Izvajalka/izvajalec	KT	Število ur
Studio I	Davorin Gazvoda, Mojca Golobič	14	190
Okoljska psihologija	Matija Svetina	3	30
Prostorska sociologija	Matjaž Uršič, Metka Kuhar	3	30
Urbanistično načrtovanje	Tatjana Capuder Vidmar	10	140
Ohranjanje in upravljanje narave	Mojca Nastran	4	50
Urejanje in ekologija voda	M. J. Toman, S. Rusjan, G. Urbanič	5	70
Turizem in rekreacija	Naja Marot	4	45
Teorija in metode prostorskega planiranja	Mojca Golobič	5	60
Teorija krajinskega oblikovanja	Ana Kučan	6	75
Strokovni izbirni predmet		3	30
Splošni izbirni predmet		3	30

Drugi letnik MSc (60 KT, 375 ur)

Studio II	Darja Matjašec	5	50
Tipologija, upravljanje in varstvo kulturne krajine	Nadja Penko Seidl	3	45
Varstveno načrtovanje (PVO)	Mojca Golobič	5	80
Regionalno planiranje	Naja Marot	5	60
Varstvo okolja in osnove znanosti o okolju	Davor Kontić	3	50
Razvoj podeželja	Andrej Udovč	3	30
Strokovni izbirni predmet		3	30
Splošni izbirni predmet		3	30
Magistrsko delo		30	

Izbirni predmeti MSc

Etika okolja in narave	Borut Ošljaj	3	30
Prenova zgodovinskih parkov in vrtov	Ana Kučan, Ines Babnik	3	30
Usmeritveni seminar	Davorin Gazvoda, Tomaž Bartol	3	30
Vizualne komunikacije (predstavitvene tehnike)	Tomaž Pipan	3	30
Upravljanje mestnega odprtega prostora	Darja Matjašec	3	30
Strokovna praksa		3	60

DOKTORSKI PROGRAM

Interdisciplinarni doktorski študijski program Bioznanosti je štiriletni študij tretje stopnje, ki ga koordinira Biotehniška fakulteta in obsega 240 kreditnih točk. Poleg Biotehniške fakultete v programu sodelujejo še: Fakulteta za elektrotehniko, Fakulteta za strojništvo, Fakulteta za računalništvo in informatiko ter Zdravstvena fakulteta. Doktorski študij omogoča doktorandom izbiro med 18 znanstvenimi področji, med njimi tudi vpis na znanstveno področje Krajinska arhitektura. Bistveni element doktorskega programa je povezovanje vsebin raznolikih področij bioznanosti ter ob tem odstiranje novih, sodobnih in kompleksnih raziskav, ki v študijskih programih prve in druge stopnje niso ustrezno zastopane. Osrednji tematiki raziskovanja doktorandov, ki se vpišejo na področje Krajinska arhitektura, sta teorija stroke, na primer teorija oblikovanja, oblike, struktur, vzorcev v krajini, teorija doživljanja krajine in metodologija stroke, ki raziskuje in razvija nove postopke in metode načrtovanja.

Kot ena izmed planerskih dejavnosti krajinska arhitektura vstopa v izrazito interdisciplinarno povezavo z različnimi naravoslovnimi in družboslovnimi disciplinami, na primer geografijo, ekologijo, hidrologijo, prostorsko sociologijo, ekološko psihologijo itn. Pri reševanju krajinskonačrtovalskih problemov se pojavijo specifične potrebe po nadgradnji znanja, ki ga posamezna raziskovalna področja razvijajo z njim lastnimi raziskovalnimi metodami. Doktorski študij s področja krajinske arhitekture je usmerjen v prepoznavanje teh potreb in razvoj uporabe znanstvenega instrumentarija za interdisciplinarno raziskovanje.

Na znanstveno področje Krajinska arhitektura sta bila v študijskem letu 2022/23 vpisana dva doktoranda, v študijskem letu 2023/24 pa en doktorand. Junija 2024 je doktorska študentka Barbara Kostajnshek uspešno zagovarjala doktorsko nalogo z naslovom Vrednotenje ekosistemskih storitev z vključevanjem krajinskih prvin in uporaba v prostorskem načrtovanju na primeru razvoja poslovnih con.

Septembra 2023 je bil po dolgoletnih prizadevanjih na Univerzi v Ljubljani akreditiran **interdisciplinarni doktorski študij umetnosti**. Doktorski študijski program Umetnost poteka na šestih članicah Univerze v Ljubljani, na vseh treh umetniških akademijah ter na Biotehniški fakulteti, Fakulteti za arhitekturo in Naravoslovnotehniški fakulteti, traja štiri leta in obsega 240 kreditnih točk.

Študijski program na področju umetnosti s študijskim programom na področju znanosti povezuje stopnja sistematičnosti, zahtevnosti in ustvarjalnosti, od njega pa ga ločijo vsebinski, spoznavnoteoretski, metodološki, edukativni in evalvacijski vidiki študija. Pomemben skupni imenovalac obeh načinov tretjestopenjskega izobraževanja je raziskovanje. Tudi pri študiju umetnosti je osrednji del namreč namenjen umetniškemu raziskovanju, ki ima lastne metode in spoznavnoteoretski aparat.

V okviru programa, ki ga koordinira UL ALUO, UL BF izvaja ta tretjestopenjski študij na področju Krajinska arhitektura. Zasnovan je kot kvalitativna nadgradnja prve in druge bolonjske stopnje izobraževanja, s poudarkom na razumevanju krajinske

arhitekture kot umetniške ali – bolje rečeno – oblikovalske prakse. S študijem, z refleksijo in ustvarjanjem je namenjen poglobljenemu raziskovanju prostorske stvarnosti, ki nas obdaja.

Doktorski študent v razponu med načrtovanjem ter vzporedno teoretsko refleksijo in avtorefleksijo preučuje različne prakse konstrukcije krajinskega prostora s poudarkom na razumevanju konteksta, pomena in smisla, pri čemer svoj predmet dela – krajinskoarhitekturni projekt – obravnava kot orodje raziskovanja in razmisleka. Tako se prav prek premišljevanja in problematizacije obstoječih in znanih krajinskoarhitekturnih praks usposobi za kritično presojo in oblikuje individualno metodo projektne raziskovanja (angl. Reserach through Design). Študij omogoča poglobljeno in sistematično raziskovanje vseh praktičnih vidikov načrtovanja krajine v sodobnih družbenih in prostorskih kontekstih, pri čemer kandidat oblikuje ustvarjalno občutljivost do aktualnih prostorskih problemov ter svojega lastnega in družbenega odnosa do narave. Povedano drugače, umetniško raziskovanje na področju krajinske arhitekture ponuja uvid in kritično vrednotenje razvojnih sprememb znotraj profesionalnih praks in raziskovanj na širokem področju prostorskega načrtovanja, s poudarkom na tisti konstrukciji prostora, ki neogibno vključuje dinamične naravne procese, kot praksa, odvisna od družbenih dejavnikov, pa se zavestno umešča tudi v družbene kontekste.

Prvi študentje se na doktorski študij umetnosti vpisujejo že v študijskem letu 2024/25.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Na Oddelku za krajinsko arhitekturo smo aktivni tudi na področju mednarodnih izmenjav. V okviru programa Erasmus imamo sklenjene pogodbe, ki omogočajo izmenjavo študentov na vseh treh stopnjah in zaposlenih na evropskih univerzah, medtem ko imamo z eno ameriško univerzo sklenjen bilateralni sporazum, pravkar pa podpisujemo še drugega. Vsako leto tako na oddelku gostimo nekaj študentov, ki prihajajo z drugih šol krajinske arhitekture: največ iz Francije, Češke, Slovaške, Nemčije in iz ZDA. V študijskem letu 2022/23 je pri nas gostovalo sedem tujih študentov, v študijskem letu 2023/24 pa šest. Na izmenjavo radi odhajajo tudi naši študentje: v študijskem letu 2022/23 je bilo na izmenjavi v tujini pet študentov, v študijskem letu 2023/24 pa štirje. Večina študentov – tistih, ki jih sprejmemo, in tudi odhajajočih – izmenjavo ocenjuje kot izjemno pozitivno. Študij v tujini je namreč veliko več kot le semester, v katerem študent posluša predavanja v drugem jeziku. Prinaša drugačne izzive, drugačne poglede na obravnavano tematiko, drugačne načine podajanja znanja in organizacije dela ter seveda še veliko več vsebin, ki jih ne uvrščamo v kategorijo »študij«, ampak v kategorijo »življenje in odraščanje«.

3

Ponedeljek, torek, sreda, četrtek, petek - občasno sobota. Vsak dan prestopim prag fakultete, se po stopnišču mimo risb zgodovinskih vrtov, ki jih poznam že do potankosti, a me vedno znova očarajo s svojo podobo, vzpnem do drugega nadstropja. Tam me pričaka domač pogled na kompozicijo dveh sivih foteljev. In tako se dan začne ...

V novi izdaji letne knjige smo študentje dobili priložnost, da zapišemo nekaj uvodnih besed o sebi in našem delu življenja, ki ga namenjamo študiju krajinske arhitekture. Letna knjiga je publikacija, ki zajema urejen pregled izbranih del in projektov preteklih dveh let, torej študijskih let 2022/23 in 2023/24. Kljub svoji celoviti, vsebinski in grafični podobi pa mogoče ne razkrije povsem večplastnega procesa, ki se skriva za vsakim predstavljenim projektom. V naslednjih odstavkih vas bomo zato skušali popeljati skozi ta proces in navsezadnje v naš študijski vsakdan.

Življenje na faksu od jutra do poznega popoldneva postane naša stalnica takoj po vpisu na krajinsko arhitekturo in traja naslednja tri ali pet let. Trideset neznancev se hitro spremeni v dnevne sopotnike, prej ali slej pa v dobre prijatelje, brez katerih bi številni izzivi ostali nerešeni. Marsikdo bi večurno sedenje za računalnikom, nenehno radiranje nepremišljeno zarisanih črt, učenje imen rastlin označil za monotono rutino, a mi temu pravimo študijsko življenje bodočega krajinskega arhitekta. Če ga želiš razumeti, ga je preprosto treba živeti. Šele takrat se lahko zaveš, kako drugačna in edinstvena je naša študijska izkušnja.

Ni vedno lahko. Delo za studio je naporno, poleg tega je treba dokončati še dve seminarski nalogi, kolokvij pa je že naslednji teden. Včasih se sprašujemo, zakaj smo izbrali prav to smer, in pridejo trenutki, ko bi najraje odnehali. A vsak uspešno končan projekt nam prinese občutek zadovoljstva in potrdi, da smo na pravi poti.

Oddelek od oktobra do junija postane naš drugi dom. Prostori, v katerih preživljamo čas, zato dobijo poseben pomen. Na začetku preteklega študijskega leta je preobrazbo dobila naša avla. Kjer so nekoč stale trde oranžne klopi, zdaj vladata udobna siva fotelja, ki sta popolnoma spremenila doživljanje tega prostora. Nekoč le avla, danes pa dnevna soba - srce našega oddelka. Prostor, v katerem se čas ustavi in vsak študent presedi

kakšno ure dlje, kot je nameraval. Prostor, ki se je - zahvaljujoč modularnemu pohištvu - izkazal za nepogrešljivega tudi med nočnim delom, ko se preoblikuje v spalnico zdaj tega, zdaj onega. Prenovo je doživela tudi maketarnica, ki na trenutke spominja na kraljestvo ustvarjalnega nereda. Nekateri se učijo dela z laserskim rezalnikom, drugi z zanimanjem spremljajo počasno nalaganje slojev 3D-tiskalnika, spet tretji pa so tam preprosto zaradi dobre družbe. Še živahnejše so risalnice, v katerih vsak letnik oblikuje svoj edinstven prostor, prilagojen lastnim potrebam in navadam.

Ključni del procesa so tudi profesorji, asistenti, raziskovalci in drugi zaposleni na oddelku. Vedno so dostopni in pripravljeni pomagati, usmerjajo nas skozi izzive in nas motivirajo, da presežemo svoje meje. S svojim delom na fakulteti in zunaj nje nas spodbujajo, da ostanemo radovedni in predani svojemu delu.

Ko se ozremo nazaj na pretekli dve leti, ugotovimo, da je bila vsaka minuta, ki smo jo vložili v delo, vredna. Letna knjiga je tako ne le predstavitev naših del, ampak tudi prikaz poti, ki smo jo prehodili. Vsak projekt v tej knjigi nosi s seboj zgodbo - zgodbo o trudu, vztrajnosti in o sodelovanju.

DŠKA - Društvo študentov krajinske arhitekture

PREMETI

Eno temeljnih vodil, ki jih mora ponotranjiti vsak krajinski arhitekt, je, da krajine nikoli ne urejamo, ampak vedno le preurejamo. Krajina namreč ni nepopisan list, na katerem lahko izživimo svojo ustvarjalnost. Znova in znova se srečujemo z različnimi naravnimi in družbenimi razmerami, ki jih sooblikujejo in jih moramo upoštevati pri svojem delu, pa tudi – kar nikakor ni nepomembno – z različnimi predstavami in s pogledi na to, kakšna bi morala biti krajina v prihodnosti.

V tokratni izdaji letne knjige smo želeli rdečo nit – ponovno vračanje h krajini oz. njeno **PREUREJANJE** – prikazati tudi z izborom predstavljenih študentskih del. Delo krajinskega arhitekta je kompleksno in pogosto je vse vsebine nemogoče obravnavati znotraj enega predmeta. Rešitev je povezovanje med predmeti – znotraj letnika, med letniki, občasno z drugimi fakultetami, kar prinaša dvojno korist. Na eni strani je obravnavana problematika celoviteje obdelana, na drugi pa se študentje povezujejo, sodelujejo, se drug od drugega učijo.

Na naslednjih straneh so študentska dela predstavljena po posameznih vsebinskih sklopih in ne po predmetih.

Tematike, ki so poudarjene, so:

- **PREMISLEK** o prihodnosti in scenariji razvoja;
- **PREDLÓG** prostorskega razvoja Univerze v Ljubljani (ULTRA);
- **PREOBLIKOVANJE** postindustrijske krajine;
- **PREVERITEV** izjemnih krajin;
- **PREIZKUSI** abstraktnih in resničnih prostorov – »klasični repertoar«
izobraževanja krajinskega arhitekta.

Znotraj posameznega sklopa so projekti prikazani od manjšega merila proti večjemu oz. od bolj strateških, planskih do podrobnejših projektnih rešitev oz. predlogov.

18–23 STUDIO I - planerski del 2022/23 in 2023/24
24–29 Vizualne komunikacije - predstavitevne tehnike 2022/23
30–35 STUDIO I - oblikovalski del 2022/23
36–41 Urbanistično načrtovanje 2022/23

PREMISLEK O PRIHODNOSTI IN SCENARIJI RAZVOJA

»Misli globalno in deluj lokalno« je gotovo ena najprepoznavnejših misli okoljskega gibanja, ki v času, ko se spoprijemamo s številnimi okoljskimi krizami, pridobiva na pomenu. Zavedanje, da se naš planet spreminja, da je za te spremembe v dobršni meri odgovoren človek ter da je nujno ukrepanje tukaj in zdaj, je ključno za odločanje o prihodnji rabi prostora. Pri predmetih Studio I (planerski) in Vizualne komunikacije so študentje razmišljali o tem, kakšen bo prostor v prihodnosti, in na osnovi različnih predpostavk – od bolj realnih do utopičnih –, kako oblikovati mogoče scenarije razvoja. Pri tem so se posluževali sodobnih pristopov in orodij, kot so npr. GIS-analize, pogajanja in orodja umetne inteligence. Njihov »poligon« sta bili goriška in primorsko-notranjska regija ter območje Ljubljane in Ljubljanskega barja.

Prepoznani problemi na območju goriške in primorsko-notranjske regije so bili vzeti pod drobnogled tudi v oblikovalskem delu Studia I, pri katerem je vzpostavljena problematika sanacije požarišč in opuščeni industrijskih območij ter ponovna vzpostavitev ekoloških koridorjev.

Pri zadnjem predmetu, Urbanističnem načrtovanju, so se študentje preizpraševali, kakšna bi bila lahko alternativna raba obstoječega območja trgovskega središča.

SCENARIJI RAZVOJA: OBLIKOVANJE DANAŠNJIH UKREPOV ZA PRIHODNJE IZZIVE

STUDIO I - PLANERSKI DEL 2022/23 IN 2023/24

MENTORJA:

prof. dr. Mojca Golobič, asist. dr. Tadej Bevk

ŠTUDENTJE 2022/23:

Ana Stružnik, Aneja Fučka, Diana Kocijančič, Jana Ašič, Julija Ferenc, Jure Gruden, Laura Potočnik, Nina Gerbec, Sara Plankar Hraščan, Ana Štern

ŠTUDENTJE 2023/24:

Zala Bajda, Katja Bratec, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Ria Ileršič, Ines Kastelic, Katja Kočevar, Maj Kučina, Gašper Kunst, Lara Markelj, Miha Močnik, Ana Pilko, Metka Podjed, Katarina Poklukar, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih Bovhan, Neja Zalaznik

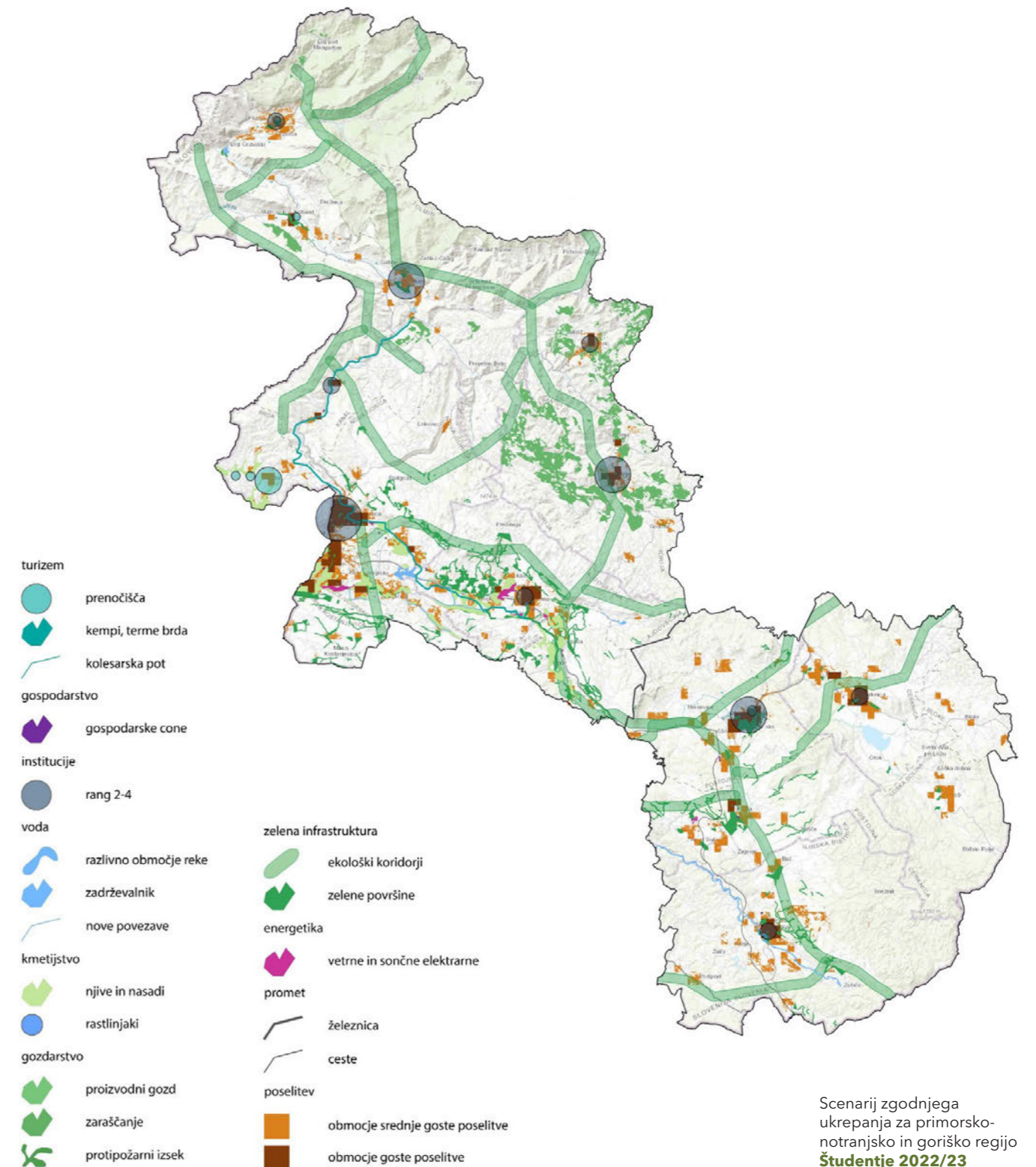
V študijskih letih 2022/23 in 2023/24 smo v planerskem studiu ponovno sodelovali v projektu International Geodesign Collaboration (IGC) – mednarodnem združenju več kot 100 prostorsko-načrtovalskih šol in drugih organizacij, ki so se dogovorile, da bodo na enak način raziskovale mogoče scenarije prihodnjega razvoja prostora različnih študijskih območij. V preteklih dveh študijskih letih smo v IGC v središče postavili vprašanje, kako s strateškim prostorskim načrtovanjem doseči skupni globalni cilj, tj. zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ter hkrati odgovoriti na specifične ekonomske, družbene in okoljske probleme testnih lokacij.

V obeh študijskih letih smo omenjeno temo raziskovali na istih dveh regijah: goriški in primorsko-notranjski. Prostorski razvoj območja za osem izbranih sistemov (dejavnosti v prostoru) je bil obravnavan v petih scenarijih za leti 2035 in 2050. Izhodišče je bil scenarij brez ukrepanja, ki smo ga razvili ob predpostavki, da bo urejanje prostora potekalo po ustaljenih praksah, brez odzivov na prepoznane globalne procese. Ta scenarij smo ovrednotili glede na to, kako dosega cilje trajnostnega razvoja in Strategije prostorskega razvoja Slovenije, ugotavljali pa smo tudi medsystemske vplive (stopnjo notranje konfliktnosti oz. sinergije). Glede na ugotovitve vrednotenja smo s postopnimi izboljšavami in z medsebojnim usklajevanjem prostorskih sistemov ustvarili ambicioznejši scenarij, ki se aktivno odziva na prepoznane grožnje in uvaja ukrepe za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov.

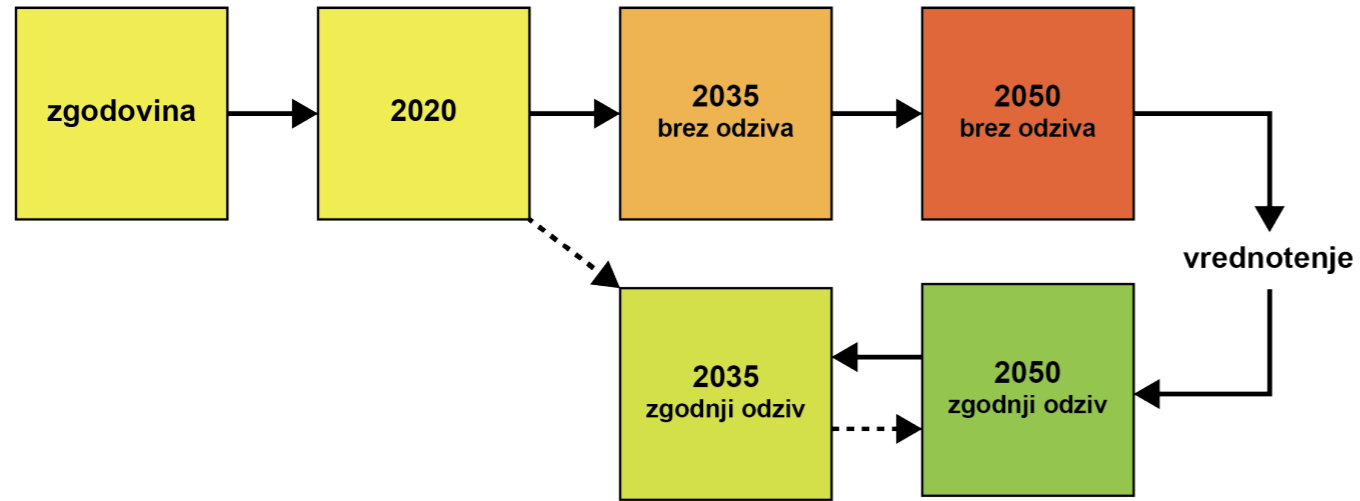
V planerskem delu Studia I. izhajamo iz spoznanja, da referenčno stanje za odločanje o prihodnosti ne more biti le trenutno stanje krajine, saj se bo ta v vsakem primeru spremenila. Šele razumevanje mogočih prihodnjih sprememb omogoča odločitev, ki bodo prispevale k vzdržnejši rabi prostora. Temeljni rezultat predmeta tako ni le preurejena krajina, ampak preurejen način njenega načrtovanja. Študentje se naučijo načrtovanja kompleksnih prostorskih sistemov s poudarkom na pristopih oblikovanja scenarijev in vrednotenja.

EARLY ADOPTER 2050

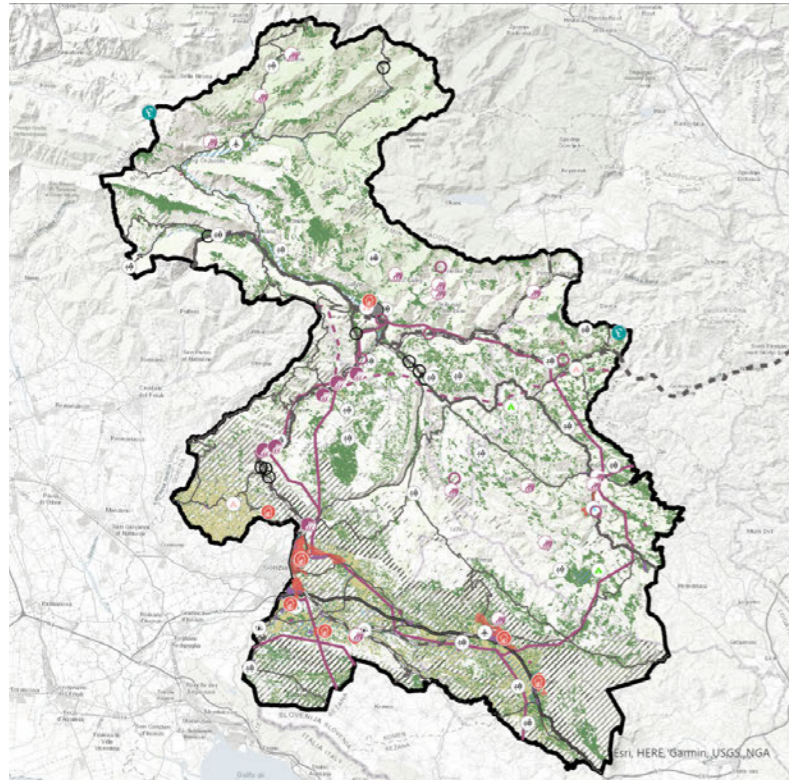
1:250.000 @ A2

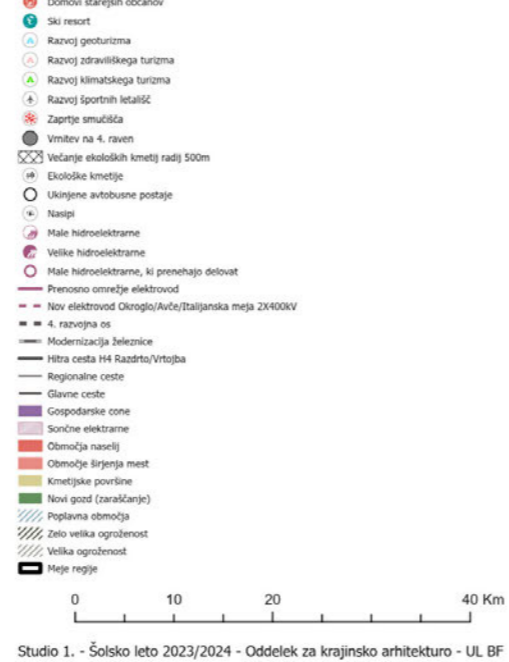
Scenarij zgodnjega ukrepanja za primorsko-notranjsko in goriško regijo
Študentje 2022/23

Postopek dela
Študentje 2022/23

BAU scenarij Goriške regije do leta 2050

Studio 1. - Šolsko leto 2023/2024 - Oddelek za krajinsko arhitekturo - UL BF

Scenarij brez ukrepanja za goriško regijo do leta 2050
Študentje 2023/24

MEDSISTEMSKI VPLIVI

EA50

SISTEM, NA KATEREGA IMA DRUG SISTEM VPLIV (PREJEMNIK VPLIVA)

SISTEM, KI VPLIVA NA DRUG SISTEM (POVZROČITELJ VPLIVA)	VODE	KMET	GOZD	ZI	ENE	TRAN	IND	INST	POS	TUR	VOJ	skupaj
VODE		2	0	1	0	0	0	0	0	1	1	5
KMET	2		1	0	2	0	1	0	0	0	-1	5
GOZD	0	0		2	-1	0	0	0	0	1	1	3
ZI	1	-1	2		0	0	-1	0	0	1	0	2
ENE	0	0	1	0		0	0	0	0	0	0	1
TRAN	0	-1	0	0	0		2	2	1	0	0	4
IND	0	1	0	0	1	0		1	0	0	0	3
INST	0	0	0	0	0	0	0		2	1	0	3
POS	0	-1	2	0	-1	0	0	0		1	0	1
TUR	0	0	0	1	0	0	0	0	0		0	1
VOJ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0	-1
skupaj	3	0	6	4	1	0	2	4	5	2	0	

Medsystemske vplivi scenarija
Študentje 2022/23

VPLIVI SISTEMOV NA CILJE TRAJNOSTNEGA RAZVOJA IN SPRS

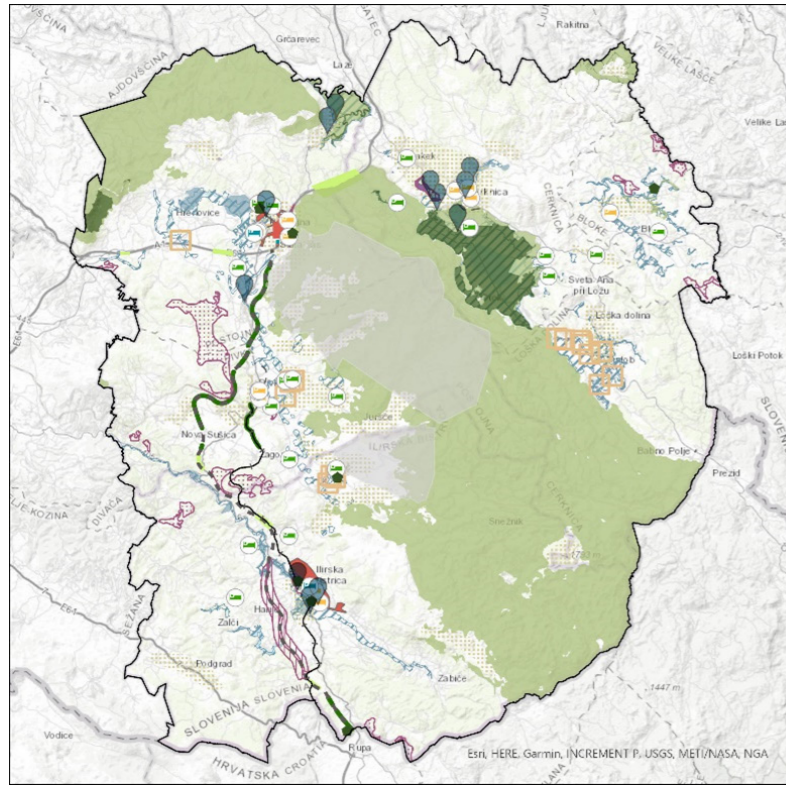
Cilji trajnostnega razvoja
<https://sdgs.un.org/goals>

	VODE	KMET	GOZD	ZI	ENE	TRAN	IND	INST	POS	TUR	VOJ	skupaj
1: Odprava revščine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2: Odprava lakote	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
3: Zdravje in dobro počutje	0	0	1	1	0	1	-1	2	1	1	0	6
4: Kakovost izobraževanja	0	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	4
5: Enakopravnost spolov	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
6: Čista voda in sanitarna ureditev	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1	0
7: Cenovno dostopna in čista energija	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	1	4
8: Dostojno delo in gospodarska rast	0	1	1	0	1	1	2	1	1	0	0	8
9: Industrija, inovacije in infrastruktura	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	4
10: Zmanjšanje neenakosti	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
11: Trajnostna mesta in skupnost	1	2	0	1	2	2	0	0	2	1	1	11
12: Odgovorna poraba in proizvodnja	0	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	5
13: Podnebni ukrepi	2	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	9
14: Življenje v vodi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15: Življenje na kopnem	0	-1	2	2	0	0	0	0	1	1	1	5
16: Mir, pravičnost in močne institucije	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	1	5
17: Partnerstva za doseganje ciljev	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2
skupaj	4	7	7	5	8	8	5	11	9	5	0	

Strategija prostorskega razvoja Slovenije
https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostorski-razvoj/SPRS/SPRS-2050_gradivo-za-javno-razpravo.pdf

	VODE	KMET	GOZD	ZI	ENE	TRAN	IND	INST	POS	TUR	VOJ	skupaj
1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj	2	1	1	2	0	2	2	2	2	2	0	14
2: Konkurenčnost slovenskih mest	0	0	0	1	1	2	2	1	2	0	0	9
3: Kakovostno življenje na urbanih območjih in na podeželju	1	1	2	2	0	1	2	1	2	1	1	13
4: Krepitev prostorske identitete in večfunkcionalnost prostora	0	1	0	1	1	0	0	1	2	1	1	7
5: Odpornost prostora in prilagodljivost na spremembe	2	2	2	1	0	0	1	0	1	2	2	11
skupaj	5	5	5	7	2	5	7	5	9	4	0	

Matrika vrednotenja doseganja ciljev trajnostnega razvoja za scenarij brez ukrepanja
Študentje 2022/23

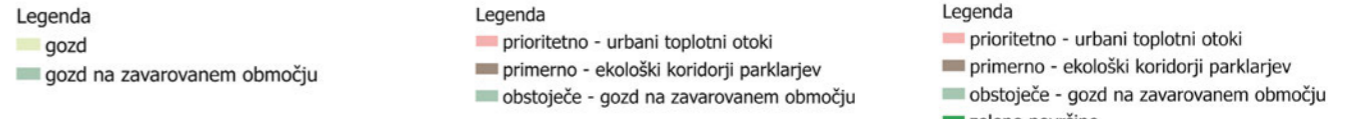
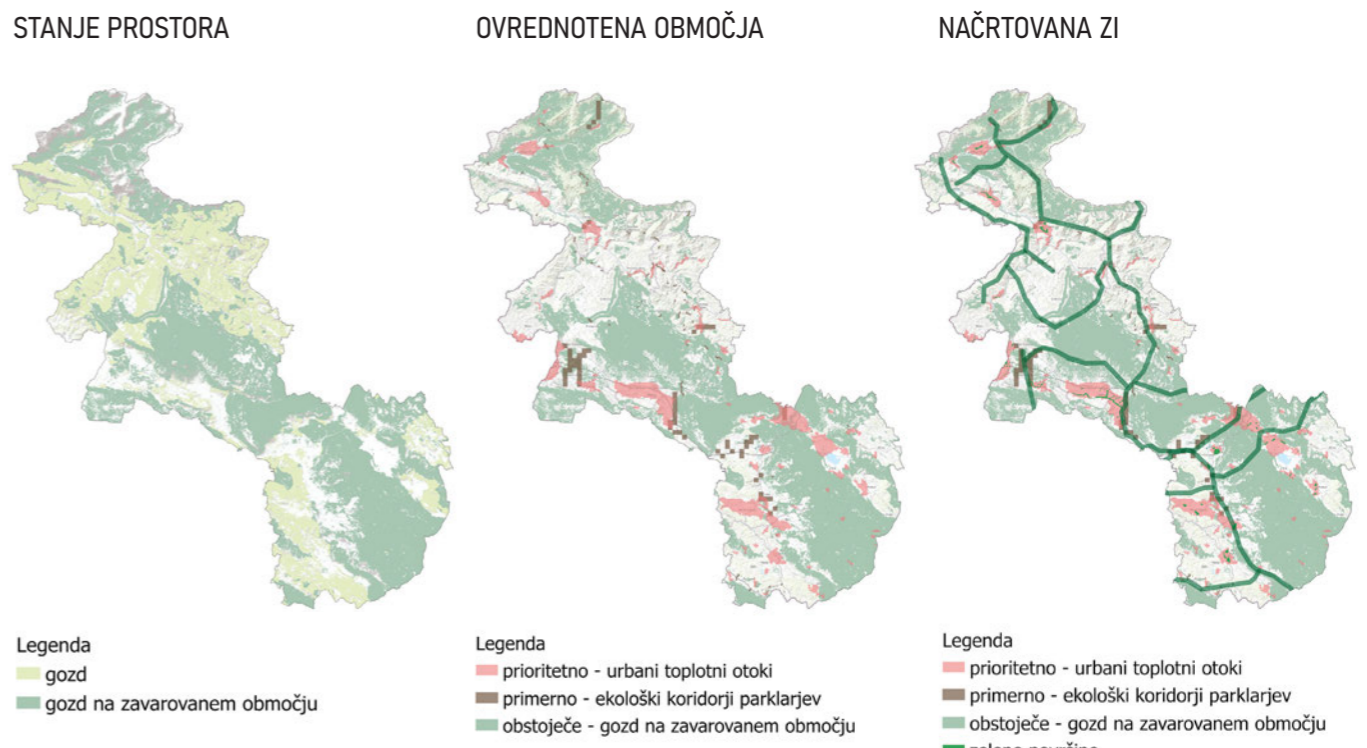

Kras-NO! scenarij Primorsko-notranjske regije do leta 2050

Scenarij z zgodnjim ukrepanjem za primorsko-notranjsko regije do leta 2050
Študentje 2023/24

Postopek načrtovanja zelene infrastrukture:

Od stanja do načrta zelene infrastrukture
Julija Ferenc

	2024	2030	2035	2040	2045	2050
GOSPODARSTVO						
P1 - 4. razvojna os						
P2 - Nadgradnja železnice						
P3 - nova železnica Ajdovščina/Vrhnika						
P4 - Daljnovid Okroglo/Avče/Italijanska meja						
P5 - Širjenje gospodarske cone Ajdovščina (8,3 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P6 - Širjenje gospodarske cone Idrija - Godovič (21,4 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P7 - Širjenje gospodarske cone Vrtojba (8,6 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P8 - Širjenje gospodarske cone Tolmin (10 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P9 - Širjenje gospodarske cone Idrija (5,3 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P10 - Širjenje gospodarske cone Ajdovščina (17,4 ha) CA8.2.1 Rainwater retention, filtration and reuse						
P11 - Strešna SE na gosp. coni:Bovec (3 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P12 - Strešna SE na gosp. coni:Ajdovščina1(8 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P13 - Strešna SE na gosp. coni:Ajdovščina2(17 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P14 - Strešna SE na gosp. coni:Ajdovščina3 (7MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P15 - Talna SE: Anhovo2(5 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P16 - Talna SE:Idrija1(13 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P17 - Talna SE: Idrija3(2 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P18 - Strešna SE na gosp. coni:VGodovič(14MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P19 - Strešna SE na gosp. coni:Vrtojba(11MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P20 - Strešna SE na gosp. coni:Tolmin1 (13MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P21 - Strešna SE na gosp. coni:Šempeter (4MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P22 - Strešna SE na gosp. coni:NG2 (16MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P23 - Strešna SE na gosp. coni:NG1(3 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P24 - Strešna SE na gosp. coni:Idrija4 (5MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P25 - Strešna SE na gosp. coni:Aanhovo1 (15 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P26 - Strešna SE na gosp. coni:Idrija2 (0,5 MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P27 - Talna SE:Tolmin2 (3MW); CA1.4.1 Solar photovoltaics						
P28 - VE:Bršnica, Podlpe, Globinja in Kolovrat pri Kanalu (8 vetrernic, 16 MW); CA1.4.3 Wind energy						
P29 - VE: Vipavska brda (3 vetrernic, 6 MW); CA1.4.3 Wind energy						
P30 - VE:Porezen (8 vetrernic, 16MW); CA1.4.3 Wind energy						
P31 - VE:Kal nad Kanalom, Lokovec (6vetrernic, 12MW); CA1.4.3 Wind energy						
P32 - VE:Podbrdo (4, 8 MW); CA1.4.3 Wind energy						
P33 - VE:Grgarske ravne (6 vetrernic, 12 MV); CA1.4.3 Wind energy						
P34 - VE:Plešaj(2 vetrernice, 4 MV); CA1.4.3 Wind energy						

Akcijski načrt za doseganje scenarija zgodnjega ukrepanja
Študentje 2023/24

SCENARIJI RAZVOJA SKOZI PRIZMO UMETNE INTELIGENCE

VIZUALNE KOMUNIKACIJE - PREDSTAVITVENE TEHNIKE 2022/23

MENTORJA:

doc. dr. Tomaž Pipan, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE:

Tobias Aumüller, Julija Ferenc, Aneja Fučka, Nina Gerbec, Tim Gerdin, Živa Gostinčar, Jure Gruden, Nina Hribar, Klavdija Jelovčan, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Neža Livk, Sara Plankar Hraščan, Laura Potočnik, Ana Stružnik, Ana Štern, Ela Trojar, Anja Žaucer

Kako nam orodja umetne inteligence (AI) lahko pomagajo ustvarjati nove pomene krajine in preobrazati njeno podobo? Urnik predmeta (3. blok šolskega leta 2022/23) je časovno sovpadal s popularizacijo orodij generativne umetne inteligence (AI). Pri predmetu smo preizkusili uporabnost orodij AI in računalniško podprte proizvodnje (CAM) v procesu krajinskega oblikovanja.

Osnova za izdelavo naloge je bil distopičen scenarij prostorskega razvoja Ljubljane kot posledica podnebnih sprememb in z njimi povezanih novih realnosti (sprememba habitatov, poplavljanje, sprememba načina in tehnologij pridelave hrane ...).

Študentje so novo (pre)urejeno prostorsko resničnost Ljubljane predstavili v štirih različnih zgodbah/scenarijih. Zasnovo zgodbe in njeno vizualno

podobo so morali izvesti vzporedno na dva načina: enkrat »klasično« in enkrat s čim večjo mogočo mero pomoči takrat aktualnih in lahko dostopnih generativnih orodij AI (npr. DALL-E, Midjourney, ChatGPT itn.). Obe metodi so študentje primerjali in ovrednotili, končni projekt (zgodbo in predstavitev) pa izdelali s kombinacijo obeh metod.

Izkazalo se je, da so bila AI-orodja najuporabnejša v začetnem procesu razmišljanja o zgodbi in vrsti mogočih preobrazb krajine. Bolj kot so projekti napredovali in krajinski scenariji postajali definirani in natančni, bolj so študentje uporabljali uveljavljene klasične metode načrtovanja in predstavljanja. Posamezni elementi zgodbe (besedilo ali slike) so bili v veliko primerih generirani s pomočjo orodij AI, medtem ko sta končna podoba in besedilo večinoma nastala klasično (ročna/digitalna risba, digitalni kolaž ...).

Po opredelitvi zgodbe in podobe so študentje izdelali načrt njene predstavitve v obliki okna v novo realnost (diorame). Pri izdelavi dioram so si spet pomagali z orodji AI in CAM. AI-orodja so delno uporabili za generiranje grafičnih elementov, CAM (predvsem laserski rezalnik) pa za generiranje njenih 3D-elementov. Končne diorame vseh štirih scenarijev so bile prezentirane v obliki razstave na oddelku.

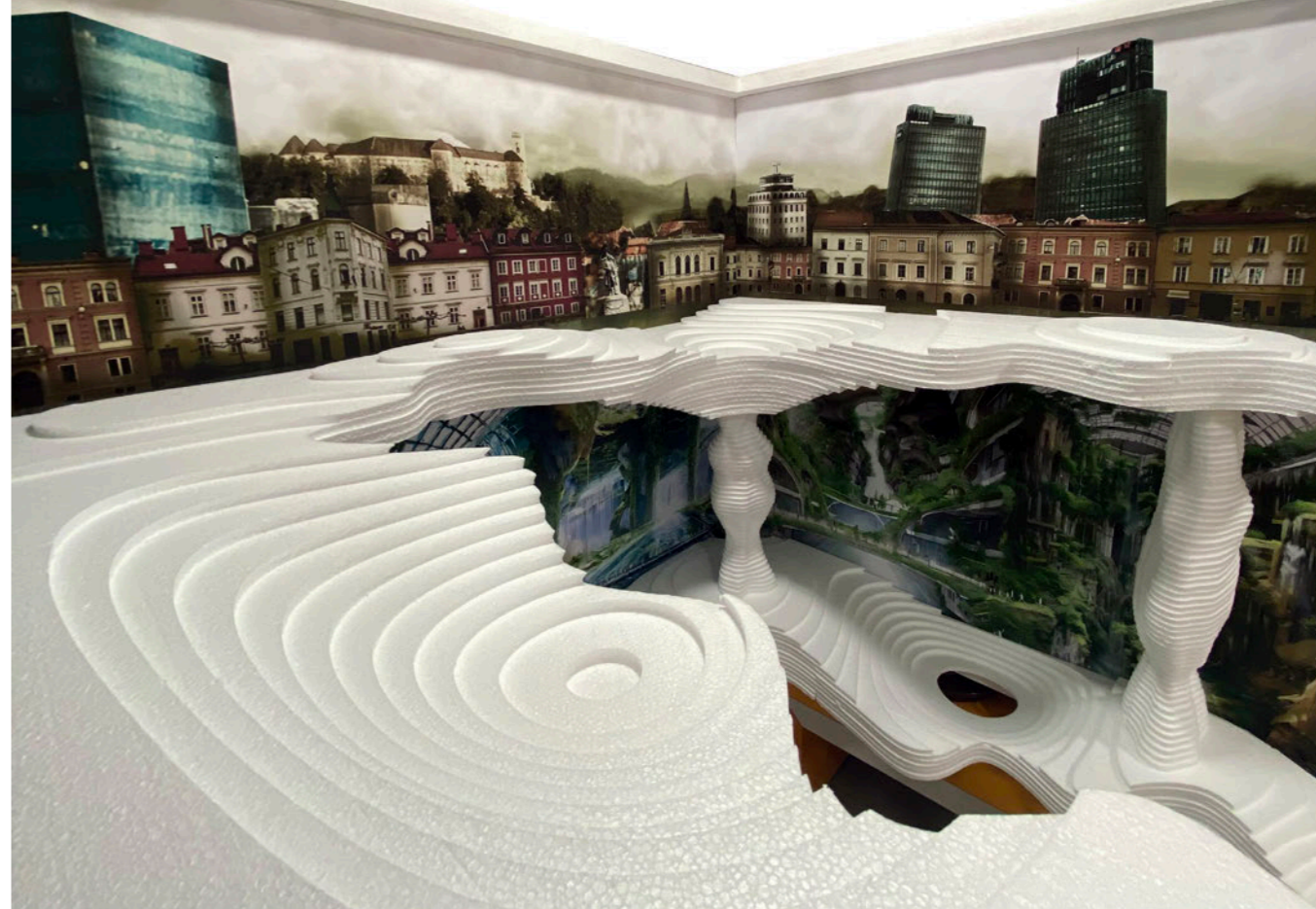
Fotografija diorame Oblak
Nina Hribar, Klavdija
Jelovčan, Lara Karolyi,
Neža Livk, Anja Žaucer

Fotografija diorame Jez
**Tobias Aumüller, Tim Gerdin,
 Jure Gruden, Ana Stružnik**

NA NASLEDNJI STRANI:
 Fotografiji diorame Bobri
**Julija Ferenc, Nina Gerbec,
 Živa Gostinčar, Sara Plankar
 Hraščan, Ana Štern**

Fotografija diorame Povodni moč
Aneja Fučka, Kaja Kunaver, Laura Potočnik, Ela Trojar

Predstavitve dioram Oblak (zgoraj)
in Bobri (spodaj)

REGIONALNI IZZIVI POD DROBNOGLEDOM

STUDIO I - OBLIKOVALSKI DEL 2022/23

MENTORJA:

prof. dr. Davorin Gazvoda, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE:

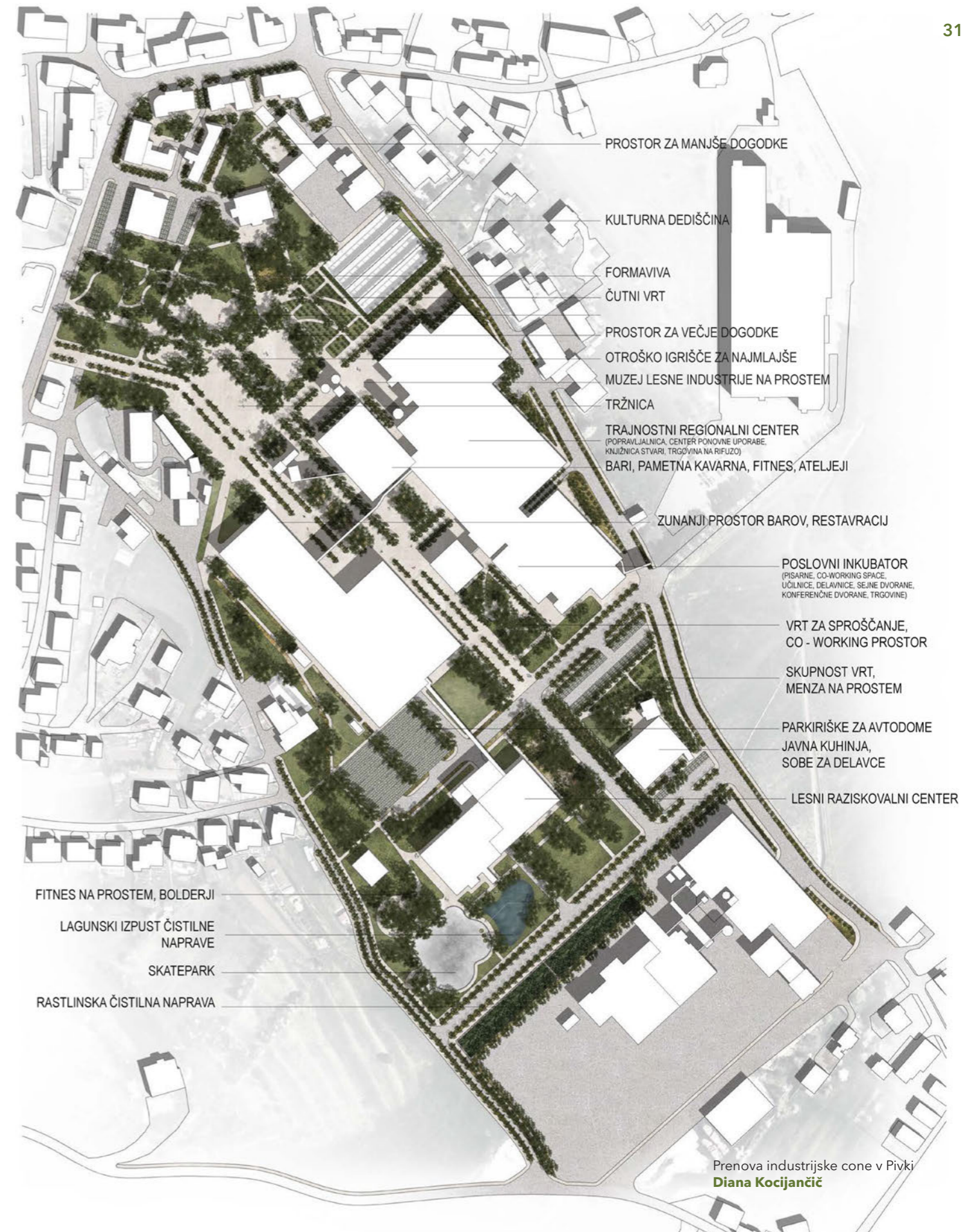
Jana Ašič, Tobias Aumüller, Julija Ferenc, Aneja Fučka, Nina Gerbec, Živa Gostinčar, Jure Gruden, Diana Kocijančič, Sara Plankar Hraščan, Laura Potočnik, Helen Schwerhoff, Ana Stružnik, Ana Štern, Ela Trojar, Ana Uršič

Preverjanje planerskih predlogov s konkretnimi projekti - z oblikovanjem prostora v merilih od 1 : 5.000 do 1 : 500 je že ustaljena praksa v oblikovalskem semestru Studia I. Tudi v š. l. 2022/23 je bil nabor tem širok, študentje so sami izbrali nove prostorske rabe iz predhodnih planskih kart in zanje oblikovali nove prostorske ureditve. Predstavljen je izbor štirih projektov, ki najbolj sledijo temi zbornika:

- programska in oblikovna preureditev obstoječih, slabo delujočih ali opuščanih industrijskih con v Pivki in Prestranku;
- sanacija požarišča na Krasu (po velikem požaru l. 2022);
- ekološka revitalizacija prostora z načrtovanjem koridorja za parkljarje v Vipavski dolini.

Pri vseh štirih primerih je bila pomembna že analitična faza, saj so morali študentje najprej ovre-

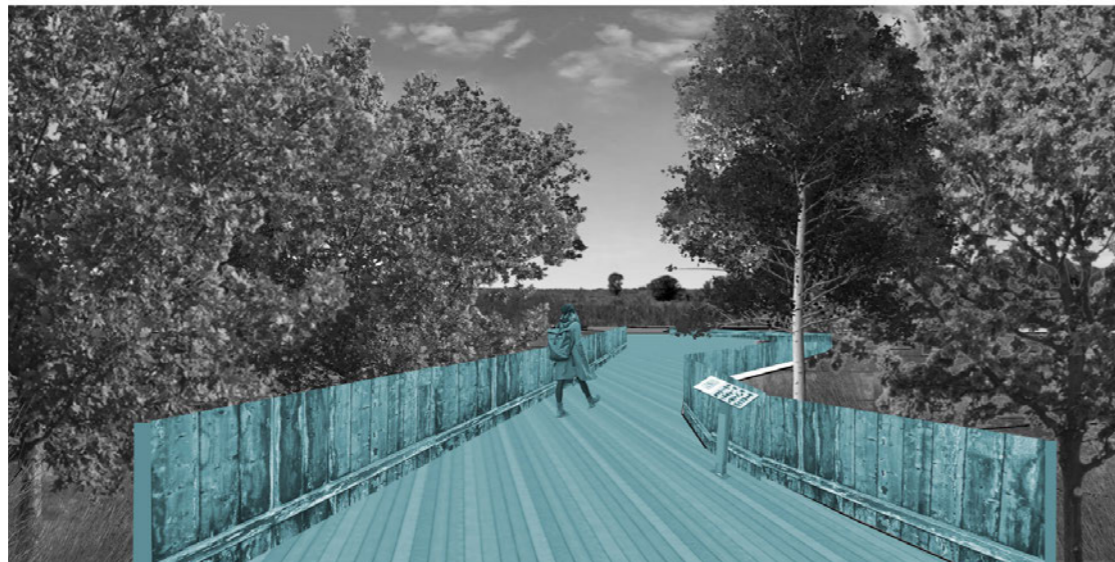
dnotiti zatečeno stanje v prostoru, izločiti najvrednejše dele prostora, ki jih ni treba spreminjati, ter predlagati jasne sanacijske ukrepe za preostali prostor. Pred podrobnimi analizami so morali študentje najprej jasno opredeliti novi program oz. projektno nalogo. Razvojni vidik je bil pomemben, vendar ne na račun izgubljanja krajinsko najvrednejših delov prostora. Obe sanirani industrijski coni sta bili tako programsko prenovljeni, dodani so bili manjši ekoremediacijski ukrepi (odvodnjavanje meteorne vode prek deževnih vrtov, rastlinske čistilne naprave, ekološki koridorji itn.). V Vipavski dolini so bili načrtovani novi gozdni koridorji, ki omogočajo prehajanje jelenjadi in drugih parkljarjev. Ti koridorji postanejo del širše zelene infrastrukture prostora ob mestu Vipava in drugih krajih v območju. Sanacija požarišča (podrobneje na območju Kostanjevice na Krasu) pa je poleg pričakovanih predlogov ponovne pogozditve prostora vsebovala premislek o tem, da se požarišče lahko izkoristi tudi za reintrodukcijo kmetijske krajine, ki je nekdaj v tem prostoru že bila. Pomemben krajinskoarhitekturni vidik je bil tudi, kako oblikovati požarne preseke, v glavnem čistine ob gozdnih cestah, da bi še imele svojo protipožarno vlogo, obenem pa bi z njihovim skrbnim oblikovanjem dosegli učinkovit preplet gozdne in kmetijske krajine.

Prenova industrijske cone v Pivki
Diana Kocijančič

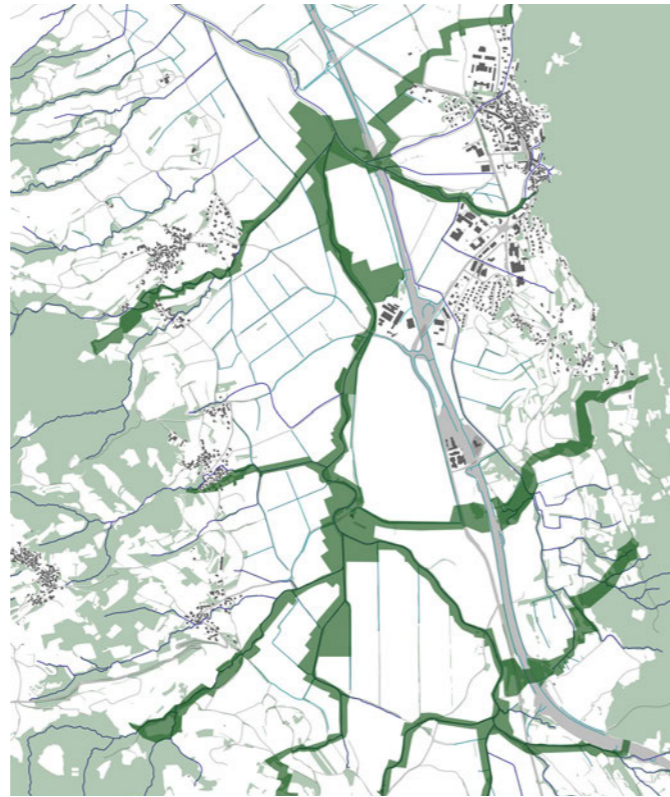
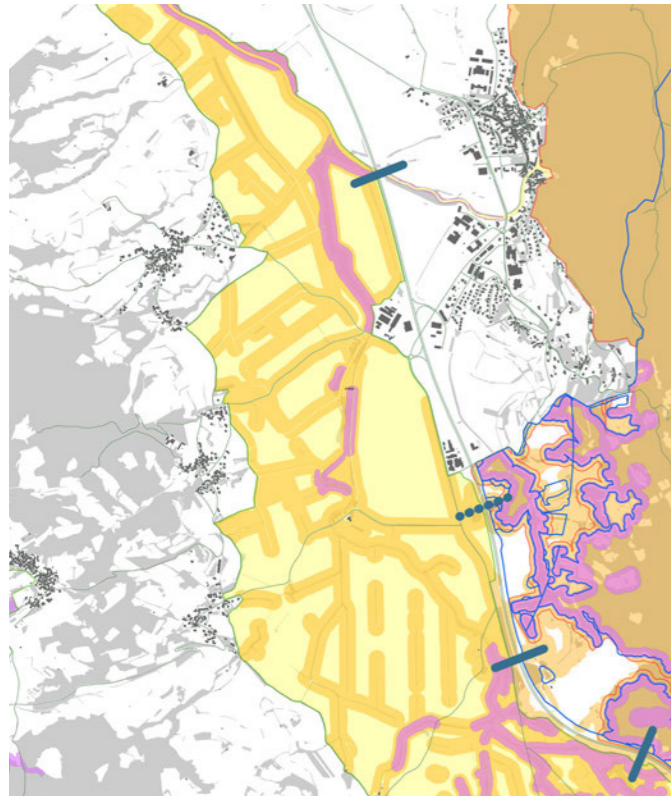
Pogled na zeleni prostor
v novi industrijski coni
Diana Kocijančič

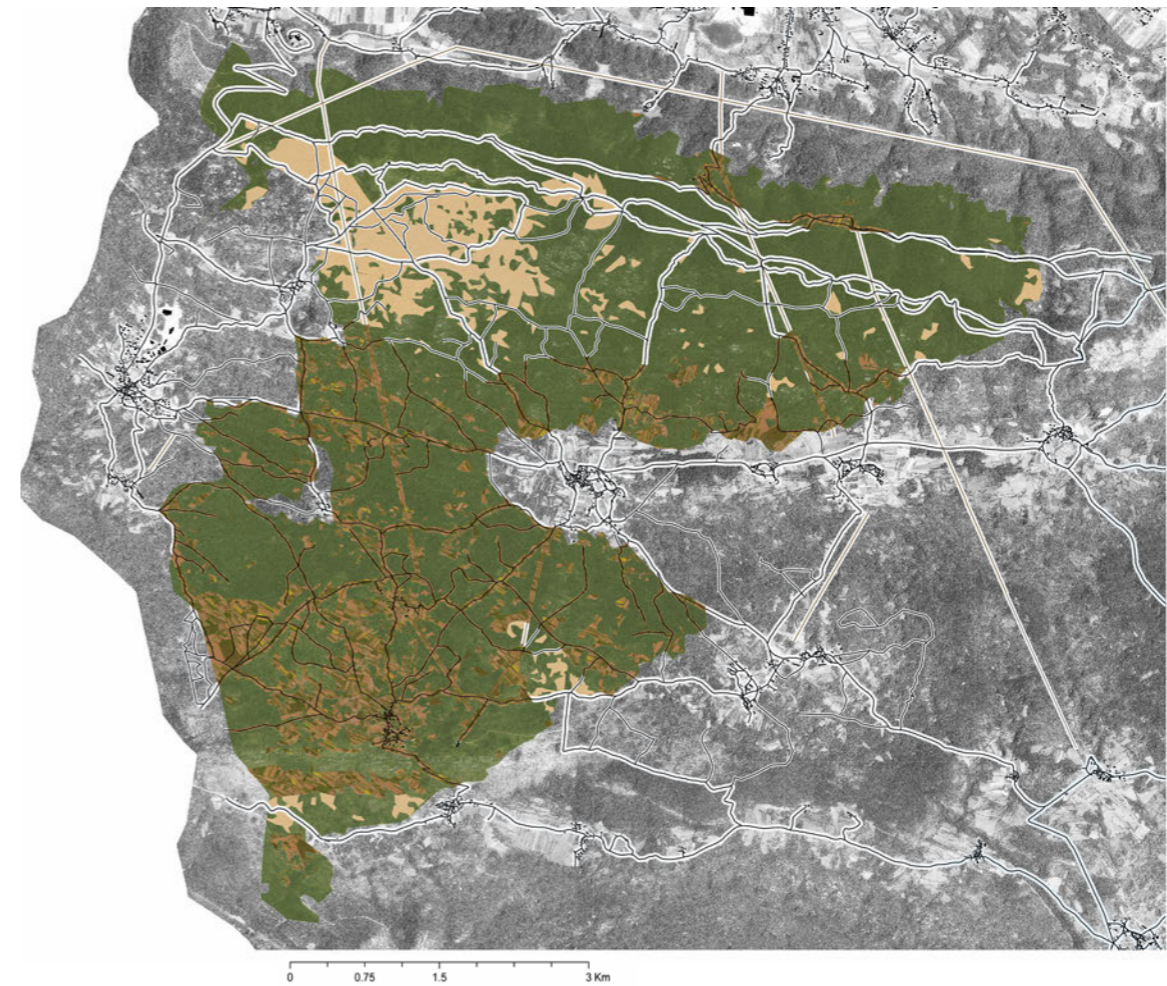
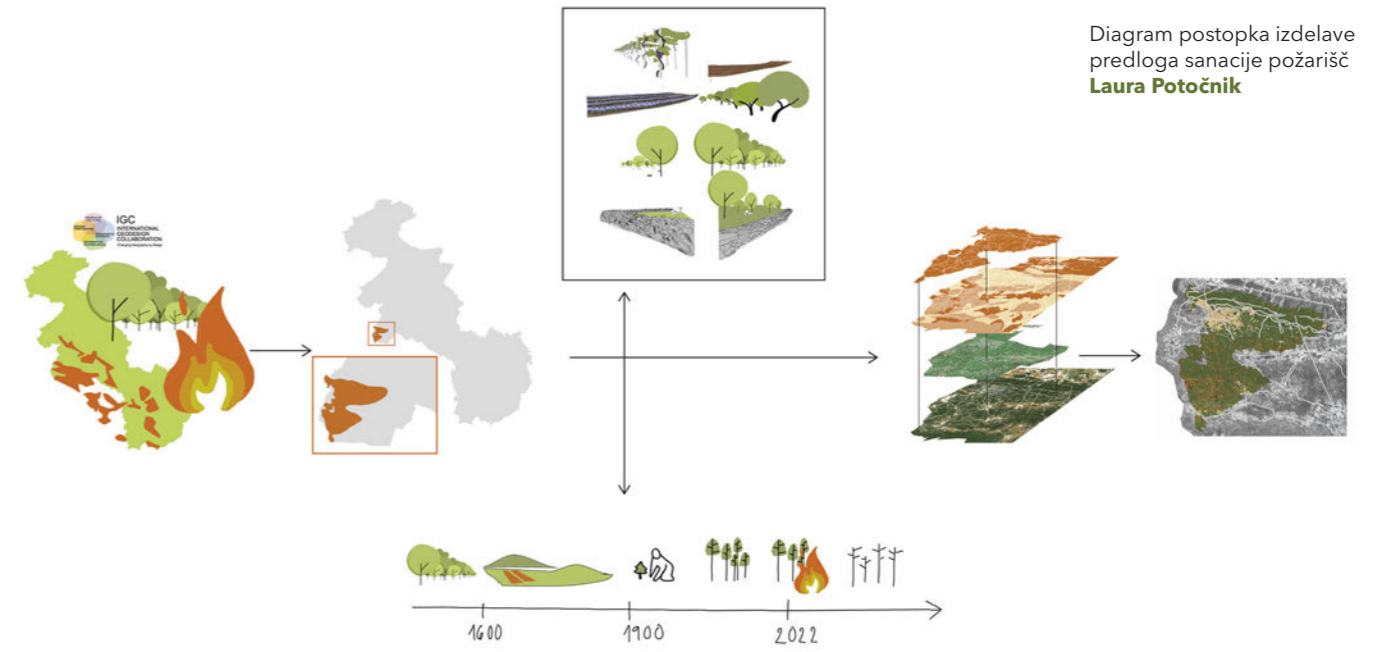
Pogleda na novo
industrijsko cono
Prestranek
Aneja Fučka

Prenova industrijske
cone v Prestranku
Aneja Fučka

Vipavska dolina - prehodi za divjad v povezavi s habitati (zgoraj levo); ekokoridor v Vipavski dolini - glavni ekološki koridorji (zgoraj desno); krmne njive kot del nove zelene infrastrukture (spodaj levo); ekokoridor v Vipavski dolini - pregledna karta (spodaj desno).
Ela Trojar

- ODPRTA PRESEKA
- PRESEKA S KMETIJSKO RABO
- CESTE
- POŽARIŠČE V KMETIJSKO RABO
- OBMOČJE OBNOVE GOZDA
- POŽARIŠČE V KMETIJSKO ZEMLJIŠČE

Sanacija požarišča na Krasu - pregledna karta
Laura Potočnik

PREOBLIKOVANJE DEGRADIRANIH URBANIH OBMOČIJ

URBANISTIČNO NAČRTOVANJE 2022/23

MENTORJA:

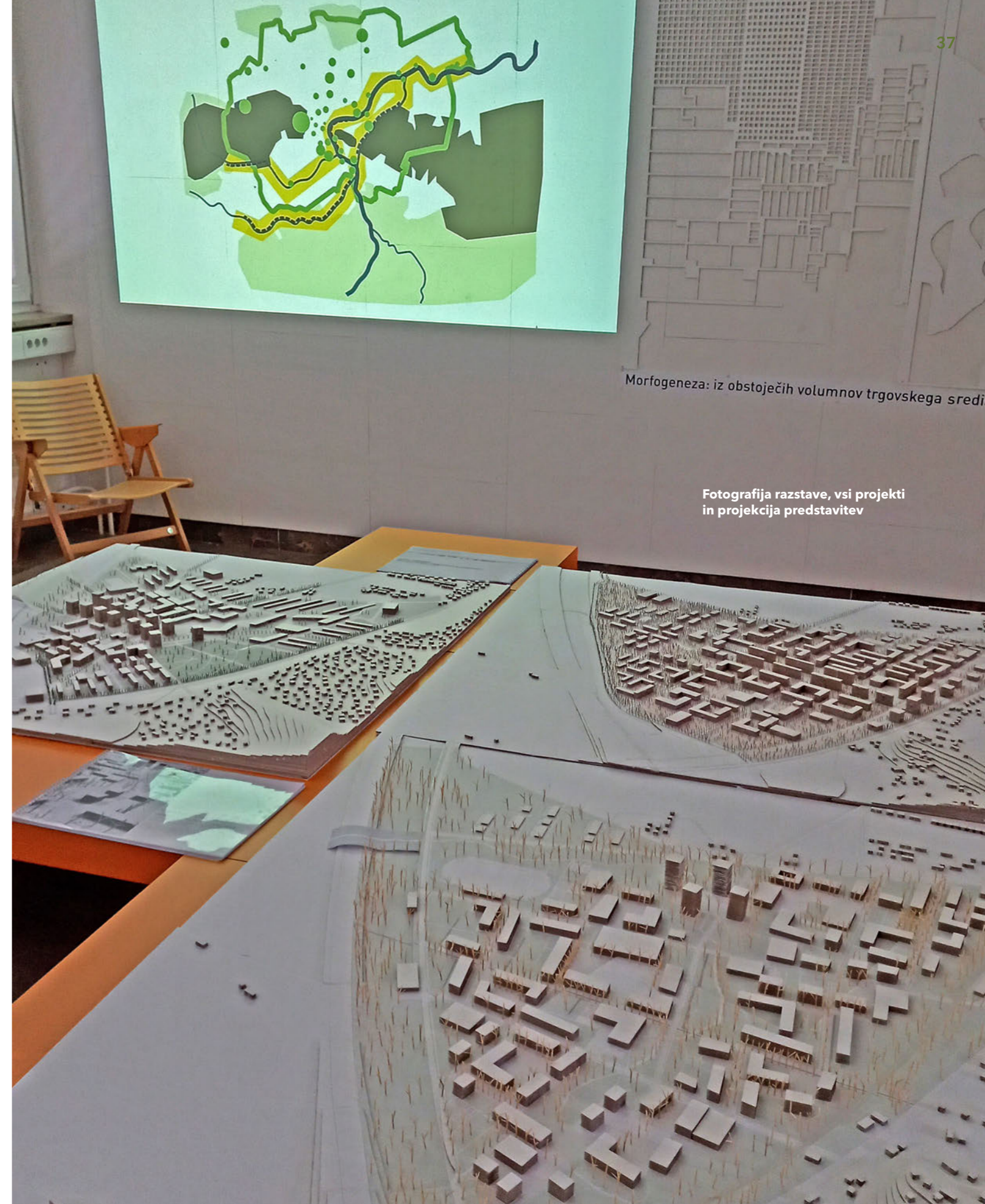
izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar, doc. dr. Tomaž Pipan

ŠTUDENTJE:

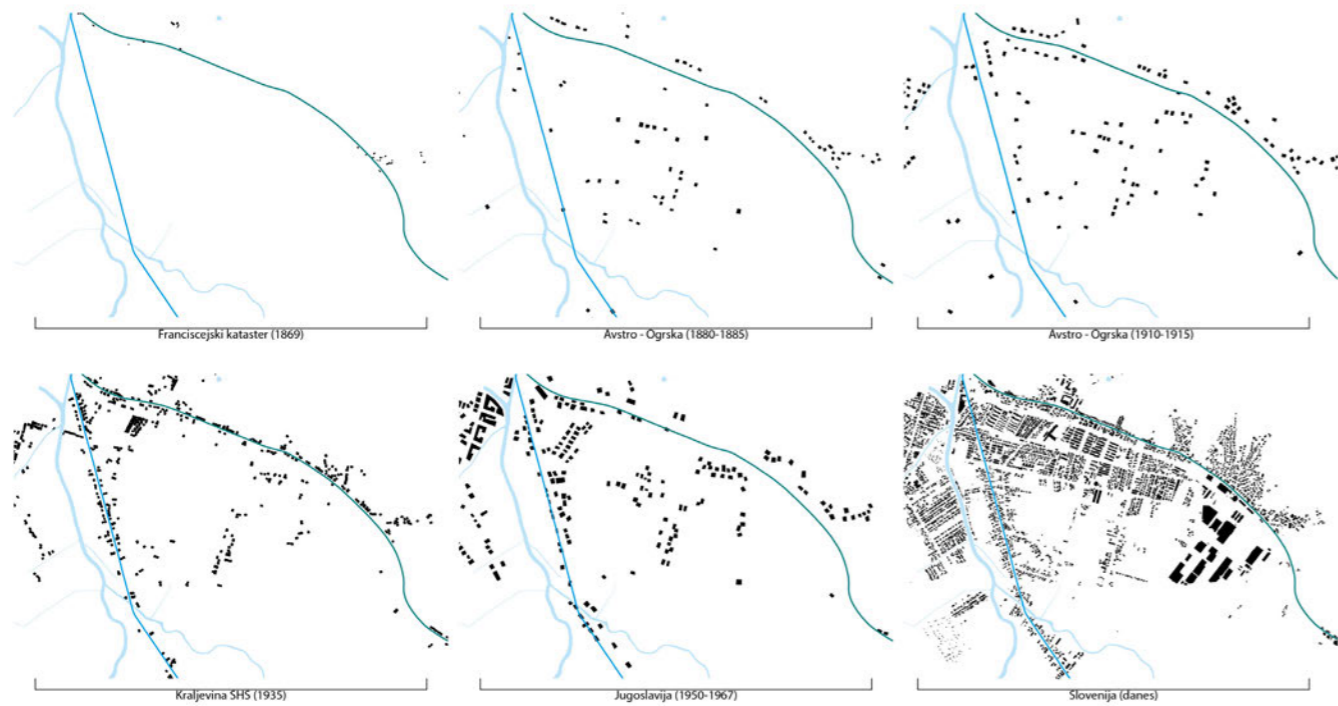
Jana Ašič, Julija Ferenc, Aneja Fučka, Nina Gerbec, Jure Gruden, Diana Kocijančič, Sara Plankar Hraščan, Laura Potočnik, Ana Stružnik, Ana Štern

Nakupovalno središče na Rudniku v Ljubljani zaseda obsežno, nekoč rodovitno zemljišče med Dolenjsko cesto in južnim delom avtocestnega obročja. Objekti, v katerih so naseljene nakupovalne verige, so praviloma kvadraste oblike z ravnimi strehami, zgrajeni s kovinskimi konstrukcijami in kovinskimi, delno zastekljenimi fasadami. Med seboj tvorijo tako imenovani neprostor, zalit z nepreglednimi površinami parkirišč. Pot pešca v tem prostoru je samo pot med avtomobili od parkiranega avtomobila do pokrite nakupovalne ulice in nazaj. To je povsem nehumani prostor, namenjen samo pragmatičnosti nakupovanja.

Za akademsko vajo smo sešteli vse volumne nakupovalnih objektov in ugotovili, da lahko nakupovalne volumne recikliramo tako, da jih presnovimo v manjše volumne stanovanjskih objektov in objektov javnega značaja, kot so: šole, vrtci, trgovine, kulturne ustanove, pisarne, ter objekte s servisnimi in z drugimi mešanimi rabami, ki so potrebne za življenje četrtne skupnosti. Iz obstoječih volumnov nakupovalnega središča smo eksperimentalno oblikovali variantne urbanistične idejne zasnove mestnega predela za približno 4.000 prebivalcev, tako da smo poskušali rekonstruirati strukturne značilnosti prostora, povzete po zgodovinskih kartah pred degradacijo. Mestni prostor, namenjen predvsem pešcem in kolesarjem, sestavljajo zunanji javni odprti prostori: ulice, trgi in parki. Ulice so enosmerne z bočnim parkiranjem in s širokimi pločniki ter ozelenjene z dvojnimi drevoredi. Drevoredi in mestni parki so povezani v sistem, vpet v zeleno zaledje Golovca in Ljubljanskega barja. krajine.

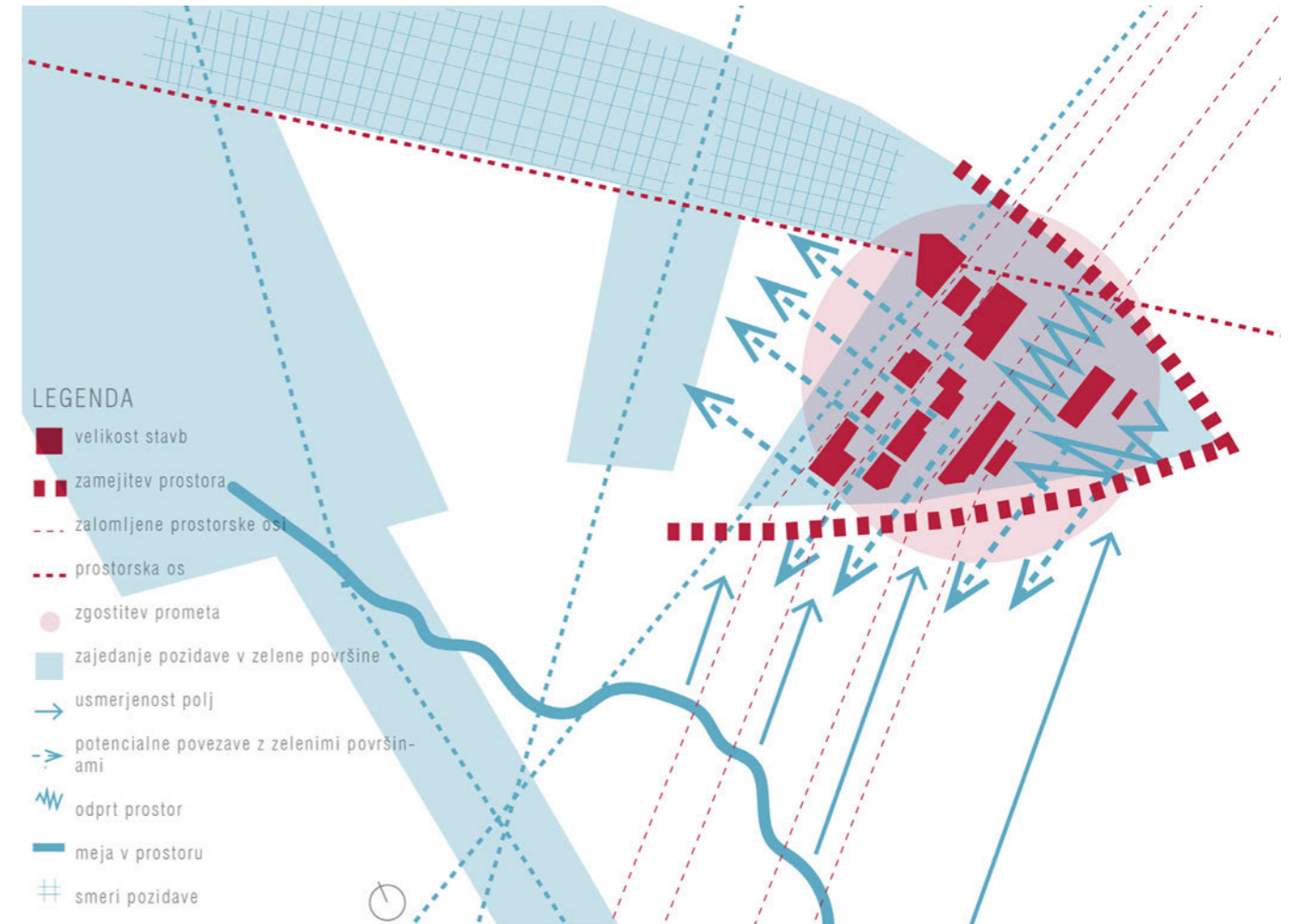
Fotografija razstave, vsi projekti in projekcija predstavitev

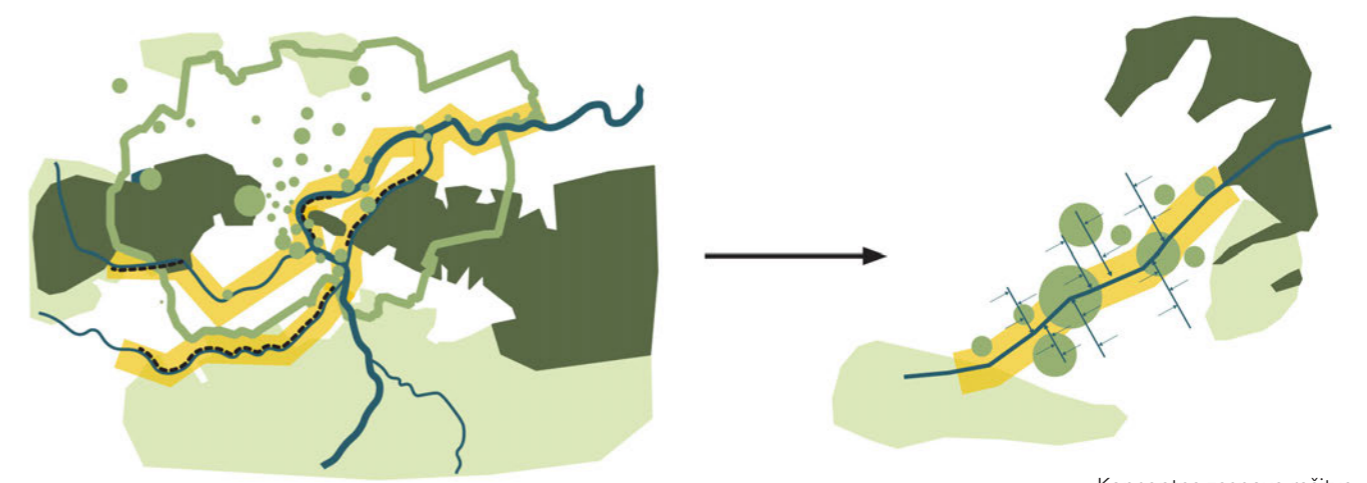
Morfogeneza širšega območja Rudnik v Ljubljani
Jana Ašič, Aneja Fučka, Laura Potočnik

Analiza zelenih površin širšega območja Rudnik v Ljubljani
Jure Gruden, Diana Kocijančič, Ana Stružnik

Analiza problemov in potencialov ožjega območja nakupovalnega središča Rudnik v Ljubljani
Julija Ferenc, Nina Gerbec, Sara Plankar Hraščan, Ana Štern

Konceptna zasnova rešitve za ožje območje
Jure Gruden, Diana Kocijančič, Ana Stružnik

Urbanistična situacija
rešitve, projekt 1
**Jure Gruden, Diana
Kocijančič, Ana Stružnik**

Urbanistična situacija
rešitve, projekt 3
**Jana Ašič, Aneja Fučka,
Laura Potočnik**

Urbanistična situacija
rešitve, projekt 2
**Julija Ferenc, Nina
Gerbec, Sara Plankar
Hraščan, Ana Štern**

Fotografija makete, projekt 3
**Jana Ašič, Aneja Fučka, Laura
Potočnik**

44–49 Urbanistično načrtovanje 2023/24
50–55 STUDIO I - oblikovalski del 2023/24
56–59 Osnove arh. in urb. načrtovanja 2022/23 in 2023/24
60–63 Krajinsko načrtovanje I 2023/24

PREDLOG PROSTORSKEGA RAZVOJA UNIVERZE V LJUBLJANI (ULTRA)

V študijskem letu 2023/24 smo se kar s štirimi predmeti – Urbanistično načrtovanje, Studio I (oblikovalski del), Osnove arhitekturnega in urbanističnega načrtovanja ter Krajinsko načrtovanje I – priključili k projektu ULTRA – »Naprej univerza«, katerega glavni namen je bil oblikovati koncept prostorskega razvoja Univerze v Ljubljani. Sam projekt je potekal pod vodstvom Fakultete za arhitekturo, v njem pa so sodelovale še Akademija za likovno umetnost in oblikovanje ter Fakulteta za družbene vede.

ULTRA_TRAJNOSTNI PROSTORSKI RAZVOJ UNIVERZE V LJUBLJANI

URBANISTIČNO NAČRTOVANJE 2023/24

MENTORJA:

izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar, doc. dr. Tomaž Pipan

ŠTUDENTJE:

Zala Bajda, Katja Bratec, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Ria Ileršič, Ines Kastelic, Katja Kočevar, Maj Kučina, Gašper Kunst, Lara Markelj, Adam Miler, Miha Močnik, Ana Pilko, Metka Podjed, Katarina Poklukar, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih Bovhan, Neja Zalaznik

Univerza v Ljubljani ima fakultete, razpršene po celotnem mestu. Med fakultetami ni učinkovitih prostorskih in vsebinskih povezav, prav tako niso povezane s kulturnimi in z raziskovalnimi ustanovami ne z zelenim sistemom mesta. Obenem se študentje Univerze v Ljubljani spopadajo z velikim pomanjkanjem študentskih sob v študentskih domovih, tržne cene pa so visoke. Tako se povečujejo dnevne migracije, kar študente prikrajša za študentsko življenje v prestolnici.

Predlog prostorskega trajnostnega razvoja Univerze v Ljubljani povezuje fakultete med seboj in dodaja nove študentske domove, študentske restavracije, čitalnice, študentske galerije in druge prostore, pomembne za študentsko življenje. Vse našete vsebine povezuje z že obstoječimi kulturnimi, znanstvenimi in športnimi objekti.

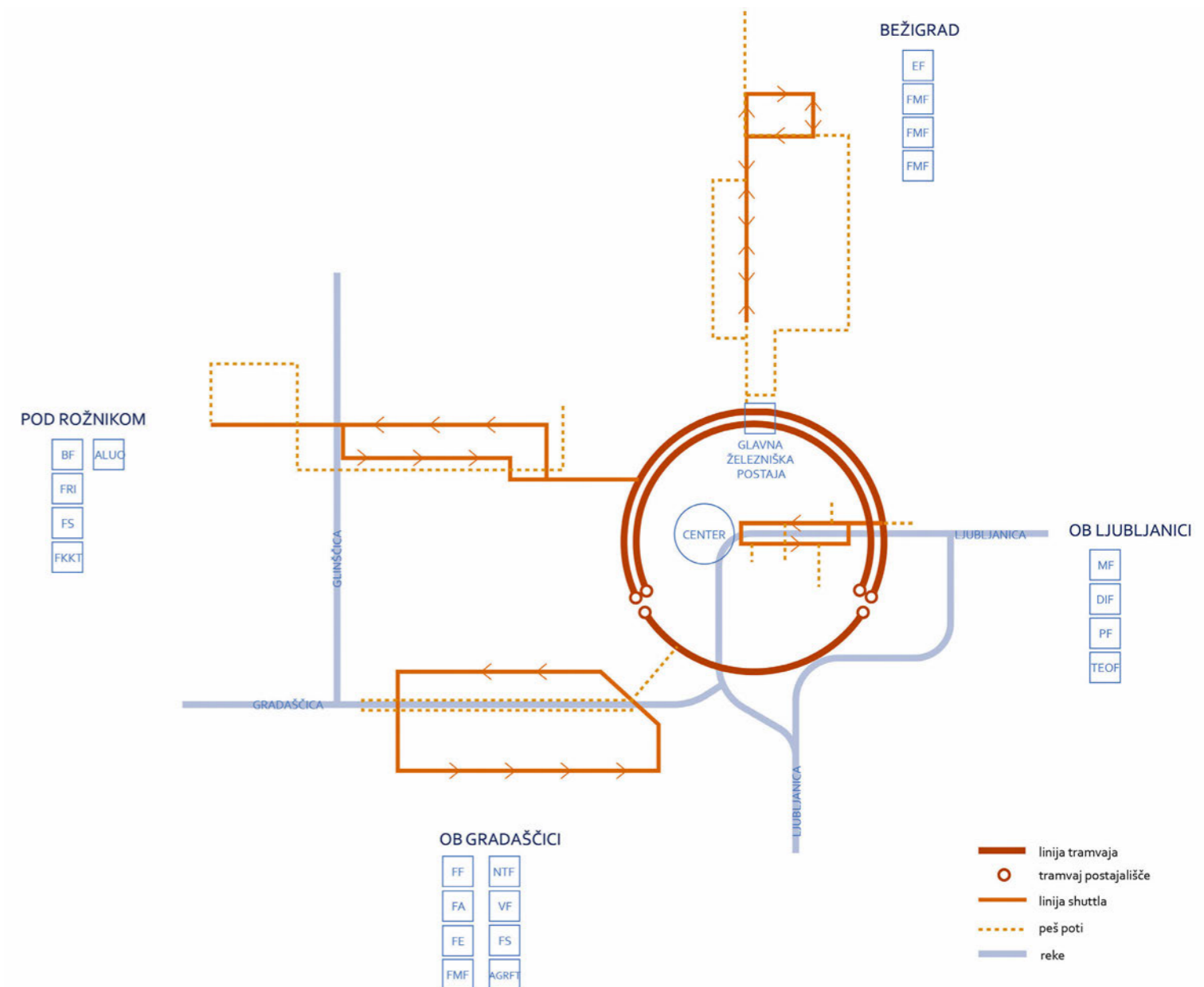
Definirali smo štiri mestna območja (pod Rožni-

kom, Bežigrad, ob Ljubljani in ob Gradaščici), na katerih se fakultete zgoščajo v grozde. V vsakem območju je vzpostavljena prijazna mobilnostna zanka, po kateri vozijo električni mini avtobusi. Zanka povezuje med seboj fakultete posameznega območja z obstoječimi študentskimi domovi in novimi študentskimi domovi ter z drugimi vsebinami, kot so: študentska prehrana, rekreacija, kultura in neformalno učenje. Ulice zank so rekonstruirane za avtomobilsko enosmerno vožnjo, zato omogočajo bočno parkiranje, večje površine za pešce in varnejše kolesarjenje ter so osenčene z dvojnimi drevoredi.

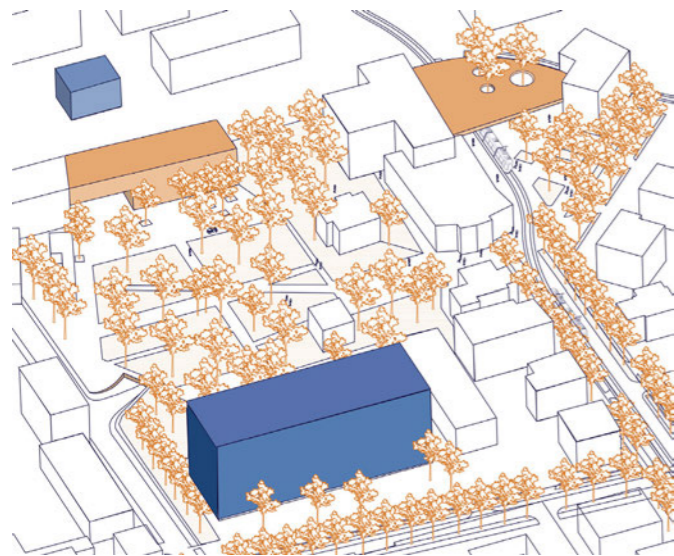
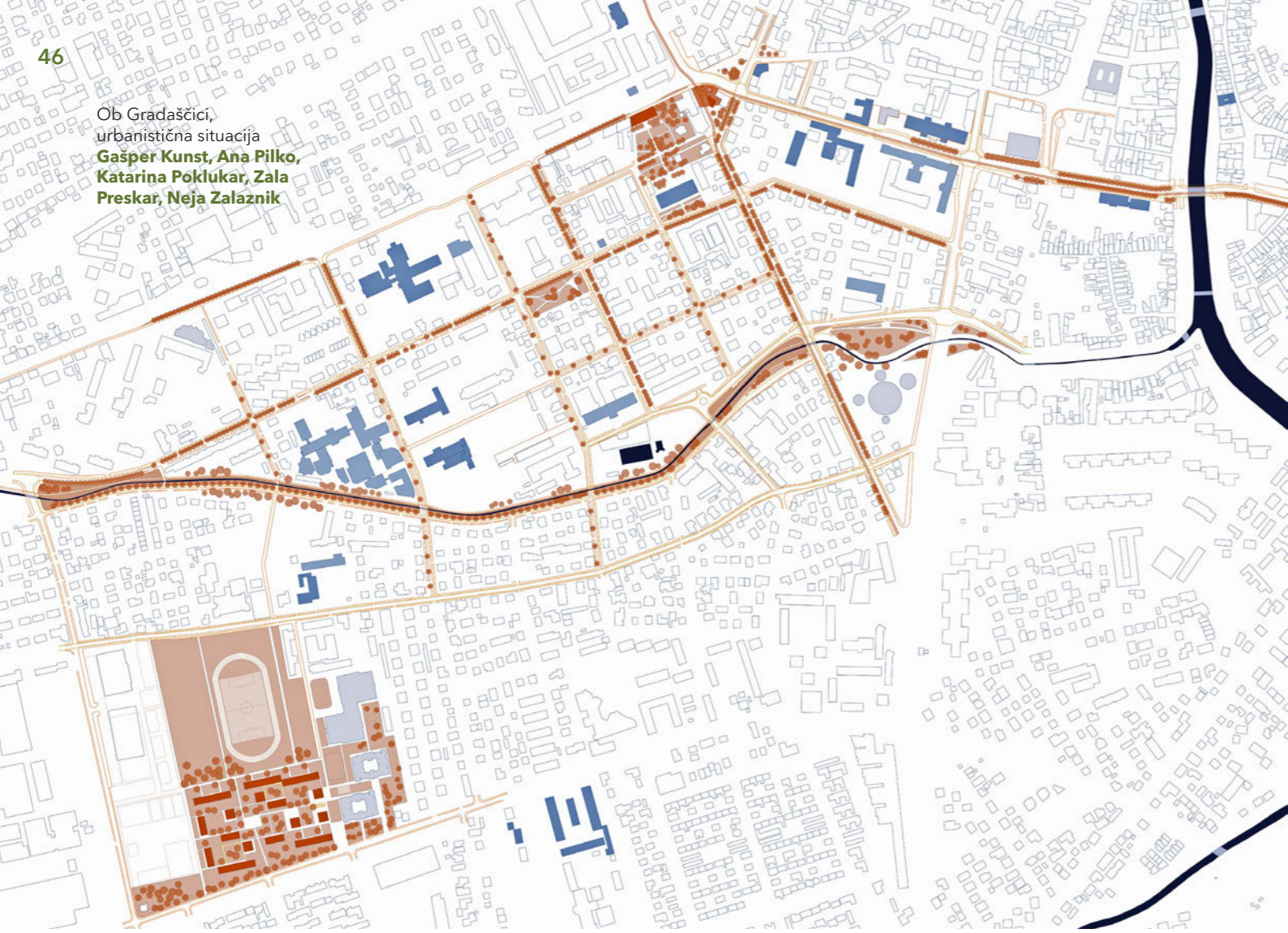
Vse štiri zanke vseh štirih območij fakultet povezuje krožna proga električnega tramvaja, ki teče po obodu mestnega središča. Ozelenjena trasa prispeva k zmanjševanju segrevanja mesta ter je povezana z glavno železniško in avtobusno postajo. Takšna prometna infrastruktura je prijazna do prebivalcev mesta, obiskovalcev in študentov, zmanjšuje prometne zastoje v mestu in prispeva k razogljičenju.

Na vseh štirih zankah fakultet v posameznih območjih smo oblikovali nove parke, vzpostavili nove (drevoredne) zasaditve ulic, uredili in dodatno zasadili nabrežja rek, ki tečejo skozi mesto zunaj mestnega središča, in s tem oblikovali za pešce prijazne javne, odprte prostore, da bi hkrati tudi zmanjšali toplotne otoke v mestu.

Koncept povezljivosti štirih univerzitetnih območij in krožne linije tramvaja
Ria Ileršič, Miha Močnik, Zala Preskar

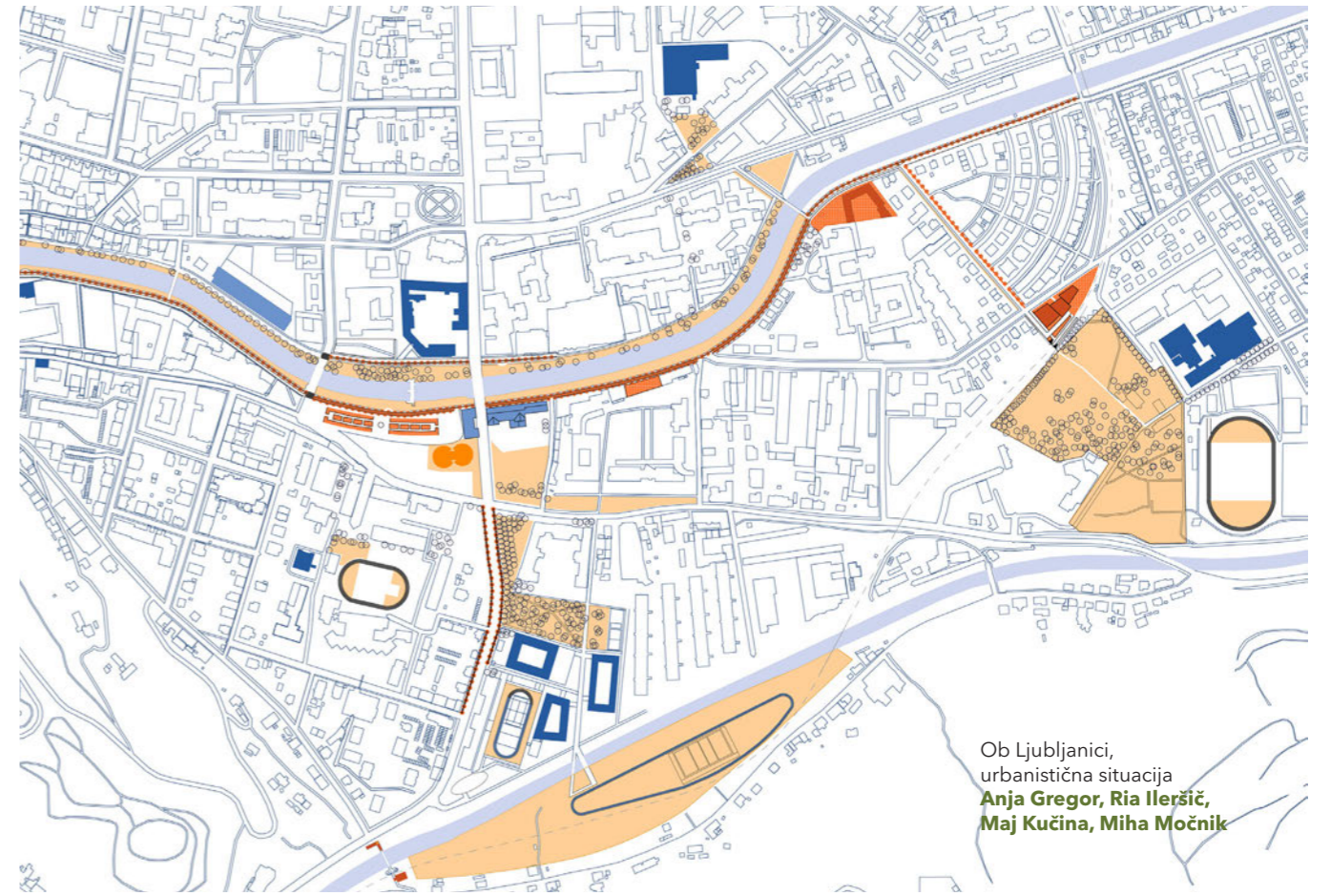
Ob Gradaščici,
urbanistična situacija
Gašper Kunst, Ana Pilko,
Katarina Poklukar, Zala
Preskar, Neja Zalaznik

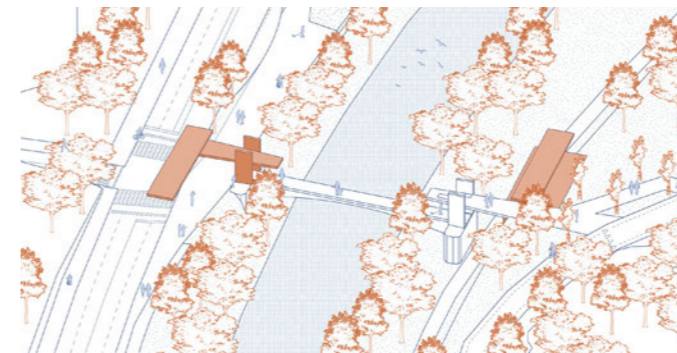
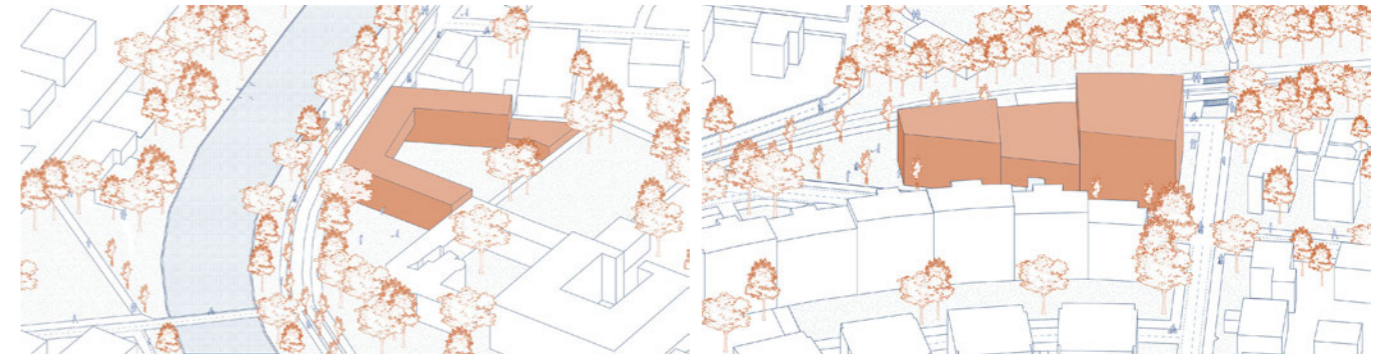
Ob Gradaščici, aksonometrija
območja ob FGG
Gašper Kunst, Ana Pilko, Katarina
Poklukar, Zala Preskar, Neja Zalaznik

Ob Gradaščici, fotografija makete
Gašper Kunst, Ana Pilko, Katarina
Poklukar, Zala Preskar, Neja
Zalaznik

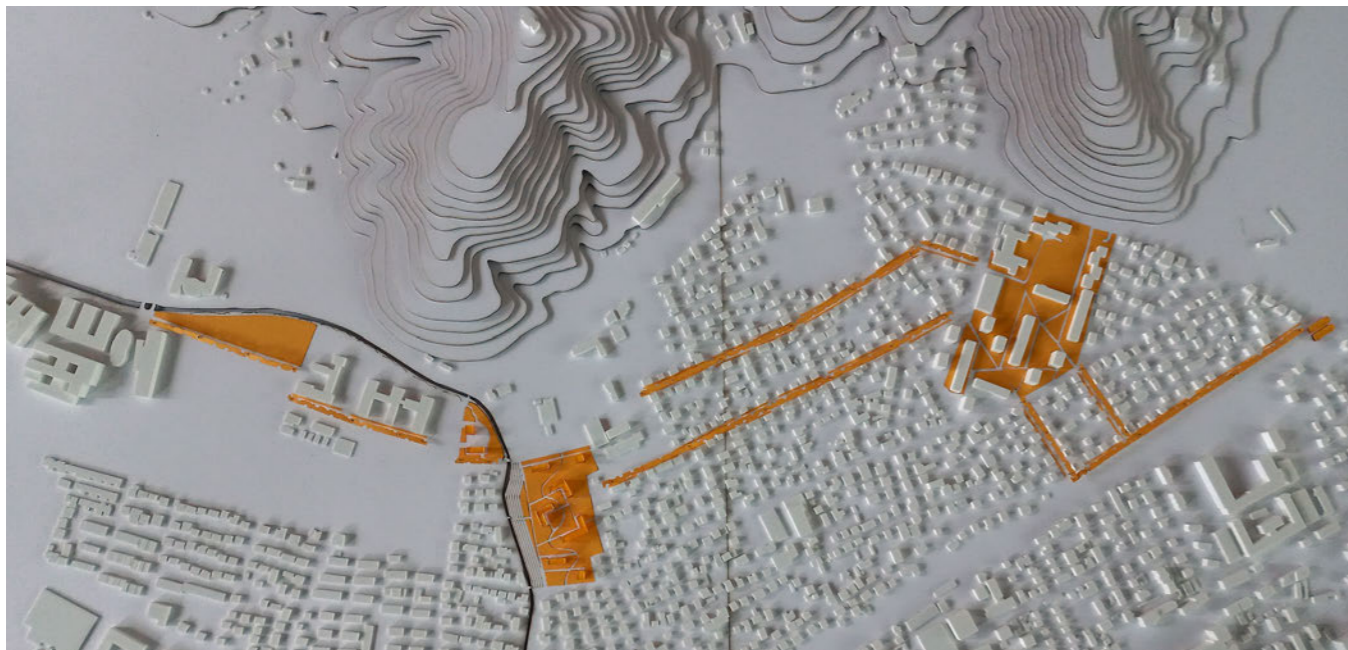
Ob Ljubljani,
urbanistična situacija
Anja Gregor, Ria Ilersič,
Maj Kučina, Miha Močnik

Ob Ljubljani, aksonometrije:
»shuttle« in tramvaj postaja (levo
zgoraj), študentski dom (desno zgoraj),
povezovalna tramvaj postaja (spodaj)
Anja Gregor, Ria Ilersič, Maj Kučina,
Miha Močnik

Ob Ljubljanici, fotografija makete
**Anja Gregor, Ria Ileršič, Maj
 Kučina, Miha Močnik**

Pod Rožnikom, fotografija makete
**Katja Bratec, Ines Kastelic,
 Tamara Romih Bovhan**

Bežigrad, fotografija makete
**Zala Bajda, Anja Ravbar, Urška
 Retko, Adam Miler**

ULTRA_OBLIKOVANJE ODPRTEGA PROSTORA UNIVERZE

STUDIO I - OBLIKOVALSKI DEL 2023/24

MENTORJA:

prof. dr. Davorin Gazvoda, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE:

Zala Bajda, Katja Bratec, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Camille Joëlle Marie Herbrecht, Ria Ileršič, Ines Kastelic, Katja Kočevar, Maj Kučina, Gašper Kunst, Lara Markelj, Miha Močnik, Ana Pilko, Metka Podjed, Katarina Poklukar, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih Bovhan, Neja Zalaznik

V oblikovalskem delu studia so študentje podrobneje oblikovali predloge prostorskih razvojnih scenarijev UL, ki so bili izdelani v zimskem semestru pri predmetu Urbanistično načrtovanje. Glavne coning karte in posamezni predlogi v urbanističnih merilih so služili kot izhodišča za konkretne oblikovalske rešitve. V praksi je to pomenilo, da so študentje pregledne urbanistične karte v merilu od 1 : 5.000 do 1 : 2.000 nadgradili s ciljem oblikovati konkreten odprti prostor v podrobnejših merilih 1 : 1.000 in 1 : 500, odvisno od velikosti obravnavanega območja. Glede na izbrane lokacije je mogoče strniti oblikovalske rešitve v Studiu I. v naslednje skupine:

- preoblikovanje obstoječega prostora ljubljanske univerze - prenova območja fakultet in študentskih naselij;

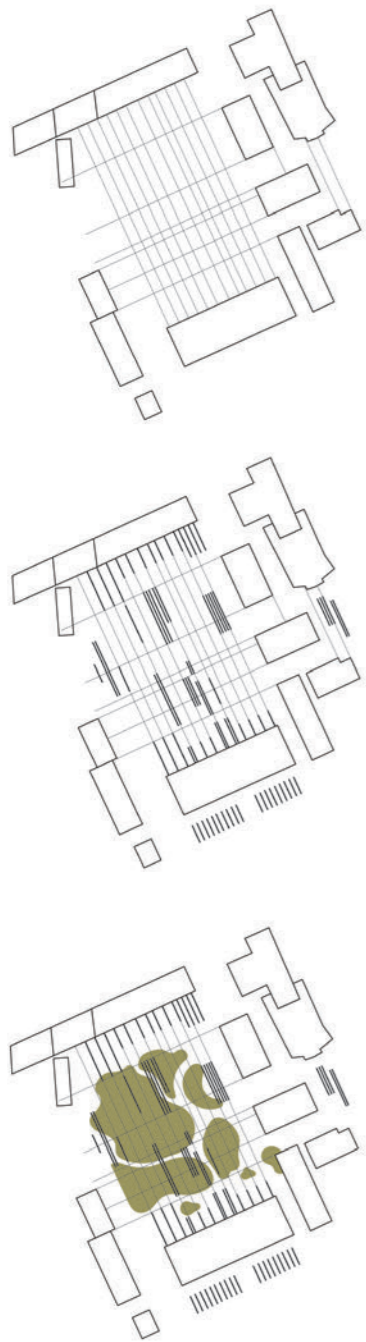
- območja predvidene gradnje novih študentskih domov in fakultet - oblikovanje odprtega prostora ob novogradnjah;
- preostala območja, povezana z UL (umeščanje in oblikovanje različnih dopolnilnih programov, povezanih z UL).

Pri vseh naštetih območjih obdelave (ki so predstavljena na pregledni karti) so študentje najprej jasno določili predvideni program (projektno nalogo) in potem v razpoložljivem prostoru oblikovali rešitve s poudarki na značilnostih trajnostnega razvoja, izboljšanja dostopnosti javnih storitev, ohranjanja dobrih ekoloških razmer s pomočjo koncepta zelene infrastrukture (oblikovanje strešnih vrtov, dodajanje zelenih fasad, urejanje novih suhih in mokrih vodnih zadrževalnikov, odvajanje meteorne vode prek dežnih vrtov itn.), izboljšanja odpornosti na podnebne spremembe itn.

Glede na temo letne knjige so v nadaljevanju predstavljene »preureditve«
prostorov izbranih fakultet in študentskih naselij, pri katerih niso predvidene novogradnje, se pa odprti prostor programske dopolni (obogati) in v celoti preoblikuje. Takšno je preoblikovanje odprtega prostora študentskega naselja v Rožni dolini, dvorišča FGG, šolskega kompleksa ob Aškerčevi, zapuščene ploščadi ob Vojkovi cesti (v bližini UL FSD) itn.

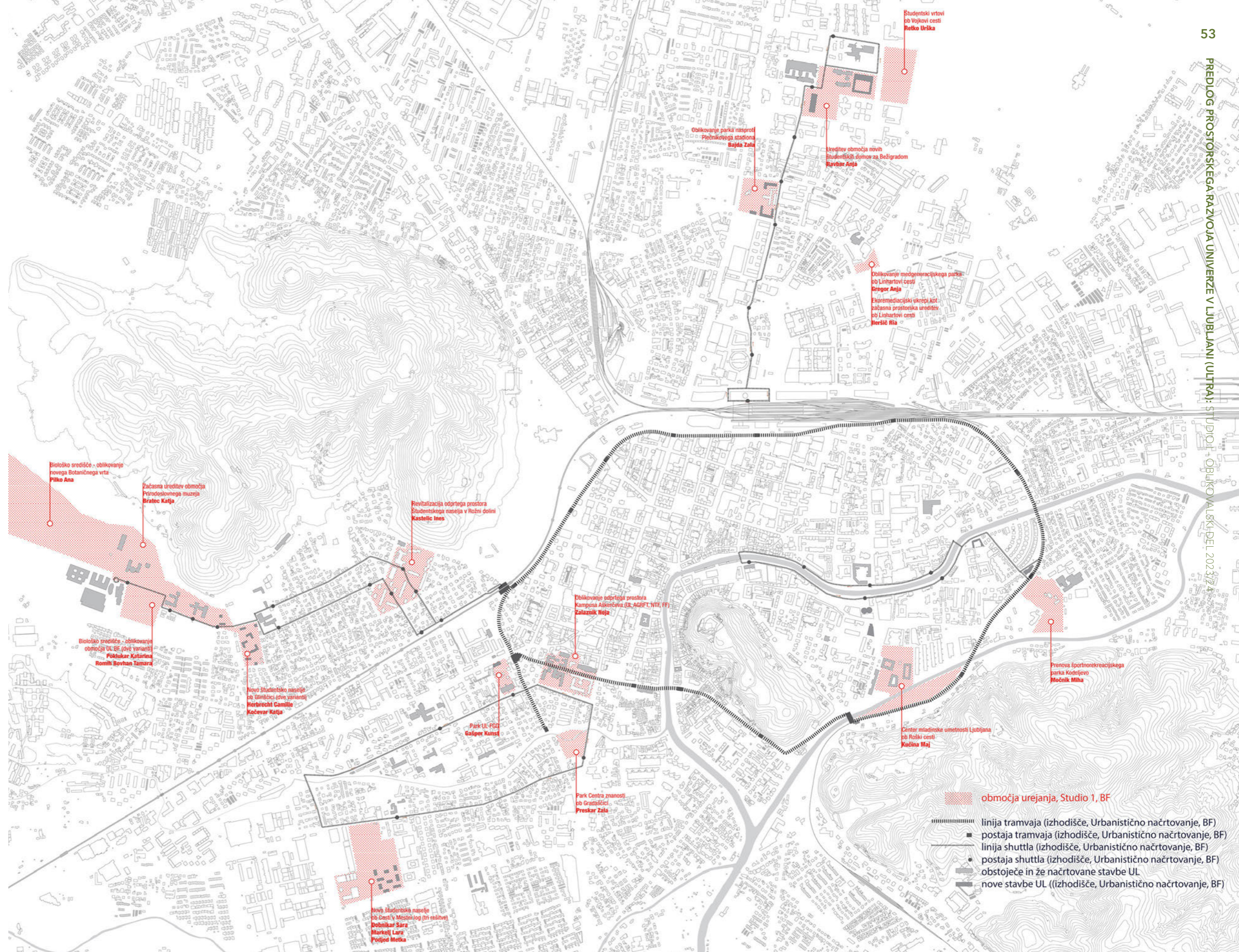

Dvorišče UL FGG -
pregledna karta nove
ureditve
Gašper Kunst

Dvorišče Fakultete za gradbeništvo in geodezijo (UL FGG) - razvoj ideje (generiranje oblike)
Gašper Kunst

Pregledna karta lokacij, ki so bile obdelane v Studiu I - oblikovalski del v okviru projekta ULTRA (Naprej, Univerza)

Začasna ureditev ob Vojkovi cesti -
pri Fakulteti za socialno delo
Ria Ilersič

Preoblikovanje odprtega prostora študentskega naselja v Rožni dolini - staro stanje (zgoraj) in novi predlog (spodaj) - pogled 1
Ines Kastelic

Preoblikovanje odprtega prostora študentskega naselja v Rožni dolini - staro stanje (zgoraj) in novi predlog (spodaj) - pogled 2
Ines Kastelic

Pogled na preoblikovano dvorišče Naravoslovnotehniške fakultete (zgoraj) in pogled na novo dvorišče Akademije za gledališče, radio, film in televizijo (spodaj)
Neja Zalaznik

ULTRA_OBLIKOVANJE VOGALA MED RESLJEVO CESTO IN TRUBARJEVO ULICO

OSNOVE ARHITEKTURNEGA IN URBANISTIČNEGA NAČRTOVANJA 2022/23 IN 2023/24

MENTORJA:

izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar, doc. dr. Tomaž Pipan

ŠTUDENTJE 2022/23:

Maurine Boudard, Katja Bratec, Marija Debeljak, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Taylor Griffith, Ria Ileršič, Katja Kočever, Aleksandra Koren, Kristina Korošec, Gašper Kunst, Ula Lavtar, Lara Markelj, Urša Marolt, Maša Močnik, Miha Močnik, Metka Podjed, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih Bovhan, Aleksandra Šepec Butara, David Trontelj, Izabela Verce, Neja Zalaznik

ŠTUDENTJE 2023/24:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Johana Cardoso, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Gabrijan, Lucile Galopin, Sara Grošelj, Camille Joëlle Marie Herbrecht, Zoja Humerca, Ana Ivič, Živa Jalen, Colton Russell James, Lucija Jančar, Zala Košak, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Lara Pivk Ogrin, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Pia Ržen, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Gaja Velušček, Marko Verbič, Sanja Viher, Nika Žilavec

Ena izmed potencialnih lokacij za manjkajoče vsebine Univerze v Ljubljani in študentske domove v Ljubljani je izpraznjeni prostor na severovzhodnem vogalu križišča med Resljevo cesto in Trubarjevo ulico. Vaja je študente seznanila z osnovnimi načeli urbanizma in branja prostora ter jih uvedla v osnove razumevanja arhitekturnega jezika. Pri tem je bilo pomembno ozaveščanje prehajanja zunanjega javnega odprtega prostora v notranji prostor objekta in nasprotno.

V akademskem letu 2022/23 so študentje na omenjeni lokaciji zasnovali idejne predloge za manjšo knjižnico s čitalnico, v akademskem letu 2023/24 pa študentski dom, ki bi bil lahko del mreže študentskih domov v Ljubljani, predvidenih v projektu ULTRA, Prostorski trajnostni razvoj Univerze v Ljubljani, s katerim smo se ukvarjali pri predmetu Urbanistično načrtovanje v akademskem letu 2023/24, 1. MSc.

Knjižnica: tloris pritličja in situacija
Ria Ileršič, Metka Podjed,
Maurine Boudard, Katja Kočever

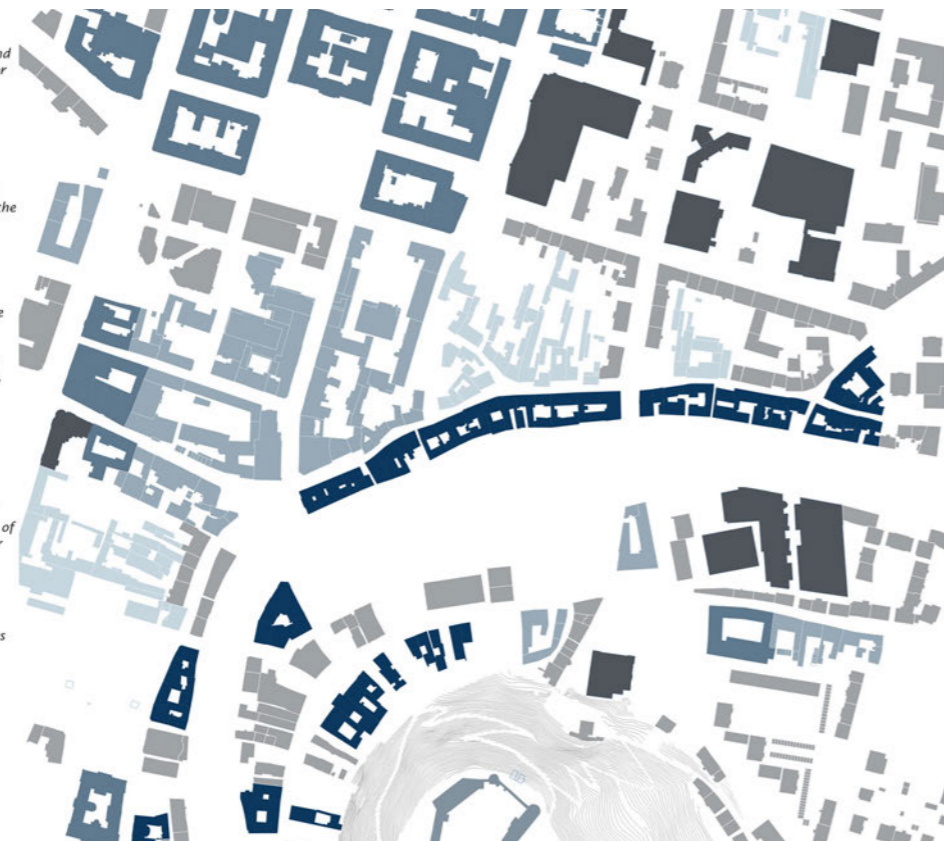
Knjižnica: aksonometrija
Ria Ileršič, Metka Podjed,
Maurine Boudard, Katja Kočever

- Public trees are often alignments and not wooded spaces. Most of the time located in the street with no ecological value.
- Wooded areas are often private, in enclosed spaces between buildings or in private gardens.
- We can observe that public parks are more on the west side of the city.
- Private lawn spaces are the majority in the north of the city, that is to say in more recent spaces. Where there is the most space

Analiza zelenja
Camille Joëlle Marie Herbrecht

- 1. *Alignment of enclosed courtyards buildings. Double contact with the street and internal collective private outdoor space.*
- 2. *Small buildings aligned or isolated. Direct contact with the street on one side and a private space on the other side.*
- 3. *Buildings organized lengthwise on the rear. Buildings organised depending on each other and creating semi public places (parkings, gardens, brownfields).*
- 4. *Compacted grouping of buildings. Aligned with the grid street and creating semi-enclosed grouping of buildings creating public outdoor spaces.*
- 5. *Large enclosed buildings. Buildings encircling by the streets with large private courtyard.*
- 6. *Massive/ Large isolated building often marking the intersection of streets.*

Tipološka analiza stavbnega tkiva
Lucile Galopin

Študentski dom s knjižnico:
prez in shematska tlorisa
Lucile Galopin, Camille Joëlle Marie Herbrecht

Študentski dom: 3D-prikaz
Živa Jalen, Nika Kunavar, Jaka Dolinar, Maks Rajgl

ULTRA_ŠTUDENTSKO BIVANJE

KRAJINSKO NAČRTOVANJE | 2023/24

MENTORJA:

prof. dr. Ana Kučan, asist. Nejc Florjanc

SOMENTOR:

asist. dr. Marko Dobrilovič

ŠTUDENTJE:

Anja Balantič, Chloe Boisgard, Johana Cardoso, Vita Dodič, Tina Dolinar, Lucile Galopin, Ema Govedič, Rina Hojnik, Vid Hudoklin, Julia Ana Irgl, Tina Jaklič, Colton Russel James, Ana Kepic, Pia Klemar, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Katja Leban, Polona Lovšin, Ema Oberstar, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Dana Vidmar, Eva Wallner

Osrednja tema, s katero smo se ukvarjali s študenti 2. letnika, je bilo študentsko bivanje. Osredinili smo se na tri tipe nalog: prenova oz. nadgradnja

obstoječih študentskih domov, preureditev javnih prostorov v okolici fakultet in oblikovanje zunanjega prostora ob novih modelih študentskih nastanitev v prenovljenih objektih UL ali na novih lokacijah, ki so jih zasnovali študentje Fakultete za arhitekturo v seminarju prof. mag. Anje Planišček. Študentska populacija ima specifične potrebe in značilnosti. Starostno so precej izenačena skupina, njihovo bivanje je časovno omejeno, začasno in vezano na dinamiko študijskega leta, osredinjeno so na študij, obenem pa vstopajo v odraslost, preskušajo meje, so kreativni in inovativni. Odprt prostor njihovih bivališč se zato razlikuje od običajne stanovanjske krajine. Skupni cilj vseh nalog je bil, da študentski prostor ponuja možnosti za druženje, zabavo, rekreacijo in skupni študij pa tudi možnost osame in miru. Težili smo k izboljšavi mikroklima, zagotavljanja zasebnosti, organizacije infrastrukture, zlasti prostorov za odpadke, kolesarnic in dostopov, ureditev pred vhodi v objekte, tudi z vlogo balkonov in teras in skupnostnega vrta.

Prenova odprtega prostora študentskega naselja Mestni log, maketa
Tina Dolinar, Lucile Galopin, Rina Hojnik, Tina Jaklič, Kaja Podgoršek

Prenova odprtega prostora študentskega naselja Kardeljeva ploščad: stanje (levo), uvedba pergol za senco (sredina), nova situacija (desno)

Vita Dodič, Zoja Krklec

Prenova Foersterjevega vrta, študentski park za Filozofsko fakulteto; prostoročna risba
Kaja Pelko Pleteršek

SENCA

SONCE

Prenova Foersterjevega vrta, študentski park za Filozofsko fakulteto: diagram zasaditve podrazi glede na osončenost (zgoraj), pogled; digitalna risba (spodaj)
Eva Wallner

66–73 STUDIO II in Krajinsko načrtovanje II 2022/23
74–77 Krajinsko načrtovanje II 2022/23
78–81 Sanacije poškodb v krajini 2023/24

PREOBLIKOVANJE POSTINDUSTRIJSKE KRAJINE

Opuščena industrijska območja pogosto označujemo kot problematična, saj predstavljajo degradacijo (urbanega) prostora, nemalokrat jih spremljajo okoljska bremena. Kljub temu ali pa prav zato predstavljajo priložnost za razmislek o novi rabi ob njihovi sočasni sanaciji. Dve takšni območji, ki so ju obravnavali študentje pri predmetih Studio II in Krajinsko načrtovanje II, sta območje Uniona v Ljubljani ter Kajzerja in Mejce v Idriji. Nova raba (nekdanjih) industrijskih območij je bila načrtovana z mislijo in ob upoštevanju podnebnih sprememb, ki mestom prinašajo nove izzive in priložnosti.

S tehničnim in z inženirskim vidikom sanacij so se ukvarjali študentje pri predmetu Sanacije poškodb v krajini, pri katerem so združili znanje s področja inženirske biologije in poznavanja rastlinskega gradiva ter jih vključili v končni predlog sanacije.

UNI(OFF)ON; POSTINDUSTRIJSKA KRAJINA IN PRILAGAJANJE MESTA NA PODNEBNE SPREMEMBE

STUDIO II IN KRAJINSKO NAČRTOVANJE II 2022/23

MENTORJA:

doc. Darja Matjašec, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE 2 MSc:

Klara Brecelj, Nika Fajdiga, Tim Gerdin, Urša Gračner, Nina Hribar, Klavdija Jelovčan, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Tim Letnar, Neža Livk, Tilen Rudež, Rok Štefin, Anja Žaucer

ŠTUDENTJE 3 BSc:

Maurine Anäelle Boudard, Katja Bratec, Marija Debeljak, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Taylor Griffith, Aleksandra Hafner, Ria Ileršič, Ines Kastelic, Katja Kočevar, Aleksandra Koren, Kristina Korošec, Gašper Kunst, Ula Lavtar, Lara Markelj, Urša Marolt, Maša Močnik, Miha Močnik, Metka Podjed, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih Bovhan, Aleksandra Šepec Butara, David Trontelj, Izabela Verce in Neja Zalaznik

Union, ki predstavlja pomembno tehniško dediščino Ljubljane, zaradi prestrukturiranja proizvodnje kliče po spremenjenem pristopu k načrtovanju mesta. Študentje 3. letnika BSc so v studiu Krajinsko načrtovanje 2 izkušnjo z ukvarjanjem postindustrijske krajine v zimskem semestru nadgradili s prilagajanjem mesta na podnebne spremembe. Kot izhodišče načrtovanja so služile naloge

študentov 2. letnika MSc, izdelane v **Studiu 2**, ki so zajemale širše območje Uniona, severozahodni klin v zelenem sistemu mesta Ljubljana (v nadaljevanju: SZ-klin).

Naloga UNI(OFF)ON je na pobudo podjetja Union potekala v sodelovanju s Fakulteto za arhitekturo, z dvema arhitekturnima (prof. Maruša Zorec, doc. Rok Žnidaršič) in urbanističnim seminarjem (izr. prof. mag. Polona Filipič).

Naloga študentov v Studiu 2 je bila podrobna prostorska analiza SZ-klina s sintezo prostorskih problemov in razvojnih potencialov. Študentje so morali podati širše usmeritve za razvoj območja s poudarkom na prilagajanje mesta na podnebne spremembe. Vedno več bo namreč suhih in vročih dni, padavine bodo redkejše in obilnejše, mesta bodo postala prevročna in poplave bodo vedno hujše. Mesta zato zaradi prilagajanja na podnebne spremembe pospešeno spreminjajo svojo podobo, največji fokus nove načrtovalske paradigme pa so odprt javni prostor in območja v prestrukturiranju, saj morajo razvojne pobude prispevati k ozelenjevanju mesta.

Študentje so SZ-klin definirali kot problematično območje, v katerem se pojavljajo večji toplotni otoki v mestu in v katerem zeleni sistem mesta

ne deluje. SZ-klin bi moral imeti funkcijo prezračevanja središča mesta (v smeri reke Save proti središču), a je zaradi strnjene pozidave to onemogočeno, mesto pa se na račun velikega deleža grajenega prostora v SZ-klinu še dodatno pregreva.

Študentje so v štirih skupinah na podlagi ugotovljenih problemov in potencialov SZ-klina razvijali različne koncepte in rešitve, ki so jih morali implementirati v različnih merilih (od večjega do podrobnejšega). Na podlagi osnutka konceptov so na podlagi strokovne literature, ki je sugerirala razvoj metodologije za posamezno rešitev, pripravili rešitve. Vsem je bilo skupno izhodišče prilagajanje mesta na podnebne spremembe, pri tem pa so morali študentje skozi kreativnost dodati svojim rešitvam posebni značaj.

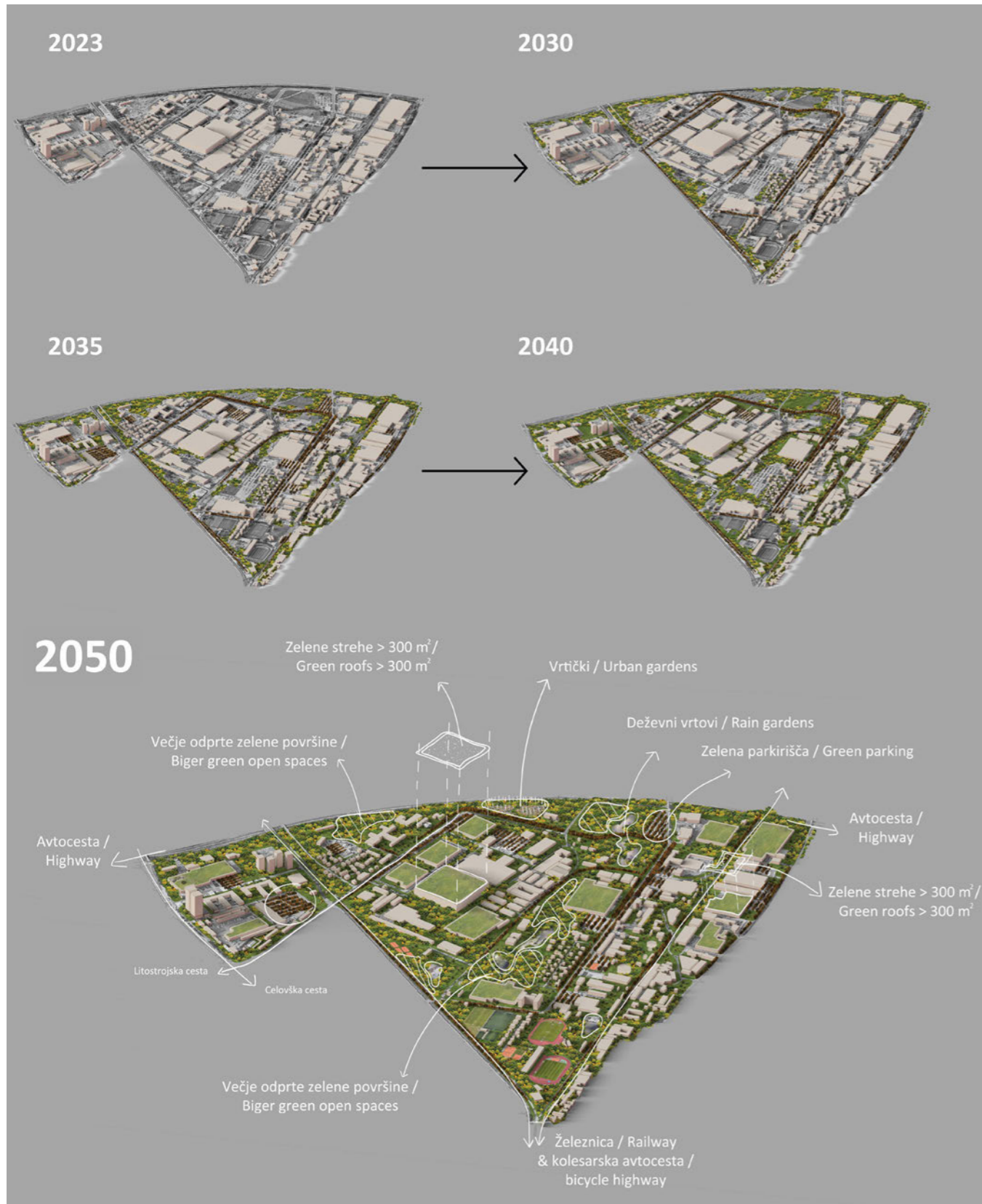
Pri predmetu **Krajinsko načrtovanje II** so študentje poleg nalog iz Studia 2 pregledali več tujih metod in privzeli londonski sistem ozelenjevanja mesta ter ga prilagodili našim podnebnim razmeram. Ozelenjevanje mesta je postalo osnova načrtovanja mestnega prostora in vključuje ukrepe, kot so: krajinskoarhitekturna zasnova odprtega prostora, zelenih streh in vertikalnih sten ter sonaravno upravljanje z meteorno vodo. Izhodišče za zasnovo območja Uniona je londonski faktor UGF (Urban Greening Factor), ki mora znašati vsaj 0,5. Faktor je višji, kot ga za tovrstna območja predvideva London, saj naj bi bila po napovedih Ljubljana podvržena hujšim vplivom podnebnih sprememb (daljša sušna obdobja in vročinski valovi, redkejše, a obilnejše padavine), Union pa tudi leži v severozahodnem zelenem klinu, za katerega v OPN velja strožji režim glede zelenih površin. Izračun faktorja UGF temelji na 16 različnih tipih površinskega pokrova tal, streh in fasad, ki nosijo različne vrednosti, odvisne od stopnje biodiverzitete, ustreznosti pogojev za rast rastlin in od vpojnosti meteorne vode.

Študentje so privzeli arhitekturno-urbanistično zasnove, ki so jih izdelali študentje arhitekture in urbanizma, ter z njimi uskladili minimalne pogoje

za zagotavljanje ustreznega UGF. Razvili so različne koncepte ozelenjevanja in testirali, kako ti vplivajo na velikost UGF.

Študijski proces je vključeval tudi izvedbo delavnic z okoliškimi prebivalci in zainteresirano javnostjo, delovne predstavitve pred predstavniki Uniona in izdajo priložnostne publikacije, v kateri je bil opisan proces nastajanja projektov.

Zaključna predstavitev projekta je potekala v obliki okrogle mize, na kateri so sodelovali mentorji in predstavniki Uniona. Skupinska razstava je bila v Mestni hiši v Ljubljani in pozneje tudi na Fakulteti za arhitekturo.

»Sponge city«, scenarij razvoja izbrane prostorske enote znotraj zelenega klina
Tim Letnar, Tilen Rudež, Rok Štefin

ZELENI TIRI

POV IND MEŠ

EKODUKT

POV PRGO

DREVORED

ENO VEČ MEŠ IND POV

MESTNI PARK

ENO VEČ MEŠ PRGO

URBANI VRTOVI

ENO VEČ MEŠ PRGO

OTROŠKO IGRIŠČE

ENO VEČ MEŠ PRGO

ŠPORTNO IGRIŠČE

ENO VEČ PRGO

SPLOŠNE USMERITVE PO KATEGORIJAH:

ZELENA PARKIRIŠČA

VELČ IND MEŠ

ZELENE STREHE

IND MEŠ

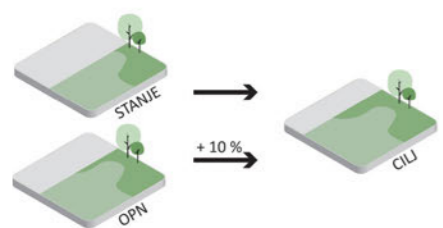
DREVEŠA

ENO VEČ MEŠ PRGO

EKOLOŠKI TRAVNIK

ENO MEŠ PRGO

Usmeritve za načrtovanje zelenih površin v posameznih enotah urejanja prostora, ki imajo več kot 20 % zelenih površin
Klara Brecelj, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Anja Žaucer

Usmeritve za načrtovanje zelenih površin v posameznih enotah urejanja prostora, ki imajo manj kot 20 % zelenih površin
Klara Breclj, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Anja Žaucer

OBMOČJE		STANJE	OPN	CILJ
1 PIVOVARNA UNION	FZP	5,54 %	15,00 %	16,5 %
	št.	0,25 ha zelenih površin	0,67 ha zelenih površin	0,74 ha zelenih površin
		10	112	123
2 ŽELEZNIŠKI MUZEJ	FZP	8,82 %	20,00 %	22,00 %
	št.	1,59 ha zelenih površin	3,62 ha zelenih površin	3,98 ha zelenih površin
		266	362	398
3 CELOVŠKI DVORI & LPP	FZP	10,21 %	21,00 %	23,10 %
	št.	1,34 ha zelenih površin	2,75 ha zelenih površin	3,03 ha zelenih površin
		64	197	216
4 ALEJA	FZP	12,58 %	20,00 %	22,00 %
	št.	1,14 ha zelenih površin	1,82 ha zelenih površin	2,00 ha zelenih površin
		160	227	250
5 ZAHODNE STEGNE	FZP	19,86 %	20,00 %	22,00 %
	št.	2,60 ha zelenih površin	4,04 ha zelenih površin	4,44 ha zelenih površin
		181	303	333
6 VZHODNE STEGNE	FZP	7,44 %	10 %	11 %
	št.	2,07 ha zelenih površin	2,79 ha zelenih površin	3,06 ha zelenih površin
		258	697	766
7 LITOSTROJ	FZP	10,63 %	15,75 %	17,33 %
	št.	4,20 ha zelenih površin	6,23 ha zelenih površin	6,85 ha zelenih površin
		426	1187	1306
8 GOS. CONA ŠIŠKA	FZP	8,90 %	31,50 %	34,65 %
	št.	1,87 ha zelenih površin	6,62 ha zelenih površin	7,28 ha zelenih površin
		161	378	416
9 JUŽNO BRINJE	FZP	6,18 %	30,00 %	33,00 %
	št.	1,25 ha zelenih površin	6,05 ha zelenih površin	6,65 ha zelenih površin
		209	504	554
10 POS. CONA BEŽIGRAD	FZP	16,07 %	20,00 %	22,00 %
	št.	1,62 ha zelenih površin	2,01 ha zelenih površin	2,21 ha zelenih površin
		135	151	166
11 SEVERNO BRINJE	FZP	6,23 %	15,00 %	16,50 %
	št.	0,18 ha zelenih površin	0,44 ha zelenih površin	0,48 ha zelenih površin
		9	73	80
12 GOS. CONA SAVLJE	FZP	13,89 %	15,75 %	17,33 %
	št.	0,50 ha zelenih površin	0,56 ha zelenih površin	0,62 ha zelenih površin
		23	108	118

1. KORAK - INVENTARIZACIJA RABE OBMOČJA

Razdelitev celotnega območja zelenega klina na šest različnih tematskih con glede na namensko rabo oz. tipologijo stavb.

2. a KORAK - ZASNOVA ZELENIH POVRŠIN

Glede na trenutno stanje obstoječih zelenih površin celotnega območja se izračuna deleže za vsako cono posebej, ki se jih nato po barvah rangira glede na deleže zelenih površin. Območja se na ta način razdeli na problematična in neproblematična območja.

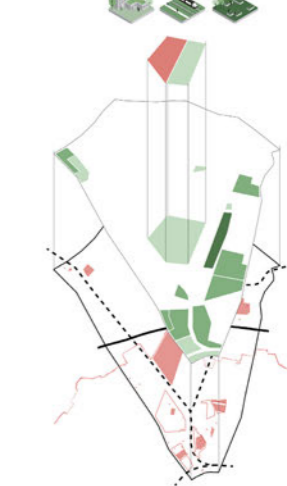
Podajo se predlogi za povečanje deleža zelenih površin. Razdeljeni so na tri kategorije s prevladujočo:

- ekološko in klimatsko funkcijo
- povezovalno funkcijo
- socialno funkcijo

2. b KORAK - ZASNOVA KULTURNE DEDIŠČINE

Na območju se izvede inventarizacija kulturne dediščine, ki se jo razdeli glede na različne tematske sklope kulturne dediščine. Razdeljeni so v pet različnih kategorij.

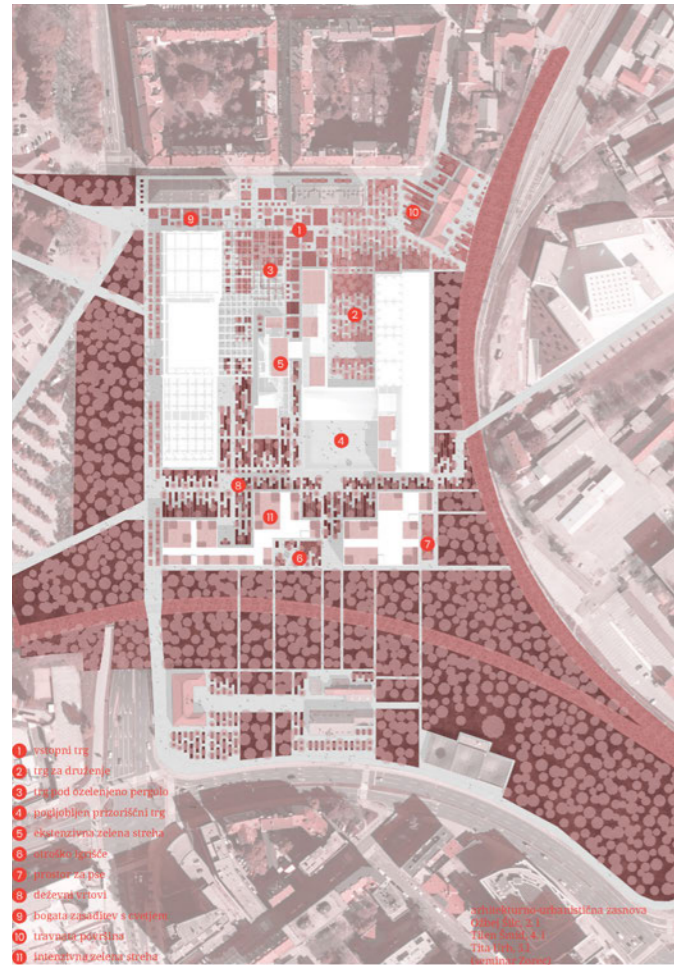
3. KORAK - ZASNOVA ZELENEGA KLINA

Vsem novim predlogom zelenega sistema, s prepletom kulturne dediščine vnesemo še dodatno identiteto prostora. Vsako območje se z novo predlaganimi zelenimi površinami na različne načine odziva na obstoječo kulturno dediščino.

Zasnova zelenega klina, koraki metode dela
Klara Breclj, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Anja Žaucer

Železniški park, zasnova razvoja izbrane prostorske enote znotraj zelenega klina, aksonometrija
Klara Breclj, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Anja Žaucer

SKUPEN FAKTOR OZELENITVE

površina (m²) 76364
doprinos (m²) 39313
faktor 0,52

POLNARAVNA

faktor 1
površina (m²) 19371,4
doprinos (m²) 19371,4
biodiverziteteta ■■■■

STANDARDNA DREVEVA

faktor 0,8
površina (m²) 7887,30
doprinos (m²) 6309,84
biodiverziteteta ■■

DEŽEVNI VRTOVI

faktor 0,7
površina (m²) 4788,31
doprinos (m²) 3351,82
biodiverziteteta ■■

PREPUSTNO TLAKOVANJE

faktor 0,1
površina (m²) 3294,8
doprinos (m²) 3294,8
biodiverziteteta

TRATNA POVRŠINA

faktor 0,4
površina (m²) 3446,67
doprinos (m²) 1378,67
biodiverziteteta ■

INTENZIVNA ZELENA STREHA

faktor 0,8
površina (m²) 2636,73
doprinos (m²) 2172,57
biodiverziteteta ■■■■

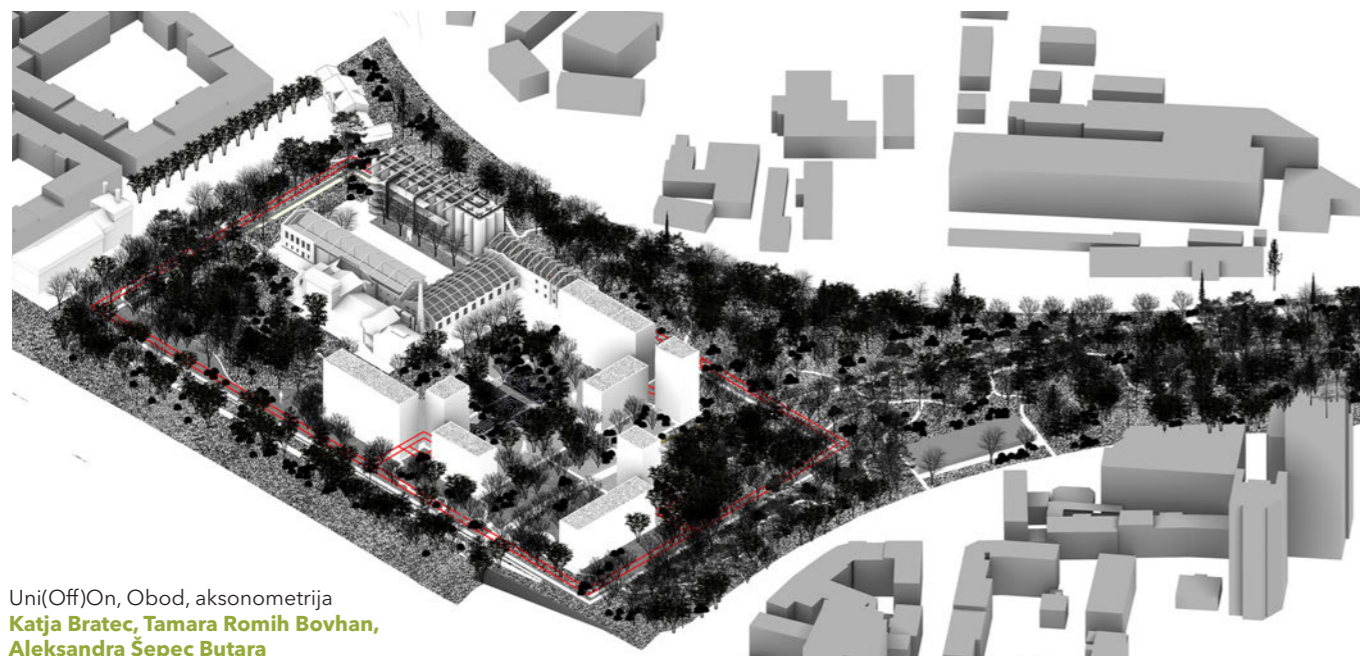
EKSTENZIVNA ZELENA STREHA

faktor 0,7
površina (m²) 1677,08
doprinos (m²) 1173,96
biodiverziteteta ■■■■

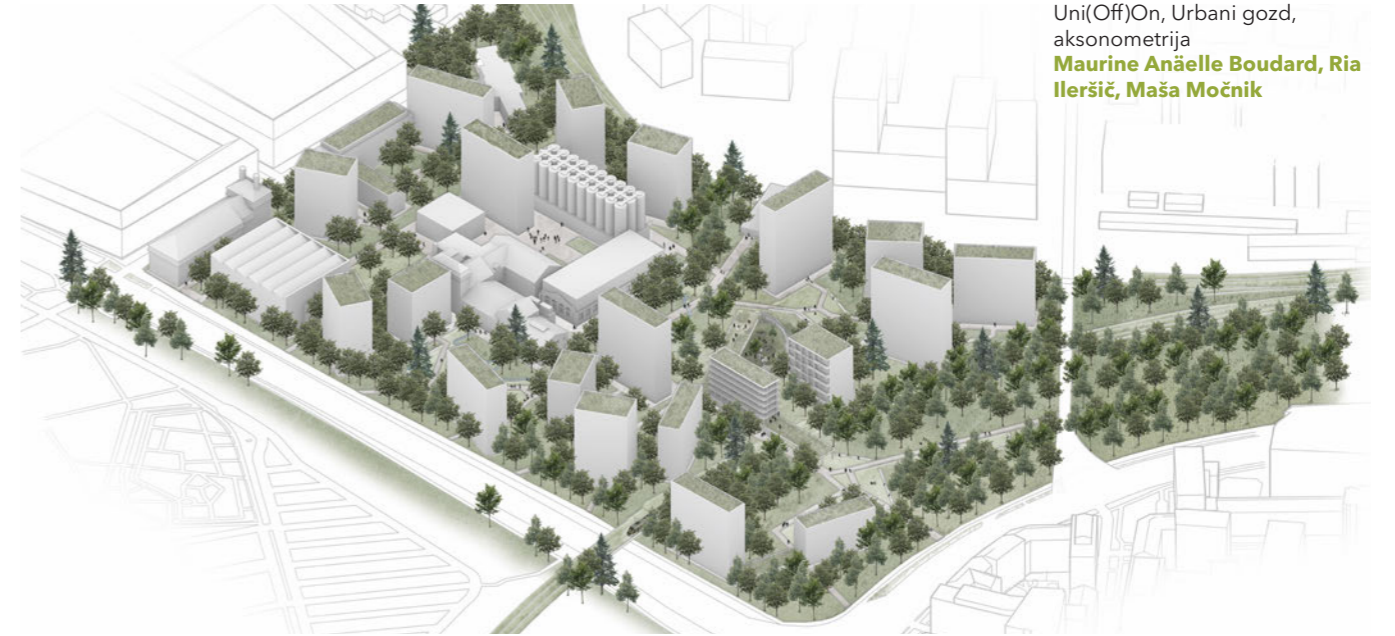
BOGATA ZASADITEV S CVETJEM

faktor 0,7
površina (m²) 2066,47
doprinos (m²) 1446,53
biodiverziteteta ■■

Uni(Off)On, Prepustna, izračun UGF
Marija Debeljak, Sara Dobnikar, Katja Kočevar

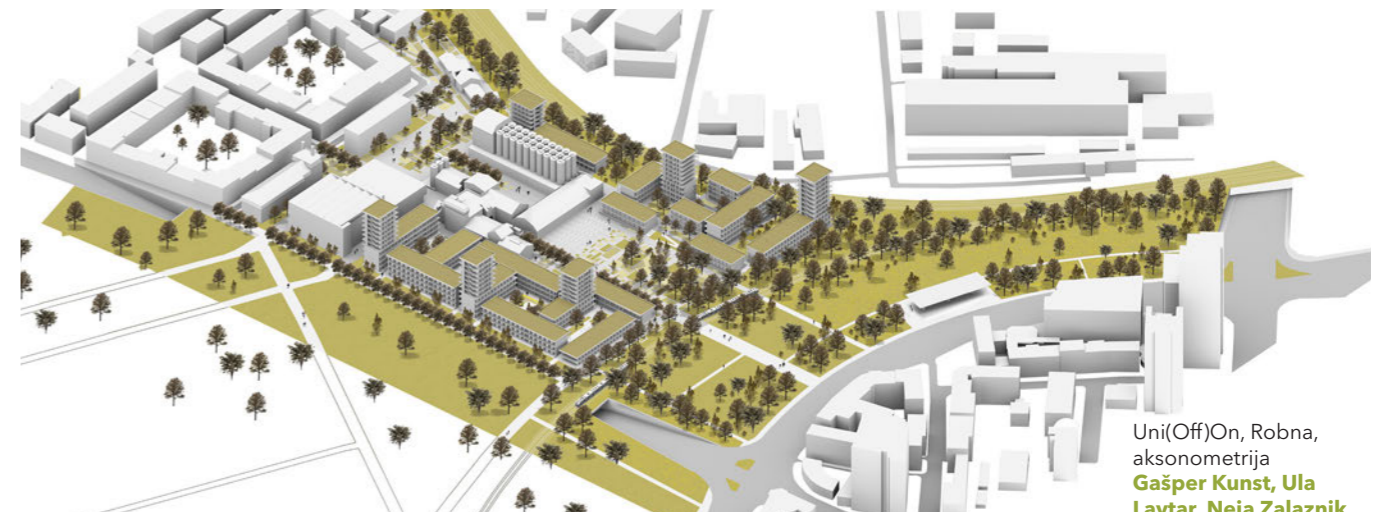
Uni(Off)On, Obod, aksonometrija
Katja Bratec, Tamara Romih Bovhan, Aleksandra Šepec Butara

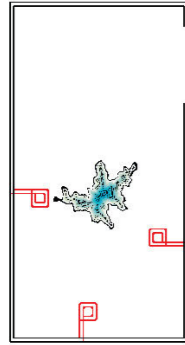
Uni(Off)On, Urbani gozd, aksonometrija
Maurine Anäelle Boudard, Ria Ileršič, Maša Močnik

Uni(Off)On, Union Expo, aksonometrija
Anja Gregor, Taylor Griffith, Izabela Verce

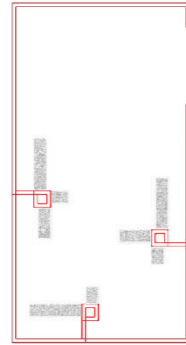

Uni(Off)On, Robna, aksonometrija
Gašper Kunst, Ula Lavtar, Neja Zalaznik

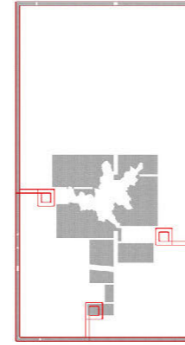
MOKRIŠČE IN VODNA POVRŠINA
(polnaravna, neklorirana)

faktor ozelenitve: 1
površina: 1.641 m²
doprinos: 1.641 m²
stopnja biodiverzitete: visoka

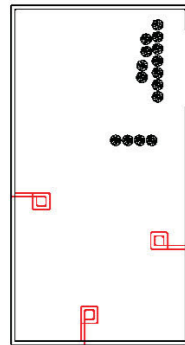
EKSTENZIVNA ZELENA STREHA
(iz sedumov in drugih lahkih sistemov)

faktor ozelenitve: 0,3
površina: 3.007 m²
doprinos: 902 m²
stopnja biodiverzitete: nizka

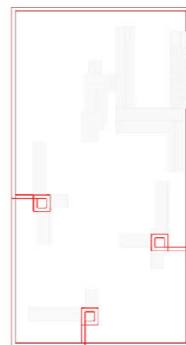
TRATNA POVRŠINA
(vrstno revna, redno košena trata)

faktor ozelenitve: 0,4
površina: 88.489 m²
doprinos: 35.395 m²
stopnja biodiverzitete: nizka

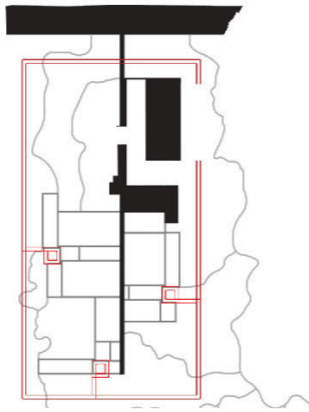
STANDARDNA DREVEŠA, POSAJENA V POVEZANIH SADILNIH JAMAH

faktor ozelenitve: 0,8
površina: 349 m²
doprinos: 279 m²
stopnja biodiverzitete: nizka do zmerna

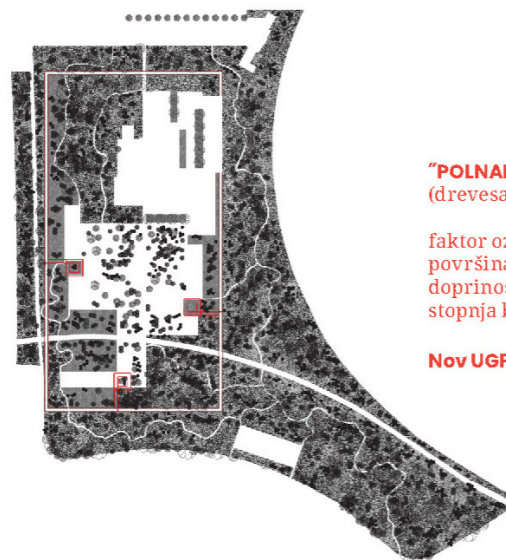
NEPREPUSTNE POVRŠINE
(beton, asfalt, hidroizolacija, kamen)

faktor ozelenitve: 0
površina: 8.141 m²
doprinos: 0 m²
stopnja biodiverzitete: Zanemarljivo

PREPUSTNO TLAKOVANJE

Faktor ozelenitve: 0,1
Površina: 24.290 m²
Doprinos: 2.429 m²
Stopnja biodiverzitete: Zanemarljivo

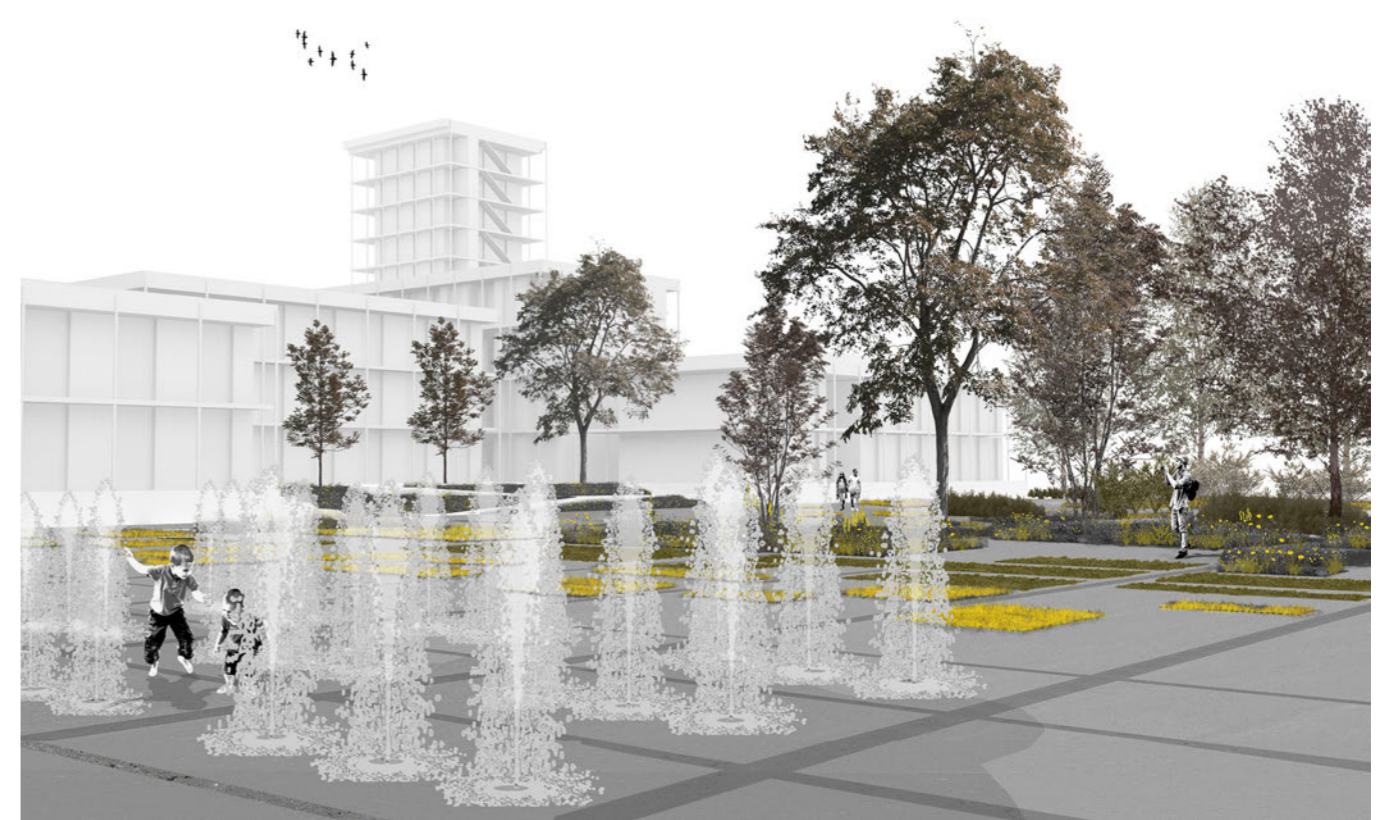

"POLNARAVNA" VEGETACIJA
(drevesa, gozd, vrstno bogato travinje)

faktor ozelenitve: 1
površina: 76.276 m²
doprinos: 76.276 m²
stopnja biodiverzitete: visoka do zelo visoka

Nov UGF znaša 0,94.

Uni(Off)On, Obod, izračun UGF
Katja Bratec, Tamara Romih Bovhan,
Aleksandra Šepec Butara

Uni(Off)On, Robna, pogled na osrednji trg
Gašper Kunst, Ula Lavtar,
Neja Zalaznik

Uni(Off)On, Obod, pogled
Katja Bratec, Tamara Romih Bovhan,
Aleksandra Šepec Butara

KAJZER PARK & MEJCA; POSTINDUSTRIJSKA KRAJINA

KRAJINSKO NAČRTOVANJE II 2022/23

MENTORJA:

doc. Darja Matjašec, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE:

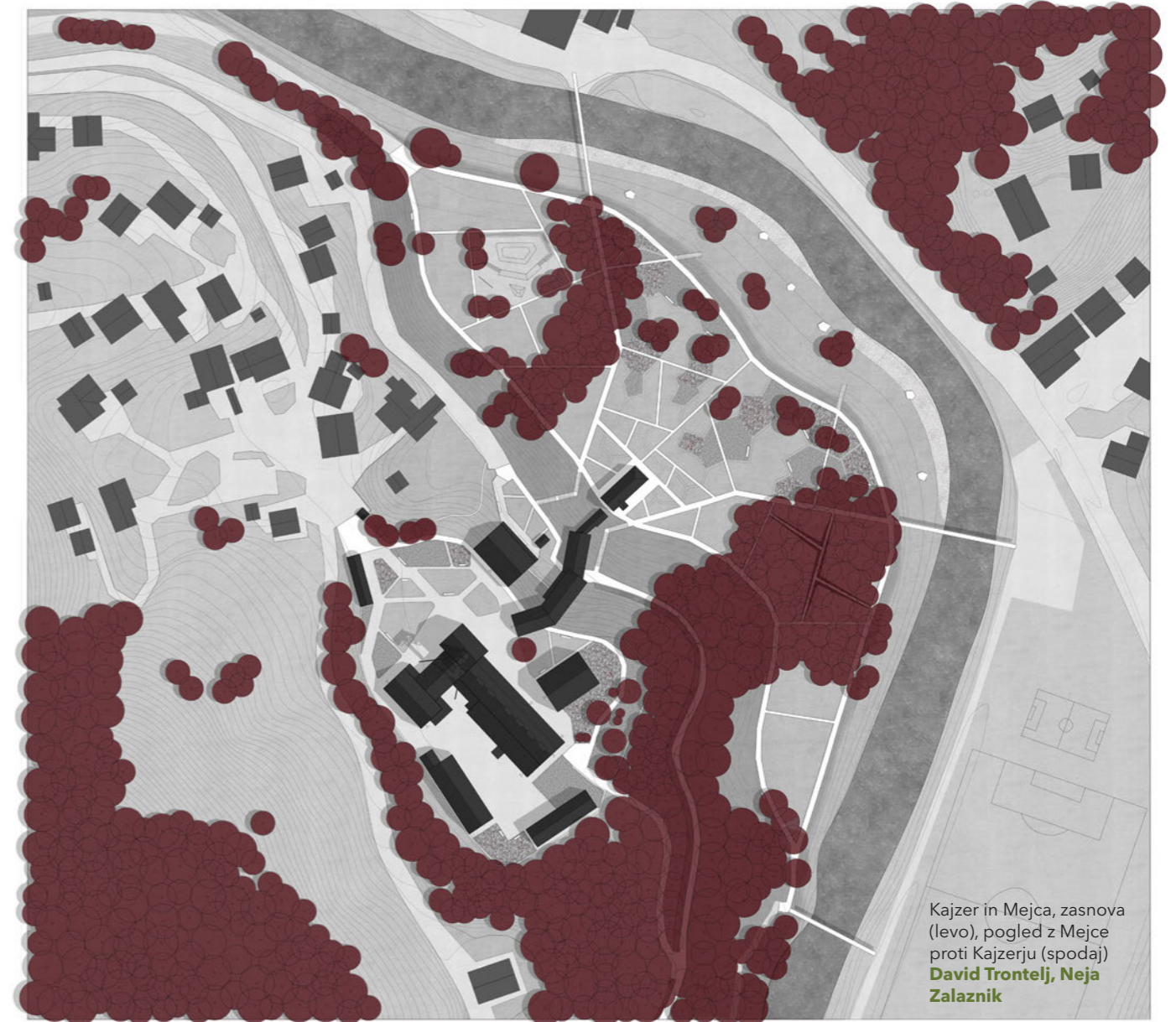
Katja Bratec, Marija Debeljak, Sara Dobnikar, Anja Gregor, Aleksandra Hafner, Ria Ileršič, Ines Kastelic, Katja Kočevar, Aleksandra Koren, Kristina Korošec, Gašper Kunst, Ula Lavtar, Lara Markelj, Urša Marolt, Maša Močnik, Miha Močnik, Metka Podjed, Zala Preskar, Anja Ravbar, Urška Retko, Tamara Romih - Bovhan, Aleksandra Šepec - Butara, David Trontelj, Izabela Verce, Gabriela Vránova in Neja Zalaznik

V studiu so se študentje ukvarjali z razumevanjem lastnosti rudniške dediščine v povezavi z načrtovanjem odprtega prostora. Za ukvarjanje s postindustrijsko krajino v slovenskem prostoru se zdi Idrija eden najprimernejših krajev v Sloveniji. Ponaša se z enim največjih rudnikov živega srebra na svetu. V 500 letih rudarjenja so pod mestom izkopali 700 km rovov, ki segajo do globine 382 m. V celotnem obdobju obstoja je rudnik živega srebra poleg gospodarskega in družbenega življenja dodobra zaznamoval tudi samo mesto in okolico. Njegova dediščina bo sooblikovala tudi prihodnost mesta in je zato študentom predstavljala poseben izziv, saj ponuja enega najbolj vznemirljivih izhodišč za prenavo in ponovno uporabo.

Skupina študentov se je že pred začetkom šolskega leta udeležila delavnice »KajzerPARK? - Kubični meter divje krajine« v okviru projekta »Climate Action in Alpine Towns«, ki ga je izvajalo Društvo Alpsko mesto leta s podporo Evropske prestolnice kulture GO!25 in v partnerstvu z Zavodom ID20. Tema delavnice je bila revitalizacija Kajzer parka oz. območja Jožefovega jaška, kar je za naše študente predstavljalo dobro popotnico za delo v studiu.

Na podlagi razumevanja industrijskih procesov, ki so sooblikovali idrijsko (post)industrijsko krajino, so študentje iskali nove razvojne modele, ki se odražajo v oblikovanju odprtega prostora. Teme, ki so jih naslavljali, so: prepletanje ostankov industrije, naravnih procesov, ki potekajo od opustitve pridobivanja živega srebra in socialne funkcije ter krepitev identitete mesta ob zavedanju, da lahko postindustrijska krajina postane nova kulturna dediščina, saj lahko predstavlja konvergenco ohranjanja, preoblikovanja in ponovne uporabe. Študentje so bili tako med študijem postavljeni pred prvi resen izziv načrtovanja odprtega prostora v interakciji s tistim, kar v prostoru že obstaja. V parih so razvijali različne koncepte in pripravili različne zasnove.

Študentje so skupaj s študenti arhitekture iz seminarja pri prof. dr. Alešu Vodopivcu opravili ogled terena na začetku študijskega procesa, na koncu pa so v opuščeni idrijski blagovnici v središču mesta organizirali skupinsko razstavo »Tržnica idej«.

Kajzer in Mejca, zasnova (levo), pogled z Mejce proti Kajzerju (spodaj)
David Trontelj, Neja Zalaznik

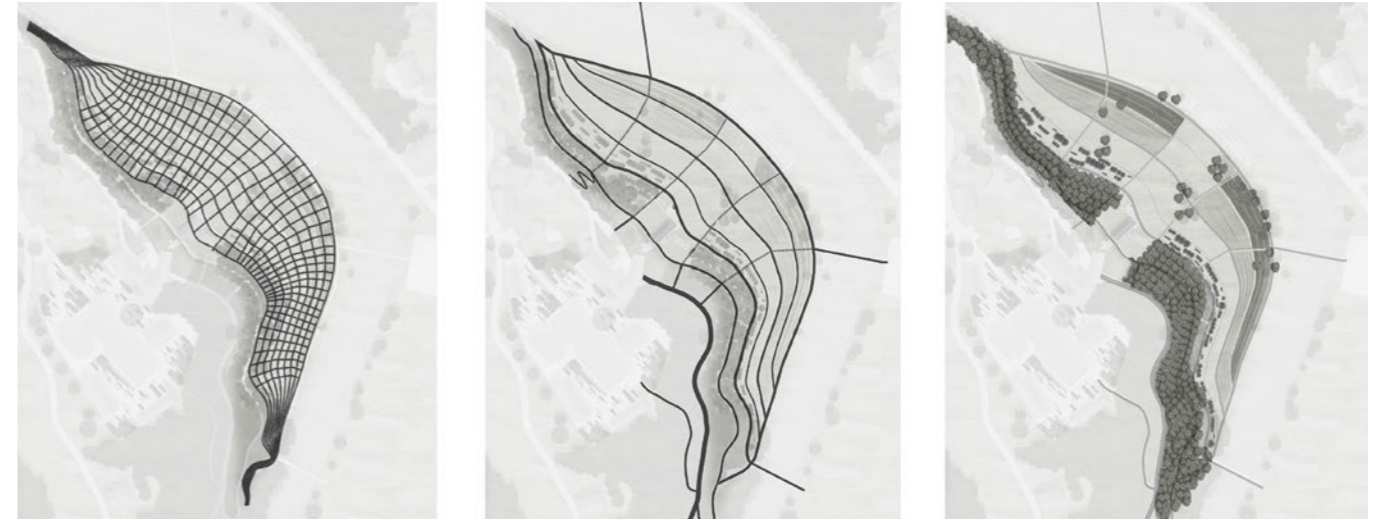

Stara Mejca, pogled
Gašper Kunst, Zala Preskar

Kajzer, pogled
Marija Debeljak, Anja Gregor

Koncept prostorske
 zasnove, Mejca (zgoraj),
 zasnova (levo)
**Marija Debeljak, Anja
 Gregor**

SANACIJA KAMNOLOMA

SANACIJE POŠKODB V KRAJINI 2023/24

MENTORJA:

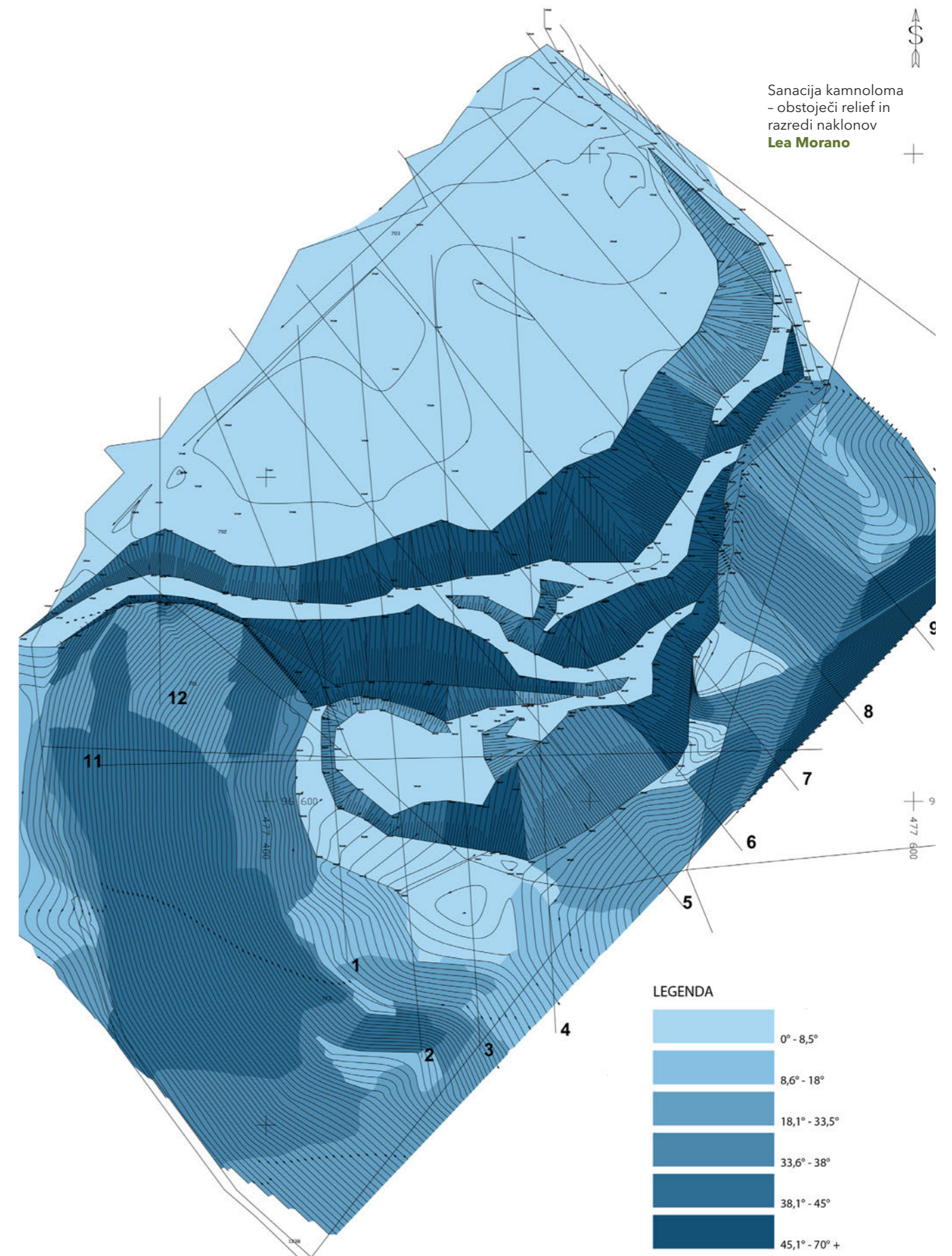
prof. dr. Davorin Gazvoda, asist. dr. Marko Dobrilovič

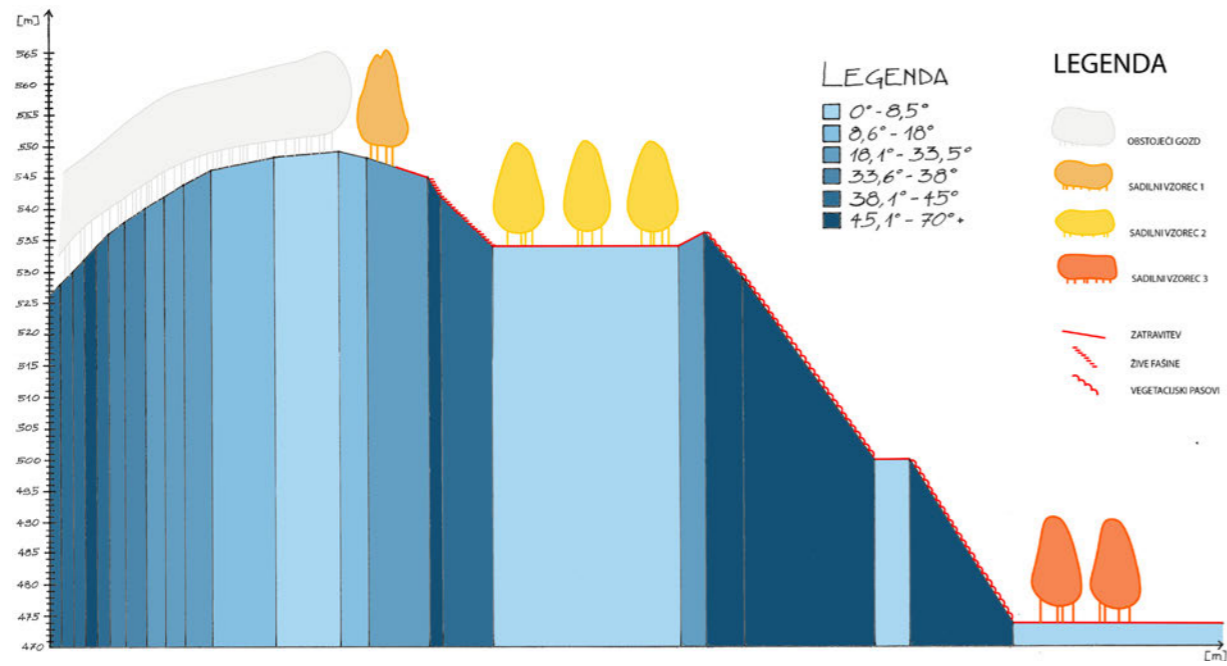
ŠTUDENTJE:

Chloe Boisgard, Vita Dodič, Tina Dolinar, Ema Govedič, Rina Hojnik, Vid Hudoklin, Tina Jaklič, Ana Kepic, Pia Klemar, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Katja Leban, Polona Lovšin, Lea Morano, Ema Oberstar, Matija Ostanek, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Dana Vidmar, Eva Wallner, Marcel Zadnikar

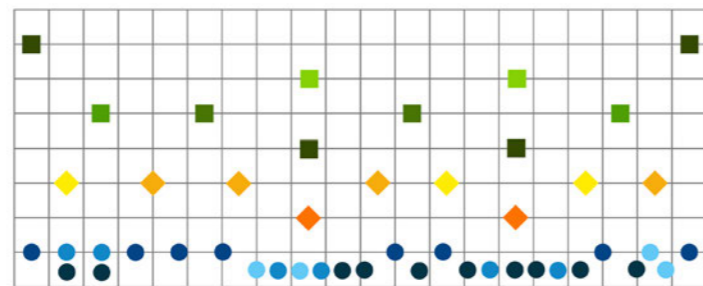
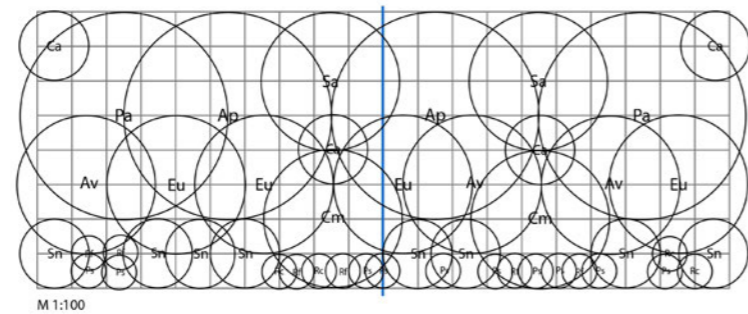
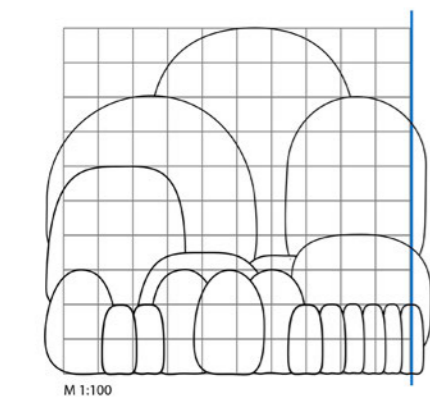
Sanacije poškodb v krajini je izbirni predmet, pri katerem se slušatelji seznanijo z različnimi posegi v prostor, ki zmanjšujejo njegovo vrednost ali pomenijo celo popolno uničenje naravne ali kulturne krajine. Poleg območij izkoriščanja mineralnih surovin (zlasti dnevnih kopov) predavanja obsegajo tudi problematiko deponij, osnove urejanja obvodnega prostora in sanacije infrastrukturnih koridorjev s poudarkom na prometnih koridorjih (npr. oblikovanje obcestnega prostora). Pregled različnih primerov obstoječih krajinskih sanacij se

najprej osredinja na osnovne bioinženirske ukrepe. Ob tem se predmet navezuje na Inženirsko biologijo, ki je obvezni predmet v istem letniku študija. Študentje spoznajo tehnične ukrepe za zaustavitev erozije in zagotavljanje ustreznih rastiščnih pogojev za poznejše ozelenitve. Pomemben del sanacij je tudi programska prenova, saj je končna ureditev odvisna od nove predlagane prostorske rabe. Pri vajah študentje najprej izvedejo osnovne prostorske analize s poudarkom na reliefu, strmih, odvodnjavanju, nato izberejo tipe bioinženirskih ukrepov in predlagajo končno sanacijsko rešitev, ki mora obsegati ozelenitev prostora. Zato je pomemben del naloge ravnanje z zemljino, predvsem problem, kako jo obdržati na strmih brežinah, za kar morajo izbrati ustrezne tehnične ukrepe. Dobra polovica vsebin pri predmetu je vezana na spoznavanje rastlinskih vrst, primernih za sanacijske ukrepe, ter nato na sadilne tehnike in vzorce, s katerimi se doseže ustrezna ozelenitev prostora. Največkrat je projekt pri vajah vezan na sanacijo kamnoloma (tako je bilo tudi v š. l. 2023/24), sanacijo gramoznice, deponije ali na preoblikovanje obcestnega prostora (vseki in nasutja).

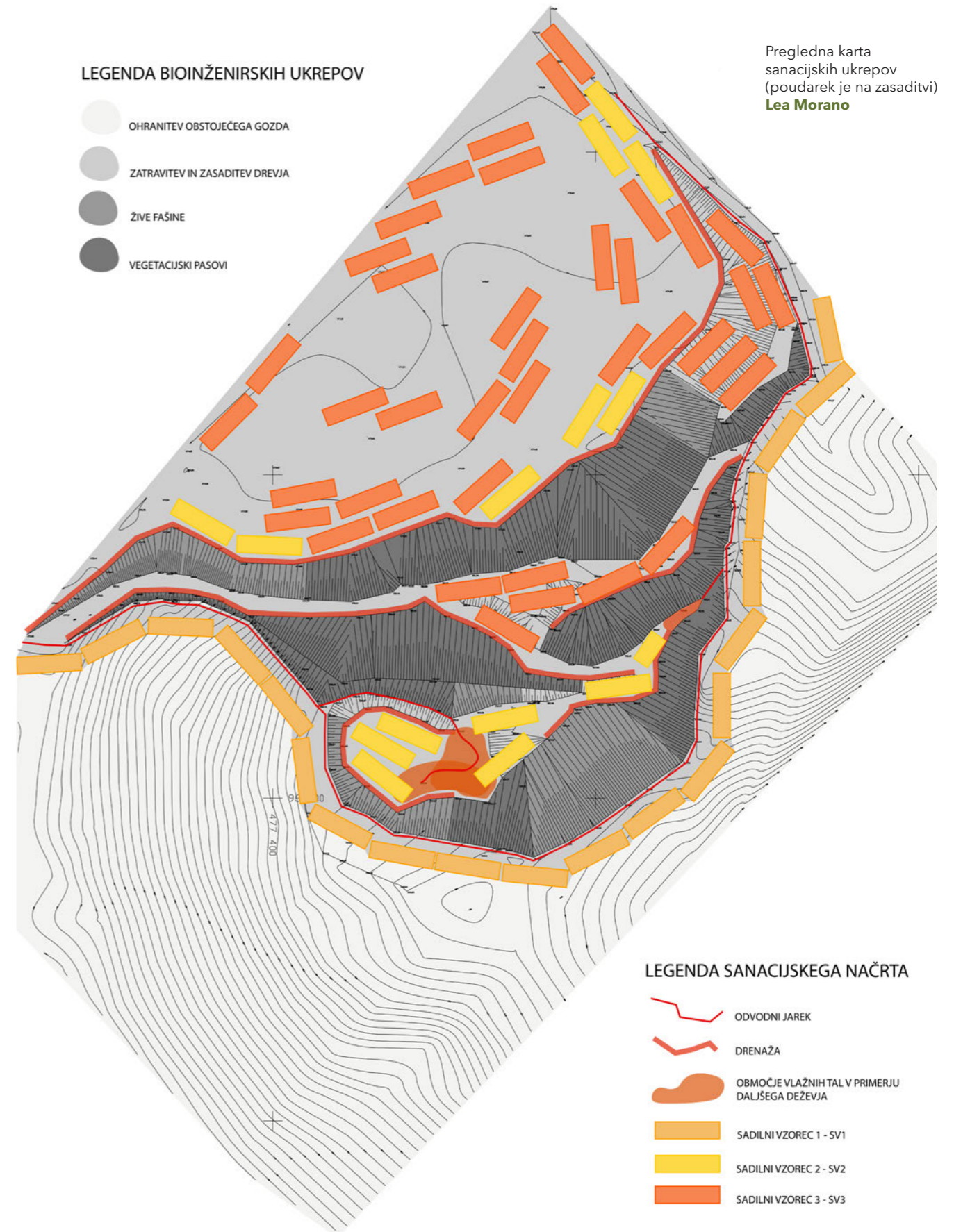
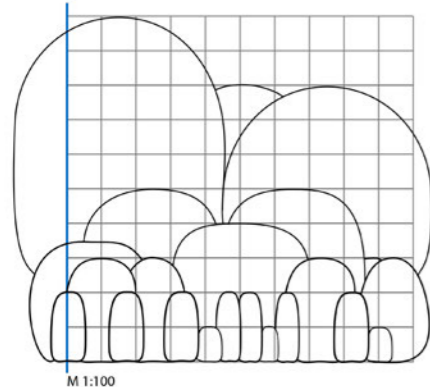

Prikaz sanacije - zasaditve na izbranem prerezu (zgoraj), eden izmed uporabljenih sadilnih vzorcev (spodaj)
Lea Morano

OZNAKA	VRSTA LATINSKO	VRSTA SLOVENSKO	TIP	VELIKOST [m]	ŠT. SADIK
■	<i>Sorbus aucuparia</i>	jerebika	drevo	8	2
■	<i>Populus alba</i>	navadni topol	drevo	8	2
■	<i>Acer pseudoplatanus</i>	gorski javor	drevo	10	2
■	<i>Corylus avellana</i>	navadna leska	grm	4	4
◆	<i>Alnus viridis</i>	zelena jelša	grm	6	3
●	<i>Sambucus nigra</i>	navadni bezeg	grm	3	9
●	<i>Prunus spinosa</i>	črni trn	grm	2	10
◆	<i>Cornus mas</i>	rumeni dren	grm	4	2
◆	<i>Elaeagnus umbellata</i>	kobulasta oljčica	grm	3	4
●	<i>Rubus fruticosus</i>	gozdna robida	grm	1	6
●	<i>Rosa canina</i>	navadni šipek	grm	1	4

86–91 Tipologija, upravljanje in varstvo kulturne krajine 2022/23
92–95 Risanje in plastično oblikovanje 2022/23 in 2023/24

PREVERITEV IZJEMNIH KRAJIN

Izjemne krajine so kljub dejstvu, da nimajo formalnega varstvenega režima, območja najvišje krajinske vrednosti, običajno zaradi edinstvenega prepleta naravnih in ustvarjenih razmer. Od oblikovanja prvega seznama izjemnih krajin je minilo že skoraj 30 let, v tem času pa se je krajina marsikje spremenila, kar kliče po ponovnem vrednotenju izjemnih krajin. Z izzivom preveritve meril vrednotenja izjemnih krajin ter s pripravo usmeritev za njihovo varstvo in razvoj so se srečali študentje pri predmetu Tipologija, upravljanje in varstvo kulturne krajine, medtem ko so študentje pri Risanju in plastičnem oblikovanju njihovo izjemnost skušali analizirati in predstaviti s pomočjo različnih tehnik.

IZJEMNE KRAJINE - MERILA VREDNOTENJA IN UKREPI ZA NJIHOVO VARSTVO

TIPOLOGIJA, UPRAVLJANJE IN VARSTVO KULTURNE KRAJINE 2022/23

MENTORICA:

doc. dr. Nadja Penko Seidl

ŠTUDENTJE:

Klara Breclj, Nika Fajdiga, Tim Gerdin, Urša Gračner, Nina Hribar, Klavdija Jelovčan, Lara Karolyi, Kaja Kunaver, Tim Letnar, Neža Livk, Tilen Rudež, Rok Štefin, Anja Žaucer

Izjemne krajine so bile prvič naslovljene v študiji Strategija varstva krajine v Sloveniji, ki je bila sredi 90. let prejšnjega stoletja pripravljena pod vodstvom prof. Dušana Ogrina. V nasprotju z varstvenimi režimi, ki varujejo posamezne vidike krajine (npr. ohranjanje narave, varstvo kulturne dediščine), jih ta kategorija razume in obravnava kot kompleksno celoto, preplet delovanja naravnih in antropogenih dejavnikov. Kljub temu v skoraj

30 letih od izhodiščne študije ta kategorija ni bila deležna formalnega varstva. Posledično niso bile varovane kakovosti, zaradi katerih so bila ta območja uvrščena na seznam izjemnih krajin, kar je v posameznih primerih vodilo k razvoju v neželjeno smer in posledično k spremembam značaja in/ali razvrednotenju njihovih kakovosti.

Izziv za študente pri predmetu Tipologija, upravljanje in varstvo kulturne krajine je bil prevetriti in posodobiti merila vrednotenja izjemnih krajin ter z njimi ovrednotiti obstoječe in na novo predlagane izjemne krajine. Da bi se ohranjali značaj in tiste kakovosti, ki prispevajo k izjemnosti teh krajin, so pripravili tudi usmeritve za njihovo varstvo in razvoj ter ukrepe za izvajanje usmeritev. V seminarju so bile obravnavane krajine iz vseh petih krajskih regij Slovenije.

Povečevanje mozaičnosti površinskega pokrova na območju Jovsev pri Brežicah (19. stoletje, 20. stoletje, 21. stoletje)
Urša Gračnar, Tim Letnar

ART

It is mainly about literature related to caves, the history of the area through different eras, and the discovery of caves, ...

TRADITIONS

Nucleated karst village, with characteristic elements: "borjač", "štarna", "skrle", "kal", dry stone, church, karst house, ...
And the traditional uses of space: forestry, mining, caving and agriculture, especially at the bottom of the sinkholes - "vrtače".

SYMBOLISM OF SPACE

Above all, the symbolism of the mysterious underground world, and the reflection of the majestic power of nature and the erosion of water.

SCIENTIFIC RESEARCH

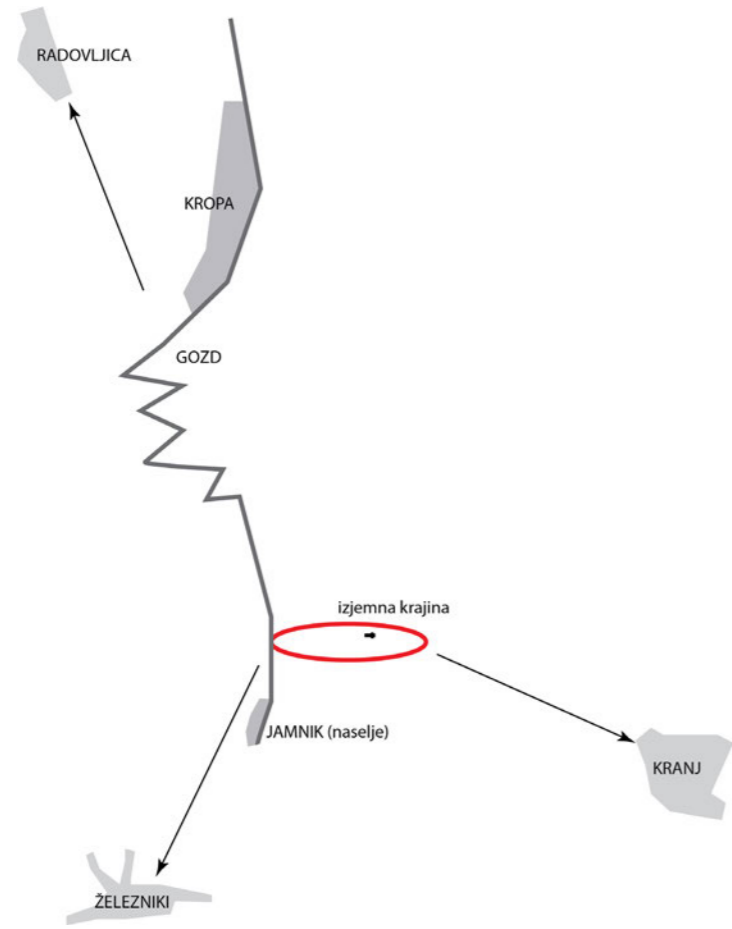
The variety of karst phenomena, the underground karst world and the system of karst phenomena (underground and surface), educational trails, exploration of the underground, learning about the formation of caves and cave animals.

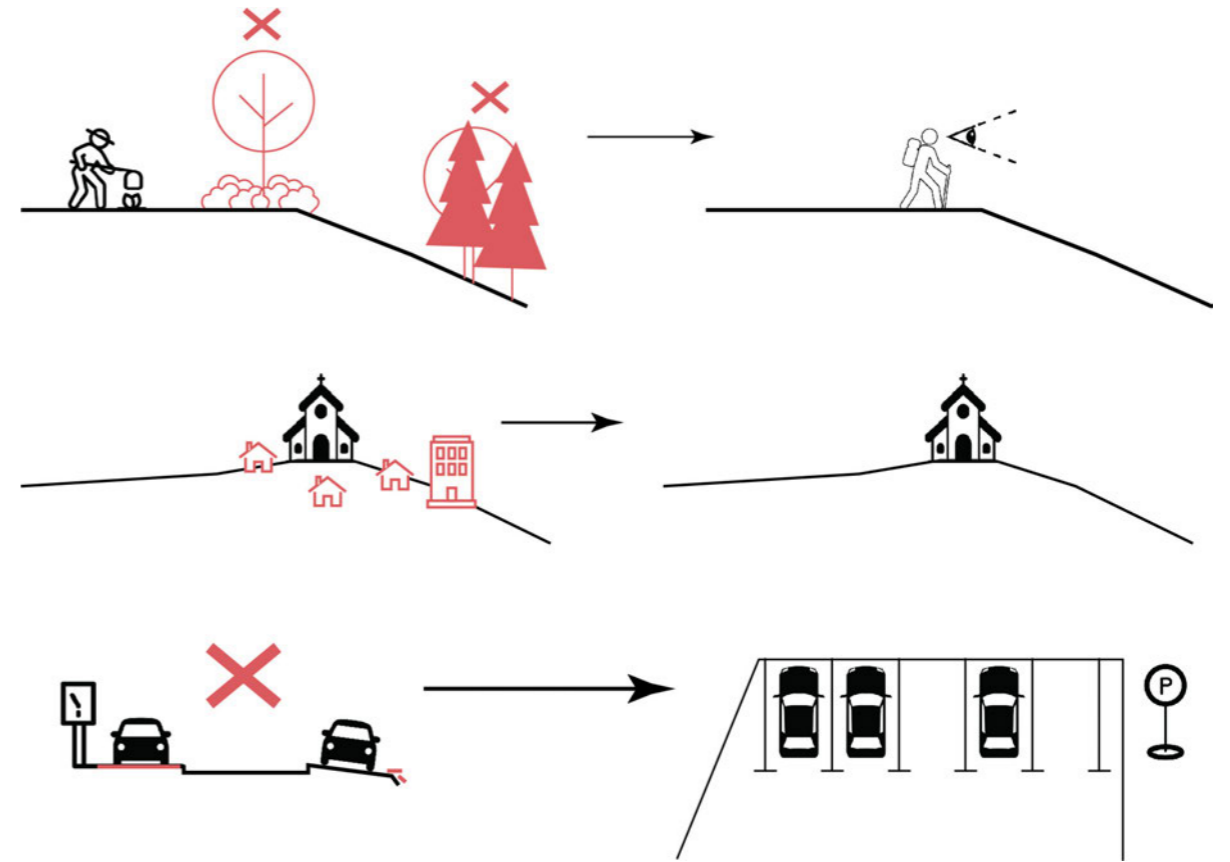
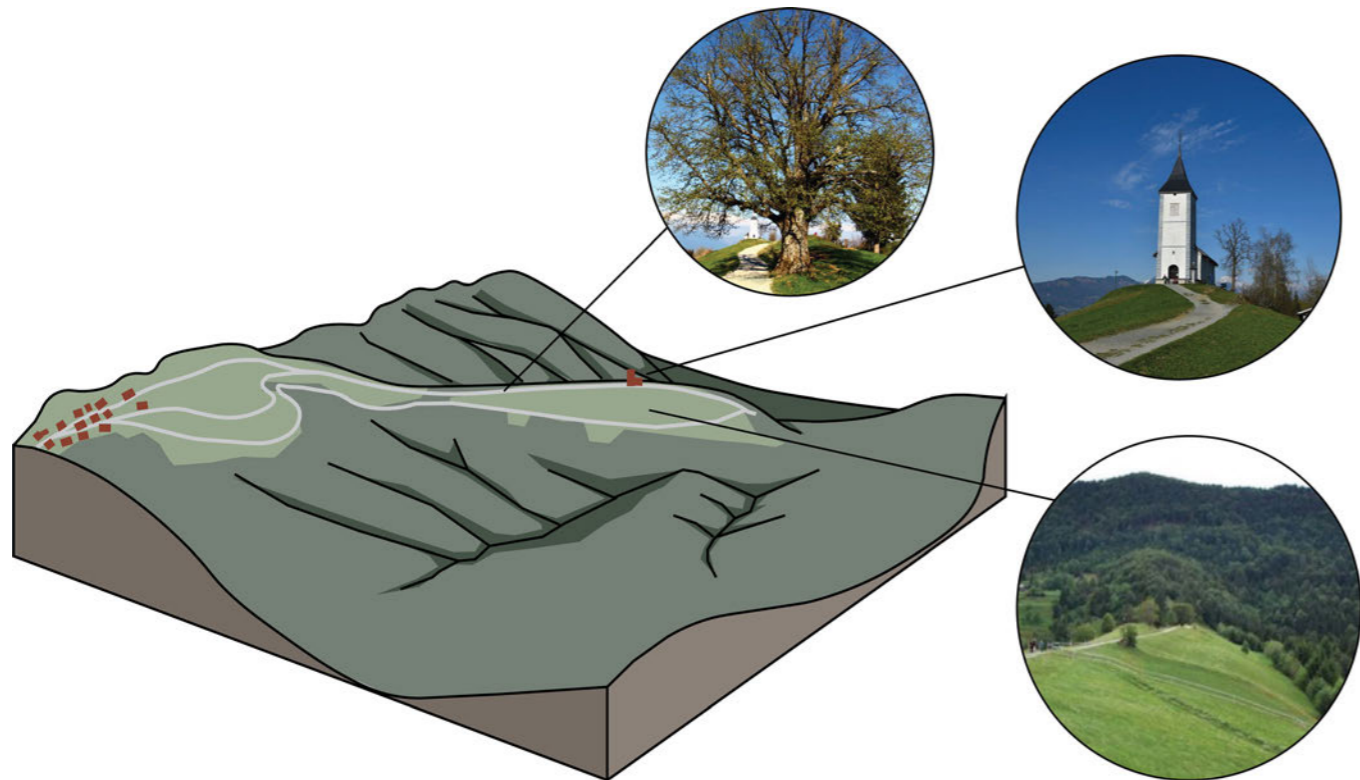
IDENTITY

It is an extremely important area for regional identity, as well as national identity. Karst phenomena, huge underground caves, ... Village Škocjan with its location, and above all a UNESCO protected area, form the identity of the area.

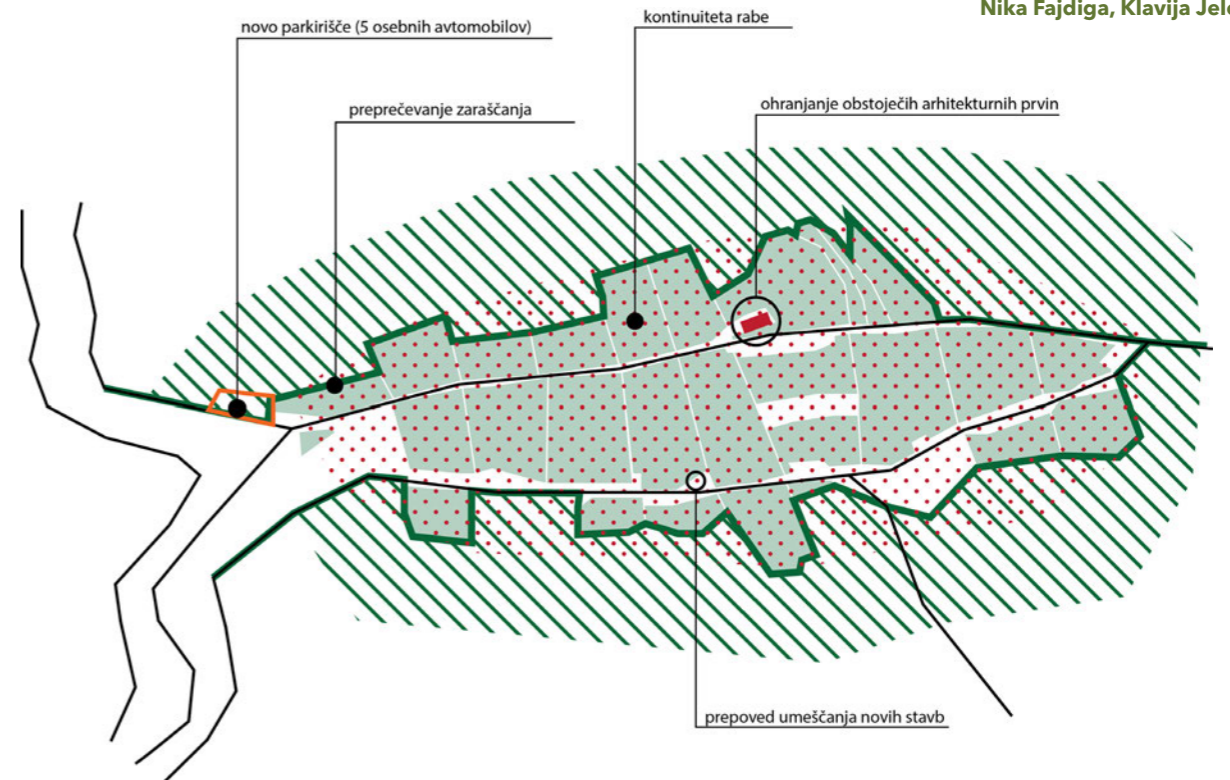
Prikaz meril vrednotenja izjemnosti na primeru Škocjanskih jam
Tilen Rudež

Lega v širšem prostoru (zgoraj) in prepoznavne značilnosti Jamnika (spodaj)
Nika Fajdiga, Klavija Jelovčan

Usmeritve in ukrepi za območje izjemne krajine Jamnik
Nika Fajdiga, Klavija Jelovčan

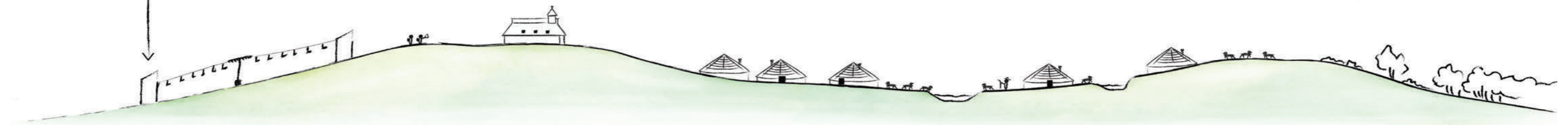

Vstopna točka

Kulturna dediščina

Tradicija pašništva

Pestra biodiverziteta

TURIZEM IN REKREACIJA

- omejevanje števila obiskovalcev
- ozaveščanje obiskovalcev o pomembnosti območja
- razvijati organizirane in vodene oblike rekreacije ter individualne in ne množične oblike turizma
- turistična in rekreacijska infrastruktura se mora prilagajati krajinski tipologiji

KULTURNA DEDIŠČINA

- vzdrževanje in ohranjanje kulturne dediščine, ter predstavitev obiskovalcem

NARAVA

- ohranjanje in stalno popisovanje rastlinskih in živalskih vrst
- vzpostavitev gozdnega roba, izogibanje golosekom, omilitev erozijskih procesov

POSELITEV

- umeščanje novih rab ni dopustno
- obstoječe pastirske koče se obnavlja, daje se jim nova raba, ki ne ogroža naravnega ravnovesja v parku
- pri oblikovanju objektov in njihovem umeščanju v prostor se ohranja značilen stik naselij in odprte krajine ter kakovostnih grajenih struktur

PAŠNIŠTVO

- ohranjanje tradicionalnega pašništva
- obnova in vzdrževanje pastirskega naselja, pastirskih koč, napajalnih mlak
- izvajanje raznih tečajev in prikaz tradicionalnega pašniškega načina življenja
- preprečevanje zaraščanja pašnikov

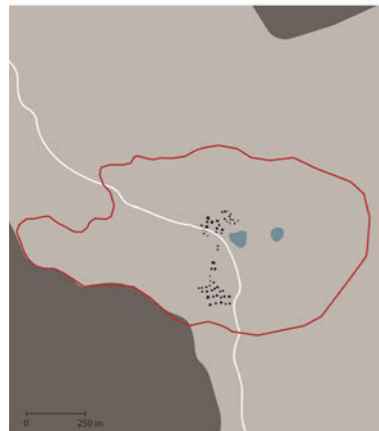
KRAJINA

- ohranjajo se vidno privlačni deli krajine
- ohranjanje krajinske pestrosti, vzorcev
- ohranjanje tradicionalnega videza pastirskega naselja s pašniki in namakalnimi mlakami
- ureditve morajo biti po celotnem kompleksu kmetijskih zemljišč oblikovno poenotene ter smiselno usklajene z zunanjimi ureditvami stičnih območij

DELEŽNIKI

Velika planina ima večje število deležnikov, v njeno upravljanje so vključena razna planinska društva, agrarne skupnosti, lastniki počitniških hišic, upravljalci domov, predstavniki posameznih področij. Med pomembnejše spadajo Pašna skupnost Velika planina, Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik in podjetje v lasti občine Kamnik, ki upravlja z vsemi smučišči in kočami na Veliki planini.

19. STOLETJE

20. STOLETJE

21. STOLETJE

Voda
 Pozidane površine
 Trajni travniki in manjše površine v zaraščanju
 Gozd
 Meja območja

OPAZOVANE KATEGORIJE	SPREMEMBE V PROSTORU	OBRAZLOŽITEV (širše/ožje)
Poselitev	krčitev	Vedno manj ohranjenih pastirskih hišk
Gozd	ni spremembe	Na obravnavanem območju ni gozdnih površin
Kmetijska zemljišča	krčitev	Pašniške površine so se zmanjšale
Vodne površine	ni spremembe	Za namene pašništva in oskrbe z vodo so ljudje naredili namakalne mlake, ko se je začelo pašništvo

Prikaz sprememb v rabi na območju Velike planine
 Lara Karoly, Anja Žaucer

Merilo

MERILA IZJEMNOSTI KRAJINSKE ZGRADBE

Merilo	Ocena
Usklajenost ustvarjenih prvin z naravnimi:	2
Izrazit prostorski red	0
Krajinska pestrost	1
Izjemen poselitveni vzorec	2
Strukturna vrednost	2
Visoka arhitekturna vrednost	2

MERILA DOŽIVLJANJA IN ESTETIKE

Enkratnost	1
Tipičnost	1
Slikovitost, vidna privlačnost ali izjemnost	2

MERILA DRUŽBENE VREDNOSTI

Zgodovinski in simbolni pomen	0
Identitetna vrednost	1
Kontinuiteta rabe	2
Znanstvenoraziskovalni pomen	1
Seštevek (od 26)	17

Usmeritve za varstvo, upravljanje in za razvoj izjemnih krajin (zgoraj), merila vrednotenja izjemnosti krajin, ovrednotena na primeru Velike planine (levo)
 Lara Karoly, Anja Žaucer

IZJEMNE KRAJINE - ABSTRAKTEN POGLED

RISANJE IN PLASTIČNO OBLIKOVANJE 2022/23 IN 2023/24

MENTORJA:

doc. mag. Mateja Kregar Tršar, asist. Andrej Bašelj

ŠTUDENTJE 2022/23:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Gabrijan, Hana Grobovšek, Zoja Humerca, Živa Jalen, Lucija Jančar, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Vasilija Petrovič, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Pia Ržen, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Gaja Velušček, Marko Verbič

ŠTUDENTJE 2023/24:

Anja Balantič, Chloe Boisgard, Vita Dodič, Tina Dolinar, Ema Govedič, Rina Hojnik, Vid Hudoklin, Julia Ana Irgl, Tina Jaklič, Ana Kepic, Pia Klemar, Špela Klemen, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Katja Leban, Polona Lovšin, Lea Morano, Ema Oberstar, Matija Ostanek, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Dana Vidmar, Eva Wallner, Marcel Zadnikar

Študentje 2. letnika krajinske arhitekture so pri predmetu Risanje in plastično oblikovanje s pomočjo črno-belih kolažev ujeli esenco izbranih izjemnih krajin. Ta tehnika jim je omogočila edinstveno interpretacijo teh prostorov. Izjemne krajine v Sloveniji vključujejo številne naravne in kulturne bisere, ki odražajo bogato zgodovino in naravno raznolikost države. Kljub spremembam funkcije nekaterih prostorov skozi čas njihova podoba in

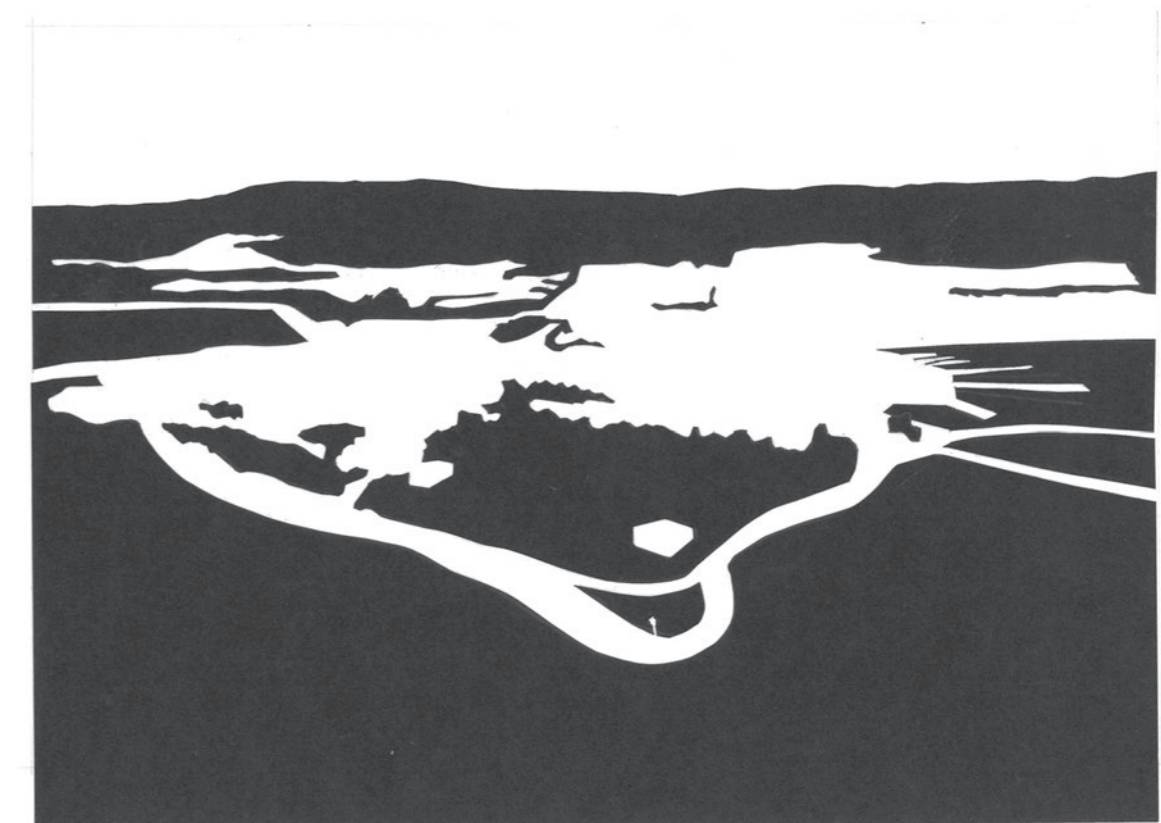
prepoznavnost ostajata nespremenjeni. Temeljne vrednote, kot so: naravna lepota, zgodovinska vrednost in kulturni pomen, ostajajo stalne. Te krajine so preplet sedanjosti in preteklosti; nastale so v preteklosti in živijo danes. S spoštovanjem in skrbjo za našo dediščino prenašamo sporočilo o naši kulturni identiteti v prihodnost.

Skozi ustvarjanje črno-belih abstraktnih kolažev so študentje razvijali svoje sposobnosti opazovanja ter natančnega razumevanja strukture in kompleksnosti prostora. Ta proces jih je spodbujal, da opustijo nepotrebne detajle in se osredotočijo na ključne krajinske prvine, globino prostora in na kompozicijo elementov. Uporaba škarij in črne-ga papirja jim je omogočila, da z minimalnimi sredstvi izrazijo bogate in kompleksne krajinske motive. Abstraktni pristop k prikazovanju krajin jih je spodbudil, da opazujejo in analizirajo krajine na povsem nov način. S tem, ko so opustili barve in se osredotočili samo na oblike in kontraste, so se naučili prepoznati in poudariti tiste značilnosti, ki so bistvene za prostor.

Ta proces je izboljšal njihove sposobnosti razumevanja prostorskih odnosov, hierarhije elementov in splošne dinamike krajine. Kolaži so postali orodje za raziskovanje in interpretacijo krajine, kar je študentom omogočilo poglobljeno razumevanje naravnih in kulturnih značilnosti prostora. S tem so razvili ključne veščine za svoje prihodnje delo kot krajinski arhitekti, saj so se naučili, kako opazovati, analizirati in ustvarjalno interpretirati krajine, ki so del slovenske dediščine.

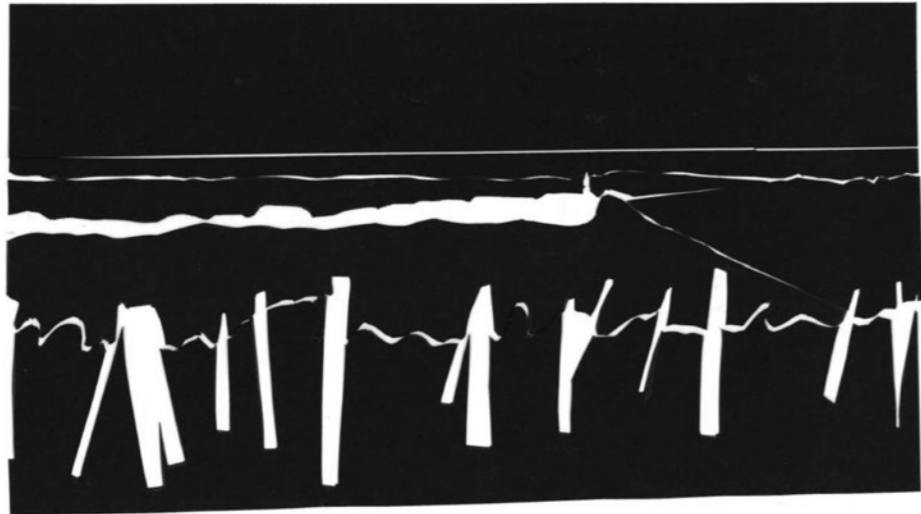
Jeruzalem
Tatjana Bernot

Izola
Mirta Dolinšek

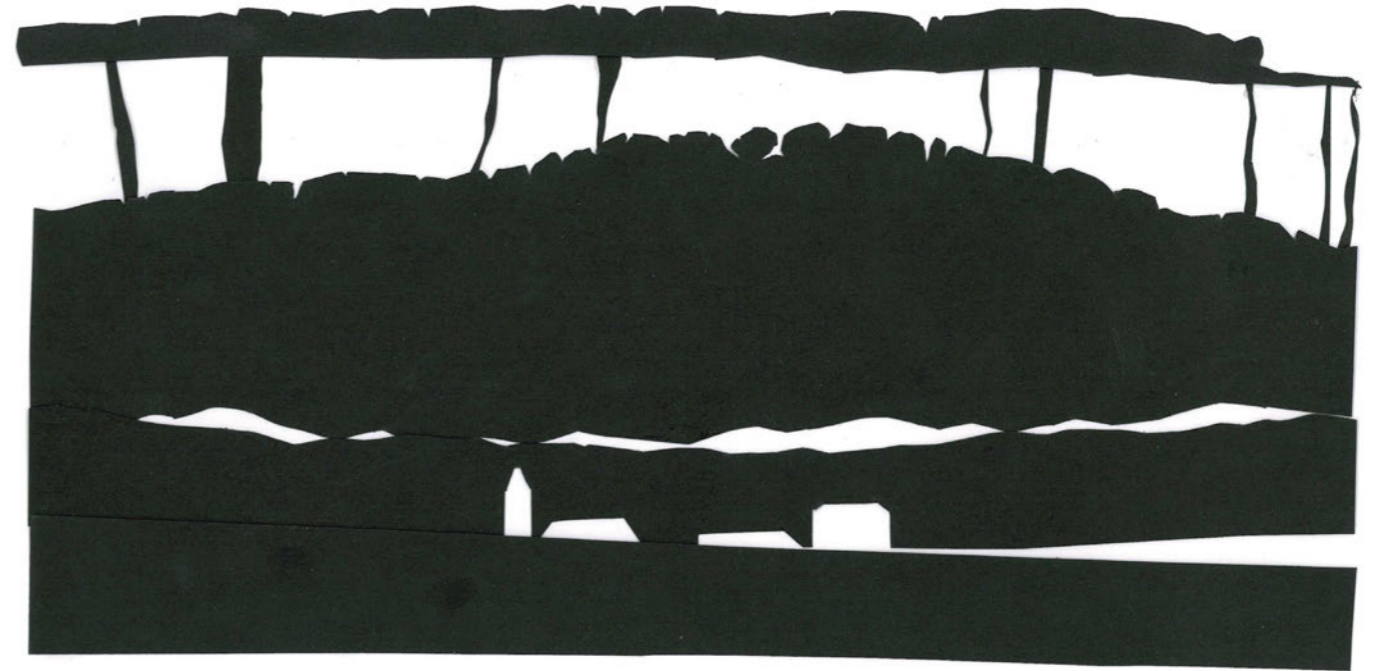
Studor
Hana Grobovšek

Padna
Živa Jalen

Marija Snežna
nad Gočami
Ana Rožič

Črni Kal
Jaka Dolinar

Drežnica
Kaja Pelko Pleteršek

Zajamniki
Vid Hudoklin

98–101 Risanje 2022/23 in 2023/24
102–105 Risanje in plastično oblikovanje 2022/23 in 2023/24
106–109 Uvod v prostorsko načrtovanje 2022/23 in 2023/24
110–123 Krajinsko načrtovanje I 2022/23 in 2023/24
124–135 Krajinsko načrtovanje II 2023/24
128–135 STUDIO II in Krajinsko načrtovanje II 2023/24

PREIZKUSI ABSTRAKTHNIH IN RESNIČNIH PROSTOROV - »KLASIČNI REPERTOAR« IZOBRAŽEVANJA KRAJINSKEGA ARHITEKTA

Preurejanje krajin, načrtovanje novih funkcij, prenavljanje podob in ustvarjanje novih pomenov so kompleksni procesi, ki se jih naši študentje v prvih letnikih lotevajo postopoma pri različnih predmetih. Ključne kompetence, ki jih pri tem razvijajo, so: sposobnost abstrakcije realnega sveta, analitično razmišljanje in sistemski pristop k reševanju prostorskih problemov.

SPOZNAVANJE PROSTORA SKOZI RISBO

RISANJE 2022/23 IN 2023/24

MENTORJA:

doc. mag. Mateja Kregar Tršar, asist. Andrej Bašelj

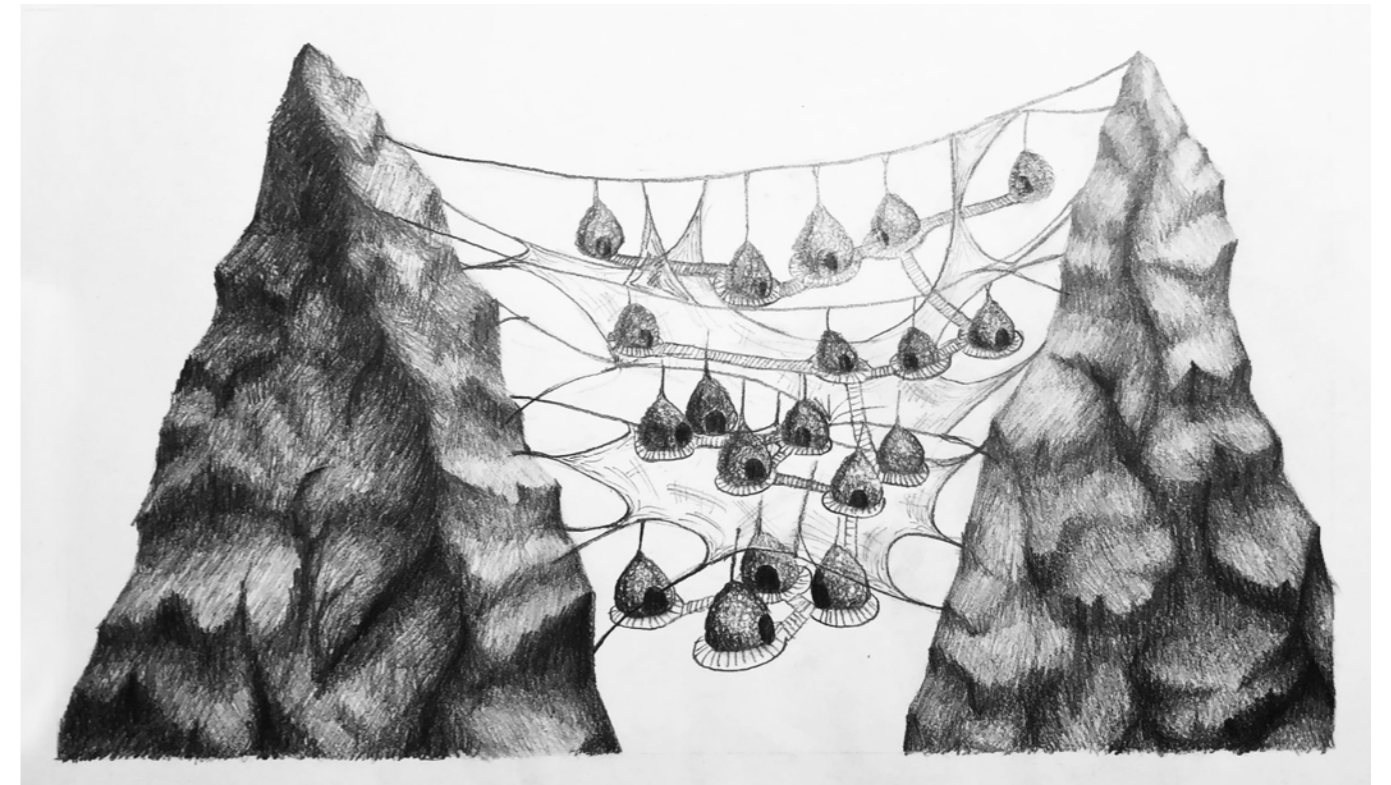
ŠTUDENTJE 2022/23:

Chloe Boisgard, Vita Dodič, Tina Dolinar, Ema Govedič, Vid Hudoklin, Tina Jaklič, Tea Kavčič, Ana Kepic, Pia Klemar, Špela Klemen, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Eva Lazar, Katja Leban, Polona Lovšin, Miroslav Miha Martinčič, Lea Morano, Ema Oberstar, Matija Ostanek, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Škvorc, Eva Wallner, Marcel Zadnikar

ŠTUDENTJE 2023/24:

Lucija Cukjati, Zala Cvetko, Lucija Gros, Laura Jelačič, Ana Klokočovnik, Maja Kolar, Zoja Kordiš, Maša Kosmač, Neža Kovač, Tajda Kozina, Lara Lah, Urška Markočič, Matic Mihevc Grabnar, Lara Nagelj, Pika Naglav, Nik Neralič Petrič, Leda Delfina Steidl Porenta, Ela Šalehar, Izidor Gregor Tominšek, Blaž Varga, Zala Vipotnik, Peter Zlodej, Zara Ana Žavbi, Anna Žiža, Pia Žnidaršič

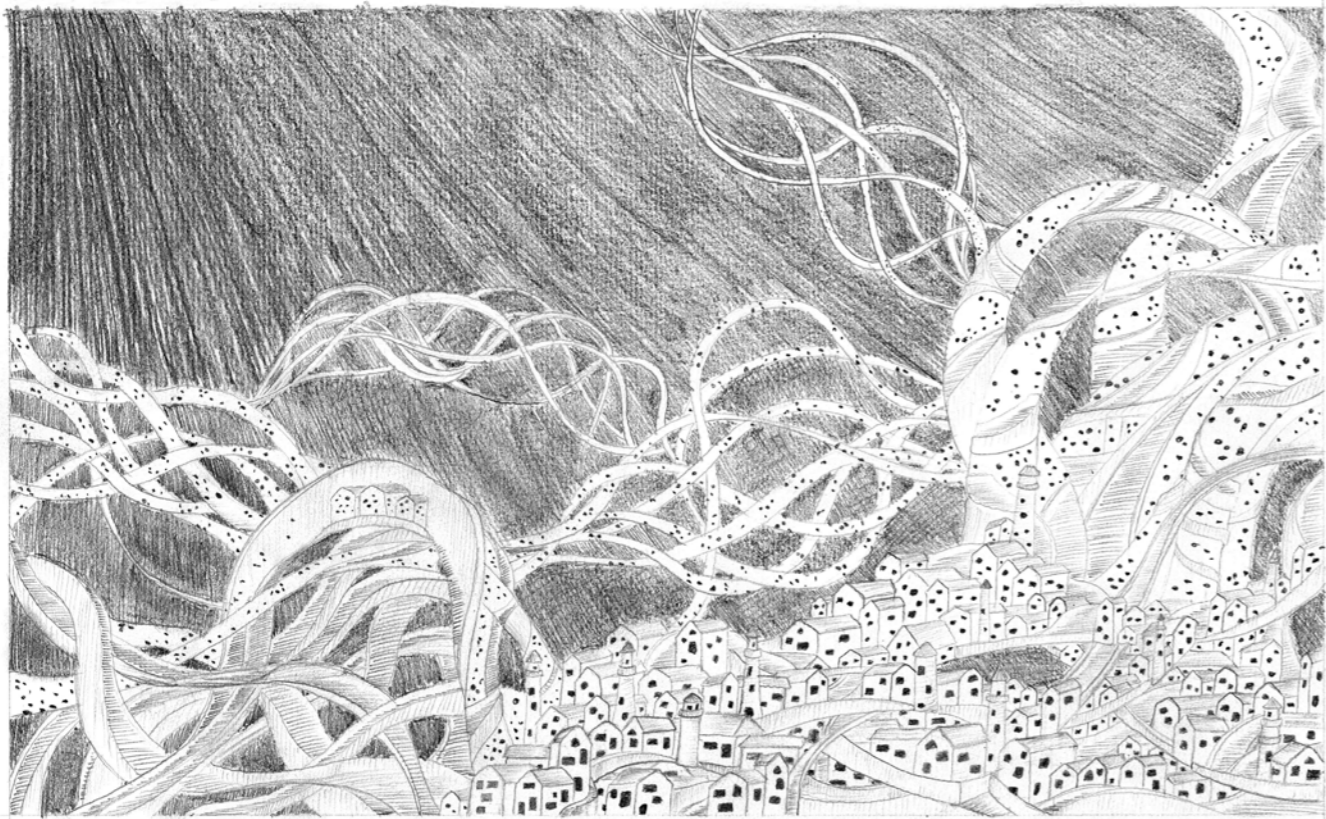
Risanje je predmet, pri katerem se študentje učijo likovnega izražanja. Kompleksnost vsebine vaj pri predmetu se zato namensko postopoma stopnjuje – od prvih prepoznavanj zakonitosti linij, ploskev, tekstur in barv do postopnega razumevanja sestavljenosti risanega prizora, njegove zgradbe in planov. Teorija in vaje v risalnici se v celotnem letu izmenjujejo s terenskim poukom prostoročnega skiciranja, pri katerem študentje lahko preizkušajo in dopolnjujejo načine izrisa, ki se jih priučijo v risalnici. Predmet je vseskozi raziskovalen in poln likovnih nalog, ki v študentih spodbujajo kreativnost, osebno izraznost in napredek v tehnikah risanja – študentje tako odkrivajo Nevidna mesta Itala Calvina, vlogo kontrastov, senc, transparentnosti slojev, strukturo, volumen in abstraktni zapis postavljenega tihožitja, teksture, ki se tvorijo pri peki kruha, ali pomen, ki ga ima postopno uvažanje detajlov. Študentje urijo svoj rentgenski vid branja prostora, ki jim bo osnova pri učinkovitem (pre)urejanju krajin.

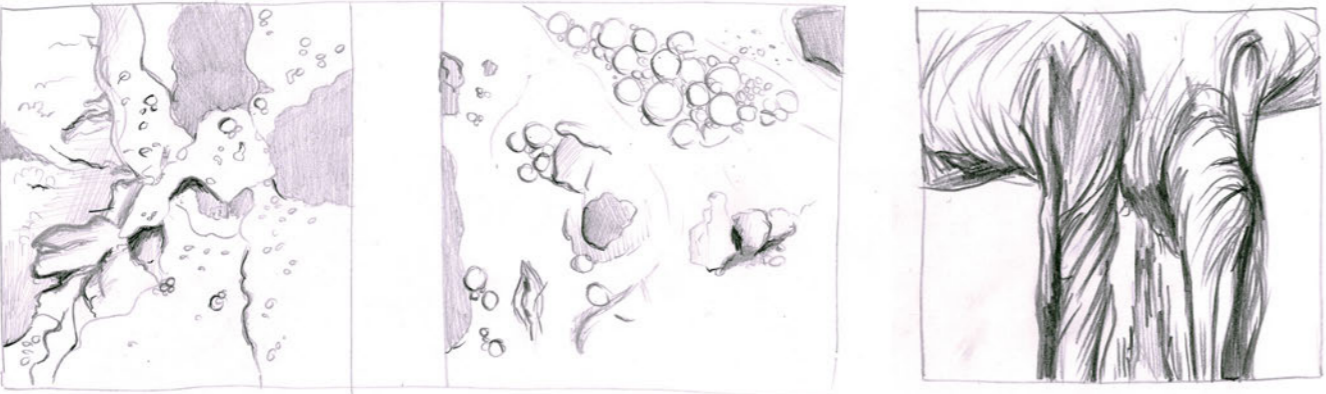
Nevidna mesta
Ema Govedič

Steklo in koprena
Ela Šalehar

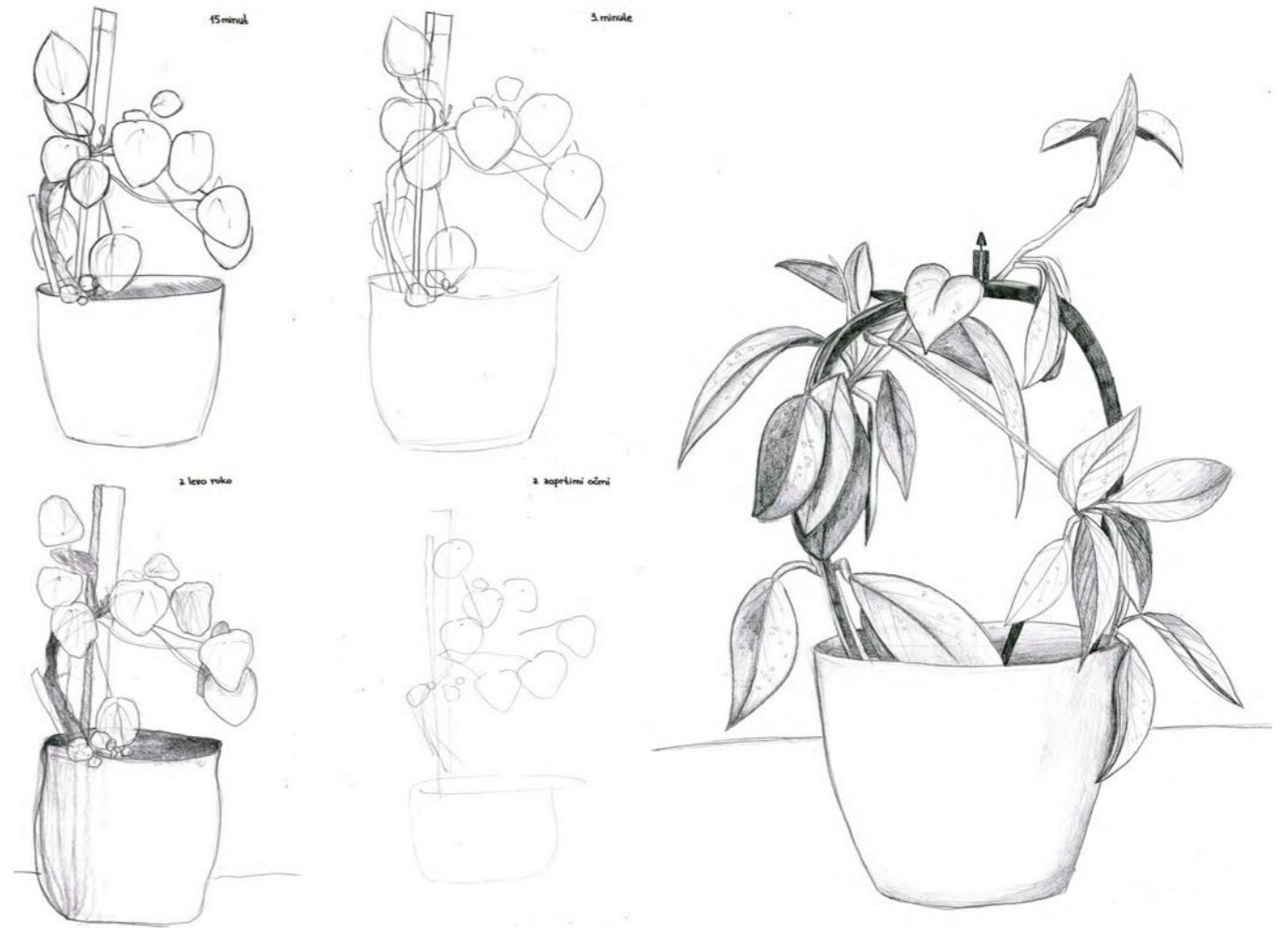
Nevidna mesta
Lea Morano

Teksture pri pripravi kruha
Katja Leban

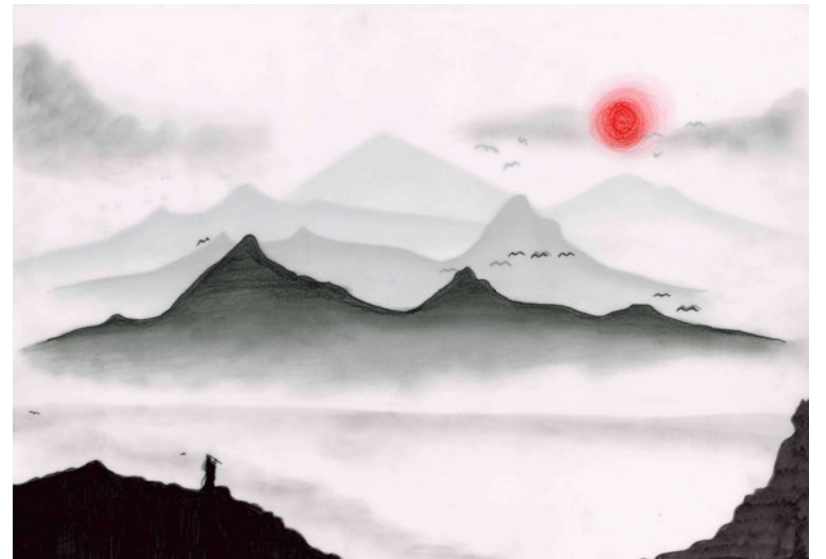
Kruh
Laura Jelaič

Rastline
Katja Leban

Transparenca in gibanje
Maša Kosmač

Transparenca
Tea Kavčič

RAZISKOVANJE TRETJE DIMENZIJE Z MODELIRANJEM

RISANJE IN PLASTIČNO OBLIKOVANJE 2022/23 IN 2023/24

MENTORJA:

doc. mag. Mateja Kregar Tršar, asist. Andrej Bašelj

ŠTUDENTJE 2022/23:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Gabrijan, Grobovšek Hana, Zoja Humerca, Živa Jalen, Lucija Jančar, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Petrovič Vasilija, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Pia Ržen, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Gaja Velušček, Marko Verbič

ŠTUDENTJE 2023/24:

Anja Balantič, Chloe Boisgard, Vita Dodič, Tina Dolinar, Ema Govedič, Rina Hojnik, Vid Hudoklin, Julia Ana Irgl, Jaklič Tina, Ana Kepic, Pia Klemar, Špela Klemen, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Katja Leban, Polona Lovšin, Lea Morano, Ema Oberstar, Matija Ostanek, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Dana Vidmar, Eva Wallner, Marcel Zadnikar

Ključnega pomena je, da študentje krajine najprej dobro razumejo, se jih naučijo opazovati, jih analizirati in ustvarjalno interpretirati. Analitičnega branja (skeniranja) in predstavitve se študentje učijo prek prostoročnega skiciranja na terenih v prvem in drugem letniku. Skozi serijo različnih likovnih vaj pri predmetu Risanje in plastično oblikovanje pa gredo še korak dlje, saj morajo pokazati svoje razumevanje strukture in kompleksnosti prostora. Opustiti morajo nepotrebne detajle in se osrediniti na ključne prvine, ki krajino gradijo. Te likovne vaje zato enkrat omogočajo le minimalna sredstva (kolaž z uporabo škarij in črnega papirja), spet drugič kompleksnejša tehnična orodja (CAD programska orodja in laserski rezalnik). Spet tretjič se vaje poslužujejo uporabe povsem drugačnih materialov (porobeton) in tehnik (kiparstvo z odvzemanjem), pri katerih študentje prepoznavajo obdelavo materiala in princip nepovratnosti. Zato je še pomembneje, da svoj koncept, kompozicijo oblik in njihovo vpetost v topografijo dobro domislijo vnaprej, še preden začnejo s preoblikovanjem gradbenega kvadra.

Velika planina
Lea Morano

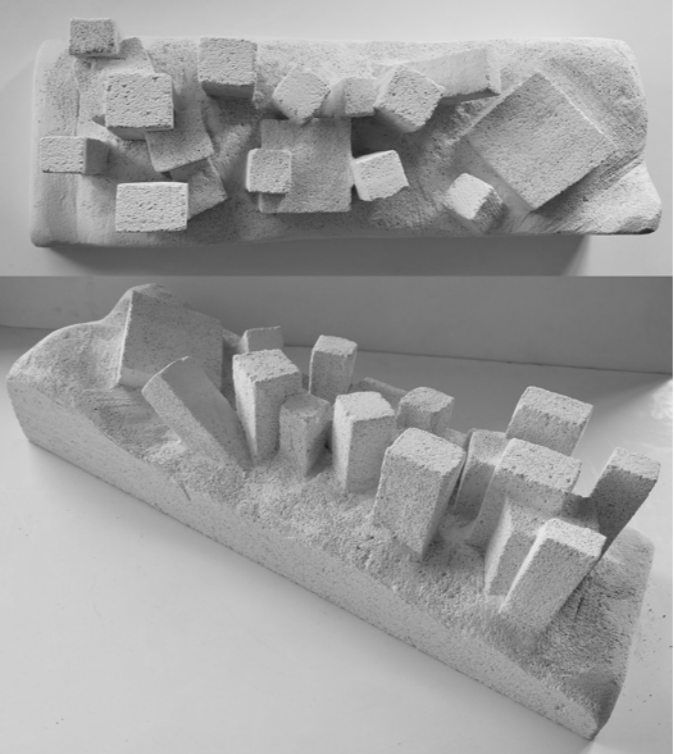
Kompozicija
Živa Jalen

Škocjanske jame
Kaja Pelko Pleteršek

Dutovlje
Irina Berce

Kompozicija
Tina Jaklič

Jeruzalem
Tatjana Bernot

V ZAVETJU ZASEBNEGA VRTA

UVOD V PROSTORSKO NAČRTOVANJE 2022/23 IN 2023/2024

MENTORJA:

prof. dr. Davorin Gazvoda, asist. Andrej Bašelj

ŠTUDENTJE 2022/23:

Chloe Boisgard, Vita Dodič, Tina Dolinar, Ema Govedič, Vid Hudoklin, Tina Jaklič, Tea Kavčič, Ana Kepic, Pia Klemar, Špela Klemen, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Eva Lazar, Katja Leban, Polona Lovšin, Miroslav Miha Martinčič, Lea Morano, Ema Oberstar, Matija Ostanek, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Škvorc, Eva Wallner, Marcel Zadnikar

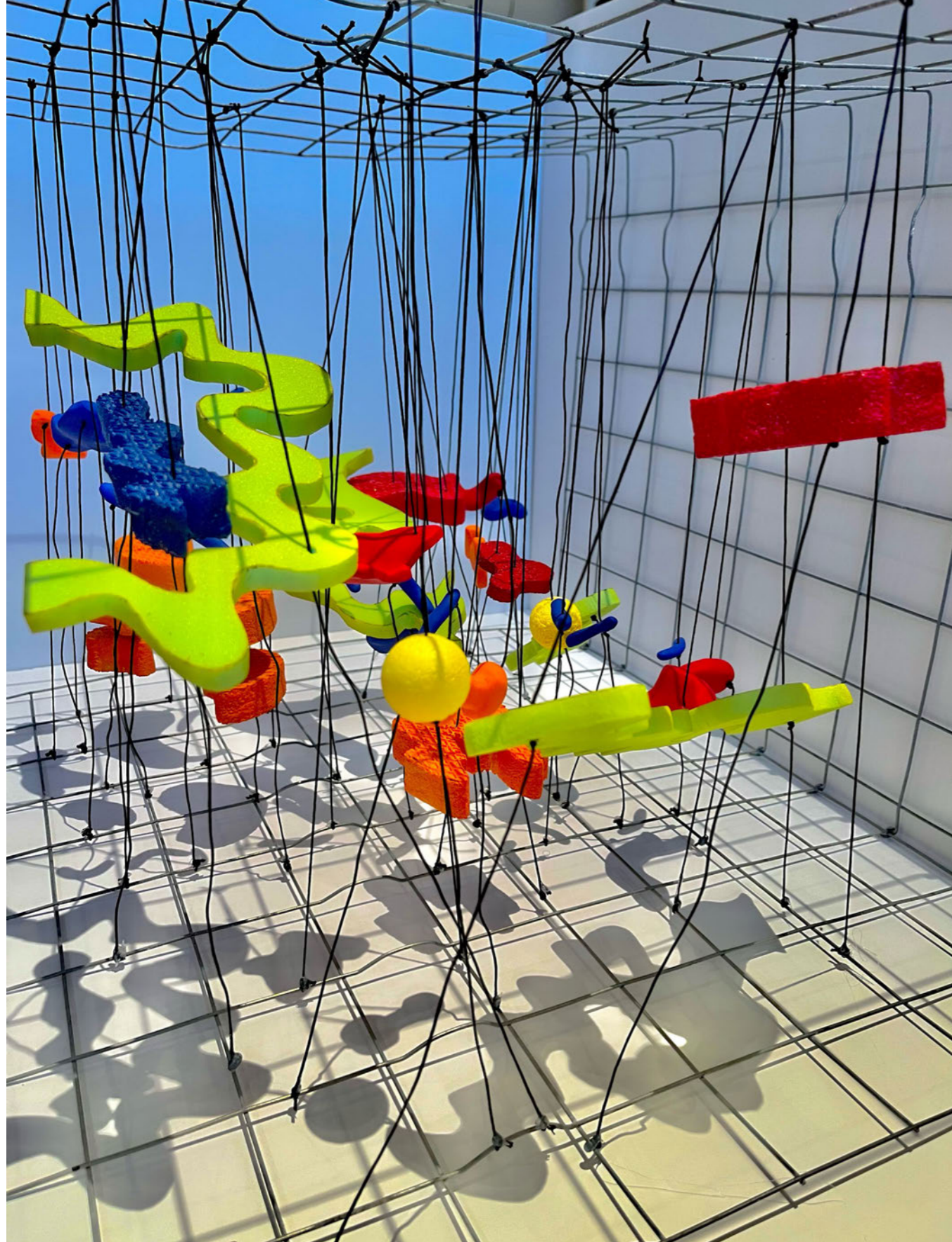
ŠTUDENTJE 2023/24:

Lucija Cukjati, Zala Cvetko, Lucija Gros, Laura Jelačič, Ana Klokočovnik, Maja Kolar, Zoja Kordiš, Maša Kosmač, Neža Kovač, Tajda Kozina, Lara Lah, Urška Markočič, Matic Mihevc Grabnar, Lara Nagelj, Pika Naglav, Nik Neralič Petrič, Leda Delfina Steidl Porenta, Ela Šalehar, Izidor Gregor Tominšek, Blaž Varga, Zala Vipotnik, Peter Zlodej, Zara Ana Žavbi, Anna Žiža, Pia Žnidaršič

V zadnjih dveh letih je nabor nalog pri predmetu Uvod v prostorsko načrtovanje sledil preverjenemu pedagoškemu cilju, da se študentje naučijo obvladati načrtovalski proces v vseh njegovih fazah - od inventarizacijsko-analitične faze do konkretne oblikovanja vrta na primeru vrta ob enodružinski hiši (prostostoječi in atrijski). Študentje najprej opredelijo potrebe uporabnikov vrta (štiričlanske družine), predvidijo konkretne rabe prostora in izdelajo projektno nalogo, na osnovi katere se lotijo oblikovanja prostora. Ker gre za študente brez predhodnega znanja s področja krajinske arhitekture, predavanja uvajajo osnove funkcionalnih zahtev, tehničnih informacij in osnov krajinskega oblikovanja. Delo v studiu poteka brez pomoči računalnika; ključen je prenos zamisli na papir z ročno risbo ter izdelanimi predstavitvenimi risbami in projekcijami (tloris, pogledi, prerezi, aksonometrija, perspektiva).

1. seminarska naloga - maketa vrta ob prostostoječi hiši
Leda Delfina Steidl Porenta

2. seminarska naloga - maketa
»abstraktnega« prostora
Polona Lovšin

3. seminarska naloga -
maketa atrijskega vrta
Pika Naglav

RAZISKOVANJE PREOBLIKOVANJA KRAJINE

KRAJINSKO NAČRTOVANJE I 2022/23 IN 2023/2024

MENTORJA:

prof. dr. Ana Kučan, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE 2022/23:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Gabrijan, Hana Grobovšek, Zoja Humerca, Živa Jalen, Lucija Jančar, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Vasilija Petrovič, Lara Pivk Ogrin, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Pia Ržen, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Gaja Velušček, Marko Verbič, Nika Žilavec

ŠTUDENTJE 2023/24:

Anja Balantič, Chloe Boisgard, Johana Cardoso, Vita Dodič, Tina Dolinar, Lucile Galopin, Ema Govedič, Rina Hojnik, Vid Hudoklin, Julia Ana Irgl, Tina Jaklič, Colton James, Ana Kepic, Pia Klemar, Irma Klemenčič, Zoja Krklec, Rok Lapajne, Katja Leban, Polona Lovšin, Ema Oberstar, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Tea Repnik, Monika Rudolf, Kristina Rupar, Eva Dana Vidmar, Eva Wallner

Z vajami v studiu se študentje učijo osnov prostorske kompozicije in likovne govorice v krajinski arhitekturi, zadovoljevanja programskih in funkcijskih zahtev ter osnovnega simbolnega izražanja skozi prostorsko strukturo, pri tem pa uporabljajo

osnovna sredstva konstrukcije krajinskega prostora: relief, drevje in vodo. Študentje se z njimi učijo rokovati z več vidikov: z uporabnega, estetskega in s pomenskega. Odzivajo se nanje, se spoprijemajo z izzivi njihovega (pre)oblikovanja in z možnostmi, ki jih imajo kot izrazno sredstvo. Obenem se seznanjajo z osnovami likovne teorije ter z zlaganjem enakih ali različnih delcev gradijo kompleksne in pomenljive prostorske kompozicije.

POKOPALIŠČE

V prvem semestru se vsako leto ukvarjamo z načrtovanjem pokopališč. Študentje se spoprijemajo s simbolnim pomenom prvinskih arhitekturnih gest: z grobno gomilo in izravnavo terena. Raziskujejo prostorske vidike sodobnih sonaravnih načinov pokopavanja, kot so npr.: raztros pepela in razgrinjanje komposta v gozdu, uporaba gliv in drugih t. i. ekoloških načinov za razgradnjo trupel, pri tem pa se pri zasnovi novega modela pokopališča kot prvenstveno krajinske strukture srečujejo z vprašanji izbire, porabe prostora, logistike in pietete.

PRENOVA ODPRTEGA PROSTORA OSNOVNE ŠOLE GRIŽE

Del 2. semestra šol. leta 2022/23 smo se v obliki krajše vaje ukvarjali s predlogom prenove odprtega prostora Osnovne šole Griže. Štiri vsebinsko in prostorsko ločene enote odprtega prostora, vstopni parter, parkirišče, igrišče prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja ter večje igrišče za

2. in 3. triado smo skušali programsko nadgraditi in povezati v berljivo celoto. Eno izmed osnov za oblikovanje je predstavljal tudi program, ki so ga pod mentorstvom prof. dr. Gregorja Juraka pripravili študentje Fakultete za šport (1. semester 2022/23) s težnjo, da učence zvbijo na prosto. Posebna pozornost je bila namenjena dnevno (dopoldne – popoldne) in sezonsko (čas šole – čas počitnic) spreminjajoči se dinamiki rabe šolskega prostora.

Pri načrtovanju vhodnega parterja s t. i. dropoff-om so bili največji oblikovalski izzivi: umiritev prometa, zagotovitev dobre orientacije ter ustvarjanje prijetnega ambienta za čakanje in druženje. Upošteva joč širši prostorski kontekst in posebnosti učnega programa, Predlogi za preureditve prostora 1. triade temeljijo na spodbujanju razvoja motoričnih sposobnosti in socializacije ter omogočajo izvajanje pouka na prostem. Predlogi za prostor 2. in 3. triade so se poleg zagotavljanja prostora za športne aktivnosti osredinili na zagotavljanje kotičkov, ki omogočajo umik v »naravo«, določeno mero intime in sočasno opazovanje dogajanja na športnih igriščih. Parkirišče je v večini primerov oblikovano večnamensko, tako da lahko v popoldanskem času in poletnih mesecih služi tudi kot prostor igre.

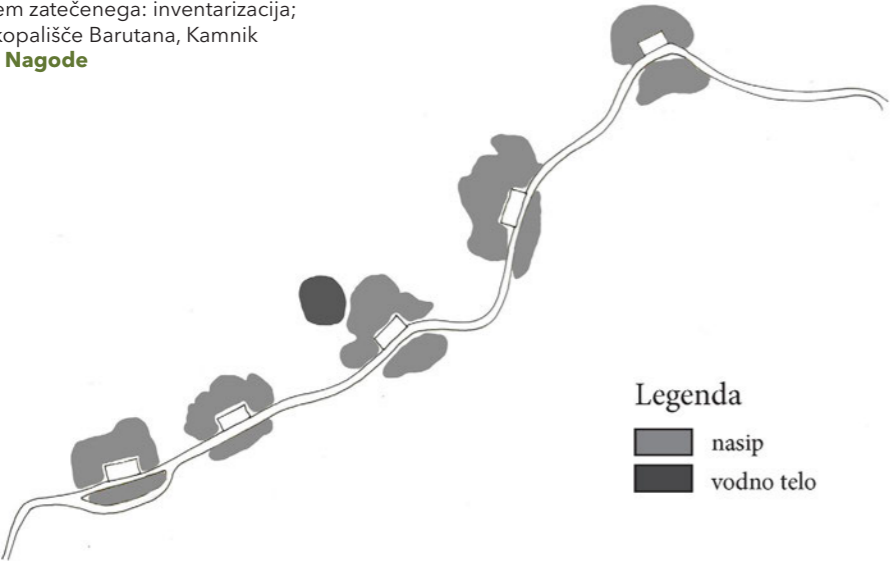
VRTOVI POD STOLNICO, PIRAN

Na povabilo Krajevne skupnosti Piran smo raziskali možnosti preureditve degradiranega pobočja pod stolnico v skupnostne vrtove. Območje prepletelih teras, stopnišč in suhozidov, ki soustvarja eno najprepoznavnejših mestnih vedut, je zanemareno, statično nestabilno in nevarno. Medtem ko prilaščanje skupnega prostora in neposrečeno uvajanje novih rab (npr. pasji park) dodatno degradirata njegov značaj, pa ima območje velikanski potencial za bogatenje mestne krajine in vpeljavo ukrepov za blaženje posledic podnebnih sprememb.

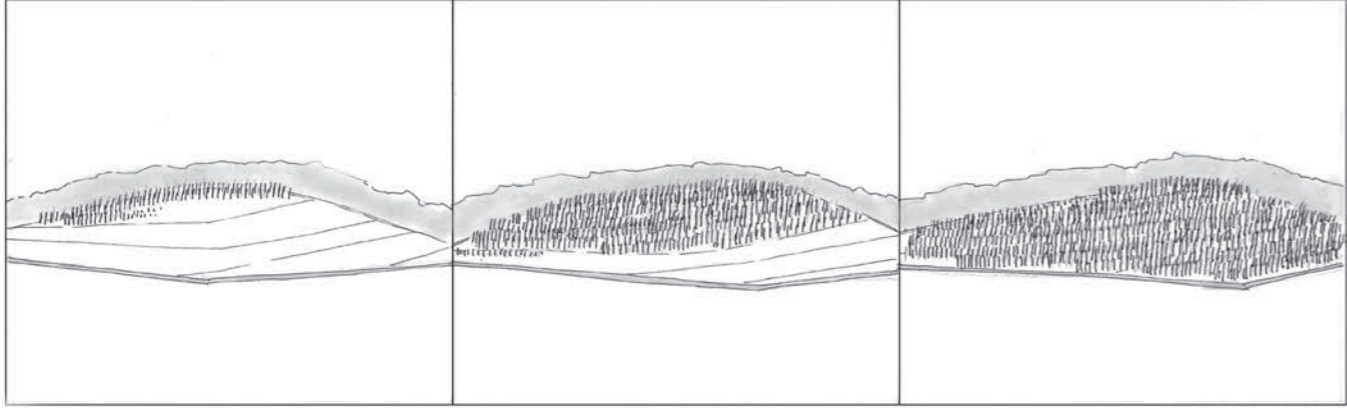
Študentje so v okviru predmeta Krajinska in gradbena tehnika izbrali nekaj sonaravnih ukrepov za

blaženje težav, ki jih povzroča vse več neenakomerno razporejenih ekstremnih padavin. Zaradi potrebe po statični utrditvi, ki zahteva rušenje in ponovno pozidavo podpornih zidov, vključno z oboki pod stolnico, bi prenova območja v mestne vrtove lahko služila tudi temu, da bi vodo, kadar je je preveč, zadržali in jo uporabljali takrat, kadar je bo v mestu premalo, vključno z obnovo in reaktivacijo zgodovinskih cistern in vodnjakov. Te ukrepe so prelili v predloge za ureditev mestnih vrtov s socialno, z utilitarne in ekološke vlogo, različnih po primarnih funkcijah oziroma poudarkih, ki se, zloženi v celoto ter postavljeni v prostorski in družbenokulturni kontekst, med seboj dopolnjujejo predvsem glede potenciala, ki ga imajo za vzpostavljanje in ohranjanje skupnosti. Študentje so pri raziskovanju možnosti in ustvarjanju likovno zanimivih in skladnih kompozicij upoštevali raznolike skupine ljudi, dinamično obremenitev prostora prek leta, ki izrazito niha med zimo in poletjem, razmerja med zasebnim in javnim ter ne nazadnje bogato kulturno dediščino Pirana in njegovega kulturnega pa tudi krajinskega zaledja z visoko simbolno vrednostjo.

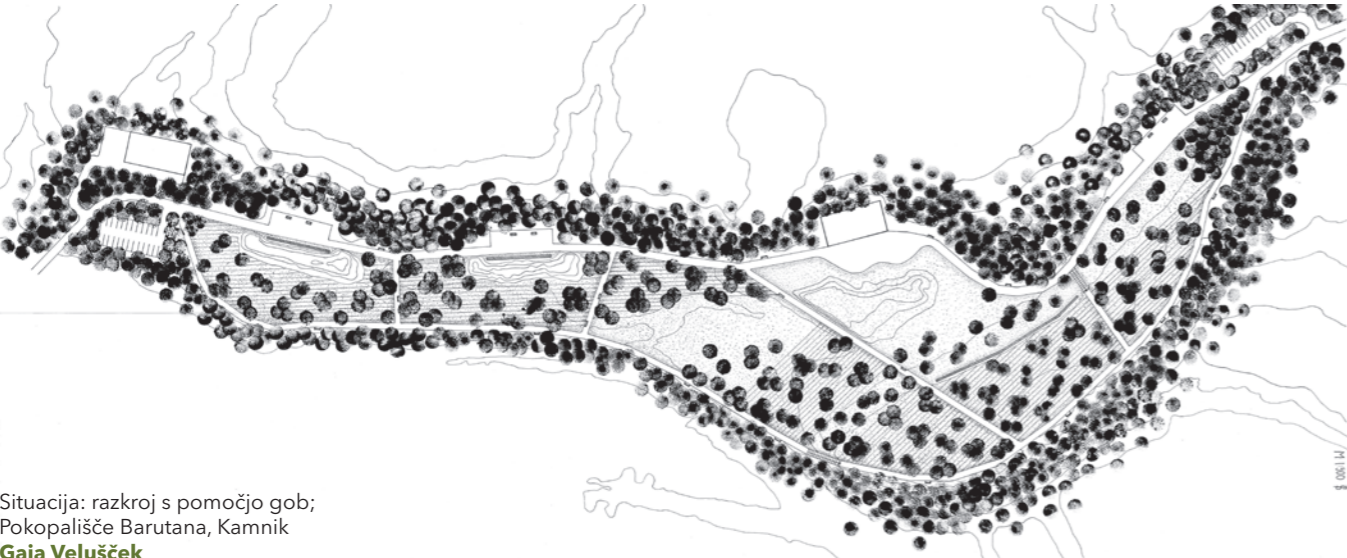
Ritem zatečenega: inventarizacija;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Pia Nagode

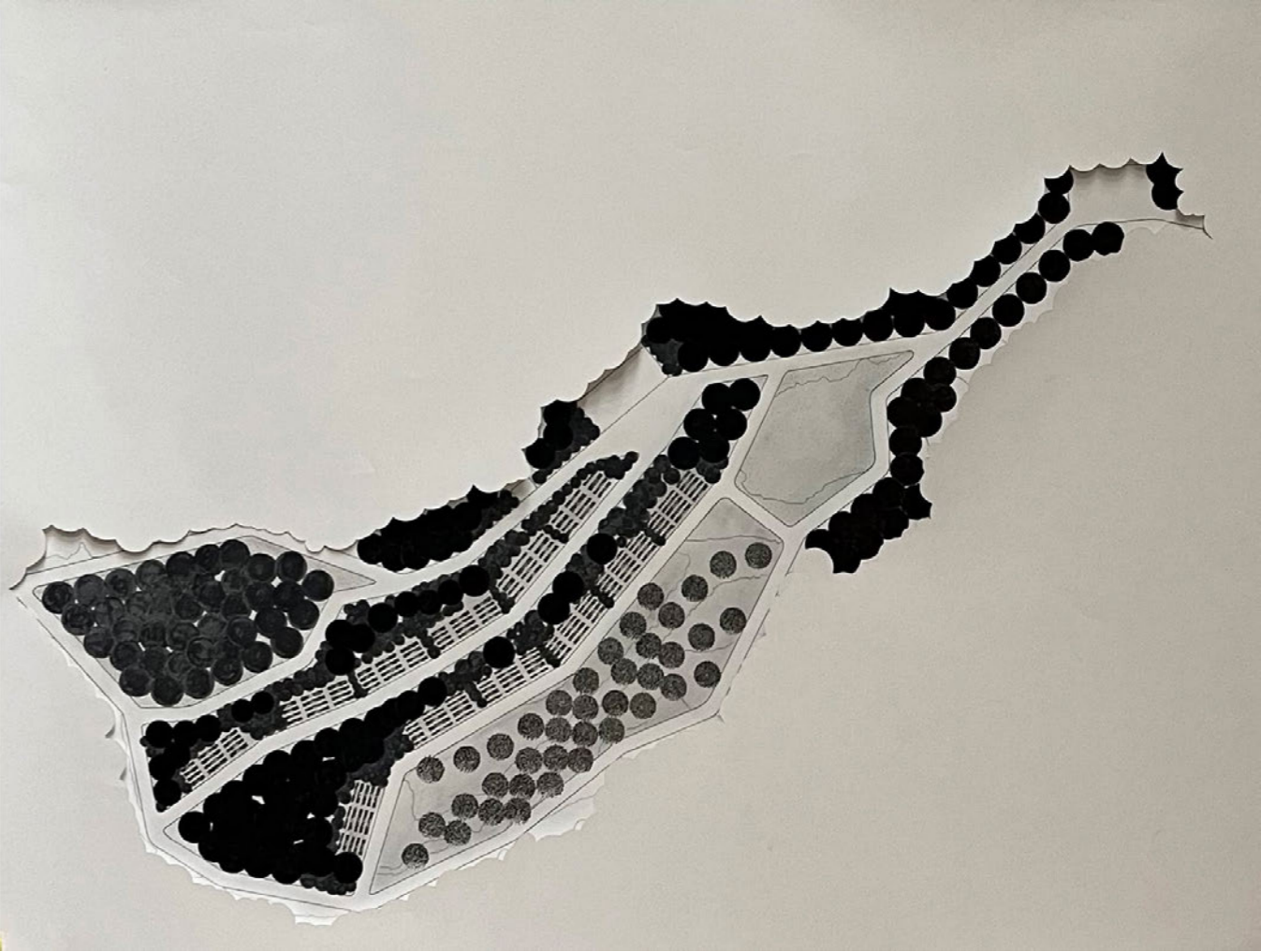
Legenda
■ nasip
■ vodno telo

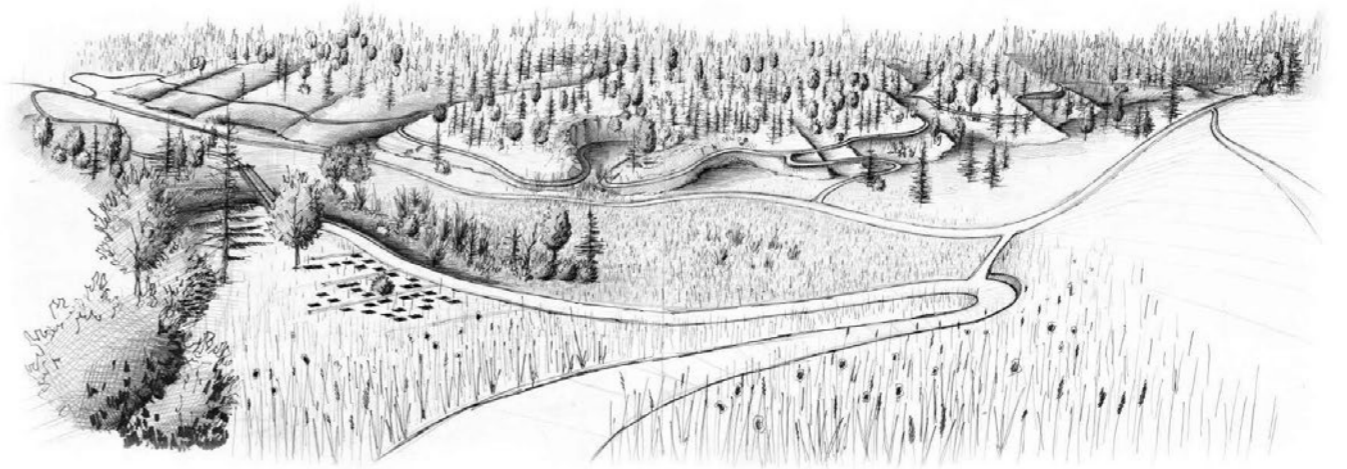
Drevesni pokop: princip postopnega
zapolnjevanja prostora grobnega polja;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Ana Rožič

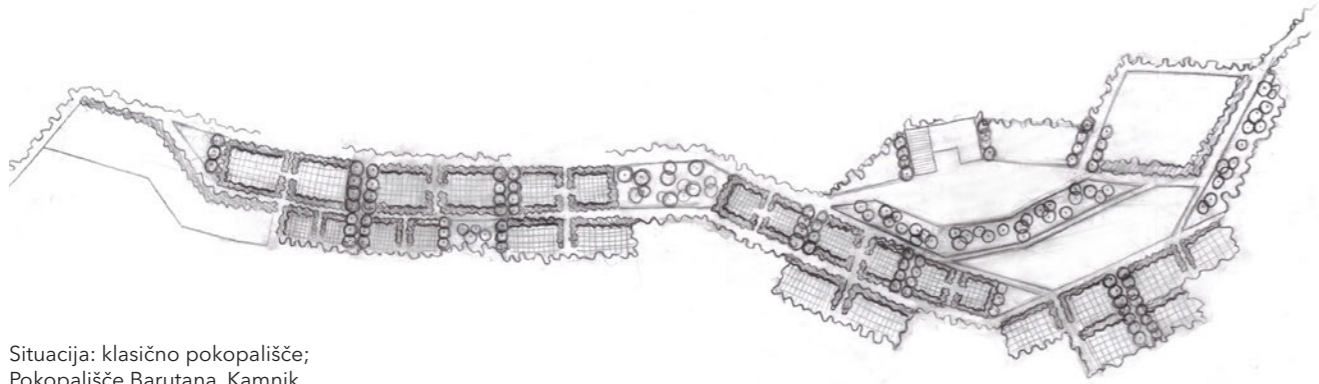
Situacija: razkroj s pomočjo gob;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Gaja Velušček

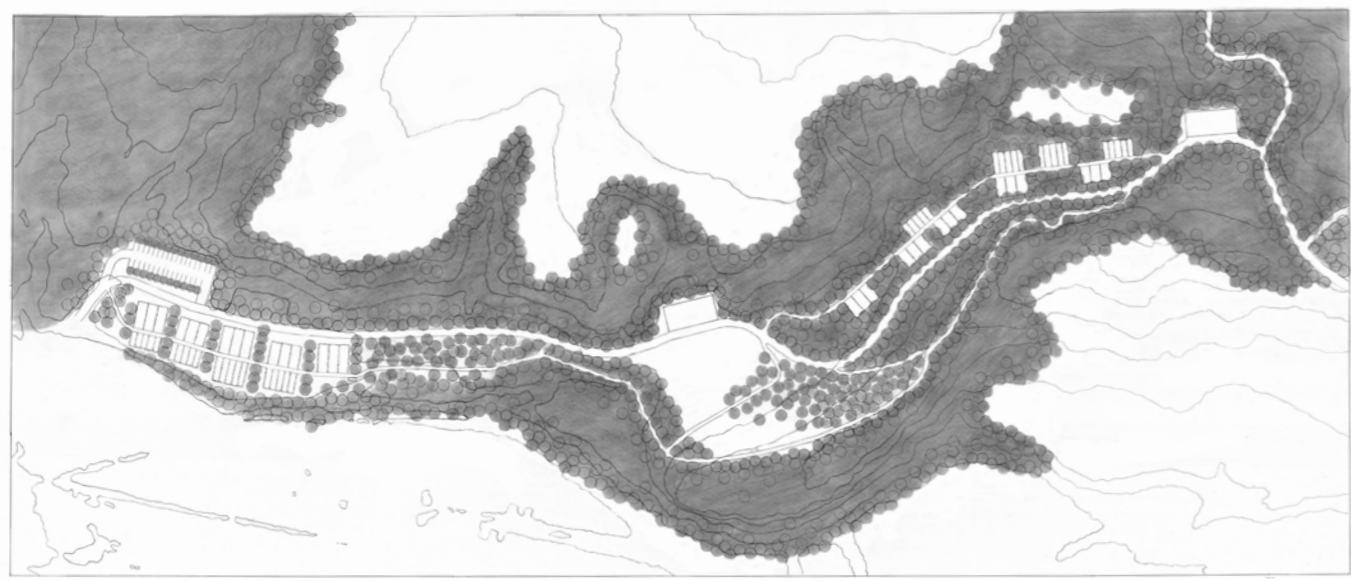
Situacija: več tipov pokopavanja;
kombinacija risba - model;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Metka Strahinič

Panorama: klasično pokopališče v
gozdu; Pokopališče Barutana, Kamnik
Jaka Dolinar

Situacija: klasično pokopališče;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Irina Berce

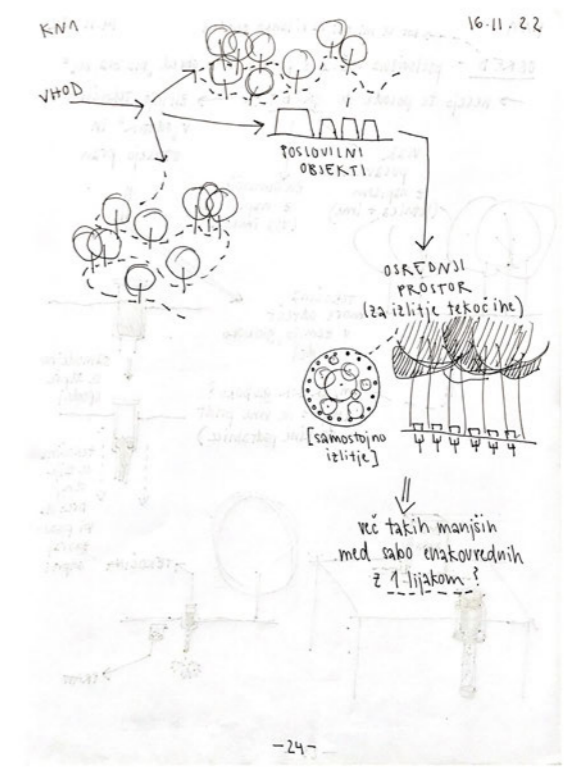
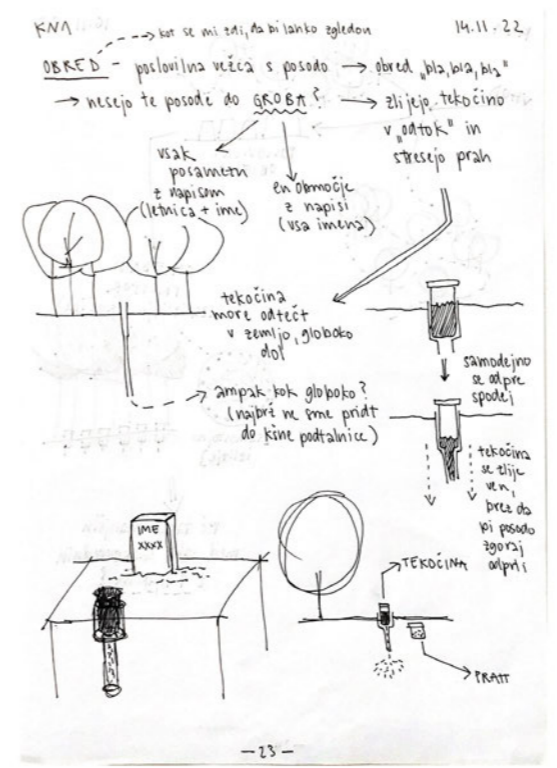
Situacija: več tipov pokopavanja
in prerez/pogled; Pokopališče
Barutana, Kamnik
Zoja Humerca

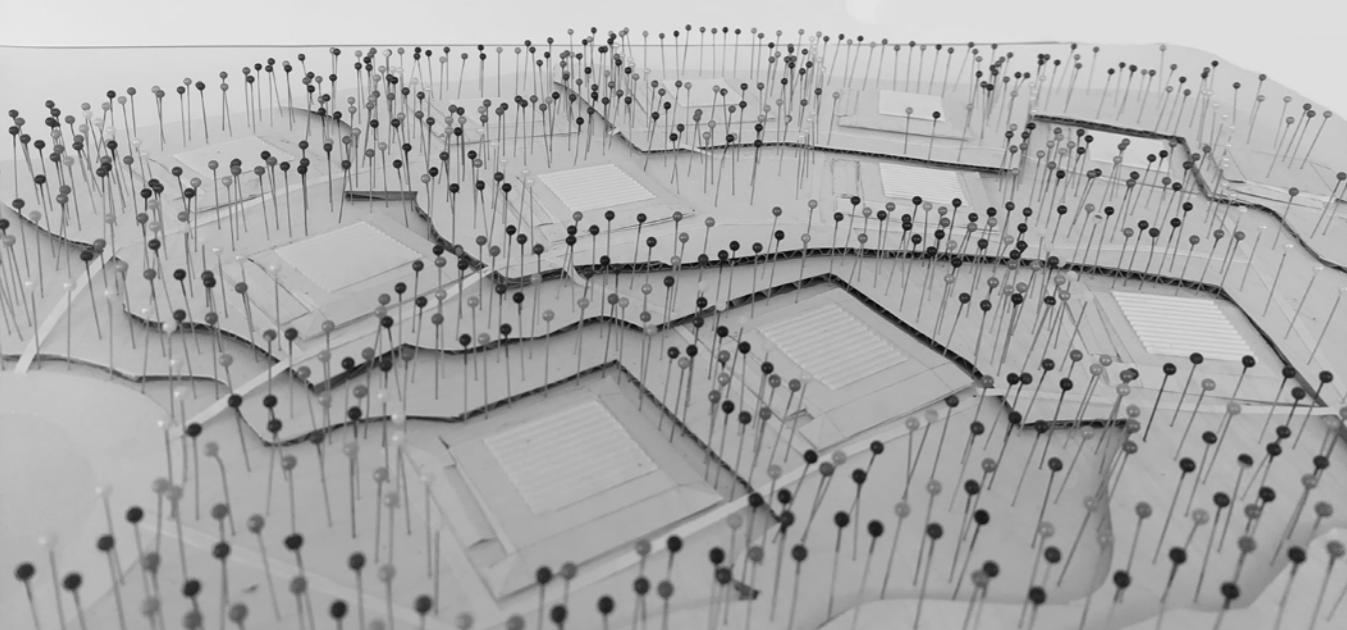
Pogled na poslovilni objekt;
Pokopališče Barutana, Kamnik
Marko Verbič

Herbarij s terena,
Pokopališče
Barutana, Kamnik
Živa Jalen

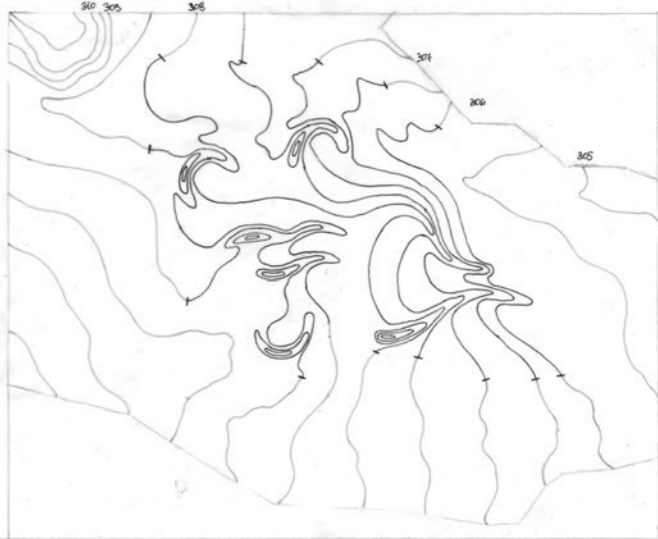
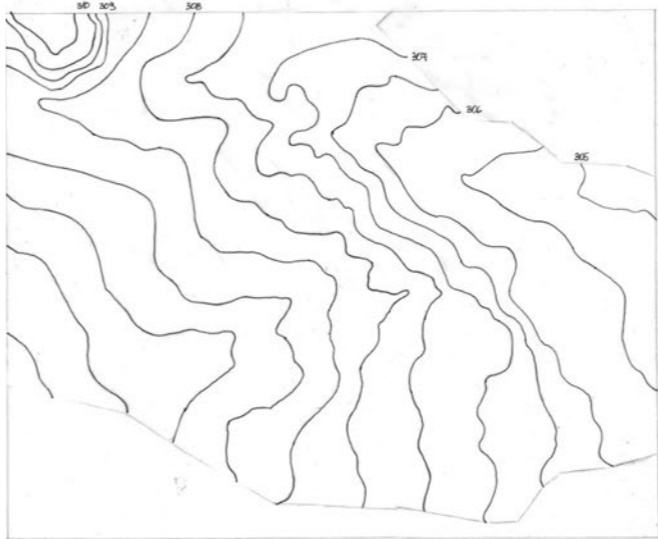
Preizkušanje
alternativnih
oblik pokopa:
strani iz skicirke;
Pokopališče
Barutana, Kamnik
Hana Grobovšek

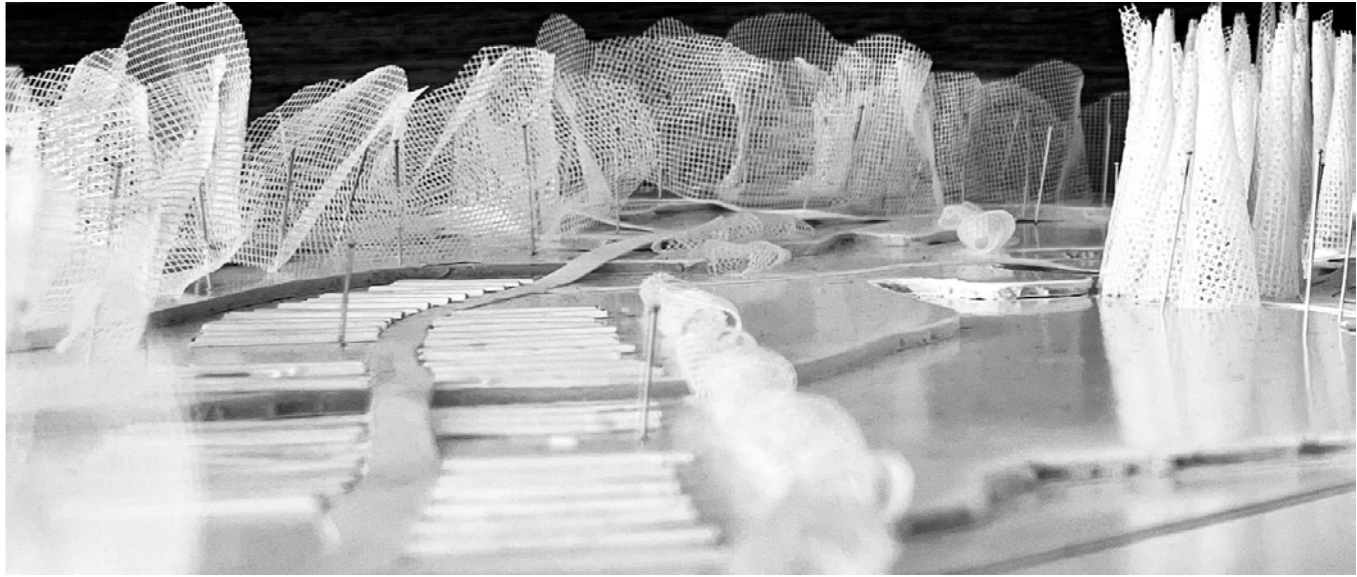
Klasično pokopališče v gozdu: grobna polja kot mastabe; maketa; Pokopališče Trzin
Tina Dolinar

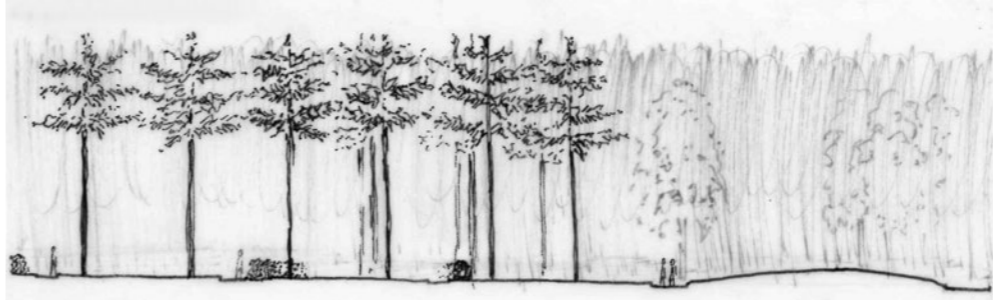
Klasično pokopališče v gozdu; Pokopališče Trzin
Vita Dodič

Preoblikovanje reliefa za haptično doživljanje pokopališča: »prečesano z vetrom«; Pokopališče Trzin
Vid Hudoklin

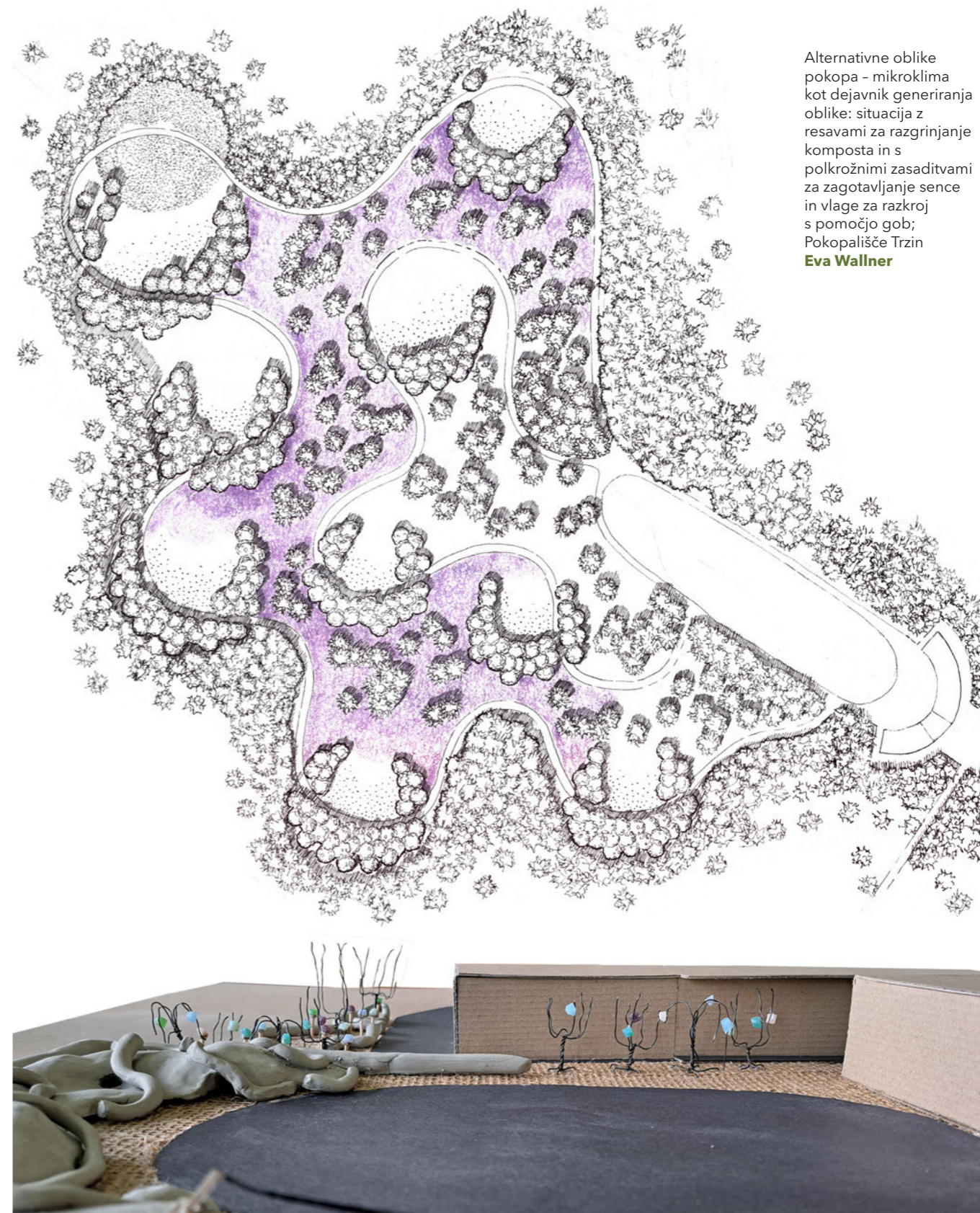
Alternativne oblike pokopa (razkroj s pomočjo gob, razgrinjanje komposta, raztros pepela) – zagotavljanje ustrezne mikroklimne kot dejavnik generiranja oblike; maketa; Pokopališče Trzin
Polona Lovšin

Razlikovanje gozda od gozda – pokopališča: raba drevesnih vrst; prerez/pogled 1; Pokopališče Trzin
Kaja Pelko Pleteršek

Alternativne oblike pokopa (razkroj s pomočjo gob, raztros pepela, biorazgradljive žare): večja prilagodljivost razgibanemu terenu; maketa; Pokopališče Trzin
Ema Oberstar

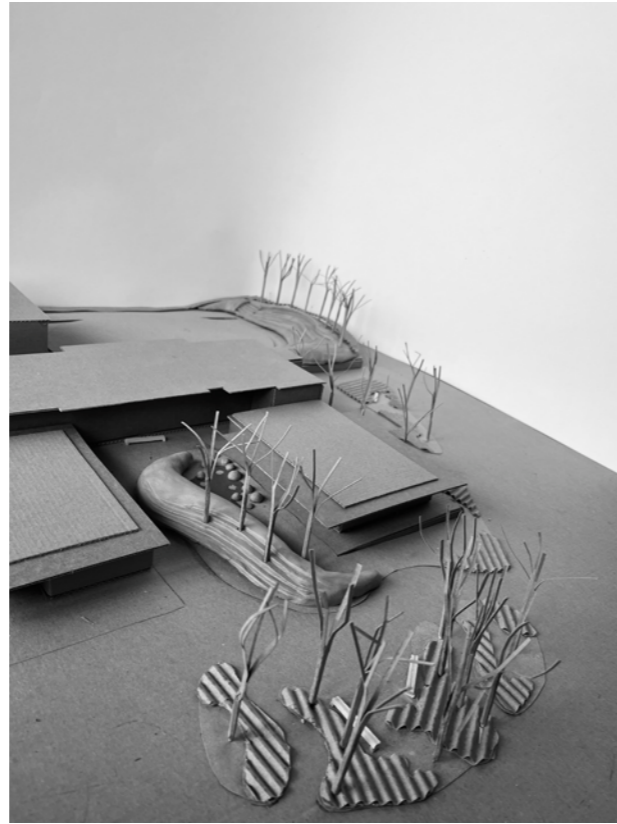

Alternativne oblike pokopa - mikroklima kot dejavnik generiranja oblike: situacija z resavami za razgrinjanje komposta in s polkrožnimi zasaditvami za zagotavljanje sence in vlage za razkroj s pomočjo gob; Pokopališče Trzin
Eva Wallner

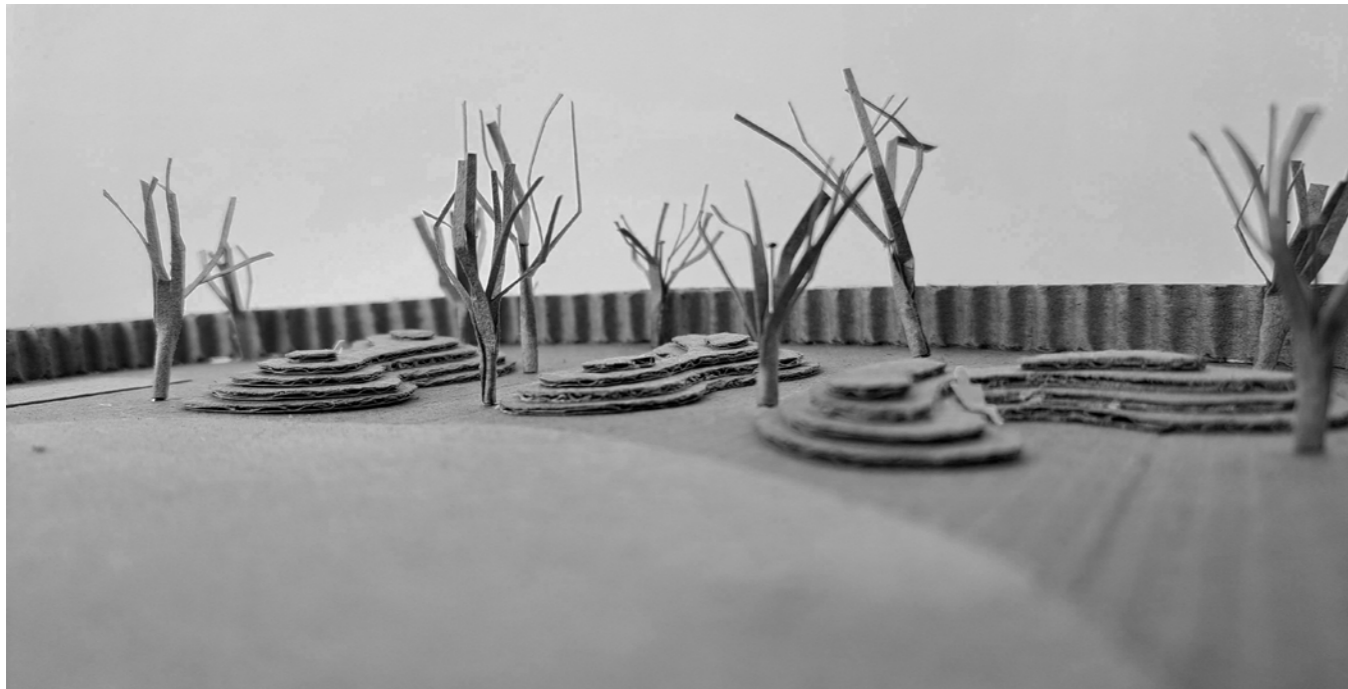
Učilnice na prostem; maketa; Prenova odprtega prostora Osnovne šole Griže
Eva Lavrič, Lara Pivk Ogrin, Nika Žilavec

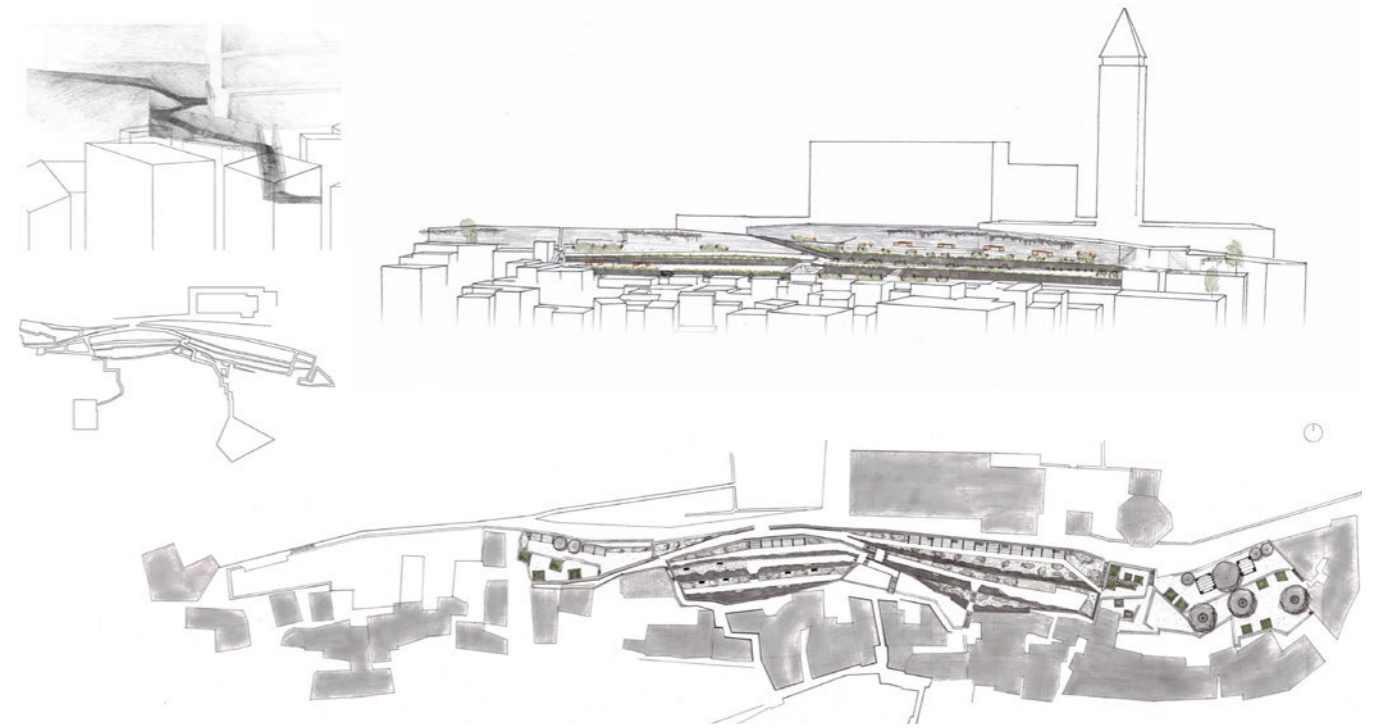
Igrišče prvega vzgojno-izobraževalnega projekta; maketa; Prenova odprtega prostora Osnovne šole Griže
Jaka Dolinar, Eva Markovič, Daša Potočnik

Severni rob, od prvega vzgojno-izobraževalnega projekta do tribun ob športnem poligonu; maketa; Prenova odprtega prostora Osnovne šole Griže
Lucija Jančar, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar

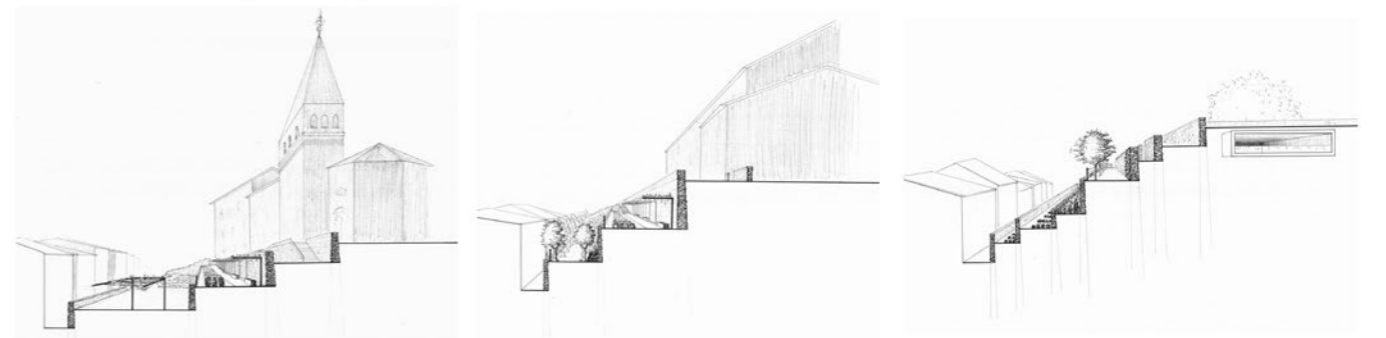
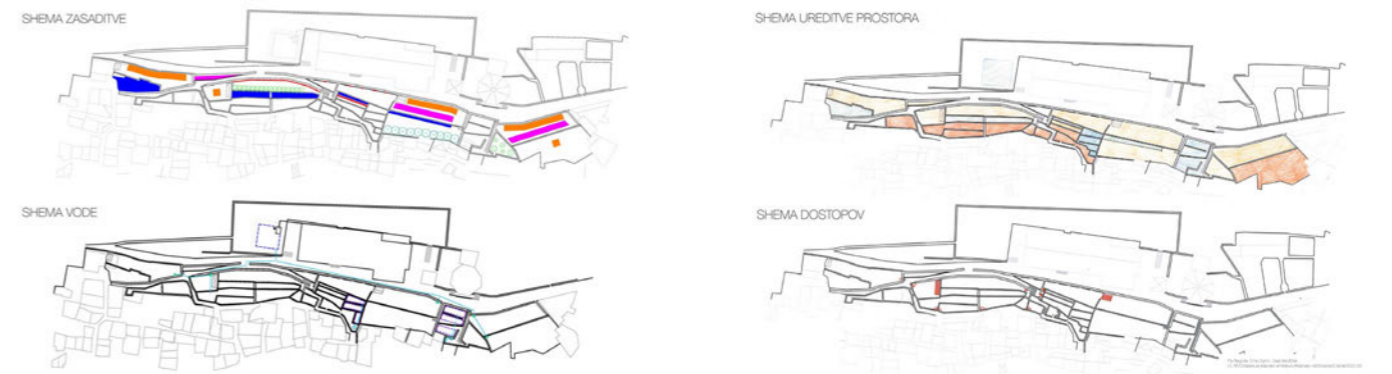

Igrišče za športnim poligonom; maketa; Prenova odprtega prostora Osnovne šole Griže
Pia Nagode, Ema Ogrinc, Gaja Velušček

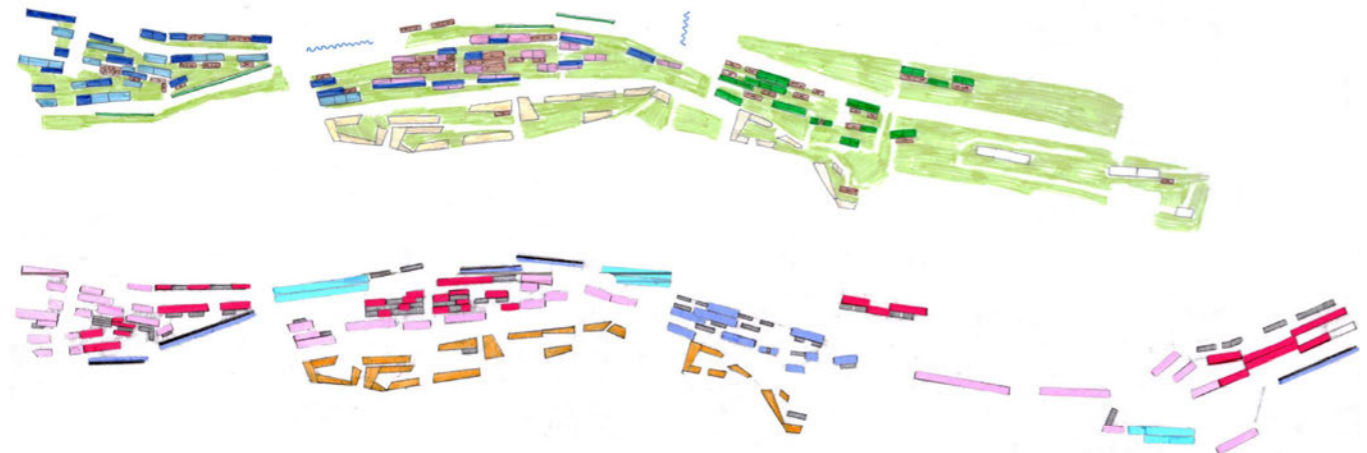
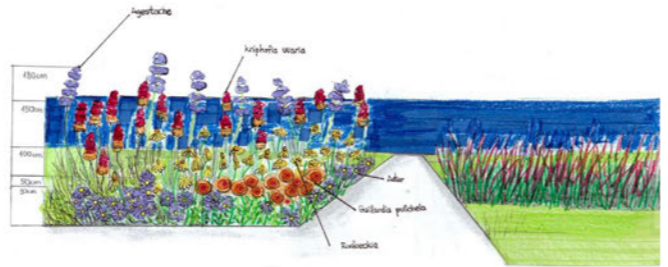

Prehodi, povezave: situacija in mestna veduta, prostoročna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran

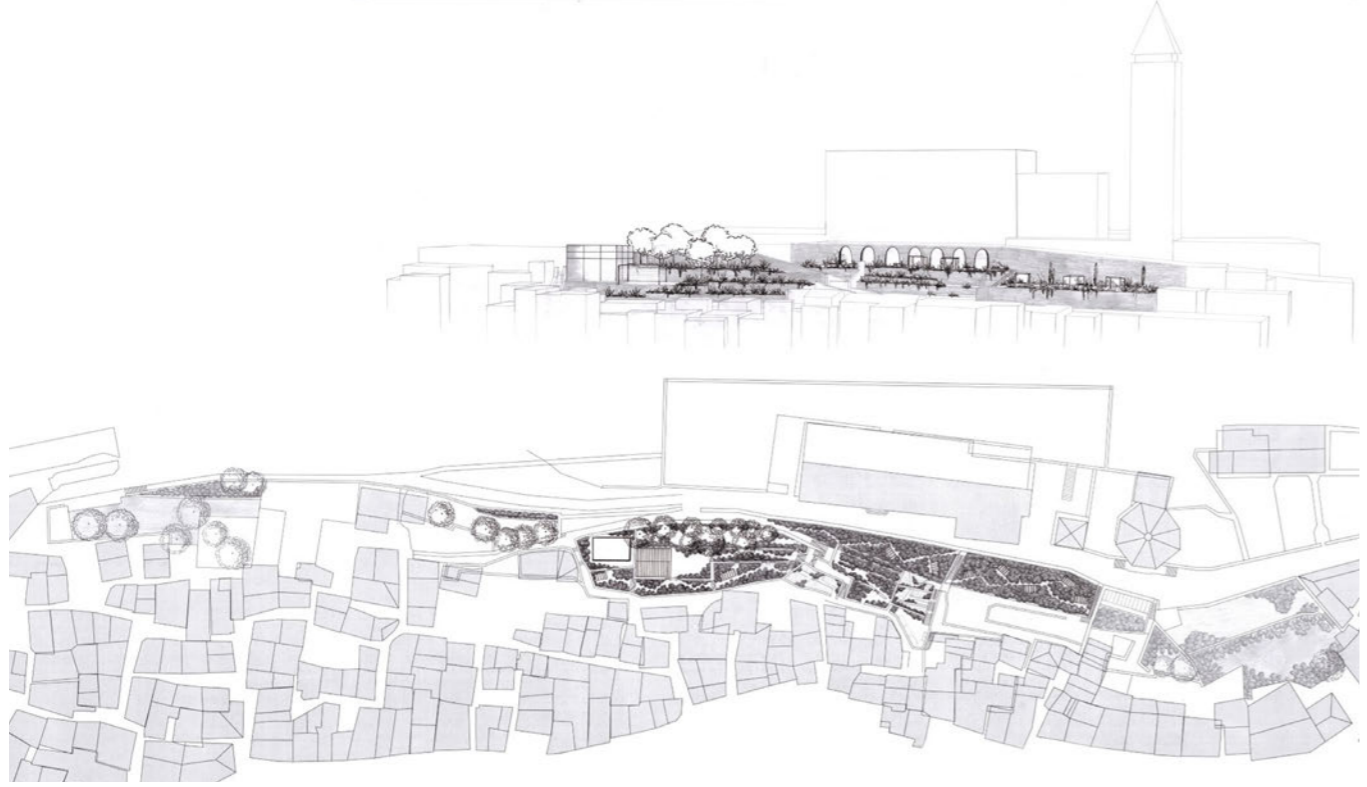
Živa Jalen, Vasilija Petrovič, Pia Ržen

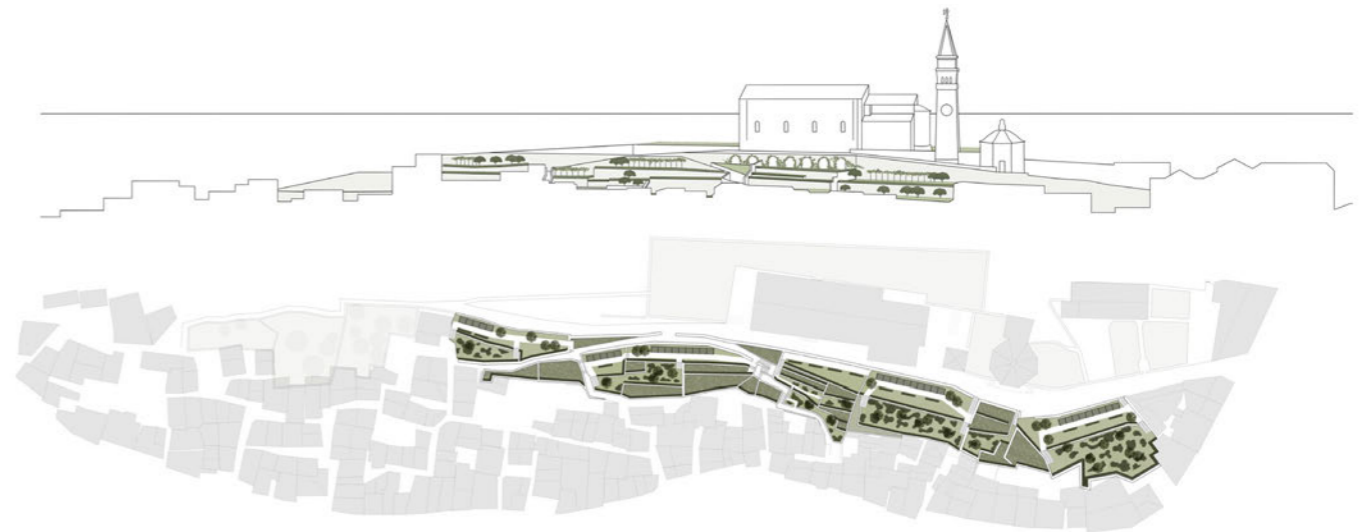
Scheme in prerezi/pogledi čez terase; prostoročna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran
Pia Nagode, Ema Ogrinc, Gaja Velušček

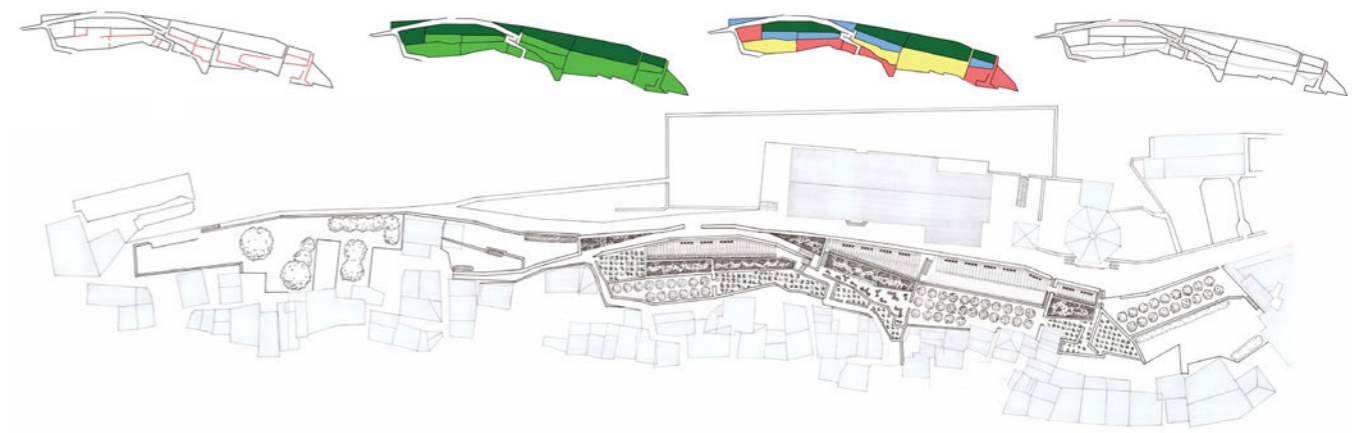
Študije vzorcev zasaditve gred in zadrževalnikov padavinske vode; prostoročna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran
Eva Lavrič, Lara Pivk Ogrin, Nika Žilavec

Situacija in mestna veduta; prostoročna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran
Jaka Dolinar, Eva Markovič, Daša Potočnik

Situacija in mestna veduta; digitalna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran
Tatjana Bernot, Hana Grobovšek, Zoja Humerca

Analize, sheme in situacija; digitalna in prostoročna risba; Vrtovi pod stolnico, Piran
Lucija Jančar, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar

Pogledi čez nove vrtove na morje; kolaž; Vrtovi pod stolnico, Piran
Tjaša Nemanič, Eva Slabe, Marko Verbič

OBVODNA KRAJINA IN PROSTOČASNE AKTIVNOSTI

KRAJINSKO NAČRTOVANJE II 2023/24

MENTORJA:

doc. Darja Matjašec, asist. Nejc Florjanc

ŠTUDENTJE:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Grabrijan, Hana Grobovšek, Sara Grošelj, Zoja Humerca, Ana Ivić, Lucija Jančar, Zala Košak, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Urša Marolt, Adam Miler, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Lara Pivk Ogrin, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Urša Tomažin, Gaja Velušček, Marko Verbič, Nika Žilavec

Na pobudo upravljavca so se študentje ukvarjali s kampom Šobec. Iskali so možnosti širitve različnih oblik kampa in prostočasnih aktivnosti v izjemno ranljivem naravnem okolju, ki ga zaznamujejo predvsem reka Sava, poplavni log in različna barja.

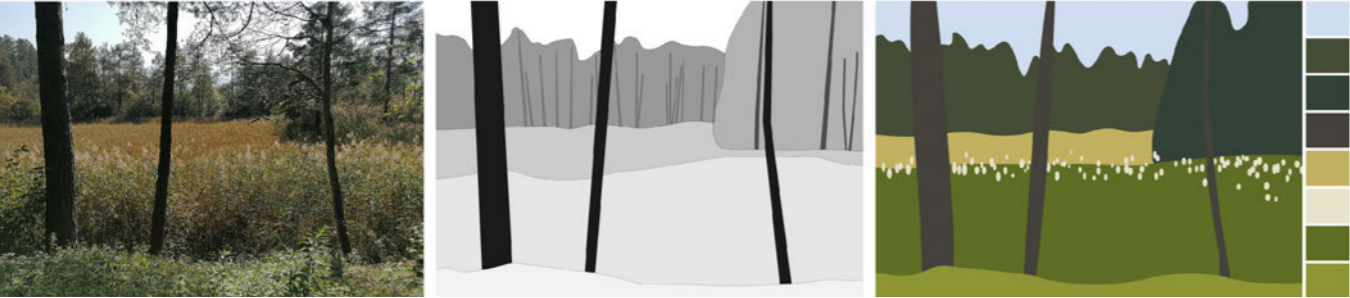
Načrtovalski del naloge je imel poseben poudarek na analizi prostora z določanjem krajinskih struktur

in vzorcev ter njihovo abstrakcijo. Z vajo so študentje postali senzibilizirani za drobne detajle v naravi in prepoznavo različnih ambientov, ki jih lahko z neustreznimi posegi v prostoru degradiramo ali celo uničimo, s tem pa izgubimo privlačnost prostora za dejavnost, ki se v prostoru izvaja. Ker gre za veliko območje, ki ima glede na ambiente možnosti za različne programske nadgradnje, so študentje v parih iskali rešitve za posamezna homogena območja znotraj širšega območja kampa Šobec. Pripravili so predloge za: sprehajanje in šotorišča na barju (coni 8 in 9), ureditev plaže na obali jezera, umestitev kampa vzdolž bajerja na brežini, preoblikovanje parkirišča in dostopne ceste do kampa, ureditev gozdnega območja ob barju ter ureditev parka pred recepcijo in otroškega igrišča v gozdu.

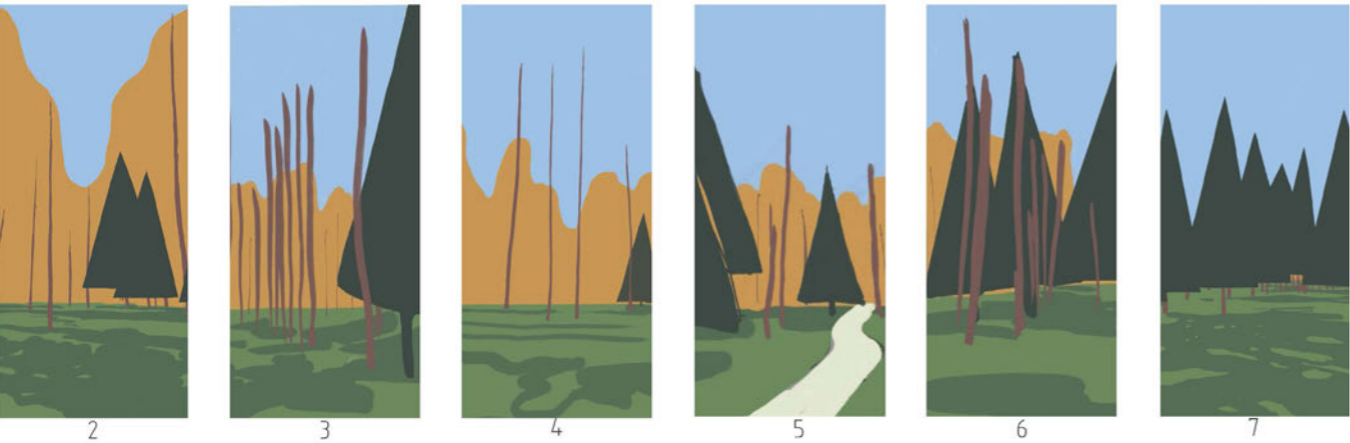
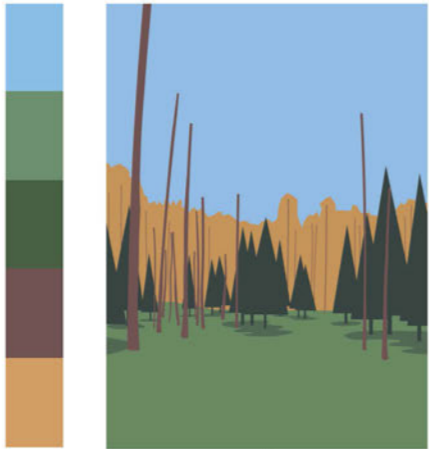
Študentje so opravili terenski ogled, se seznanili z načinom delovanja kampa, na koncu pa so morali rešitve predstaviti in zagovarjati tudi pred predstavniki upravljavca kampa.

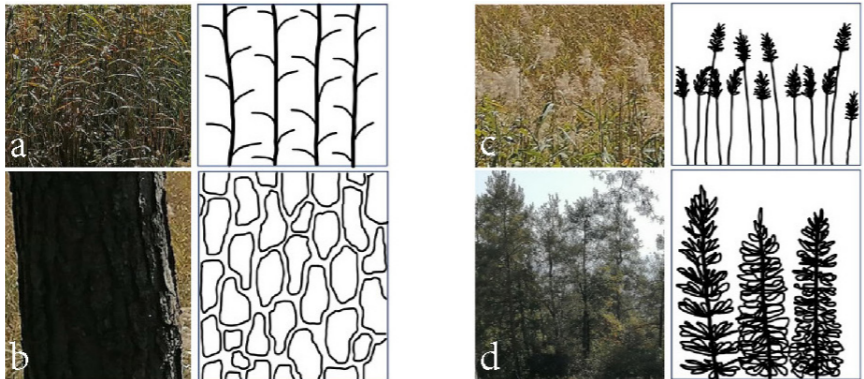
Šotorišče na barju
Hana Grobovšek, Zoja Humerca

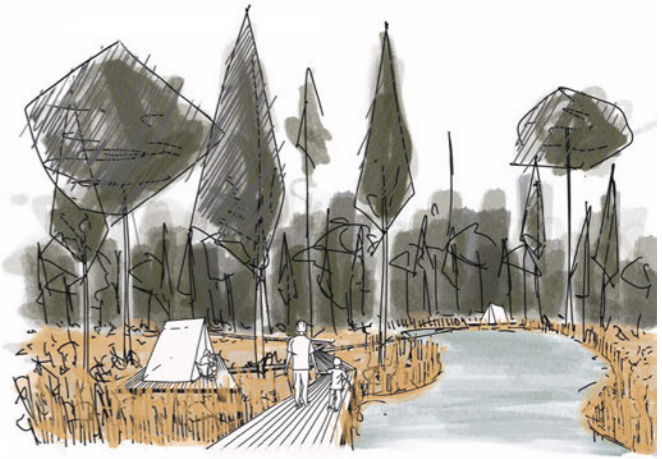
Analiza ambientov
Mirta Dolinšek, Marko Verbič

Analiza ambientov
Sara Grošelj, Eva Lavrič, Tjaša Nemanič

Analiza prvin in struktur
Mirta Dolinšek, Marko Verbič

Šotorišče na barju
Hana Grobovšek, Zoja Humerca

Sprehajalna pot na barju in
razgledišče
Mirta Dolinšek, Marko Verbič

CELJE, PRILAGAJANJE MESTA NA PODNEBNE SPREMEMBE IN ODZIV NA STARA OKOLJSKA BREMENA IN MEDLOG, POPLAVNA KRAJINA, SKUPNOST IN PRODUKCIJA HRANE

STUDIO II IN KRAJINSKO NAČRTOVANJE II 2023/24

MENTORJA:

doc. Darja Matjašec, asist. Nejc Florjanc

SOMENTORJA:

doc. dr. Tomaž Pipan, doc. dr. Igor Zelnik (v okviru RSF »Oblikovanje podpornega sistema in mehanizmov ter izvedba pilotnih primerov izvajanja študijskega procesa, osredinjenega na študente«)

ŠTUDENTJE 2 MSc:

Jana Ašič, Julija Ferenc, Aneja Fučka, Nina Gerbec, Živa Gostinčar, Jure Gruden, Sarah Klarič, Diana Kocijančič, Sara Plankar Hraščan, Laura Potočnik, Ana Stružnik, Ana Štern, Ela Trojar, Ana Uršič

ŠTUDENTJE 3 BSc:

Irina Berce, Tatjana Bernot, Jaka Dolinar, Mirta Dolinšek, Timotej Grabrijan, Hana Grobovšek, Sara Grošelj, Zoja Humerca, Ana Ivič, Živa Jalen, Lucija Jančar, Zala Košak, Nika Kunavar, Eva Lavrič, Eva Markovič, Urša Marolt, Pia Nagode, Tjaša Nemanič, Ema Ogrinc, Lara Pivk Ogrin, Daša Potočnik, Maks Rajgl, Ana Rožič, Pia Ržen, Eva Slabe, Metka Strahinič, Benjamin Šljivar, Gaja Velušček, Nika Žilavec, Urša Tomažin

Leto v luči katastrofalnih poplav, ki so se zgodile na zgodnje poletno petkovo jutro, 4. avgusta 2023, in pobuda Mestne občine Celje, da se s študenti ukvarjamo z različnim območjem Savinje v Medlogu.

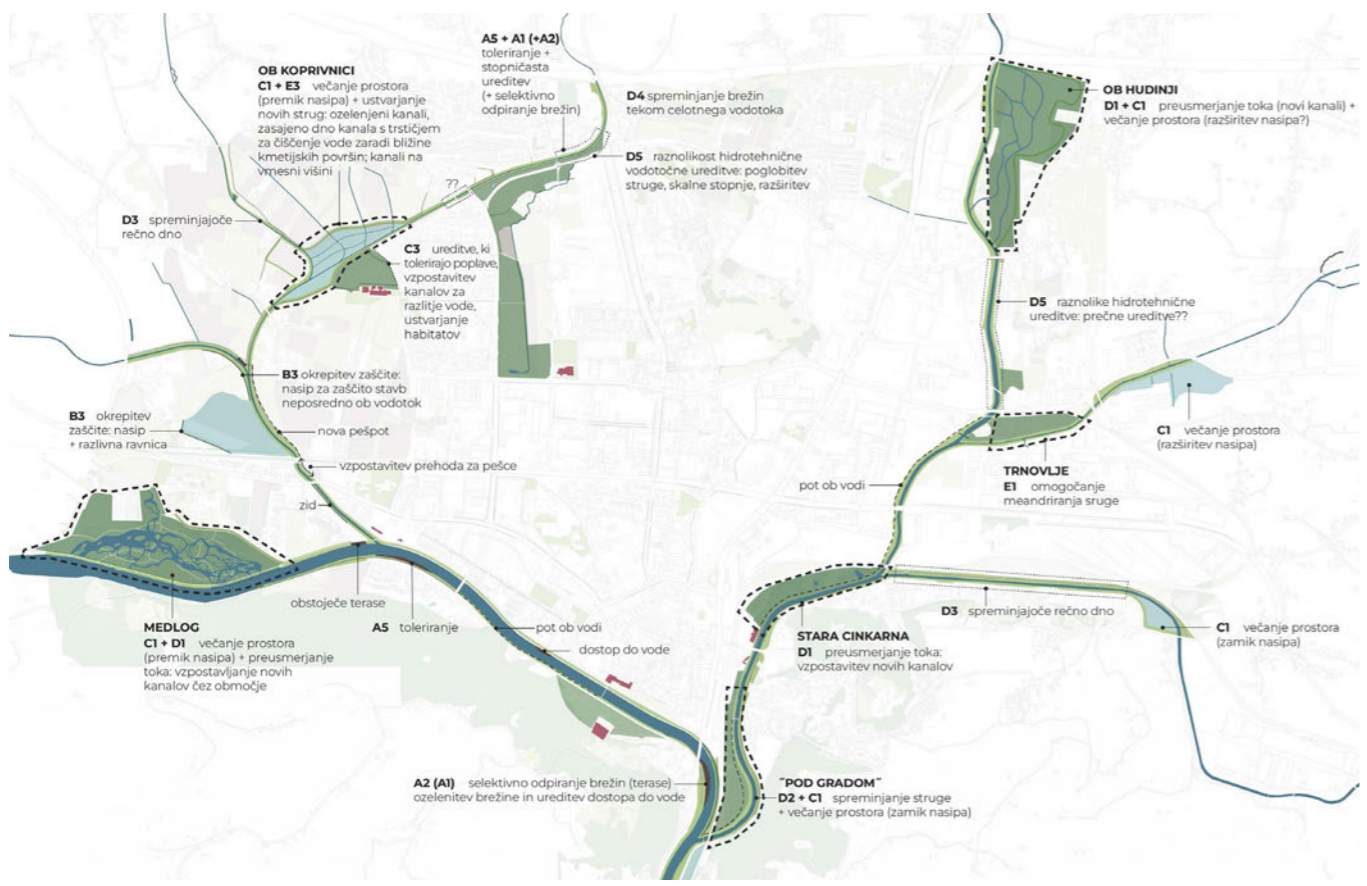
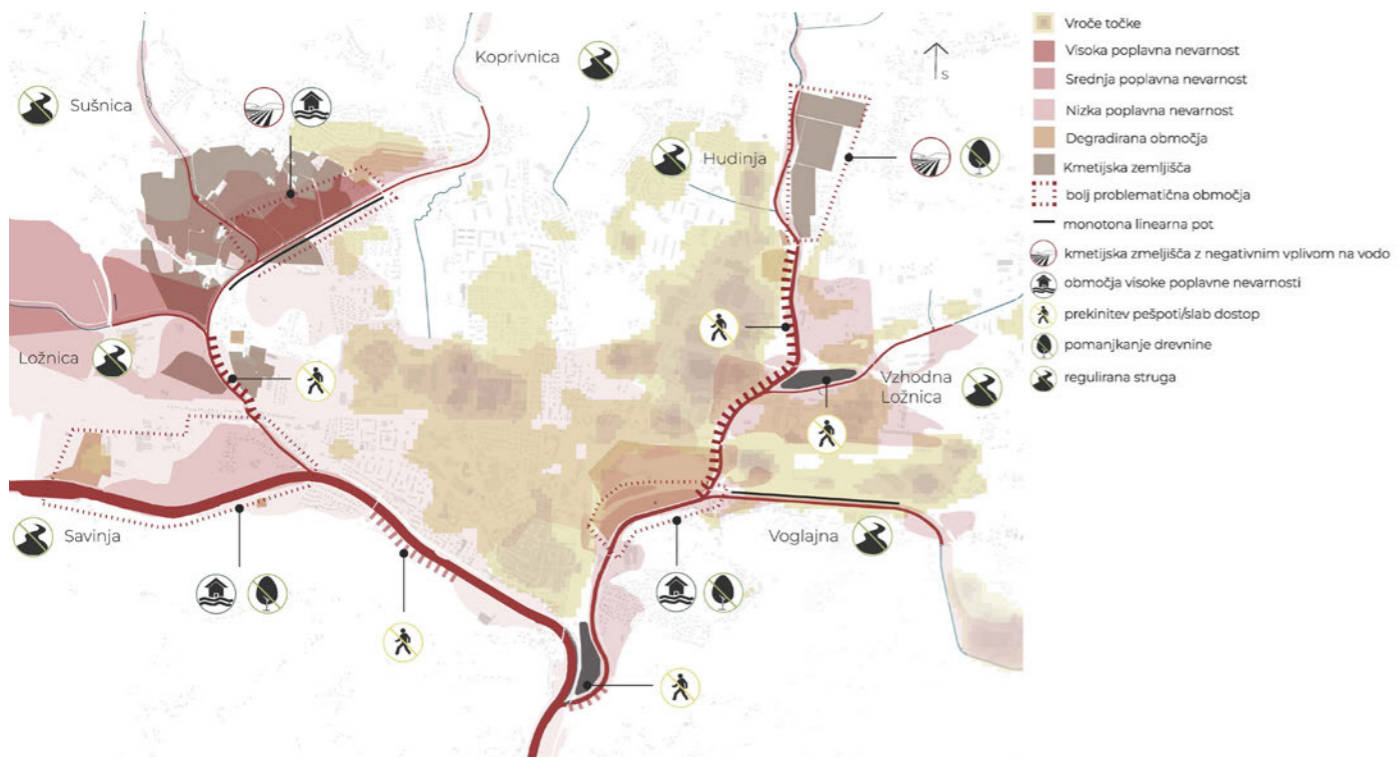
Študentje so v Studiu II na drugi stopnji študija raziskovali problematiko celotnega območja Celja, v KNII pa so na podlagi ugotovitev iz Studia 2 pripravili rešitve za različno območje v Medlogu. Naloge so pripravljali z vmesnimi kritikami predstavnikov Mestne občine Celje, v studiih pa sta občasno delovala tudi dodatna mentorja. Fokus doc. dr. Tomaža Pipana je bil širši vpogled v prostorsko problematiko, urbanizem in v zahtevno prezentacijsko tehniko kompleksnih rešitev, doc. dr. Igor Zelnik pa je študente opremil s specifičnim znanjem načrtovanja sonaravnih ureditev vodotokov in ekoremediacijskih ukrepov.

Kot ključne prostorske in okoljske probleme Celja so študentje v Studiu II na podlagi analize izpostavili velike površine toplotnih otokov, tehnično regulirane vodotoke s popolno odsotnostjo sonaravnih ureditev, poplavno ogroženost poseljenih območij, stara okoljska bremena (onesnaženje tal s težkimi kovinami zaradi nekdanje industrije), onesnaženost zraka (promet, obstoječa industrija), veliko število degradiranih površin, od katerih so posamezne velike več

hektarjev, slabo dostopne družbene dejavnosti in posledično mestne četrti, ki nimajo vzpostavljenih vseh funkcij. Študentje so v štirih skupinah razvili koncepte, za katere so izdelali zasnove v večjem merilu, za izbrane lokacije pa so morali pripraviti podrobnejše ureditve ali katalog ukrepov. Na osnovi teoretskih virov so razvili metodologijo za posamezne rešitve. Tudi tem nalogam je bilo skupno izhodišče prilaganje mesta na podnebne spremembe, dodatno pa so reševali specifično problematiko, ki so jo posebej naslavljali.

Študentje 3. letnega so morali na podlagi izhodišč iz Studia II na obravnavani lokaciji v Medlogu v zasnovo vključiti različno območje in produktivno krajino, ki krepí skupnost, sprejeti pa so morali odločitev o nadaljnjem razvoju območja obstoječe industrijske cone. Nalogo so izdelali v skupinah. Naloga je bila kompleksna, pripraviti so morali rešitve za različno območje Savinje na sonaravni način, sami so morali določiti tip produktivne krajine (od različnih tipov in organizacijskih oblik skupnostnih vrtov in sadovnjakov do urbanega pašništva) in argumentirati odstranitev industrijske cone ali njen obstoj. Obstoj pozidave so morali utemeljiti s programskim in fizičnim prestrukturiranjem, povezanim s produktivno krajino, pri tem pa je igral pomembno vlogo tudi odprt grajen prostor, ki so ga študentje reševali v obliki trgov, prostorov za igro, tržnic in podobno. Vse skupine so morale med drugim pripraviti prikaze gibanja visokih voda na različnem območju, pri čemer je igralo ključno vlogo ustrezno oblikovanje reliefa, kompleksno vsebino pa ustrezno prezentirati v različnih merilih v načrtih in shematskih prikazih.

Študentje so opravili dve zaključni predstavitvi, eno na celjski občini, drugo pa ob odprtju razstave v celjski mestni knjižnici.

Celje, reka včeraj, danes, jutri?, problemska karta (zgoraj) in zasnova (spodaj)
 Julija Ferenc, Laura Potočnik

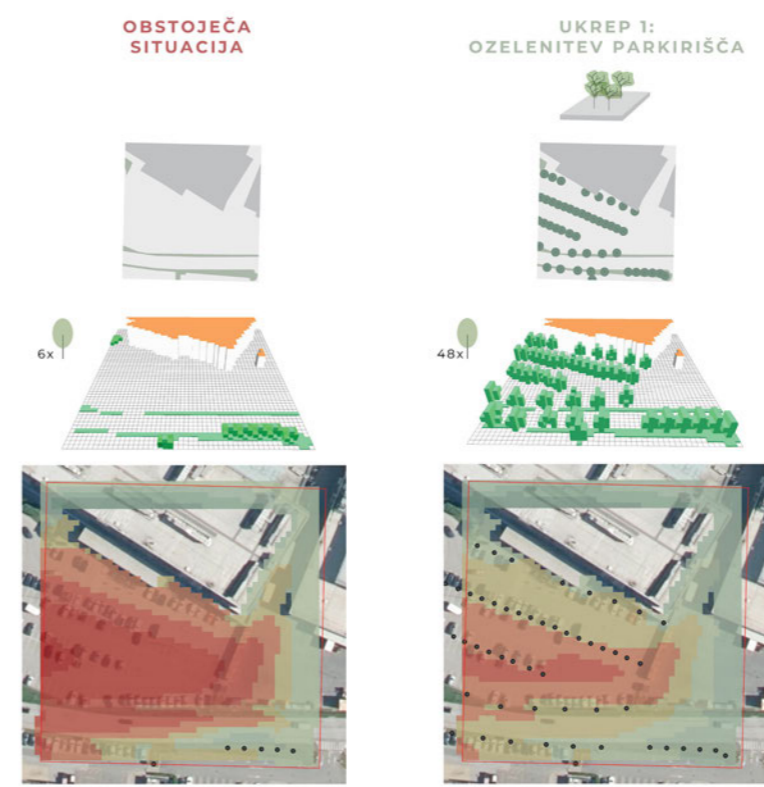
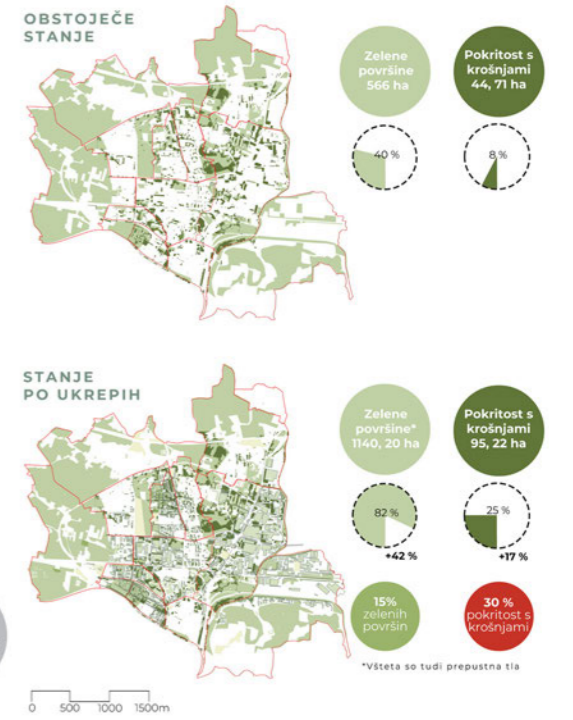
INFILTRACIJSKA SPOSOBNOST ELEMENTOV ZELENO-MODRE INFRASTRUKTURE

INFILTRACIJSKA SPOSOBNOST GLEDE NA TIP ČETRTEI

	OBSTOJEČA		PO IZVEDBI UKREPOV		
	Zelene površine	Prepustni tlak	Zelene površine	Prepustni tlak	Prepustni tlak
INDUSTRIJSKE ČETRTEI	10.070 m³	161.660 m³	24.481 m³ (+143%)	162.980 m³ (+2%)	491 m³
BLOKOVSKKE ČETRTEI	4044 m³	20.971 m³	7985 m³ (+97%)	22.262 m³ (+6%)	104 m³
ENODRUŽINSKE ČETRTEI	2919 m³	354.780 m³	12.333 m³ (+322%)	356.941 m³	94 m³
MESTNO SREDIŠČE	1289 m³	2886 m³	2043 m³ (+58%)	2939 m³ (+1%)	64 m³
SKUPAJ	1.868.946 m³/leto	55.111.416 m³/leto	4.778.088 m³/leto (+156%)	60.845.132 m³/leto (+1,3%)	+76.888 m³/leto
		56.980.362 m³/leto		65.700.108 m³/leto	

+15,3 % povečanje infiltracijske sposobnosti

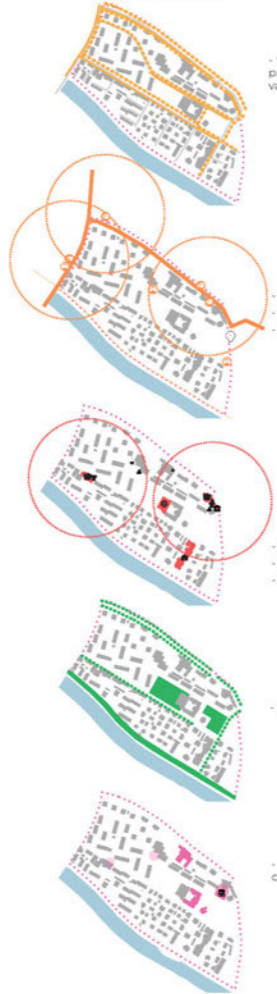

Zelena prihodnost mesta Celje, analiza infiltracijske sposobnosti glede na tip mestne četrti (zgoraj) in primer izračuna učinkovitosti ozelenjevanja pri hlajenju prostora, modeliranje v programu ENVI-MET (levo) Jana Ašič, Aneja Fučka, Ana Štern, Ela Trojar

OBSTOJEČE STANJE

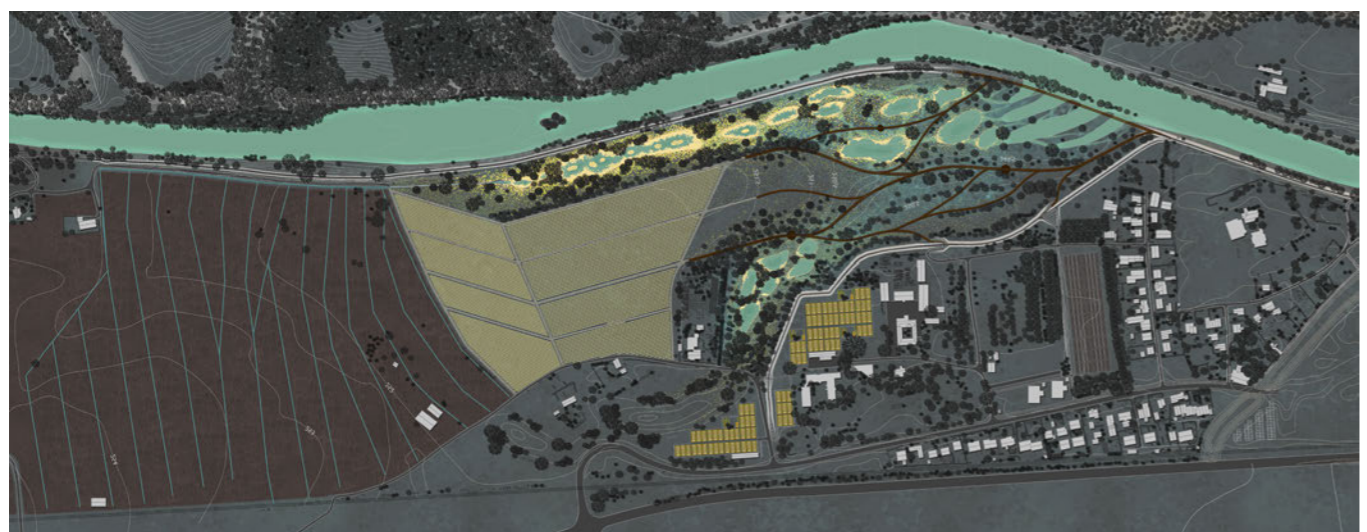
NAČRTOVANO

- vzpostavitev zelenih pasov ob najbolj prometnih cestah in šolskih poteh -> varna širina pločnikov, kolesarske poti
- nova avtobusna postaja in linija
- nova postaja KolesCe
- nova 'car-sharing' postajališča
- umestitev gostinskih obratov
- umestitev bankomata, pošte
- uestitev dodatnih storitvenih dejavnosti
- umestitev drevoredov (zeleni pasovi)
- vzpostavitev bolj funkcionalnega centra četrti in umestitev tržnice

PROMETNA VARNOST		☐	☐
1. Prisotnost zelenih pasov ob cestah	☐	☐	☐
2. Varna širina pločnikov	☐	☐	☐
3. Prometni signal	☐	☐	☐
4. Sistem kolesarskih poti	☐	☐	☐
5. Varnost koleskih poti	☐	☐	☐
MOBILNOST		☐	☐
1. Avtobusne in železniške postaje	☐	☐	☐
2. Količina postaj javnega prevoza glede na število prebivalcev	☐	☐	☐
3. Povezljivost javnega prevoza z mestom in okolnimi soseskami	☐	☐	☐
4. Prisotnost s postajami kolesarje	☐	☐	☐
5. Prisotnost P40	☐	☐	☐
6. Prisotnost sistema 'car-sharing'	☐	☐	☐
STORITVE IN TRGOVSKA DEJAVNOST		☐	☐
1. Dostopnost storitev (pošta, banka, ...)	☐	☐	☐
2. Dostopnost bliskavih trgovin	☐	☐	☐
3. Zdravstvene ustanove	☐	☐	☐
4. Rekreativni centri	☐	☐	☐
5. Gostinski obrati	☐	☐	☐
ZELENE POVRŠINE		☐	☐
1. Izpolnjevanje standarda WHO 10 m ² zelenih površin/prebivalca	☐	☐	☐
2. Oddaljenost zelenih površin od prebivalcev	☐	☐	☐
DRUŽBENE DEJAVNOSTI		☐	☐
1. Funkcionalni center četrti	☐	☐	☐
2. Šola	☐	☐	☐
3. Vrtce	☐	☐	☐
4. Knjižnica	☐	☐	☐
5. Ostale kulturne ustanove	☐	☐	☐

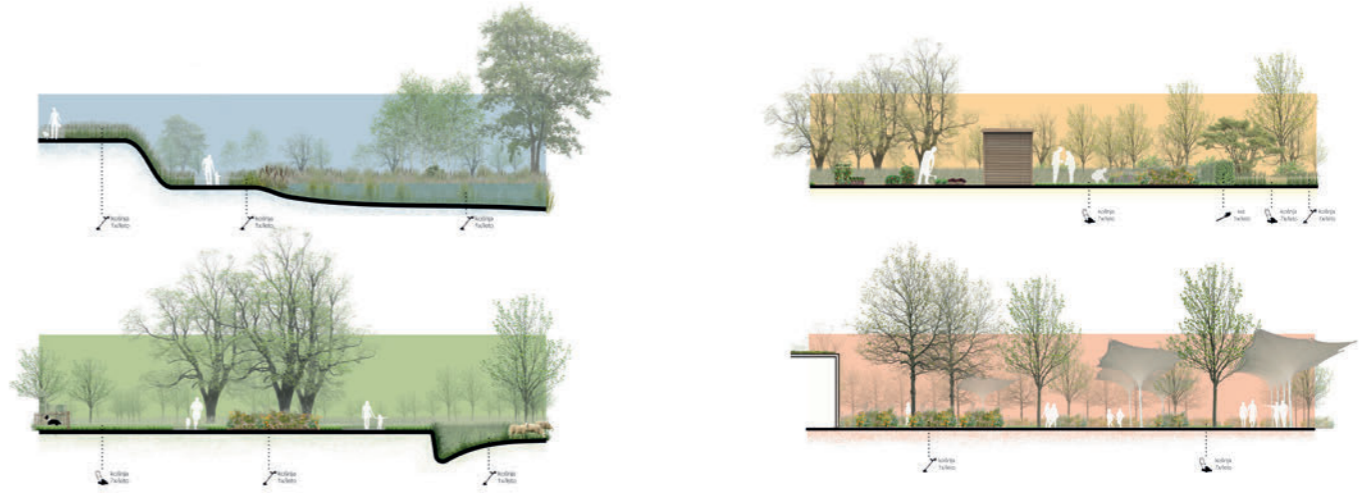
Dinamične mestne četrti: revitalizacija urbanega tkiva v Celju, Zelena prihodnost mesta Celje, primer urejanja mestne četrti Kajuh po posameznih kriterijih Sarah Klarič, Dijana Kocijančič, Ana Stružnik, Ana Uršič

Medlog, Onesnažilo = hranilo, zasnova Irina Berce, Tatjana Bernot, Marko Verbič, Nika Žilavec

Medlog, Onesnažilo = hranilo, prerez skozi Savinjo, mokrišče in ekoremediacijski nasad sončnic Irina Berce, Tatjana Bernot, Marko Verbič, Nika Žilavec

Medlog, Urbano pašništvo za zeleni jutri, zasnova (zgoraj) in prikaz vzdrževanja posameznih ambientov (spodaj) Eva Lavrič, Pia Nagode, Gaja Velušček

Medlog, Celjski logi, mokrišče, prostorski prikaz
Zoja Humerca, Lucija Jančar, Eva Markovič

Medlog, postindustrijski park, zasnova (zgoraj) in Medlog, različni vodostaji na razlivenem območju Savinje (spodaj)
Sara Grošelj, Ana Rožič, Benjamin Šljivar

Medlog, zeleni kotički skupnosti, skupni prostor v centra za pridelavo hrane, prostorski prikaz
Jaka Dolinar, Maks Rajgl, Nika Kunavar

Medlog, permakultura, urbani vrtovi, prostorski prikaz
Ema Ogrinc, Pia Ržen, Metka Strahinič

DRUGI ŠTUDENSKI PROJEKTI

UMETNIŠKI PROJEKT, KI GA JE FINANCIRAL SKLAD UL:
PRIBLIŽEVANJA

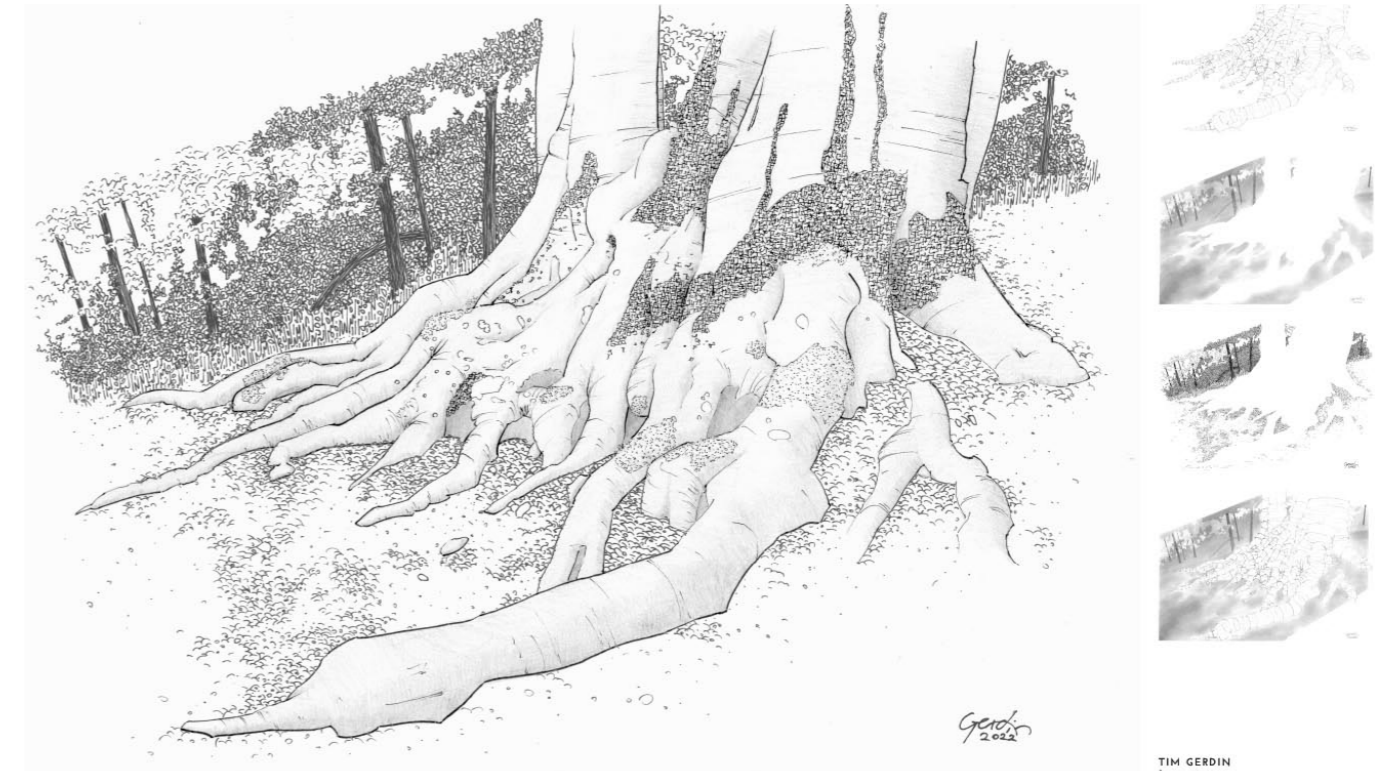
MENTORICI:

doc. mag. Mateja Kregar Tršar in prof. dr. Valentina Schmitzer

ŠTUDENTJE:

Nina Gerbec, Tim Gerdin, Lara Markelj, Magda Merhar, Pika Terpin (ULALUO)
in David Trontelj

Umetniški projekt Približevanja sta v letu 2022 vodili doc. mag. Mateja Kregar Tršar in prof. dr. Valentina Schmitzer. V seriji risb bukve (*Fagus sylvatica*) in bora (*Pinus sp.*) so študentje študija Krajinska arhitektura Nina Gerbec, Tim Gerdin, Magda Merhar in David Trontelj ter študentka študija Oblikovanje vizualnih komunikacij Pika Terpin raziskovali njune morfološke značilnosti, prisotnost in pomen v prostoru. S približevanjem so odstirali detajle in posamezne strukturne enote, z oddaljevanjem pa gradili širši pogled, ki temelji na volumnu in velikosti rastlin ter drugih prostorskih prvin. Prikazali so vlogo dreves v krajini in urbanem okolju ter jo upodobili v krajinskoarhitekturni risbi, stripu in ilustraciji. Povezava dveh oblikovalskih študijev (krajinske arhitekture in ilustracije) omogoča primerjavo različnih načinov prikaza prostora in njegovih komponent, ki je odraz posamezne umetniške smeri in osebnega sloga. Projekt Približevanja je financiral Sklad Univerze v Ljubljani za umetniško področje. Risbe so bile razstavljene na razstavnih ploščadi v Arboretumu Volčji Potok in avli Oddelka za krajinsko arhitekturo.

Plasti korenin drevesa bukve (*Fagus sylvatica*), Tim Gerdin, 2022

Razstava plakatov Približevanja v Arboretumu Volčji Potok, september 2022

UMETNIŠKI PROJEKT, KI GA JE FINANCIRAL SKLAD UL: TLA_DRUGAČNI POGLEDI

MENTORICI:

doc. mag. Mateja Kregar Tršar in izr. prof. dr. Marjetka Suhadolc

ŠTUDENTJE:

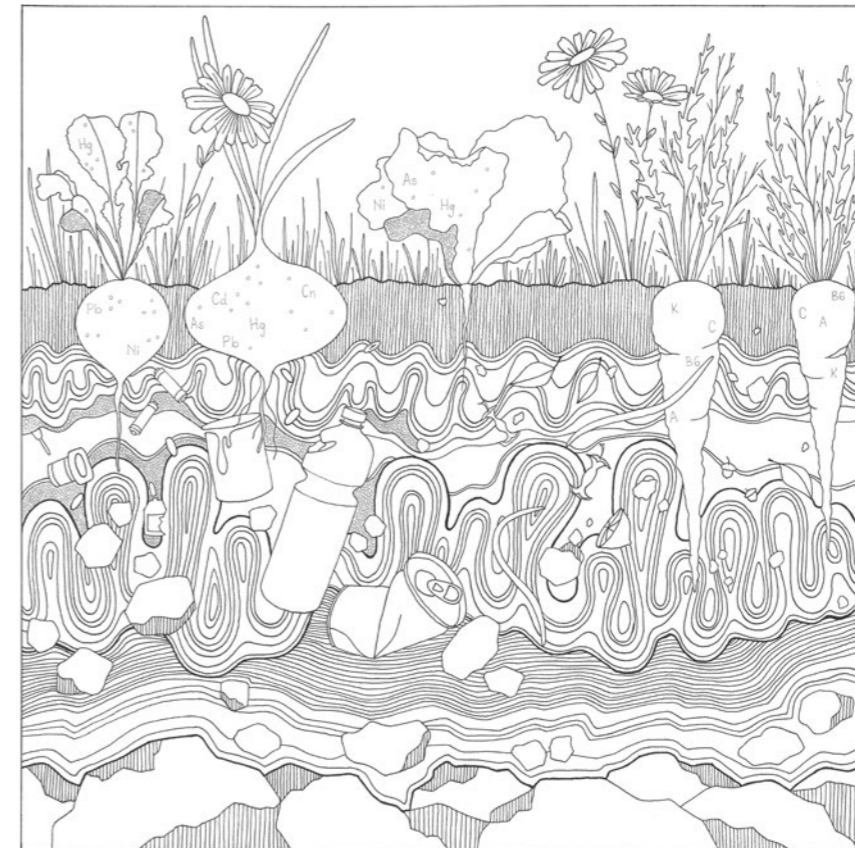
Študentje 1. in 2. letnika v študijskih letih 2022/23 in 2023/24 ter Tim Gerdin in David Trontelj

Krajina se stalno spreminja. Nekatere spremembe opazimo, druge pa so skrite našim očem. Spremembe v rabi tal in podnebne spremembe lahko vplivajo na degradacijo tal. Tla so občutljiv del našega okolja, ki se težko obnovijo. Zavedanje o pomenu tal so študentje strnili v risbe, s katerimi so pokazali degradirana tla s pripadajočimi horizonti, skozi rabo tal pa tudi nekatere vzroke za njihovo degradacijo.

Krajinski arhitekt ima zaradi interdisciplinarnosti stroke svojevrsten pogled na prostor, povsem drugačen od drugih umetniških strok. Zaradi poznavanja veliko ved in zavedanja o različnih vplivih na prostor smo posebej občutljivi na drobne detajle, ki so odraz naravnih procesov, človeških posegov v prostor in njihove soodvisnosti. Tudi umetniški izraz krajinskega arhitekta je specifičen, saj je risba njegovo glavno orodje za komunikacijo z drugimi strokovnjaki, je čitljiva, natančna in nosi veliko informacij, ki orišejo posamezne ambiente. Risbe so nastale kot rezultat sodelovanja pedologinje izr. prof. Marjetke Suhadolc in doc. mag. Mateje Kregar Tršar ter izbranih študentov krajinske arhitekture iz različnih letnikov. So odsevi njihovega razmišljanja in poznavanja tal.

V krajinski arhitekturi je risba selektivni prikaz prostora, je analitično sredstvo, s katerim se študentje naučijo gledati, opazovati, razumeti prostor, v katerem živimo. Pozorni postanejo na njegove sestavine in razmerja pa tudi na drobne detajle, ki bi v drugih predstavitvenih tehnikah lahko ostali neopaženi, prezrti. Risanje očem sicer nevidnih prereзов tal in rabe, ki se na njih udejanja, ustvarja zavedanje o njihovi medsebojni povezanosti in odvisnosti.

Projekt smo organizirali z namenom ozaveščanja družbe o pomenu in ohranjanju tal, kar je eden izmed ciljev Evropske misije za tla. V decembru 2024 bomo risbe razstavili na TU München.

Onesnažena tla
Tatjana Bertot

Izsušena tla
Tim Gerdin

UMETNIŠKI PROJEKT, KI GA JE FINANCIRAL SKLAD UL: **PREKRIVANJA**

MENTORICA:

prof. dr. Valentina Schmitzer

ŠTUDENTKA:

Magda Merhar

Umetniški projekt Prekrivanja je v letu 2023 vodila prof. dr. Valentina Schmitzer, pri njem pa je sodelovala študentka absolventka krajinske arhitekture Magda Merhar, ki je izdelala serijo risb časovnih sekvenc petih izbranih ambientov Arboretuma Volčji Potok. Risbe je strokovno in grafično pregledala doc. mag. Mateja Kregar Tršar. Namen projekta je bil preiskati fotografo osebni albumov iz zapuščine družine Souvan iz leta 1933 in identificirati parkovne motive na fotografijah v današnjem prostoru Arboretuma Volčji Potok. Študentka je preučevala spremembe rastlinskega sortimenta, parkovne zasnove in kompozicije izbranih prostorov od časa Souvanov do danes in z risbo zabeležila opazovane ambiente ter občutja v prostoru opisala z nekaj besedilnimi opredelilci. Izbrane motive, skice in fotografije smo razstavili na razstavnih ploščadi v Arboretumu Volčji Potok. V sklopu projekta smo izvedli ankete s konservatorji ZVKDS, študenti 2. letnika krajinske arhitekture in zainteresirano javnostjo ter s tem pridobili odgovore na opažanja različnih javnosti o spremembah v prostoru. Projekt Prekrivanja je financiral Sklad Univerze v Ljubljani za umetniško področje. Raziskavo je študentka nadaljevala v magistrski nalogi z naslovom Spreminjanje izbranih parkovnih ambientov Arboretuma Volčji Potok od časa rodbine Souvan do danes. Svoje izsledke je predstavila tudi na predavanju v Arboretumu Volčji Potok.

Razstava plakatov
Prekrivanja v Arboretumu
Volčji Potok, oktober 2023

Študentje 2. letnika
krajinske arhitekture
ob izpolnjevanju anket,
oktober 2023

Predavanje Fotoalbumi
Helene in Elze Souvan,
Magda Merhar, marec 2024

UMETNIŠKI PROJEKT, KI GA JE FINANCIRAL SKLAD UL:
**KNJIGA UMETNIKA:
 NARAVA VRT KRAJINA**

MENTORICI:

prof. dr. Ana Kučan, UL BF, izr. prof. mag. Zora Stančič, UL ALUO, vodja projekta

SODELAVCA:

Marko Drpić, Tiporenesansa, Zoran Pungerčar, Risoparadiso

ŠTUDENTJE:

Rina Hojnik, Tina Jaklič, Polona Lovšin, Eva Markovič, Kaja Pelko Pleteršek, Kaja Podgoršek, Sanja Viher, Eva Wallner (BF) in Gaja Abramović, Eva Anzeljc, Ana Božič, Maša Črešnik, Mihael Fajt, Jurij Hartman, Tinkara Herkness Nemeč, Ajda Kalan, Jan Kranjec, Valentina Lupi, Ana Malnar, Maruša Pajnič, Manja Pivk, Kaja Podgoršek, Nikolina Popov, Valentin Radulović, Ana Rogač, Katarina Snój, Jovana Tešič, Ajš Mak Vičar, Nejc Zorenč, Matej Zupan (ALUO)

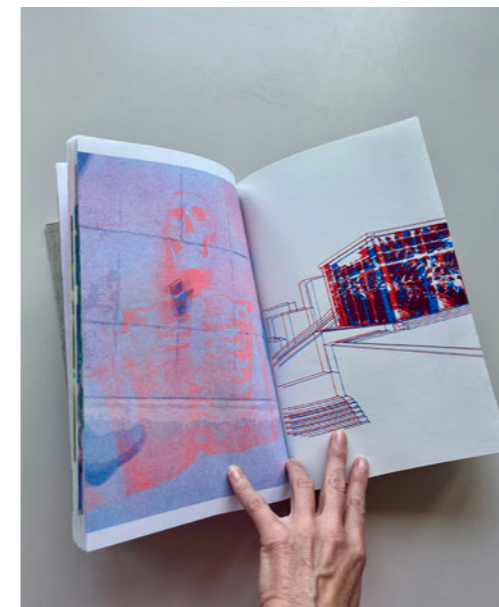
Vsebinsko je bil projekt knjige umetnika zastavljen v smislu razpiranja različnih vprašanj, s katerimi se spoprijema sodobna družba, še posebej najbolj perečih tem, ki se tičejo spreminjanja okolja. Na podlagi predavanj in pogovorov so študentje UL ALUO in BF Oddelka za krajinsko arhitekturo v dialogu raziskali in na vizualni način izrazili svoj in naš odnos do narave. Prvenstveno pa je projekt spodbudil študente k razmisleku o umetniškem delu, ki je izvedeno v obliki knjige.

Pri ustvarjanju skupne knjige umetnika smo izhajali iz fotografije in grafike, ki sta si danes bližje kot kadar koli prej, saj se je z uporabo sodobne tehnologije tudi narava umetnosti močno spremenila. Oba medija se velikokrat prepletata, fotografija pa je pogosto izhodišče ali del procesa ustvarjanja v grafiki. Obenem sta fotografija in grafika v širšem pomenu besede tudi sredstvi za predstavljanje stvaritev in načrtov na področju krajinske arhitekture, stroke, katere osnovni namen je prav spreminjanje oziroma preoblikovanje okolja. Študentje so svoje vizualije pripravili v digitalni tehniki, končne podobe pa so odtisnjene v tehniki risotiska, za kar je ob mentoriranju predhodne priprave poskrbel Zoran Pungerčar iz Riso Paradiso. Študentje so tako izkusili različne možnosti izražanja v tej tehniki. Zelo

pomemben element pri ustvarjanju knjige umetnika je vezava, ki je za veliko študentov velika neznanka, zato nam je svoje znanje in veščine na konkretnem primeru vezave knjige umetnika *NARAVA VRT KRAJINA* predstavil Marko Drpić, ki vodi delavnico in prodajalno Tiporenesansa.

Grafike so bile od oktobra do decembra 2024 razstavljene v Knjigarni FF.

Knjiga je nastala s pomočjo Sveta za umetnost UL v študijskem letu 2023/24.

**KNJIGA UMETNIKA:
 NARAVA VRT KRAJINA**
 (od leve proti desni:
 naslovnica, risotisk Polona
 Lovšin, risotisk Eva Markovič,
 risotisk Tina Jaklič)

ŠTUDENSKI NATEČAJ LOST LANDSCAPES: CHANGING CORROSION

KATEGORIJA A: KONCEPTUALNE IDEJE IN PROJEKTI/IFLA, 2023; 3. NAGRADA

MENTORICA:

doc. Darja Matjašec

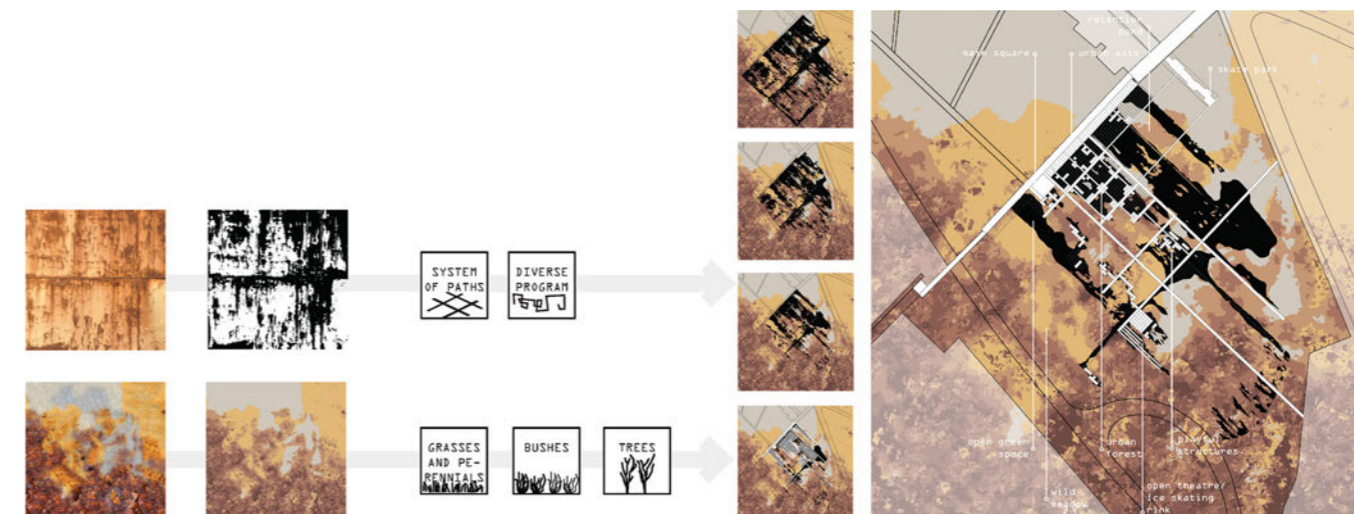
ŠTUDENTKI:

Ana Pilko, Katarina Poklukar

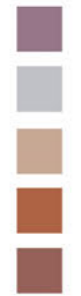
Natečajna rešitev preizprašuje konceptualizijo propadle metalurške industrije na Jesenicah v povezavi z razumevanjem ustroja mesta. V postindustrijskem mestu se pojavijo številne težave, kot so na primer: razdrobljena urbana struktura s pomanjkanjem dostopnega in povezljivega javnega prostora, ki ne podpira obstoječih funkcionalnih središč mesta. Prekinitev ekoloških koridorjev in izguba naravnih habitatov povzročata izgubo ekosistemskih storitev, manjšo odpornost na podnebna tveganja in slabšo kakovost življenja. Proces urbanizacije in emisije metalurške industrije so pripeljali do onesnaženja zraka in tal s kritično povečanimi ravni težkih kovin. To zahteva vzpostavitev zelenega sistema mesta z vključitvijo ekoremediacijskih ukrepov, ki omejuje širjenje onesnaževal, vzpostavlja povezanost habitatov, pomaga pri prilagajanju podnebnim spremembam in krepi socialno funkcijo.

Z izbiro lokacije podrobnejše obravnave študentki pokazeta na potencial, ki ga nosi v sebi izgubljen, pozabljen prostor v središču mesta, umeščen med zgodovinskimi, kulturnimi in upravnimi vsebinami mesta. Za izboljšanje kakovosti bivanja in vzpostavljanje ekosistemskih storitev mesto potrebuje funkcionalno povezana središča, ki niso namenjena avtomobilom, ampak ljudem in njihovem povezovanju; ravno ta izgubljena krajina sredi mesta to omogoča. Modularna zasnova ponuja možnost uporabe tudi na drugih lokacijah, fazno gradnjo in ustvarjanje različnih ambientov za različne vrste uporabe. Rešitev išče analogijo v procesu korozije – kot produkti korozije ostanejo na površini in jo s tem zaščitijo, ostane zgodovina mesta očitna v predlagani rešitvi in ohranja njegov značaj.

V kategoriji A je mednarodna natečajna žirija obravnavala 20 prispelih rešitev iz Evropske unije, osnovna merila ocenjevanja pa so bila: inovativnost rešitve in dokaz tehnične izvedljivosti, razvoj koncepta, ustreznost prispevka glede na temo ter predstavitev in kakovost vizualnih komunikacij.

Razvoj koncepta in zasnova izgubljene krajine na Jesenicah (zgoraj), aksonometrija (sredina), prostorski prikaz (spodaj)

Salix caprea

Cercis siliquastrum

Bouteloua gracilis

Silene vulgaris

Festuca ovina

Myosotis arvensis

Taraxacum officinale

Carex dipsacea

Cephalaria gigantea

Alnus glutinosa

Betula pendula

Populus tremula

Festuca rubra

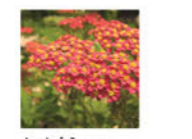
Dactylis glomerata

Lolium multiflorum

Cerastium arvense

Achillea millefolium 'Rubra'

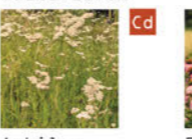
Tagetes erecta

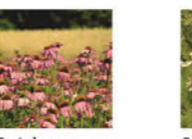
Agrostis castellana

Taraxacum officinale

Achillea millefolium

Echinacea purpurea

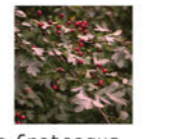
Carum carvi

Populus tremula

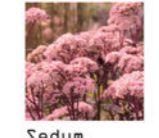
Salix viminalis

Crataegus monogyna

Lindera benzoin

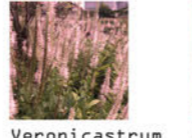
Sedum 'Matrona'

Hyssopus officinalis

Echinacea purpurea

Veronicastrum virginicum

Panicum virgatum

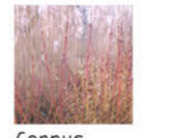
Cichorium intybus

Betula pendula

Salix caprea

Cornus sanguinea

Salix viminalis

Artemisia absinthium

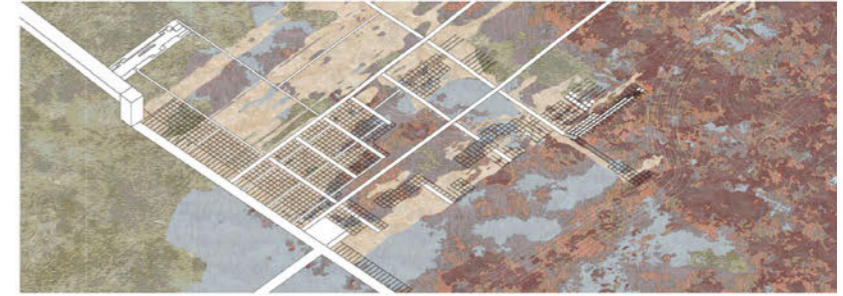
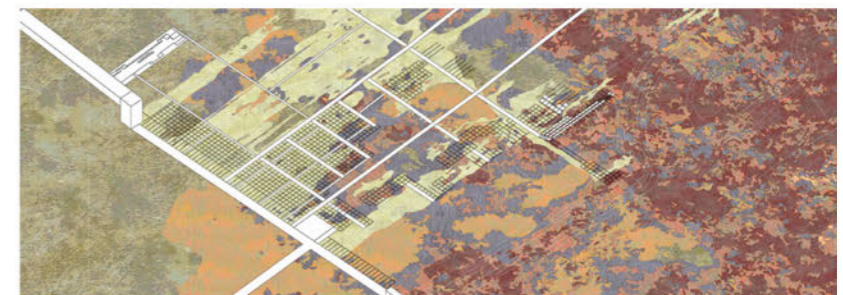
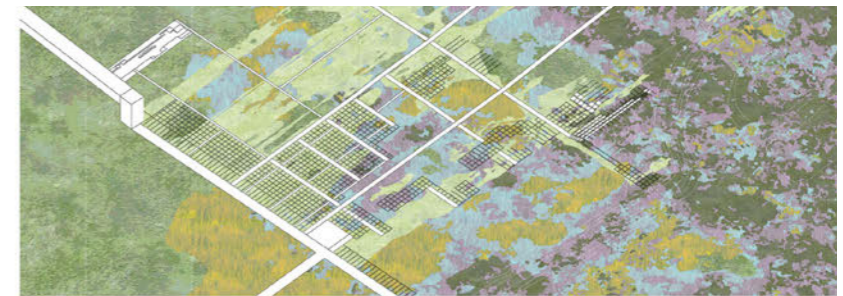

Agrostis castellana

Panicum virgatum

PS phytostabilisation
x phytoremediation of specific elements

the changing seasonal colours on the site

Fitoremediacija in podoba izgubljene krajine skozi letne čase

PO KREATIVNI POTI DO ZNANJA:

INKLUZIVNI MODEL VZDRŽNE URBANE KMETIJE

MENTORICI:

doc. Darja Matjašec, prof. dr. Metka Hudina

DELOVNI MENTOR:

Ožbej Šteblaj, Inkluzivni park, Zavod za izobraževanje in revitalizacijo okolja

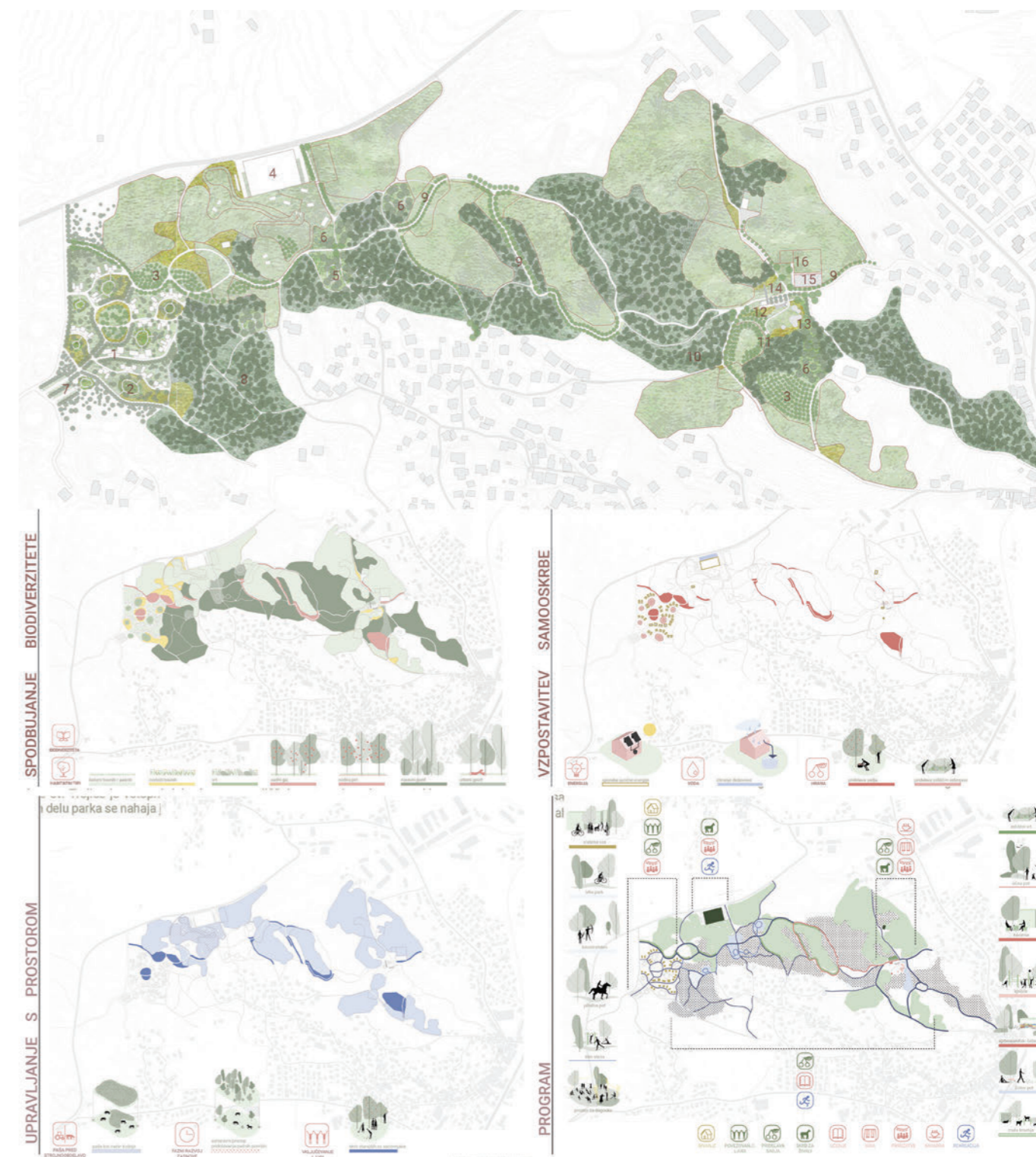
ŠTUDENTKE:

Ana Pilko, Katarina Poklukar (Oddelek za krajinsko arhitekturo) in Neža Pristavec (Oddelek za agronomijo)

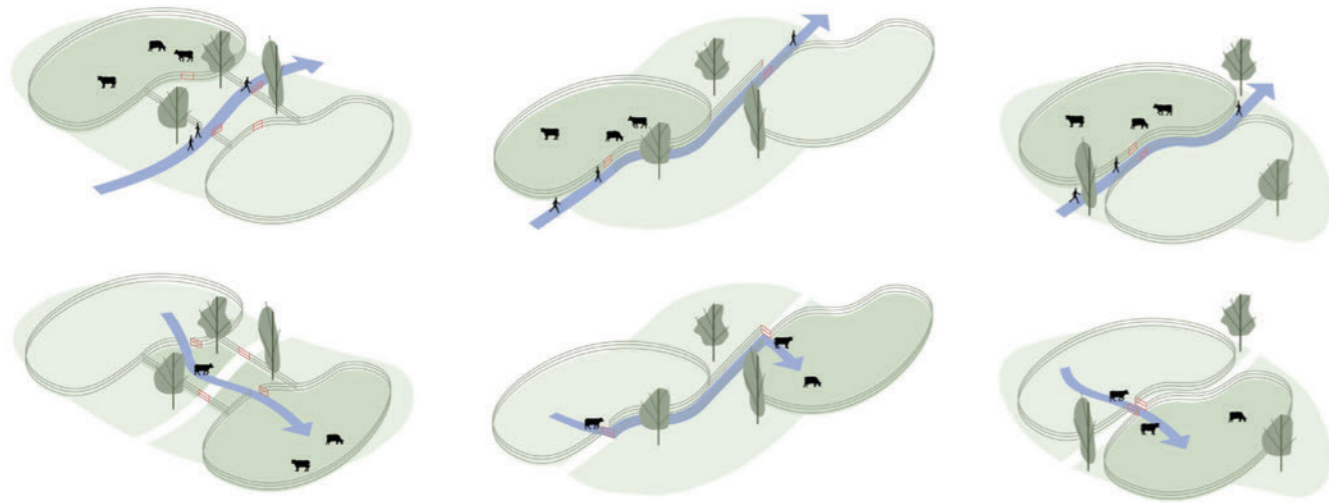
Projekt se je izvajal v okviru programa Po kreativni poti do znanja, ki omogoča povezovanje visokošolskih zavodov z (ne)gospodarstvom.

Študentke so preučevale kreativne in inovativne rešitve na primeru vzpostavitve vzdržne urbane kmetije na območju Sv. Trojice nad Vrhniko. Preizkušale so se v snovanju zasnove, ki predstavlja kombinacijo manjših, neinvazivnih posegov v prostoru in specifično upravljanje območja s ciljem zagotavljanja vzdržnega razvoja. Zasnova je predstavljala poseben izziv, saj so morale študentke zagotoviti izvajanje različnih dejavnosti v naravnem okolju, kot so na primer: rekreacija, pašništvo in skupnostni vrtovi ter sadovnjaki, na način, da te dejavnosti niso v medsebojnem konfliktu, da se povečuje biodiverziteteta in da se ohranja ravnovesje v naravi. To so študentke vzpostavile z iskanjem rešitev, kot so na primer: pridobivanje novih pašnikov na sonaraven način (izsekavanje obstoječega gozda, kot alternativna invazivnemu (strojnemu) izkopavanju štorov in korenin pa se uporabi proces razgrajevanja štorov in korenin s pomočjo gob, te pa lahko predstavljajo tudi posebno tržno nišo), razumevanje specifik posameznih rastlinskih vrst, zagotavljanje premikov pašnih živali iz enega pašnika v drugega in hkratno ohranjanje sprehajalnih poti, ki so načrtovane hierarhično, njihov pomen pa označuje sistem sadnih gajev. Raziskale so avtohtone sadne vrste, primerne za uspevanje na obravnavanem območju in ki imajo v veliki meri tudi pomembno vlogo kot medonosne rastline. Študentke so morale slediti cilju čim večjega ohranjanja naravnih virov, uporabi meteorne vode, izkoriščanju sončne energije, trajnostni mobilnosti in tudi ekonomskemu vidiku, saj z razumevanjem delovanja ekosistemskih storitev nižamo vzdrževalne stroške kmetije.

Študentke so s projektom pridobile praktične izkušnje, dodatno znanje in veščine, ki so vse pomembnejše za vstop na trg dela in pri ustvarjanju karijerne poti.

Krajinska zasnova urbane kmetije s prikazom programov, načina upravljanja, tipov samooskrbe in biodiverzitetete

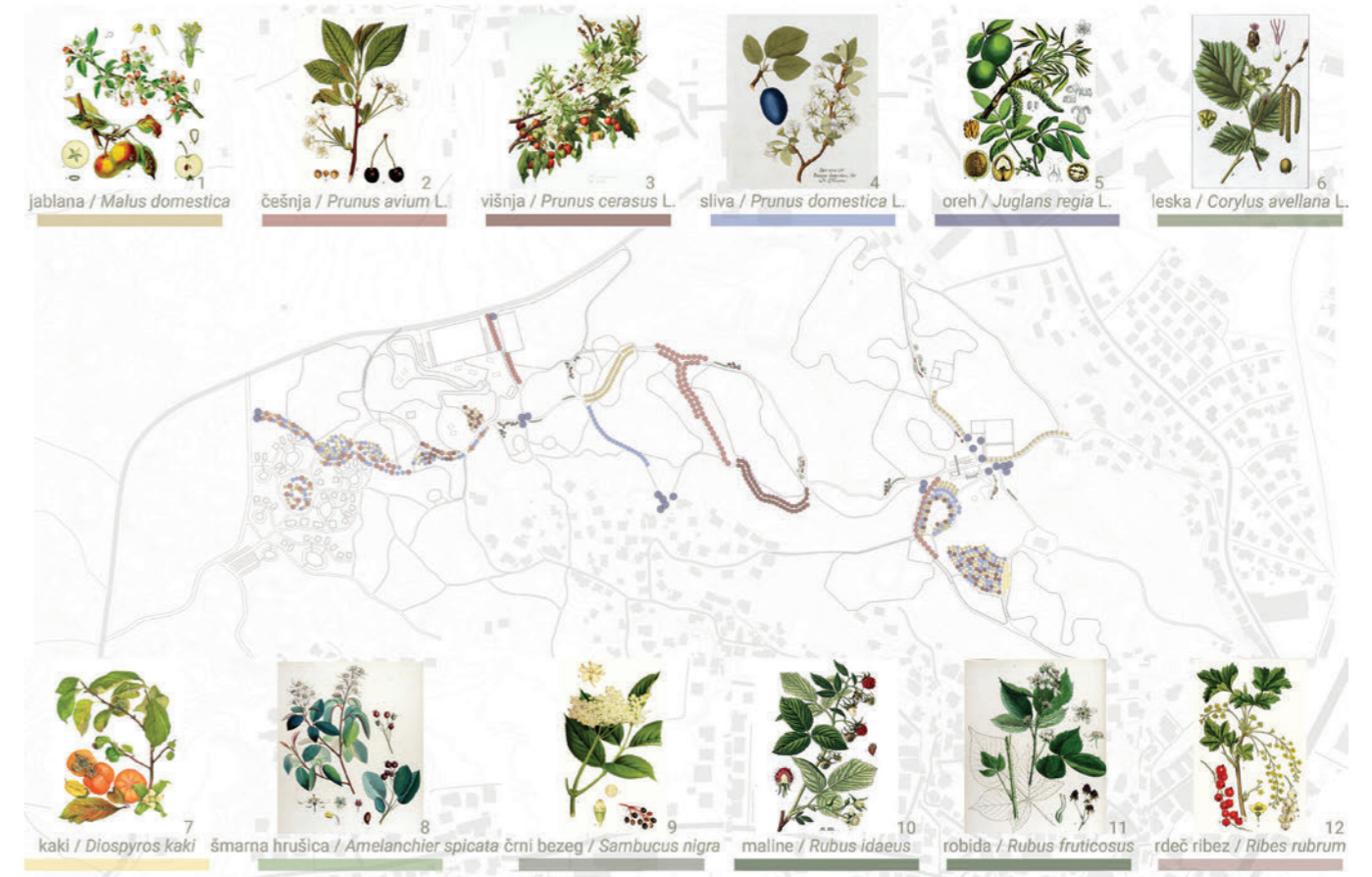

1. prehod čez ograjeni pašnik / sadni gaj 2. vzdolžni prehod po ograjeni poti 3. prečni prehod čez pot

Sistem prehajanja čred med pašniki

Vzpostavljanje pašnikov z izsekavanjem gozda in inokulacijo štorov z micelijem ter s pridelavo gob

Zasnova sadnih drevoredov in gajev

DELAVNICA TOPOLO: TOPOLOVE

O ŠIRJENJU GOZDA NA NEKDANJE KMETIJSKE TERASE V OKOLICI VASI**MENTORICA:**

prof. dr. Ana Kučan v sodelovanju s kolektivom Robida, Urško Jurman iz Društva za kulturo in teorijo Igor Zabel in doc. dr. Matejo Kurir

ŠTUDENTJE:

Ula Lavtar, Jure Gruden, Živa Gostinčar, Ela Trojar, Ana Pilko, Tim Gerdin

Kratka, tridnevna delavnica, namenjena iskanju načinov, s katerimi bi lahko ustavili zaraščanje opučenih kmetijskih teras v okolici vasi Topolò/Topolove v Benečiji, se je odvila v okviru evropskega projekta Srečevanja z gozdom, usmerjenega v premislek večplastnega razumevanja različnih vrednot, pomenov, izzivov in perspektiv, povezanih z gozdovi.

Študentje so se ukvarjali z vprašanjem, kako je mogoče zadržati gozd, da ne pre-raste vasi, in če ni več razloga, da bi nekdaj skrbno obdelane terase okrog vasi še obdelovali, katere možnosti to odpira. Pri raziskovanju so se dotaknili vprašanja meje, meje med državama, družbenopolitičnima sistemoma, meje med ekosistemoma in drugih, ki so vplivale na življenje v teh krajih ali pa so bile z njim v dinamičnem razmerju. Tudi gozd je del kulturne krajine, saj je gospodarska enota, pripisanih pa mu je tudi veliko drugih pomenov; del kulturne krajine so poti med vasmimi, ki jih danes redkokdo še uporablja, saj so družbenoekonomski razlogi za izmenjavo med njimi zamrli. Študentje so iskali potencialne gospodarske dejavnosti, s katerimi bi bilo vzdrževanje teras tudi ekonomsko upravičeno. Pri tem so segli po rabah krajine, ki bi skladno s topografskimi značilnostmi in z mikroklimatskimi razmerami ter glede na značaj in zahteve sodobne potrošnje mogoče lahko ustvarjale zaslužek, da zadrževanje gozda ne bi (p)ostala ljubiteljska dejavnost, vezana na nekaj entuziastov. Iskali so med tistimi dejavnostmi, ki so kraju nekoč že služile kot vir zaslužka, da bi s tem vzpostavili kontinuiteto krajevne identitete. Eden izmed pomembnih dejavnikov je raba srenjske zemlje, prostora skupnosti, ki je – in to ne samo v Topolovem – ponovno in še kako aktualna oblika družbene infrastrukture.

Obenem pa se ni bilo mogoče izogniti vprašanju, ali je čas, da gozdu dopustimo, da seže do našega praga, in ali smo na to možnost sploh pripravljeni. Na

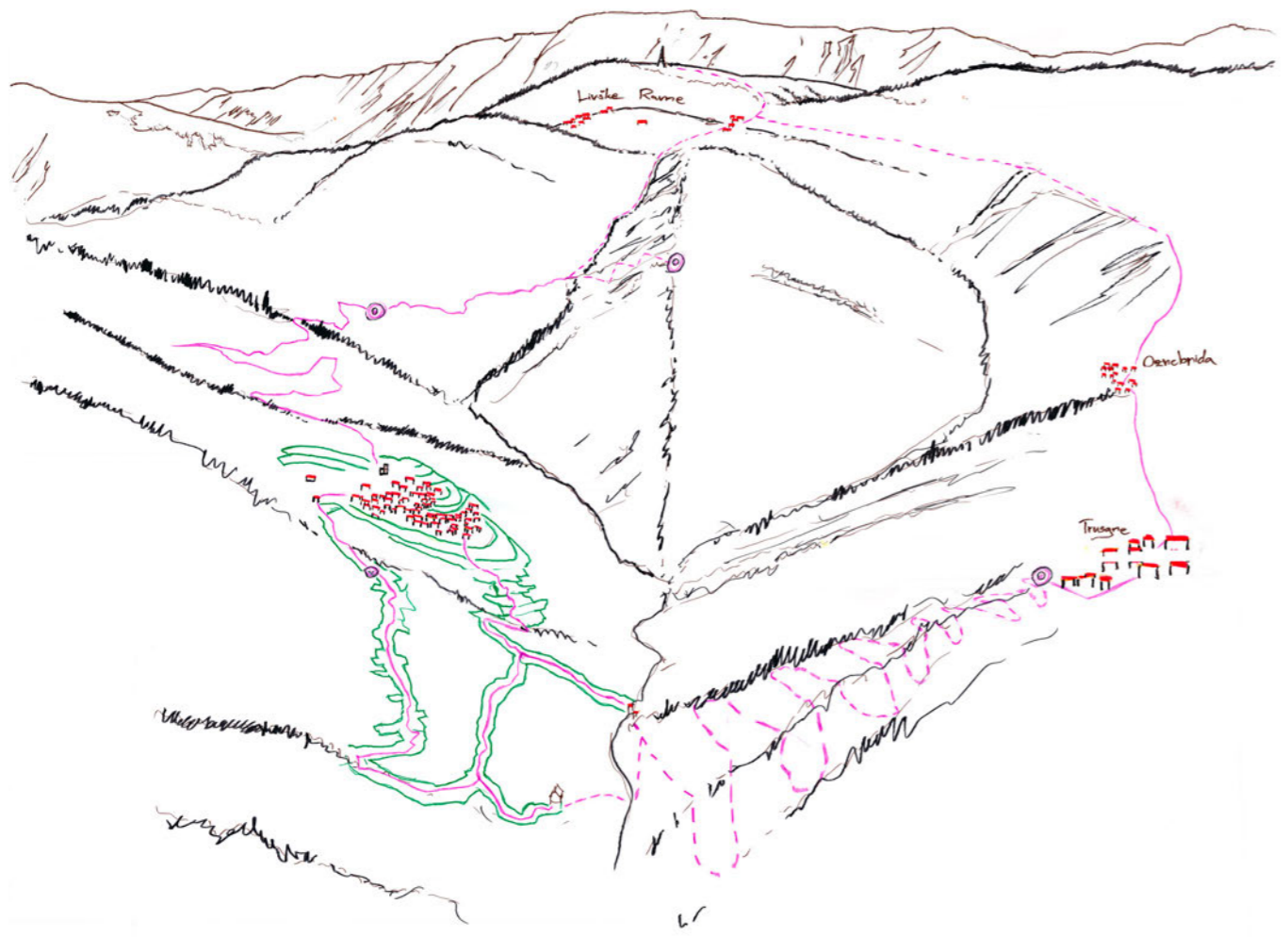
podlagi teh vprašanj so študentje s preučevanjem virov, poslušanjem pripovedovanj ter z izrisovanjem in izkustvom kraja razvili nekaj prepletajočih se scenarijev ravnanja z nekdanjimi kulturnimi terasami bodisi v boju z gozdom bodisi v postajanju gozd. Ob koncu delavnice so svoje predloge predstavili lokalnim prebivalcem, potekala pa je tudi živahna razprava o mogočih prihodnostih sobivanja s krajino, ki obdaja vas.

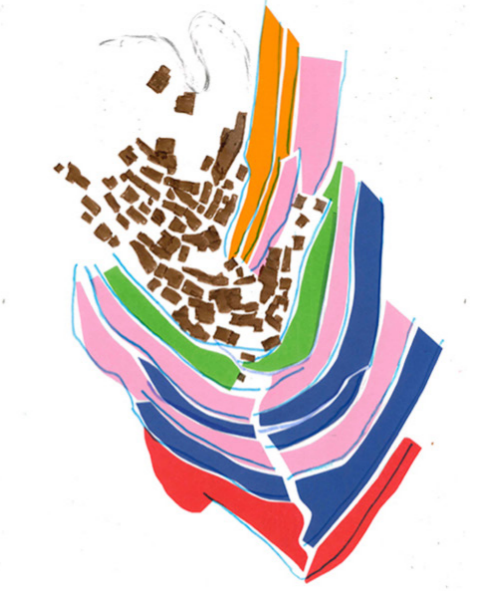
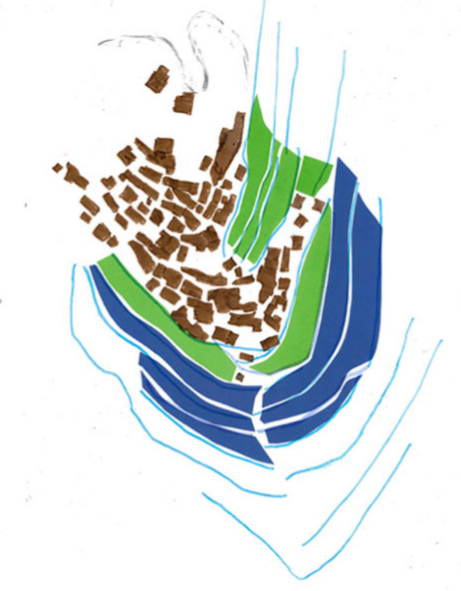
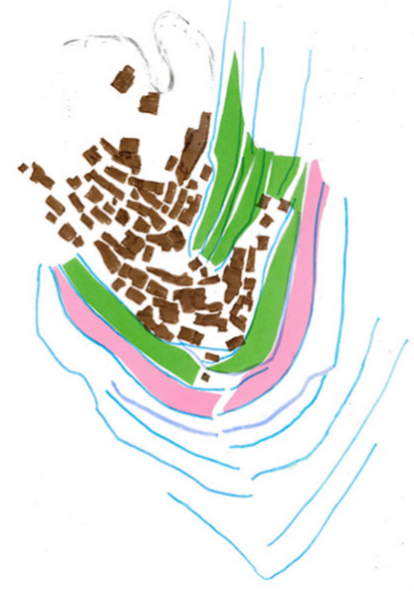
Odkrivanje nekdanjih teras
(foto: Urška Jurman)

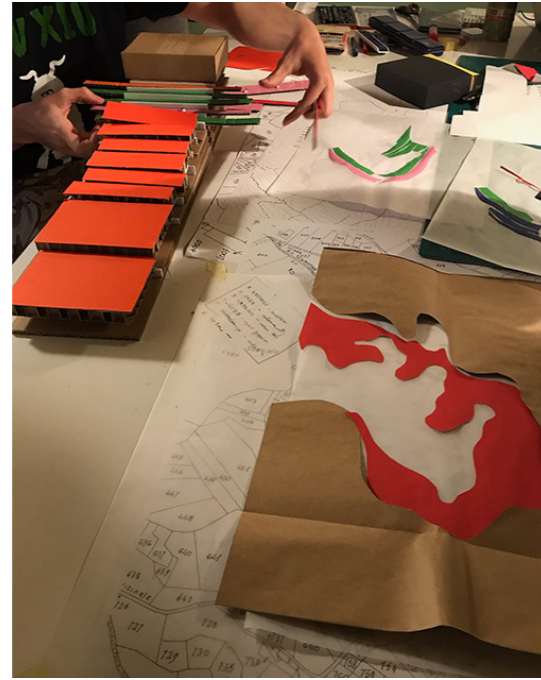
Izrisovanje
(foto: Mateja Kurir)

Obujene povezave (risba: Tim Gerdin)

Scenariji (Ana Pilko, Ela Trojar, Ula Lavtar, Živa Gostinčar): zaraščanje (zgoraj), prepletanje rab (spodaj: obdelovalne terase/zelena, ovčereja/rožnata, kostanjevi nasadi/modra; vinogradi/oranžna in zaraščanje/rdeča)

Predstavitvena maketa (Jure Gruden)

FAKULTETNA PREŠERNOVA NAGRADA PREDLOG REKONSTRUKCIJE BAROČNEGA PARKA V ČRNCIH

MENTORICA:

prof. dr. Ana Kučan

ŠTUDENT:

Tadej Kozar

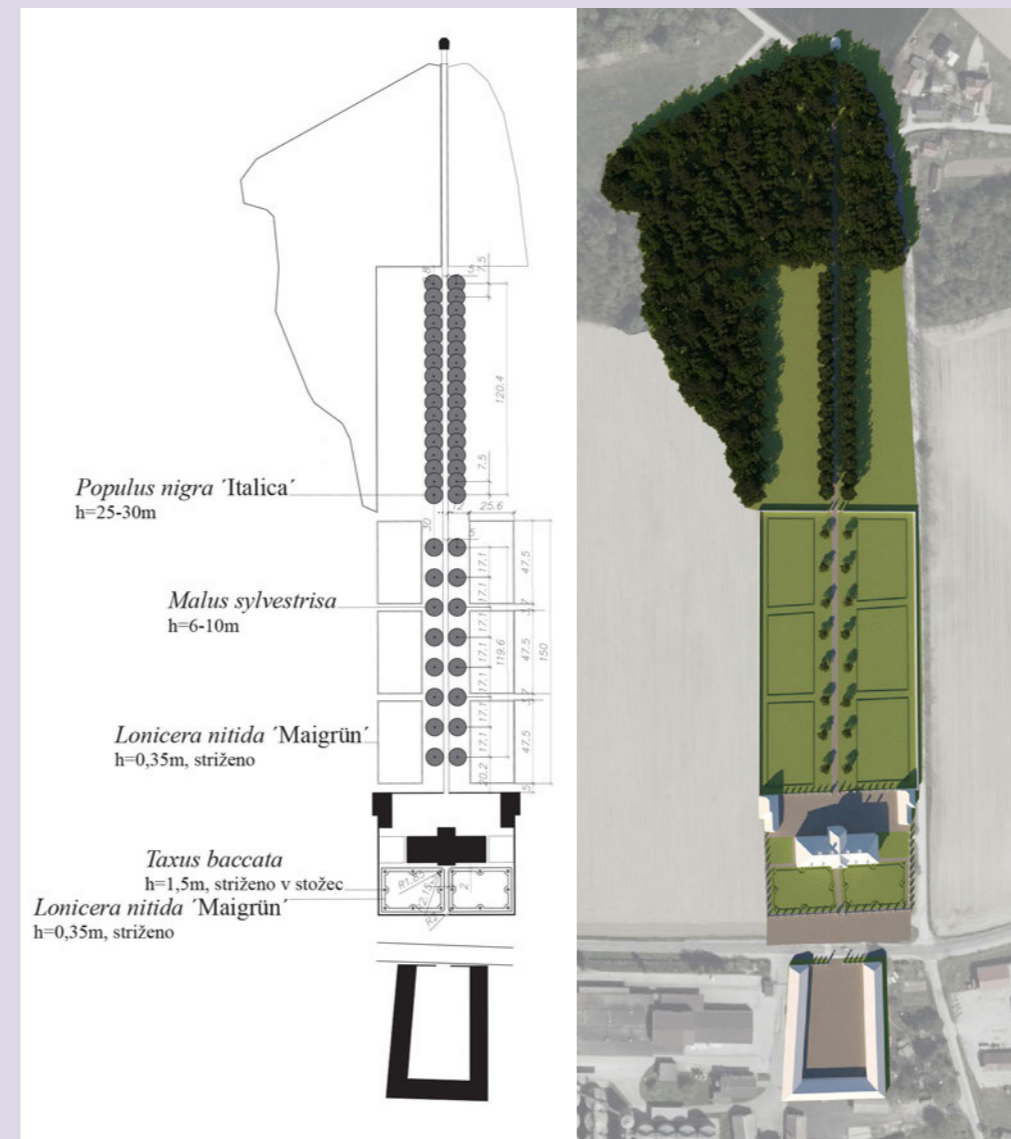
Magistrsko delo Tadeja Kozarja obravnava zgodovinski park v Črncih, ki velja za enega prvih baročnih parkov na slovenskih tleh in slogovnega predhodnika vrtovom na ozemlju vzhodne Slovenije, tudi najslovitejšemu baročnemu parku ob dvorcu Dornava. Delo odlikuje zrel pristop h kompleksni problematiki ohranjanja kulturne dediščine. Nagradjenec se je prek študija primarnih virov, kot so: zemljevidi, katastri, poslikave, grafike, bakrorezi, razglednice in sočasna literatura, ter nekaterih sekundarnih virov, ki opisujejo vrt in двореc Črnci ter njune okolice, najprej lotil zahtevnega pridobivanja podatkov o originalni zasnovi dvorca in parka, saj sta v baročnih kompozicijah neločljivo povezana, ter vseh naslednjih predelav in delnih uničenj. Šele nato se je lahko lotil vrednotenja zgodovinskih potez, ki so v prostoru še prisotne: osnovne dimenzije parterja, zaključni motiv in navezava na двореc pa tudi vpetosti vrta v širšo okolico. Rezultati preučevanja zgodovinskih virov in poglobljene analize pomena obstoječih podatkov in ohr-

njenih ostalin v luči mogočih poti rekonstrukcije kažejo, da je park kljub pomanjkanju podatkov znotraj razpoložljivega prostora mogoče rekonstruirati. Predlog rekonstrukcije izpelje iz treh ključnih faz v času razvoja in razcveta baročnega parka v Črncih, pri čemer izpostavi glavno kompozicijsko os in proporce. Podani predlog rekonstrukcije je dragocen predvsem zato, ker se Kozar v svojih projektnih predvidevanjih, kakšen naj bi bil videti rekonstruiran park, pravočasno ustavi: izdelal predlog, ki na novo začrta le osnovne gabarite, saj se zaveda, da je za polno rekonstrukcijo potrebnega več poglobljenega raziskovanja, predvsem pa čas za razmislek. Podani predlog, ki se ustrezno odzove na obstoječe robne pogoje, tako služi kot izhodišče za nadaljnje načrtovanje rekonstrukcije zgodovinskega vrta, ki bi se utemeljeno približal idealni čistosti baročne zasnove.

Nalogo odlikujejo tudi nazorne ilustracije in izbran strokovni jezik.

Stanje parka danes v primerjavi z razvito baročno zasnovo, prikazano na Franciscejskem katastru (kart. podloga: GIS.iobčina, 2019; Arhiv ..., 2018a)

Načrt zasaditve in shematski prikaz predloga rekonstrukcije

FAKULTETNA PREŠERNOVA NAGRADA AVTONOMNI KULTURNI CENTER METELKOVA, PROSTOR SUBKULTURE ALI JAVNI MESTNI PROSTOR

MENTORICA IN SOMENTOR:

izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar in
prof. dr. Matjaž Uršič

ŠTUDENTKA:

Nina Stubičar

Nina Stubičar je za svoje magistrsko delo Avtonomni kulturni center Metelkova, prostor subkulture ali javni mestni prostor prejela fakultetno Prešernovo nagrado, ki ji je bila podeljena 5. februarja 2024 v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani.

Magistrsko delo Nine Stubičar prepričljivo dokazuje, da je organski participativni urbanizem Avtonomnega kulturnega centra Metelkova mesto spontano, intuitivno preoblikoval in presnovil zunanje odprte utilitarne površine severnega dela nekdanje avstro-ogrske vojašnice v humano merilo in pri tem nenačrtovano ustvaril tradicionalne urbane elemente, kot so ulice in trgi. Ker so napolnjeni z umetnostjo in alternativno kulturo, so nosilci urbanega življenja. Magistrsko

delo Nine Stubičar v teh prostorih prepozna visoko ambientalno kakovost, ki pa ni značilna za odprti javni prostor v soseščini. Organski urbanizem je na Metelkovi preoblikoval in humaniziral urbano okolje ter ustvaril urbane elemente, ki so samoorganizirano napolnjeni s kulturnimi vsebinami, omogočajo druženje, oblikovanje ter izraz alternativnih načinov življenja, politik in praks.

Delo Nine Stubičar presega meje in okvire strok, ki se ukvarjajo s posameznimi vidiki prostorskih transformacij. Kjer po navadi prihaja do zamejitev in ovir pri načrtovanju prostora, vidi Nina Stubičar povezovanje, participacijo in interdisciplinarnost, kar vodi v zametke organskega urbanizma, ki ponekod nadomešča formalne prostorskoarhitektonske prakse.

Primerjava nenačrtovanih, spontan ambientov AKC z izpraznjenostjo dvodimenzionalnega načrtovanega prostora muzejske ploščadi Metelkova

PEŠAKI LIKOVNA ANALIZA

- vrtina v volumnu
- osrednja površina/prehodna linija
- vegetacija zapira prostor navzgor
- človekovo merilo/dimenzije ambienta
= 6,2 m
- vsebine ambienta
Channel Zero
- poslikava razbija dvodimenzionalnost elementa

KARE UMETNOSTI RAZVOJ TIPOLOGIJE

- a) Ambient kot izhodišče določanja tipologije
- b) Poenostavljanje oblik po strukturi prostora
- c) Poudarek prevladujočih oblik glede na strukturo
- d) Združevanje prevladujočih oblik v nov tip prostora

Preučevanje ambienta Pešaki v AKC Metelkova skozi skico in odkrivanje njegove tipologije

DIPLOMANTI IN MAGISTRANTI

DIPLOMANTI

V letu 2022 je na prvi stopnji študija diplomiralo 14 študentov:

Ana Stružnik, Aneja Fučka, Alja Fabjan, Eva Sekolovnik, Doroteja Škobalj, Ana Štern, Ela Trojar, Julija Ferenc, Laura Potočnik, Sarah Klarić, Nina Gerbec, Živa Gostinčar, Diana Kocijančič, Sara Plankar Hraščan.

V letu 2023 je diplomiralo 32 študentov:

Ana Pilko, Katarina Poklukar, Ana Kodrič, Tina Goričan, Kristina Korošec, Veronika Senica, Katja Kočevar, Lara Markelj, Aysha Kovač, Gašper Kunst, Zala Bajda, Zala Preskar, Urška Retko, Metka Podjed, Tamara Romih Bovhan, Aleksandra Šepc Butara, Anja Ravbar, Ria Ileršič, Vid Velkavrh, Katja Založnik, Maj Kučina, Neja Zalaznik, Katja Bratec, Petja Križmančič, Ines Kastelic, Sara Dobnikar, Jaka Bučar, Anja Gregor, Miha Močnik, Izabela Verce, Maša Močnik, Marija Debeljak.

V letu 2024 je diplomiralo 25 študentov:

Aleksandra Hafner, Ula Lavtar, Urša Marolt, Zala Košak, Daša Potočnik, Sara Grošelj, Mirta Dolinšek, Eva Markovič, Gaja Velušček, Zoja Humerca, Lara Pivk Ogrin, Pia Nagode, Marko Verbič, Vasilija Petrovič, Pia Ržen, Ana Ivič, David Trontelj, Ema Ogrinc, Lucija Jančar, Jaka Dolinar, Timotej Gabrijan, Tjaša Nemanič, Metka Strahinič, Živa Jalen, Maks Rajgl.

MAGISTRANTI

PRIIMEK IN IME	DATUM ZAGOVORA	NASLOV	MENTOR, SOMENTOR
Miletič Nika	12. 4. 2022	Predlog ureditve širšega območja Novega trga in Loke v Novem mestu	prof. dr. Davorin Gazvoda
Auguštin Martina	22. 6. 2022	Prostorska strategija razvoja turizma na območju reke Kolpe	izr. prof. dr. Naja Marot
Pucihar Lucija	29. 6. 2022	Predlog ureditve zdraviliškega kompleksa na območju termalnega izvira Kopačnica	prof. dr. Davorin Gazvoda
Kozar Tadej	29. 6. 2022	Predlog rekonstrukcije baročnega parka v Črncih	prof. dr. Ana Kučan
Bajde Luka	27. 9. 2022	Celostna ureditev poplavnega območja vodotoka Medija	prof. dr. Ana Kučan
Badovinac Bajuk Senta	27. 9. 2022	Začasne ureditve kot korak do prenove odprtega javnega prostora, primer Metlika	doc. Darja Matjašec
Lovše Žan	14. 10. 2022	Idejni predlog celovite urbanistične zasnove središča mesta Litije	izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar
Stubičar Nina	10. 11. 2022	Avtonomni kulturni center Metelkova: prostor subkulture ali javni mestni prostor	izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar, prof. Matjaž Uršič
Jerman Annemarie	19. 12. 2022	Idejna zasnova prostorske ureditve centra Trbovelj	izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar
Setničar Anja	19. 12. 2022	Izbor rastlinskih vrst za deževne vrtove v Sloveniji	prof. dr. Valentina Schmitzer
Dimc Zala	3. 2. 2023	Predlog rekonstrukcije solnih fondov na Fontaniggah	prof. dr. Ana Kučan
Korenčan Klara	22. 2. 2023	Problematika drevoredov v Ljubljani	doc. Darja Matjašec
Molan Andreja	14. 3. 2023	Les in leseni elementi v krajinski tvornosti občine Kostanjevica na Krki	prof. dr. Valentina Schmitzer
Gombač Tea	19. 6. 2023	Oblikovanje osnovne turistične infrastrukture na izbranem območju turistične znamenitosti Kirkjufellsfoss v regionalnem parku Snaefellsnes, Islandija	prof. dr. Davorin Gazvoda
Šega Manca	19. 6. 2023	Sončna elektrarna kot sanacija odlagališča odpadkov v Dragi	doc. Darja Matjašec
Kobal Jerica	3. 10. 2023	Zasnova prostorskega razvoja turizma in rekreacije na območju Šentviške planote	izr. prof. dr. Naja Marot
Gašič Rok	19. 10. 2023	Sistem žepnih parkov v mestnem središču Ljubljane	izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar
Valenčič Filipa	10. 11. 2023	Predlog ureditve zapuščenih industrijskih območij na Reki	prof. dr. Ana Kučan
Vertot Maša	14. 2. 2024	Oblikovanje športno rekreacijskega parka ob reki Sori v Medvodah na odseku med Svetjem in Vašami	prof. dr. Davorin Gazvoda
Petrovič Jesenovec Pina Klara	28. 2. 2024	Analiza prostorskih konfliktov zaradi različnih potreb prebivalcev in turistov na slovenski Obali in priprava prostorske strategije trajnostnega sobivanja obeh družbenih skupin	izr. prof. dr. Naja Marot
Jenko Kristina	14. 5. 2024	Vpliv razdrobljenosti občin na upravljanje s prostorom; primer industrijskih con in nakupovalnih središč	prof. dr. Mojca Golobič
Oražem Kristina	28. 5. 2024	Usmeritve za načrtovanje kampov z vidika vplivov na krajino na primeru občine Tolmin	prof. dr. Mojca Golobič
Rizvanović Jasna	28. 5. 2024	Nabor in uporaba sredozemskih rastlin ob zdraviliško-hotelskih kompleksih v Slovenskem primorju	prof. dr. Valentina Schmitzer
Škulj Janez	2. 7. 2024	Trajnostna mobilnost kot dejavnik razvoja turizma v občinah Velike Lašče in Dobropolje	izr. prof. dr. Naja Marot
Gerdin Tim	27. 8. 2024	Določanje prepoznavnosti krajin Polhograjskega hribovja kot osnova za pripravo upravljaljskega načrta	doc. dr. Nadja Penko Seidl
Brecelj Klara	27. 8. 2024	Predlog sistema za spremljanje stanja krajine v Sloveniji	prof. dr. Mojca Golobič

PREDLOG UREDITVE ZAPUŠČENIH INDUSTRIJSKIH OBMOČIJ NA REKI

MENTORICA:

prof. dr. Ana Kučan

ŠTUDENTKA:

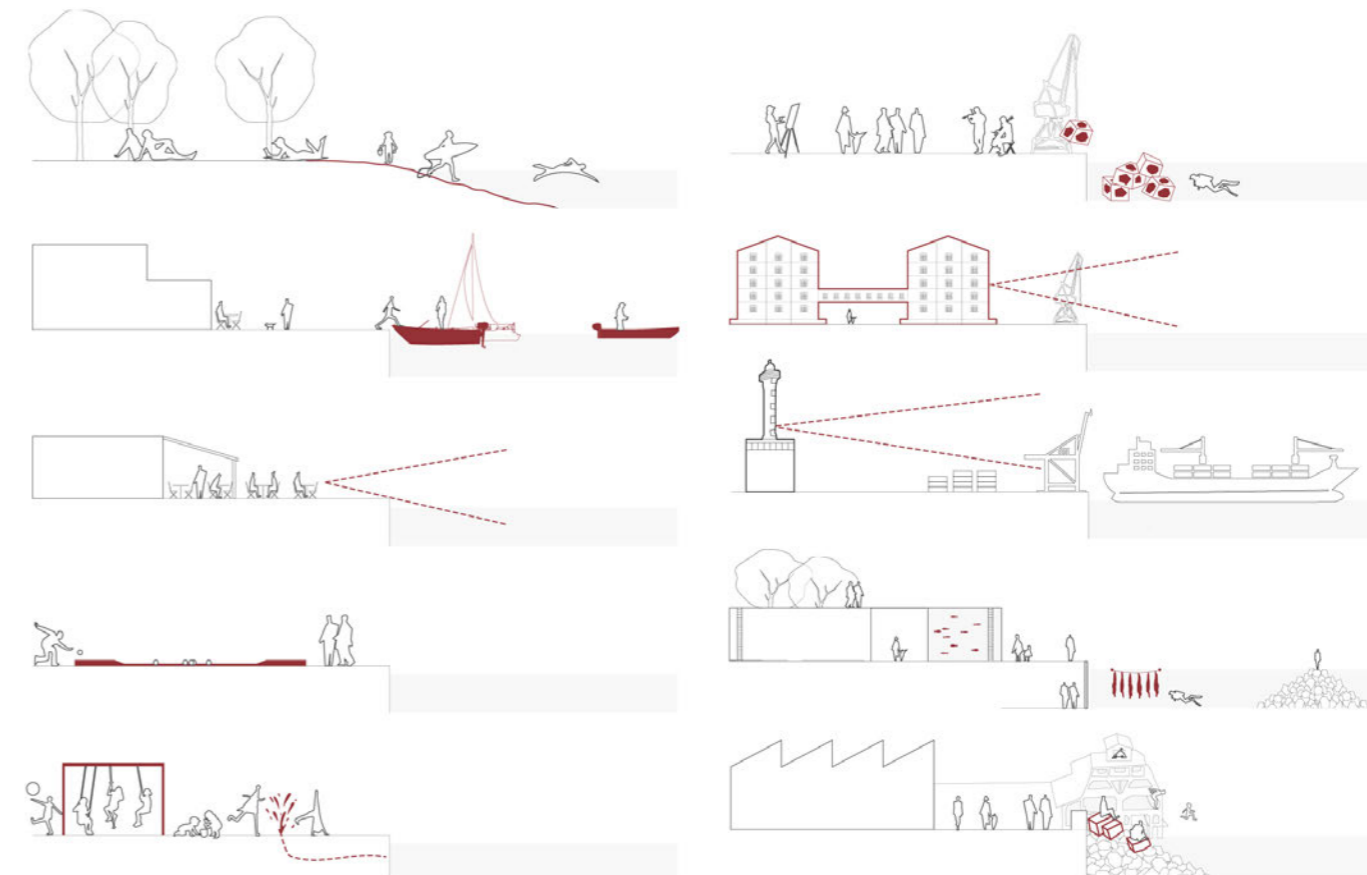
Filipa Valenčič

Magistrska naloga se ukvarja z vprašanjem urejanja zapuščenih industrijskih območij na morski obali Reke. Osredinja se na dejstvo, da so te površine še vedno večinoma nedostopne ter fizično in zato tudi v mentalni sliki ločujejo mesto od morja. Obenem prepoznava potencial teh površin za celo vrsto dejavnosti, ki lahko na urbanistični razvoj Reke vplivajo pozitivno in negativno, zato skozi predlog preureditve problematizira dejstvo, da Reka še vedno nima strateškega dokumenta, ki bi zapuščeno industrijsko dediščino obravnaval v celoti in podal smernice za njen nadaljnji razvoj.

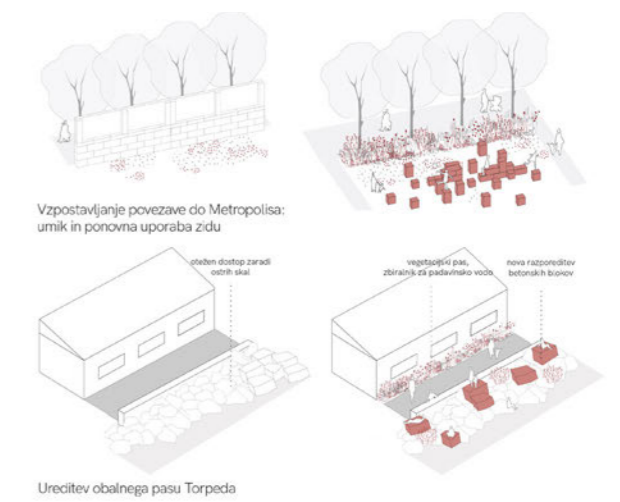
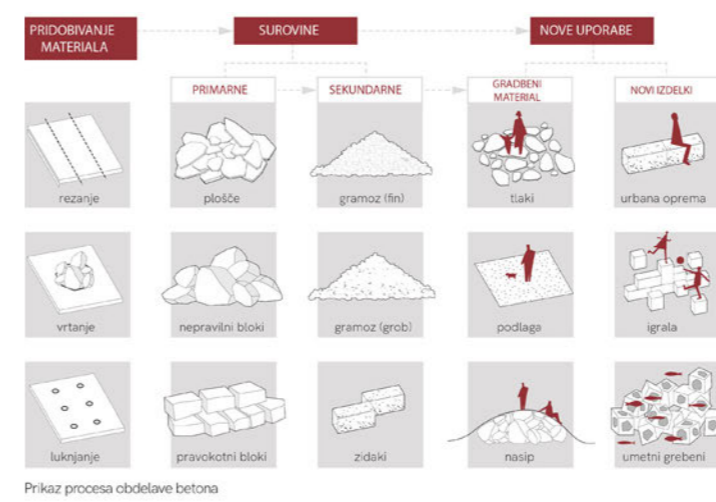
Ker bi bili z ekološkega in s finančnega vidika problematični že samo rušenje, odvoz in odlaganje obstoječega materiala, kaj šele gradnja nove ureditve, naloga kot izhodišče uvede princip krožnega oblikovanja: čim več obstoječega materiala se (v izvorni ali predelani obliki) uporabi na kraju samem. Dodatno izhodišče je »strategija nedokonč(a)nosti«, ki namesto klasičnega ureditvenega načrta ponudi odprt in fleksibilen pristop. Na podlagi teh izhodišč naloga zasta-

vi strategijo urejanja odprtih javnih površin na območju nekdanje industrije, s katero predpisuje le principe oblikovanja oziroma oblikovni jezik, ki bi deloval kot set načrtovalskih pravil v različnih merilih za celotno obravnavano območje. Uvajanje pravil oblikovalskega jezika vidi in rabi kot način, s katerim poleg fizične povezave med obalo in mestom kljub programski raznolikosti doseže tudi vizualno poenotenost celotnega obravnavanega območja, hkrati pa omogoča faznost urejanja ter prilagajanje prihodnjih podrobnih načrtov na nepredvidljive prostorske in finančne okoliščine.

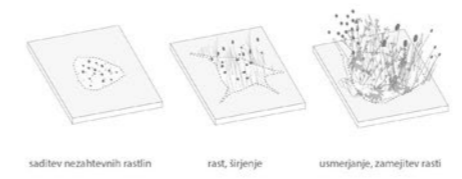
V zadnjem delu naloga testira različne aplikacije postavljenih pravil oziroma prikaže mogoče artikulacije odprtega javnega prostora, ki se z oblikovanjem novih zelenih površin, vključujoč procese ekoremediacije in protipoplavne zaščite, skuša čim bolj učinkovito in s svojiskim likovnim jezikom, izpeljanim iz materialov in vzorcev, zatečenih na terenu, odzvati tudi na posledice podnebnih sprememb in onesnaženja prostora.

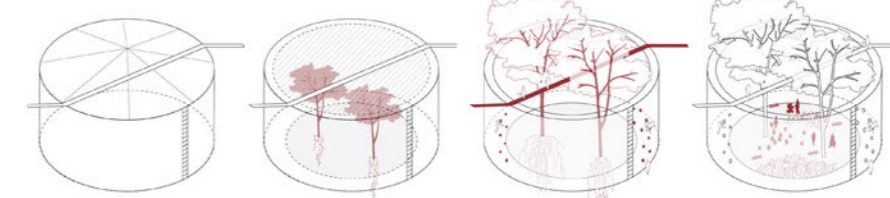
Nove interakcije z morjem

Urečitev obalnega pasu Torpeda

Prikaz sajenja po odstranitvi zgornjih plasti tlaka

Urečitev rezervarjev v rafineriji: časovni potek

Primeri ponovne uporabe

PREDLOG REKONSTRUKCIJE SOLNIH FONDOV NA FONTANIGGAH

MENTORICA:

prof. dr. Ana Kučan

ŠTUDENTKA:

Zala Dimc

Magistrsko delo se ukvarja z vprašanjem mogoče združljivosti pridobivanja soli in ohranjanja narave na južnem delu Sečoveljskih solin, imenovanem Fontanigge. Gre za območje več kot 700-letne tradicije pridelave soli na srednjeveški način, ki je bila opuščena v 60. letih 20. stoletja. V 90. letih sta bili z vzpostavitvijo Muzeja solinarstva rekonstruirani dve solni polji; danes so zaradi več vzrokov sledi enega že zabrisane, pri drugem pa so strukture še berljive. Naloga zato preuči nastanek in razvoj Fontanigg, njihovo strukturo in delovanje ter prikaže dinamiko razvoja in propada solnih fondov. Prav tako natančno preuči in sooči dokumente, ki določajo režime varstva kulturne dediščine ter varstva narave na tem območju (med njimi Naturo 2000 in Ramsarsko konvencijo) ter izpostavi konflikte, ki se poleg očitnega propadanja srednjeveške kulturne krajine kažejo tudi v vnašanju tujih vzorcev gradnje otokov za gnezdenje ptic ter »umetnem« vzdrževanju gladine vode in stopnje njene slanosti. Propadajo namreč v svetovnem merilu izjemno oblikovani solni fondovi, saj so solinarji zaradi vremenskih značilnosti na severu Jadr-

na izumili posebne krajinske elemente, ki so omogočali hitro kratkotrajno shranjevanje slane vode, da je poletni dež ne bi razredčil. Obenem dokaže, da so konflikti navidezni in da bi se jim bilo ob sodelovanju mogoče izogniti, s čimer bi najustrezneje ponazorili oziroma rekonstruirali nekdanji odnos med človekom in naravo v tem samo na videz naravnem prostoru, ki ga je v stoletjih oblikoval človek.

Na podlagi podatkov o trenutnem stanju ohranjenosti solnih fondov in naravovarstvenega monitoringa je v nalogi prikazan postopek izdelave karte ustreznosti, ki opredeljuje ustreznost posameznega solnega fonda za rekonstrukcijo. Na podlagi karte ustreznosti pa sta nato prikazani dve različici mogočega poteka rekonstrukcije solnih fondov. Na koncu naloga poda načrt ureditve območja po rekonstrukciji, ki kaže, da je združljivost srednjeveškega tipa solinarstva (snovna in nesnovna dediščina) in ohranjanja narave na južnem delu Sečoveljskih solin mogoča in potrebna zaradi varstva kulturne dediščine in zaradi varstva narave.

Stanje obnovljenega srednjeveškega solnega fonda 2021 (foto: Matjaž Kljun). Vidne so fosse, elementi za hitro spravilo slane vode, da je padavine ne razredčijo

Karta ustreznosti solnih fondov na Fontanigga za rekonstrukcijo (levo) in karta opredelitve mogočih območij rekonstrukcije solnih fondov po fazah na podlagi rezultatov karte ustreznosti (desno)

4 ZAPOSLENI

Izvajanje študija krajinske arhitekture je v okviru Biotehniške fakultete poverjeno Oddelku za krajinsko arhitekturo, ki je eden izmed osmih oddelkov znotraj BF. Na oddelku je 24 zaposlenih, od tega je 14 pedagogov, sedem raziskovalcev, ena mlada raziskovalka, strokovna sodelavka in tajnik oddelka. Nosilci večine strokovnih predmetov na sodobno zasnovanem študijskem programu po načelih t. i. bolonjske reforme, predvsem seminarjev oz. studiev, so visokošolske učiteljice in učitelji, redno zaposleni na Oddelku za krajinsko arhitekturo – štirje redni profesorji, dve izredni profesorici, štirje docenti in štirje asistenti. Ker je krajinska arhitektura interdisciplinarna stroka, smo sodelavci tudi po izobrazbi različni. Med nami je kar 17 krajinskih arhitektov po vsaj eni od stopenj izobrazbe, štirje arhitekti, geografinja, agronom in prostorski načrtovalec. Pri študiju na prvi stopnji sodeluje 15 učiteljev z drugih oddelkov BF ali celo z drugih članic UL ter 11 zunanjih izvajalcev na drugostopenjskem študiju.

Vsi pedagoški delavci so dejavni na znanstvenem, umetniškem in na strokovnem področju; prijavljajo in izvajajo projekte (ARIS, EU), sodelujejo na arhitekturnih, krajinskoarhitekturnih in urbanističnih natečajih, izdelujejo strokovne ekspertize in projektno dokumentacijo za naročnike (ministrstva, občine, podjetja) in ustvarjajo na povezanih umetniških področjih. Teme vključujejo v projektne naloge v študijskem procesu skladno s pedagoškimi cilji. Sodelavci oddelka so tudi dejavno vpeti v mednarodne povezave, med drugim je oddelek član evropske konference šol za krajinsko arhitekturo ECLAS, na kateri se izmenjujejo in preverjajo najnovejše ugotovitve na področju krajinske arhitekture in njenega poučevanja, kar se neposredno odraža tudi na posodobitvah študijskega programa na našem študiju.

Število pridobljenih in zaključenih projektov (raziskovalnih in umetniških) kaže na uspešnost zaposlenih. V nadaljevanju so navedeni različni projekti in dogodki, pri katerih so sodelovali zaposleni na oddelku.

Pedagoški delavci skrbijo za ugled stroke skozi medijsko pojavnost, delujejo kot svetovalci vlade in lokalnih skupnosti ter so angažirani v različnih komisijah na UL, poklicni zbornici in drugod. S svojim delovanjem pomembno izboljšujejo pomen stroke. Pri različnih predmetih se študentje redno srečujejo z aktualnimi problemi, ki se odražajo v prostoru, okolju in v družbi; navadno sodelujejo pri tem tudi z lokalnimi skupnostmi in s tem razvijajo tudi komunikacijske sposobnosti ter krepijo veščine ustreznega odzivanja na aktualne probleme.

Zaposleni na Oddelku za krajinsko arhitekturo junija 2024 (ker so delovna mesta lahko deljena za različne delovne naloge, so učitelji razvrščeni glede na habilitacijske nazive in po abecednem redu).

VISOKOŠOLSKI UČITELJI:

izr. prof. dr. Tatjana Capuder Vidmar, prof. dr. Davorin Gazvoda, prof. dr. Mojca Golobič, doc. mag. Mateja Kregar Tršar, prof. dr. Ana Kučan, izr. prof. dr. Naja Marot, doc. Darja Matjašec, doc. dr. Nadja Penko Seidl, doc. dr. Tomaž Pipan, prof. dr. Valentina Schmitzer

VISOKOŠOLSKI SODELAVCI (ASISTENTI):

asist. Andrej Bašelj, asist. dr. Tadej Bevk, asist. dr. Marko Dobrilovič, asist. Nejc Florjanc

MLADA RAZISKOVALKA:

Tadeja Ažman

RAZISKOVALCI:

Maja Debevec, David Klepej, dr. Barbara Kostanjšek, dr. Žiga Malek, Pina Klara Petrovič Jesenovec, Nina Stubičar, Filipa Valenčič

STROKOVNA SODELAVKA:

Sara Lucija Žmuc

POMOČNIK TAJNIKA ČLANICE (TAJNIK ODDDELKA):

Tomaž Podboj

UMETNIŠKO DELO ODDELKA

V nasprotju z znanstvenoraziskovalnim delom, ki je formalno organizirano in financirano prek programske skupine in posameznih projektov, je delo na umetniškem področju veliko bolj individualizirano. Eden izmed glavnih razlogov za to je organiziranost stroke v Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije, ki regulira projektiranje tudi za krajinske arhitekto. Zaposleni na oddelku, ki so tudi pooblaščen inženirji krajinske arhitekture (z licenco za projektiranje), zato sodelujejo z zunanjimi pravnimi subjekti – s projektantskimi biroji. Drug razlog pa je narava umetniškega dela, ki je veliko bolj osebno. Risanje, slikanje, fotografiranje in podobno udejstvovanje je stvar osebnega ustvarjalnega pristopa avtorjev, ki niti ne potrebuje formalnega okvira.

NAGRAJENI PROJEKTI IN NOMINACIJE

PRENOVA SREDIŠČA MURSKE SOBOTE

Priznanje DKAS za pomembno delo, 2022

Matej Blenkuš, Darja Matjašec, Nejc Florjanc, Primož Žitnik, Dominik Košak

VRTEC KOČEVJE, ENOTA ČEBELICA

Plečnikova medalja 2023 v kategoriji arhitekturne realizacije večjega merila

Zlati svinčnik 2023 (ZAPS) za odlično izvedbo

Nagrada OHS 2023

Jure Hrovat, Ana Kreč, Katja Paternoster, Darja Matjašec, Nejc Florjanc, Katja Mali

REVITALIZACIJA STARE STEKLARŠKE IN VRAZOVEGA TRGA S PRIPADAJOČIMI ULICAMI NA PTUJU

Nagrada Piranesi, 2023

Priznanje v kategoriji Back to the Roots na Balkanskem arhitekturnem bienalu v Beogradu (Srbija), 2023

Nacionalna nominacija za nagrado Mies van der Rohe, 2023

Zlati svinčnik 2024 (ZAPS) za odlično izvedbo

Nacionalna nominacija za evropsko nagrado za urbani javni prostor - bienale CCCB, Barcelona 2024

Matevž Zalar, Ambrož Bartol, Dominik Košak, Miha Munda, Rok Staudacher, Samo Kralj, Darja Matjašec, Pia Kante, Katja Mali

POKOPALIŠČE SREBRNIČE V NOVEM MESTU

Patinasti svinčnik 2023 (ZAPS)

avtorji arhitekture: Aleš Vodopivec, Nena Gabrovec, avtorji krajinske arhitekture: Dušan Ogrin, Davorin Gazvoda, skulpture: akademski kipar Janez Pirnat

KNJIGA GARDEN AND METAPHOR. BERLIN, BASEL

Plečnikova medalja za publicistiko 2024

Birkhäuser Verlag, 2023. Ana Kučan, Mateja Kurir (urednici)

SODELOVANJE NA NATEČAJIH

POSLOVNO-STANOVANJSKI KOMPLEKS MARIBOX, URBANISTIČNO-ARHITEKTURNI NATEČAJ, 2022.

Tomaž Krištof, Zala Bokal, Špela Zore, Andraž Hrovat (urbanizem in arhitektura), Darja Matjašec, Filipa Valenčič, Katarina Poklukar (krajinska arhitektura), 1. nagrada

URBANI PARK ŠPORTOV KRŠKO - VRAŽJA LUKNJA, NATEČAJ ZAPS. OKTOBER 2023.

Ana Kučan, Pia Kante, Lara Gligič, Danijel Mohorič, Tomislav Krnač, Laura Klenovšek, Zala Košnik, Lea Lipovšek; priznanje

DVOSTOPENJSKI DRŽAVNI PROJEKTI NATEČAJ ZA STANOVANJSKO-POSLOVNO POZIDAVO OB CONRAD-VON-HÖTZENDORF-STRASSE GRAZ - C-V-H 151 PROJEKT GMBH & CO KG, PO MODELU MESTA GRAZ/GRADEC.

Ana Kučan (s Studio AKKA in z GSarchitects ZTGmbH), uvrstitev v drugi krog

EUROPAN 17: REIMAGING ARCHITECTURES BY CARING FOR INHABITED MILIEUS: »RE-GENESIS PARK«. JULIJ 2023.

Fernando Alonso Tuero, Sara Jesihar, David Klepej

UREDITEV PRIOBALNEGA PASU MED KOPROM IN IZOLO, NATEČAJ ZAPS, FEBRUAR 2024.

Ana Kučan, Lara Gligič, Pia Kante, Danijel Mohorič, Tomislav Krnač, Laura Klenovšek, Zala Košnik, Lea Lipovšek; 3. nagrada.

RAZSTAVE

ODTISI KRAJINE/LANDSCAPE IMPRINTS

Andrej Bašelj, razstava skic, Atene, Grčija, 21. 4. 2023

POGLAVLJA U SKICIRANJU/CHAPTERS IN SKETCHING

Andrej Bašelj, razstava skic, Agronomska fakulteta Univerze v Zagrebu, paviljon VI, Hrvaška, od 4. 4. 2024 do 18. 4. 2024

PROSTOR = SVETLOBA + (SENCA)

Tatjana Capuder Vidmar, Galerija DLUL, 27. feb.-11. mar. 2024

THROUGH THE EYES OF A LANDSCAPE ARCHITECT

Mateja Kregar Tršar, LBHI Agricultural University of Iceland, The Faculty of Planning and Design, Hvanneyri, Islandija, 17. 10. 2022-17. 12. 2022

PAJETA - SOŽITJE V RAVNOVESJU SEČOVELJSKIH SOLIN

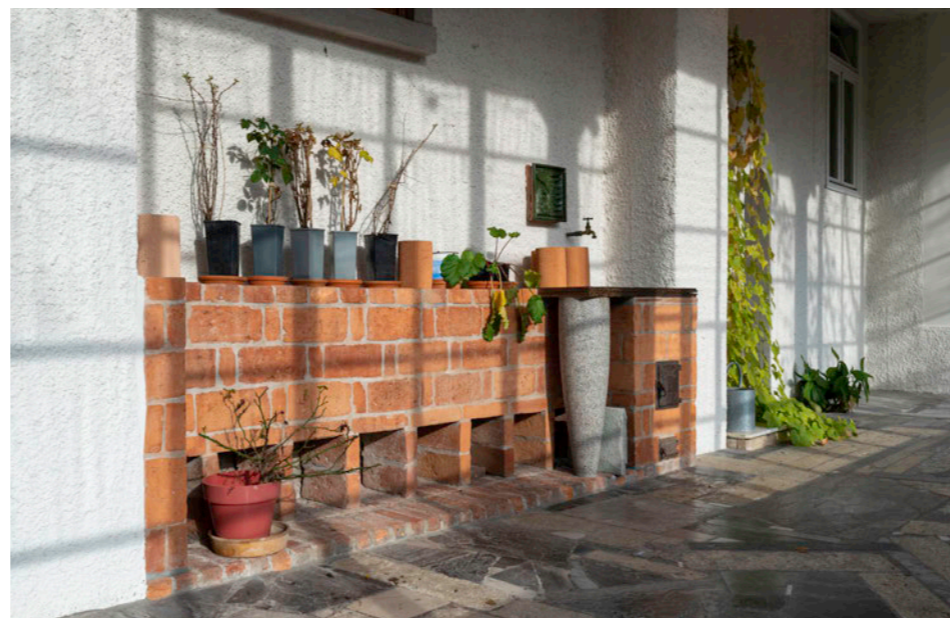
Zala Dimc, Etbin Tavčar, Matjaž Kljun in Ana Kučan: BF v sodelovanju z ZVKDS OE Piran. Ministrstvo za kulturo, 7. 6. 2024-28. 6. 2024

INTERVENCJA DOMAČI RITUALI: STVARI, ZA KATERE SI ŽELIM, DA BI JIH OPAZIL/DOMESTIC RITUALS: THINGS I WISH YOU'D NOTICE AT THE EXHIBITION »I AM ONLY THE HOUSEKEEPER, BUT I DON'T KNOW...«

kuratorjev Luca Lo Pinta in Olafa Nicoalia, Ana Kučan, Plečnikova hiša, 8. 11. 2022-8. 1. 2023

RECONSIDERING NATURE/IFLA EUROPE EXHIBITON, PRENOVA SREDIŠČA MURSKE SOBOTE:

Matej Blenkuš, Darja Matjašec, Nejc Florjanc, Primož Žitnik, Dominik Košak. Helsinki, Finska, 2022

SODELOVANJE PRI PRIPRAVI OBLIKOVALSKIH REŠITEV IN PROJEKTOV VADBENI NOGOMETNI IGRIŠČI STOŽICE

Studio AKKA: Ana Kučan, Luka Javornik, Danijel Mohorič, Tomislav Krnač (Paviljon: Sadar + Vuga arhitekti), 2018-2024

POKOPALIŠČE ANKARAN

Studio AKKA: Ana Kučan, Luka Javornik, Danijel Mohorič + vo_id arhitekti: Uroš Rustja, Primož Žitnik, Nina Hiršman, 2019-2024

DRAVSKA KOLESARSKA POT, MARIBOR

Studio AKKA: Ana Kučan, Luka Javornik, Tomislav Krnač, Lara Gligič, 2020-2024

VRT NOVEGA DOMA ZA STAROSTNIKE KO-RA, DVOREC JAVORNIK, RAVNE NA KOROŠKEM

Studio AKKA: Ana Kučan, Lara Gligič; (arhitektura: Maruša Zorec in ARREA arhitekti), 2022-2024

ATLETSKI CENTER LJUBLJANA, IZVEDBENI PROJEKT

Kolektiv Tektonika. Nejc Florjanc, Darja Matjašec, 2024

IDEJNA ZASNOVA PRENOVE BLEJSKEGA PARKA, STROKOVNA PODLAGA ZA PRIPRAVO SPREMEMB IN DOPOLNITEV OPPN OŽJE SREDIŠČE BLEDA

Kolektiv Tektonika: Nejc Florjanc, Katja Mali, Darja Matjašec, Filipa Valenčič, 2024

UČNA POT RAŠICA

Kolektiv Tektonika: Nejc Florjanc, Darja Matjašec, Manca Jereb, Ljubljana, 2023

ŽELEZNIŠKE PLAZE IN MASARYKOVA CESTA, IDEJNA ZASNOVA

Kolektiv Tektonika: Nejc Florjanc, Manca Jereb, Darja Matjašec, 2022

BLEIWEISOV PARK, IZVEDBENI PROJEKT

Kolektiv Tektonika: Darja Matjašec, Katja Mali, 2022

PARK OB STAREM VODOHRAMU KOT INFOTOČKA ZA 2. ŽELEZNIŠKI TIR

Kolektiv Tektonika: Nejc Florjanc, Katja Mali, Darja Matjašec, 2022

IDEJNA ZASNOVA PRENOVE BLEJSKEGA PARKA

PROJEKTNA SKUPINA:

Nejc Florjanc, Katja Mali, Darja Matjašec, Filipa Valenčič

Naloga obsega štiri dele, podrobno zgodovinsko analizo z genezo parka, analizo obstoječega stanja (od fizične strukture parka do načinov upravljanja in izvajanja dogodkov), usmeritve za prenovo in zasnovo prenove Blejskega parka.

Snovanje zasnove prenove je predstavljalo zahteven proces zaradi na videz nepremostljivih razlik med stališči spomeniškega varstva in upravljavskim načinom, ki omogoča preobremenjenost parka s številnimi obiskovalci in dogodki, ki trajajo več dni in so preveč invazivni za rabo, kot je park.

Prenova je predvidena v treh fazah. Prva faza pomeni »čiščenje« in predstavlja predvsem sanacijo drevnine, odstranjanje odvečnih grajenih prvin in neustrezne urbane opreme. Druga faza prenove vsebuje sistemske in posamezne projektne rešitve – prenovo poti, urbane opreme, novo zasaditev ter vzpostavitev ustreznih robov in vstopov v park, od katerih so posamezne rešitve, kot na primer pot ob obali jezera, podane variantno. Tretja faza predstavlja urejanje območij z izjemno slabo ohranjeno spomeniško substanco. To sta območji zdraviliškega parka in območje severno od kavarne Park, saj je njuna prvotna identiteta izgubljena.

IZBRANE OBJAVE

ZNANSTVENI ČLANEK

Gazvoda, Davorin: A brief overview of the development of European landscape architecture study programs in the period of the last twenty years. *Jingguan shejixue*. 2023, v tisku.

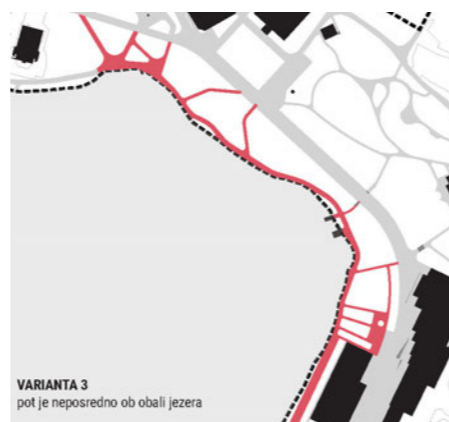
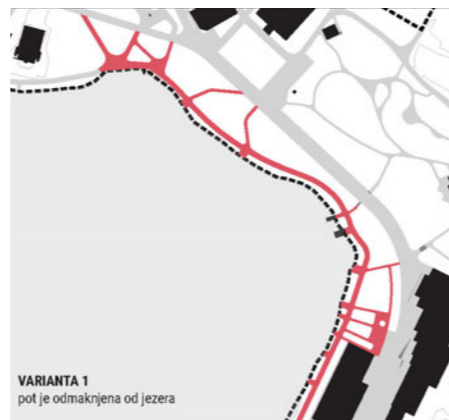
POGLAVJA V MONOGRAFIJAH

Kučan, Ana: Topography as Expressive Form. V Treib, Marc, ed.: *The Shape of the Land: Topography & Landscape architecture*. Novato, California, 2022: 188-207.

Kučan, Ana: In the Looking Glass: Compositional Principles of Major European Styles at the Margin of the Habsburg Empire. V Castel - Branco, Cristina, ed.: *Garden Transmissions: Word/Image/Experience/Future*. Turnhout, Belgium: Brepols, 2023: 29-41.

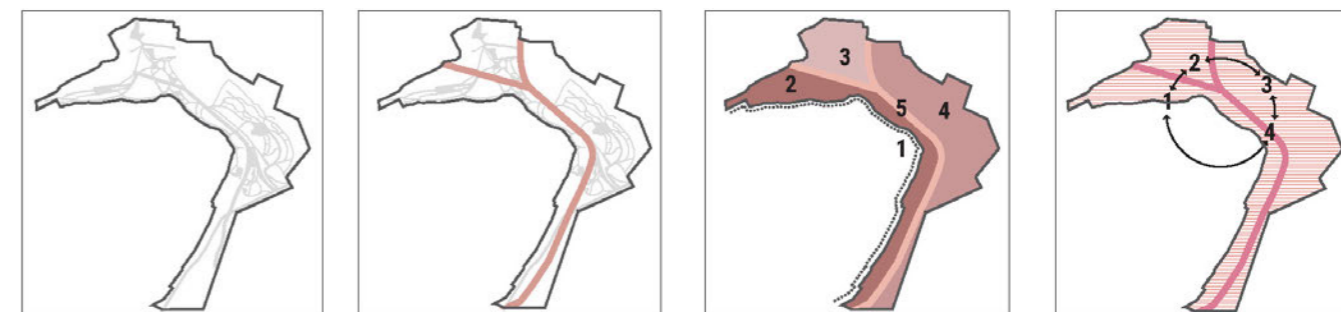
Szilágyi, Kinga, Kučan, Ana, Styles, Richard: Design History of 19th Century Urban Public Parks: Relevance of Historic Parks in Urban Landscape Heritage. V: Sonkoly, Gabor, ed.: *Urban Heritage in Europe: Economic and Social Revival*. London, New York: Routledge, 2023: 103-133.

Kučan, Ana: First there was the garden. V: Kučan, Ana (ur.),

Kurir - Borovčič, Mateja (ur.). *Garden and metaphor: essays on the essence of the garden*. Basel: Birkhäuser, cop. 2024. Str. 11-33, ilustr. ISBN 978-3-0356-2655-1.

Gazvoda, Davorin: The garden as a metaphor of contemporary paradise. V: Kučan, Ana (ur.), Kurir - Borovčič, Mateja (ur.). *Garden and metaphor: essays on the essence of the garden*. Basel: Birkhäuser, cop. 2024. Str. 169-174.

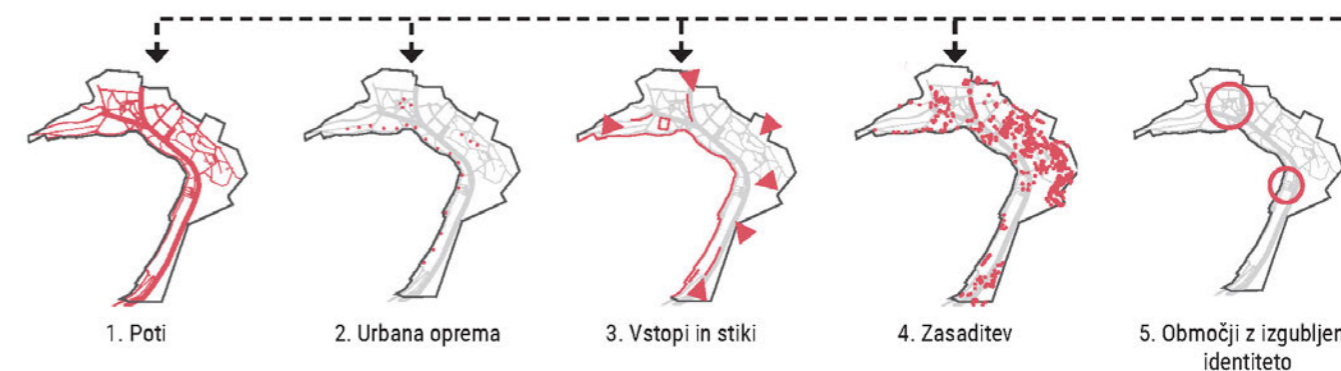
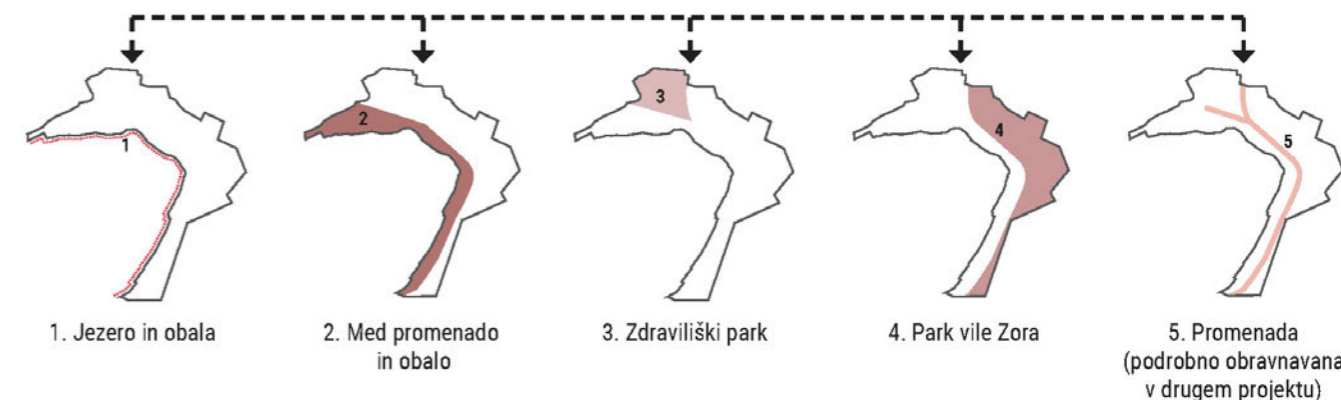

RAZDROBLJENOST
Blejski park je bil v preteklosti sestavljen iz posameznih parkov ter vrtov ob vilah in drugih objektih

PROMENADA
Na park je bila položena promenada, osrednja poteza ki je delovala kot povezovalni element novonastale celote

ČLENITEV NA PET DELOV
Promenada ima tudi ločevalno vlogo; območje Blejskega parka razdeli na pet delov

CELOTA
Z ureditvijo bo Blejski park spet deloval kot celota, povezujejo ga promenada in parkovne prvine

RAZISKOVALNO DELO ODDELKA

Raziskovalno delo oddelka je organizirano v raziskovalnem programu z imenom Urejanje krajine kot bivalnega okolja. Nabor raziskovalnih tem je raznolik ter vključuje prepoznavnost in identiteto, značaj, tipologijo in spremembe krajine, prostorsko načrtovanje, upravljanje krajine in ohranjanje narave, presoje vplivov na krajino, zeleno infrastrukturo, analizo politik in presojo njihovih učinkov, regionalno planiranje in turizem.

Raziskovalno delo izvajamo v okviru nacionalnih in transnacionalnih projektov. V letih 2022, 2023 in 2024 smo se raziskovalno ukvarjali s prenovo inventarizacije in karakterizacije slovenskih krajin ter izjemnih krajin, spodbujanjem energetske tranzicije s celovito vizijo razvoja krajine, pripravo pristopov k presoji učinkov na prostor, prostorskim upravljanjem rekreacijske infrastrukture ter z načrtovanjem krajin za ublažitev podnebnih sprememb. Sodelovali smo pri prenovi arhitekturne tipologije, razvoju metodologije za umeščanje sončnih elektrarn na objekte kulturne dediščine in scenarijih prihodnjega prostorskega razvoja. Zaključena je bila tudi doktorska raziskava Barbare Kostanjšek na temo pomena krajinskih prvin za kulturne ekosistemske storitve.

Objavili smo 15 izvernih znanstvenih člankov, izdali dve znanstveni monografiji in dva priročnika ter se s predstavitvami udeležili več kot 30 znanstvenih konferenc. Uredili in izdali smo tudi zbornik konference, ki smo jo organizirali ob 50. obletnici študija krajinske arhitekture v Sloveniji. Znanstvena monografija Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje, ki sta jo uredila Naja Marot in Matjaž Uršič (s Fakultete za družbene vede), je prejela nagrado odlični v znanosti 2023, ki jo vsako leto podeljuje ARIS.

Število zaposlenih raziskovalcev se iz leta v leto povečuje. Poleg mlajših sodelavcev, ki so zaposleni na posameznih projektih, se nam je v letu 2024 pridružil kolega dr. Žiga Malek, ki je več kot desetletje deloval v tujini in ob vrnitvi v Slovenijo pridobil financiranje iz sheme Aleša Debeljaka.

Poleg raziskovalcev, ki delujemo znotraj programske skupine Urejanje krajine kot bivalnega okolja, raziskovalno delo na Oddelku opravlja tudi prof. dr. Valentina Schmitzer, vključena v programsko skupino Hortikultura.

SODELOVANJE PRI RAZISKOVALNIH IN DRUGIH PROJEKTIH

PROJEKTI, KI JIH VODIMO NA KA:

NASLOV PROJEKTA	RAZISKOVALNA SKUPINA (vodja, člani projektne skupine (KA), druge sodelujoče ustanove)	TRAJANJE
Prenova regionalne razdelitve krajinskih tipov in izjemnih krajin v Sloveniji ter njihova digitalizacija	V: Mojca Golobič Č: Nadja Penko Seidl, Tadej Bevk, Tomaž Pipan, Barbara Kostanjšek O: Acer Novo mesto, d. o. o., ZRC SAZU Inštitut za prostorske in antropološke študije	10/2021-9/2024
Spodbujanje energetske tranzicije s celovito vizijo razvoja krajine: družbeno učenje v različnih regionalnih institucionalnih kontekstih	V: Mojca Golobič Č: Tadej Bevk, Tomaž Pipan, Maja Debevec O: Schnee und Landschaft WSL	12/2021-11/2024
Prostorsko upravljanje in stanje rekreacijske infrastrukture ter rekreacijskih navad v kontekstu družbenih sprememb v zadnjih tridesetih letih	V: Naja Marot Č: Nina Stubičar, Pina Klara Petrović Jesenovec O: UL Fakulteta za šport, Filozofska fakulteta	10/2022-9/2025
Načrtovanje in upravljanje krajin za ublažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje	V: Žiga Malek Č: Barbara Kostanjšek, Tadej Bevk, Tadeja Ažman	2024-2027
Vrednotenje ekosistemskih storitev z vključevanjem krajinskih prvin in uporaba v prostorskem načrtovanju na primeru razvoja poslovnih con	Barbara Kostanjšek (doktorandka), Mojca Golobič (mentorica)	10/2018-6/2024
Strokovna podlaga za oceno vpliva SE Zlatoličje - Formin na podobo krajine	V: Tadej Bevk O: Aljaž Babič, s. p.	5/2024-6/2024
Strokovna podlaga s področja vidne izpostavljenosti objektov v razširitvi PIC Cikava	V: Tadej Bevk O: Acer, d. o. o., Aljaž Babič, s. p.	12/2023-1/2024
Razvoj in predlog implementacije instrumenta za doseganje usklajenosti resornih oziroma razvojnih politik s strategijo prostorskega razvoja Slovenije (TIA-SI)	V: Naja Marot Č: Barbara Kostanjšek, Nina Stubičar, Manca Krošelj	10/2021-9/2023
10. poročilo o stanju Alp: kakovost življenja	V: Naja Marot Č: Tadej Bevk, Maja Debevec, David Klepej, Pina Klara Petrović Jesenovec, Nina Stubičar O: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Alpska konvencija	1/2023-2/2025

PROJEKTI, PRI KATERIH SODELUJEMO:

NASLOV PROJEKTA	RAZISKOVALNA SKUPINA (vodja, člani projektne skupine (KA), druge sodelujoče ustanove)	TRAJANJE
<u>PLUSCHANGE</u> <u>Planning Land Use Strategies:</u> <u>Meeting biodiversity, climate</u> <u>and social objectives in a</u> <u>changing world</u>	V: Tadej Bevk Č: Žiga Malek, Maja Debevec O: CzeechGlobe (vodilni partner), Zeleni Kras (Primer iz prakse v Sloveniji), Obzorje Evropa	6/2023-5/2027
<u>Metodologija umeščanja</u> <u>fotonapetostnih naprav na</u> <u>stavbe kulturne dediščine</u> <u>in v območjih naselbinske</u> <u>dediščine ter posodobitev</u> <u>Smernic za energetska</u> <u>prenovo stavb kulturne</u> <u>dediščine</u>	V: Tadej Bevk Č: Maja Debevec O: UIRS (vodilni partner), IJS, GI ZRMK	10/2023-9/2025
<u>Nazaj v mestu - vloga</u> <u>odnosov v industriji in</u> <u>socialnega dialoga pri</u> <u>zagotavljanju zaposlovanja</u> <u>mladih in njihove vključenosti</u> <u>v urbanem okolju</u>	V: Naja Marot Č: Pina Klara Petrović Jesenovec, Nina Stubičar O: Camera del lavoro territoriale di Lecce (CGIL Lecce, vodilni partner), Sindikat študentov, dijakov in mladih brezposelnih (Mladi Plus), Evropski socialni sklad, program »Social Prerogative and Specific Competencies Lines« (SOCPL)	10/2023-9/2025
<u>Arhitekturne tipologije in</u> <u>arhitekturne krajine in regije</u> <u>Slovenije</u>	V: Tomaž Pipan O: Fakulteta za arhitekturo Ljubljana (vodilni partner), UIRS, BFKA	10/2021-9/2023
<u>ESPON InTerAlp</u>	V: Naja Marot O: Univerza v Erlangnu (Nemčija), program ESPON	1/2023-11/2024
<u>SPOT - Inovativna družbena</u> <u>platforma za kulturni turizem</u> <u>in njen potencial za krepitev</u> <u>evropeizacije</u>	V: Naja Marot Č: Nina Stubičar, Manca Krošelj, David Klepej O: Mendelu univerza v Brnu (Češka, vodilni partner)	1/2020-12/2022
<u>Kako sektorske politike</u> <u>prispevajo k prostorskim</u> <u>neravnovesjem</u>	V: Naja Marot Č: Nina Stubičar, Barbara Kostanjšek, Manca Krošelj O: Ministrstvo za naravne vire in prostor, pilotna aktivnost v podporo izvajanju Teritorialne agende 2030	4/2021-8/2023

PRENOVA REGIONALNE RAZDELITVE KRAJINSKIH TIPOV IN IZJEMNIH KRAJIN V SLOVENIJI TER NJIHOVA DIGITALIZACIJA

OZADJE PROJEKTA

V Sloveniji je bilo strokovno gradivo na področju krajin pripravljeno konec prejšnjega stoletja: Strategija varstva krajine z izjemnimi krajinami (Ogrin in sod., 1996 in 1997) ter Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji (Marušič in sod., 1998). Z izdelavo teh študij je bila Slovenija ena prvih evropskih držav, ki je prepoznala in ovrednotila svojo krajino ter s tem izpolnila zaveze Evropske konvencije o krajini. To delo se pozneje ni sistematično nadaljevalo, prav tako se te vsebine niso prevedle v formalne instrumente za načrtovanje ali upravljanje prostora.

NAMEN IN CILJI

Namen naloge je posodobiti in dopolniti omenjene študije ter tako pripraviti vsebinsko in metodološko sodobno strokovno podlago za krajino, ki je potrebna za vključevanje krajine v resorne politike in prostorske akte na regionalni in lokalni ravni ter za presojo vplivov planov, programov in projektov na krajino.

RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN HIPOTEZE

Zaradi številnih sprememb slovenske krajine ugotovitve študij iz 90. let niso več veljavne, razvoj novih metod za zajem in analizo podatkov pa je omogočil tudi boljše metodološke pristope, s katerimi lahko povečamo dostopnost in uporabnost rezultatov.

METODOLOGIJA

V prvem koraku smo pregledali tuje in domače vire ter opravili prostorske analize. Na podlagi teh so bila pripravljena izhodišča za posodobitev ter predlog pristopa in metod, ki temeljijo predvsem na nadgradnji kvalitativne ekspertne metode in terenskih ogledov z računalniško podprto tehnologijo za zbiranje in analizo podatkov. Po testiranju metode in predstavitvi strokovnemu panelu smo začeli sistematično popisovanje krajinskih enot, vnašanje v spletni obrazec in zarisovanje posodobljenih meja.

REZULTATI

Metodologija za posodobitev regionalizacije krajinskih tipov in izjemnih krajin z izvedbenimi protokoli in viri podatkov.

Posodobljena regionalizacija krajinskih tipov Slovenije z opredeljenimi cilji kakovosti krajin ter ovrednoteno nacionalno prepoznavnostjo prvin in vzorcev v podenoti. Osnovna enota popisa je krajinska podenota, za katero je opredeljen značaj, popisane so značilne krajinske prvine in vzorci ter procesi. Za vsako kombinacijo procesa in vzorca so napisane usmeritve za varstvo, načrtovanje in upravljanje krajine. Dodane so značilne fotografije ter označene pomembne točke opazovanja. Vsi rezultati bodo dostopni v

pregledovalniku, ki bo omogočal tudi prilagojene izpise in analize. Posodobljen nabor izjemnih krajin, za katere so bila posodobljena merila za določanje, na osnovi katerih so bile nekatere izjemne krajine črtane s seznama, nekaj novih je bilo dodanih. Posodobljene so bile tudi meje in opisi izjemnih krajin.

Klasifikacija, zajem in priprava podatkovnega sloja krajinskih prvin na območjih izjemnih krajin. Prostorski podatkovni sloji v vektorski obliki so primerni za vključitev v prostorski informacijski sistem.

Usmeritve za varstvo in razvoj v okviru instrumentov ključnih javnih politik na področju varstva, upravljanja in načrtovanja krajin, za prostorsko načrtovanje na lokalni in regionalni ravni, za presojo vplivov na krajino ter za oblikovanje ukrepov politik na področju kmetijstva, gozdarstva, varstva kulturne dediščine, ohranjanja narave in urejanja voda.

Usmeritve za opredeljevanje izjemnih krajin in območij prepoznavnosti na regionalni in lokalni ravni.

VODJA

Mojca Golobič, Biotehniška fakulteta UL

PROJEKTNA SKUPINA

Nadja Penko Seidl, Tadeja Ažman, Tadej Bevk, Tomaž Pipan, Manca Krošelj, Barbara Kostanjšek, Klara Breclj (Biotehniška fakulteta UL), Jelka Hudoklin, Irena Hočevar, Suzana Simič (ACER Prostorsko načrtovanje, projektiranje in varstvo okolja Novo mesto, d. o. o.), Žiga Kokalj, Adam Gabrič, Drago Kladnik (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti)

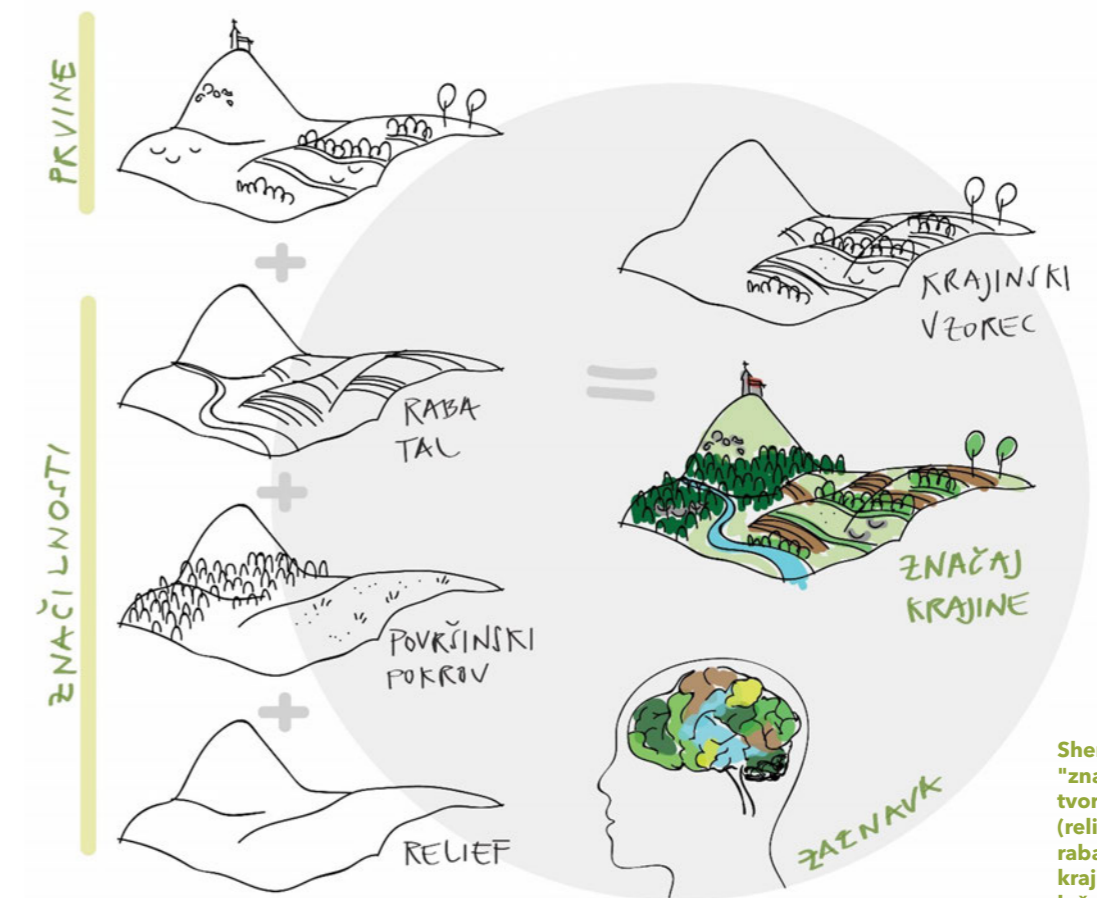
TRAJANJE PROJEKTA

oktober 2021–september 2024

FINANCER/NAROČNIK

ARIS, Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za kulturo

Izjemno krajino Strmica tvori manjše kraško polje s slikovito, ohranjeno strukturo in značilno ledvično obliko z jasnim gozdnim robom in obdelanim dnom polja (foto: Nadja Penko Seidl)

Shematski prikaz pojma "značaj krajine", ki ga tvorijo krajinske značilnosti (relief, površinski pokrov, raba) v kombinaciji s krajinskimi prvini skozi leče posameznikove zaznave (skica: Barbara Kostanjšek)

Na obrobju Šentjerneja raste poslovna cona, ki že dominira nad veduto kraja in se širi na okoliška polja (foto: Tadeja Ažman; ZGORAJ LEVO), na terenskih popisih odkrivamo tudi zanimive kombinacije krajinskih prvin, kot na Pohorju pri Arehu (foto: Barbara Kostanjšek; ZGORAJ DESNO), naboru izjemnih krajin smo po na novo zasnovanih merilih dodali tudi krajine, ki do zdaj vanje niso bile uvrščene, kot je na primer Velika Goba v Kumljanskem hribovju (foto: Nadja Penko Seidl; LEVO)

VREDNOTENJE EKOSISTEMSKIH STORITEV Z VKLJUČEVANJEM KRAJINSKIH PRVIN IN UPORABA V PROSTORSKEM NAČRTOVANJU NA PRIMERU RAZVOJA POSLOVNIH CON, DOKTORSKA DISERTACIJA

OZADJE PROJEKTA

Ekosistemske storitve kot snovno ali nesnovno dobro, ki izhaja iz ekosistemov in od katerih ima družba korist, se kot koncept dobro uveljavlja v znanstvenem diskurzu, ne pa tudi v aplikaciji v prostorskem načrtovanju. Za premostitev te vrzeli je disertacija osredinjena na krajinske prvine, najmanjše gradnike krajine, ki ji dajejo značaj, kot so: drevo, mejica, kozolec, potok. Krajinske prvine so sestavni del načrtovanega prostora ter odraz naravnega in človekovega delovanja v okolju, ne nazadnje pa so predmet določil v prostorskih aktih, s čimer disertacija poskuša vključiti koncept ekosistemskih storitev v prostorsko načrtovanje, natančneje kulturnih ekosistemskih storitev na primeru poseganja v krajino s poslovno cono.

NAMEN IN CILJI

Namen disertacije je opredeliti krajinske prvine, ki so pomembne za kulturne ekosistemske storitve (ES), ter raziskati povezave med prvinami in kulturnimi ES s pomočjo vrednostnih opredelitev splošne javnosti. Vrednoti se prispevek krajinskih prvin k zagotavljanju kulturnih ES v sklopu konteksta oziroma ekosistemov, v katerih se pojavljajo. Opredelitve javnosti o pomembnosti krajinskih prvin za kulturne ES so uporabljene kot vhodni podatek za matrično vrednotenje prispevka krajinskih prvin k specifičnim kulturnim ES, študija primera pa je preverila, kako se lahko tovrstno vrednotenje uporabi na primeru načrtovanja poslovnih con (PC). Glede na to je v disertaciji predlagan nabor krajinskih prvin, pomembnih za kulturne ES, in preučeno, h katerim kulturnim ES specifične prvine najbolj prispevajo. Ob tem je poudarjeno, katere kulturne ES prevladujejo ob zaznavi splošne javnosti in v katerih primerih krajinskih prvin.

RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN HIPOTEZE

H Σ : Krajinske prvine so pomembne za zagotavljanje kulturnih ekosistemskih storitev.

H1: Krajinske prvine prispevajo h kulturnim ES, ker so najmanjši gradniki krajine, ki jih opredeljuje in pogojuje kontekst naravnih danosti in človekovega delovanja.

H2: Krajinska prvina kot osnovni gradnik ekosistemov in krajine predstavlja ustrezno in opredeljivo strukturo za identifikacijo kulturnih ES.

H3: Vrednotenje kulturnih ES je na podlagi krajinskih prvin izvedljivo jasneje in podrobneje v smislu opredelitve posameznih kulturnih ES in prvin, ki jih zagotavljajo.

METODOLOGIJA

Raziskava je razdeljena na več metodoloških korakov zaradi dveh različnih tehnik zbiranja podatkov, in sicer 1) terenskega popisa z intervjuji in 2) spletne ankete. S terenskim preverjanjem in z intervjuji so opredeljeni

odnosi med posameznimi krajinskimi prvinami in kulturnimi ES kot izhodišče za pripravo spletne ankete. Rezultati ankete so služili kot kvantitativna podkrepitev ugotovitev s terena in so predstavljali vhodni podatek za numerično vrednotenje prispevka krajinskih prvin k določenim kulturnim ES. Pomembnost krajinskih prvin za zagotavljanje kulturnih ES je pregledana tudi na nivoju krajinskih vzorcev primerjajoč podatke s terenskih intervjujev in spletne ankete. Vrednostne opredelitve krajinskih prvin za kulturne ES so nato preverjene na študiji primera, preučeno je tudi vključevanje prvin v izvedbene prostorske akte na primeru širitve PC in priporočila, vezana na krajinske prvine.

REZULTATI

Rezultati nakazujejo, da je estetska vrednost prevladujoča kulturna ES v obeh pristopih zbiranja podatkov in vrednotenja. Glede na rezultate spletne ankete so drevesa in grmi, gozdne zaplate, tekoče in stoječe vode ter soteske najvišje in najpogosteje vrednotene kot pomembne za estetiko. Estetska vrednost kot najbolj izpostavljena kulturna ES v tej raziskavi je pričakovana, saj je vizualna zaznava krajine bistven pogoj za njeno vrednotenje. Druga najbolj izpostavljena kulturna ES je bila dediščina, glede na rezultate močno povezana z grajenimi prvinami in trajnimi nasadi (oljčniki, vinogradi in travniškimi sadovnjaki). Po številu odgovorov sta na tretjem mestu zdravje in dobro počutje, spet povezana s prvinami naravnega izvora (vodne prvine, soteske, drevesa). Glede na pogostost odgovorov je identiteta na četrtem mestu med preučevanimi storitvami.

Zanimiva in večplastna je bila ugotovitev, da je glede na rezultate korespondenčne analize identiteta skupna največjemu številu krajinskih prvin. Krajinske prvine z identitetno vrednostjo se pojavljajo na celotnem območju države, kadar so naravnega izvora (voda, soteske), medtem ko se grajene prvine pojavljajo izključno v eni ali dveh regijah in so zato prostorsko zelo specifične v svoji podobi in pojavnosti, vendar pa nekatere prvine, ki so zelo značilne le za posamezna območja oziroma krajinske regije v državi, glede na rezultate raziskave niso bile opredeljene kot pomembne za identiteto, ampak za dediščino.

Neobdelane površine in prvine, ki niso rezultat kultivacije in hkrati niso gozdne zaplate, potoki ali vidno privlačnejše prvine, je bilo udeleženi na terenu, v anketi in fokusni skupini težko vrednotiti. Kljub temu je v fokusni skupini prevladalo mnenje, da so na območju, predvidenem za PC, še prisotne naravno ohranjene krajinske prvine pomembni elementi družbenega dobrega in jih je prav zaradi tega še pomembneje ohraniti, ker predstavljajo ne samo estetsko privlačnih prvin, ki nudijo sprostitev (zlasti gozd in potok), ampak tudi vizualno in zvočno bariero, kar je dodana vrednost k preučevanem naboru storitev.

PROJEKTNNA SKUPINA

Barbara Kostanjšek (doktorandka), Mojca Golobič (mentorica)

TRAJANJE PROJEKTA

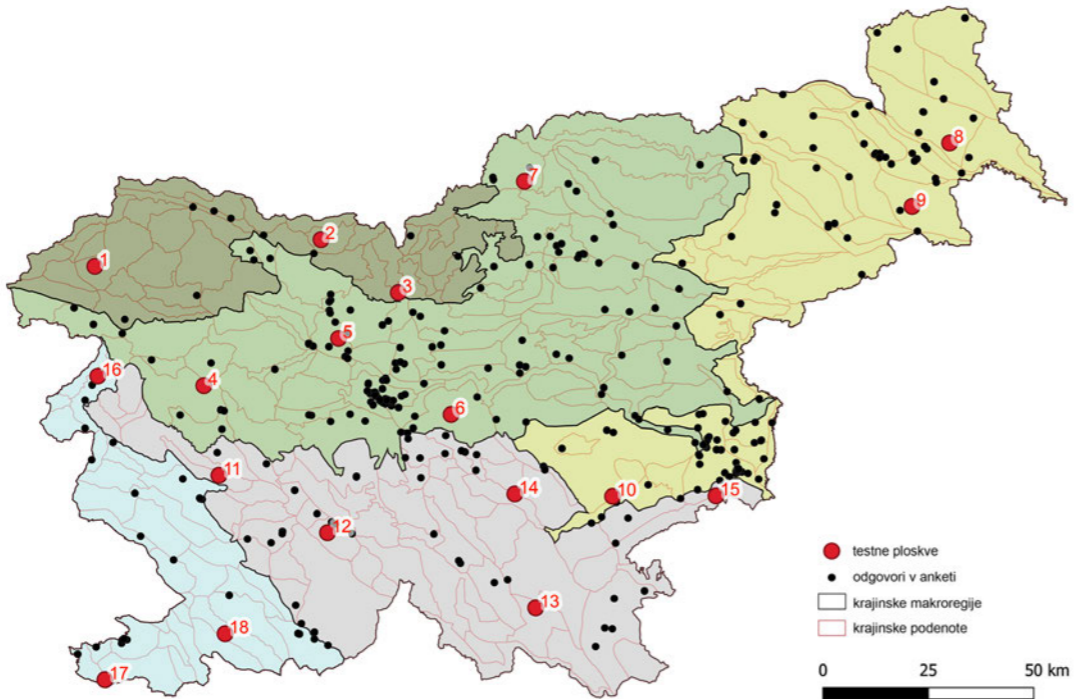
oktober 2018-junij 2024

FINANCER

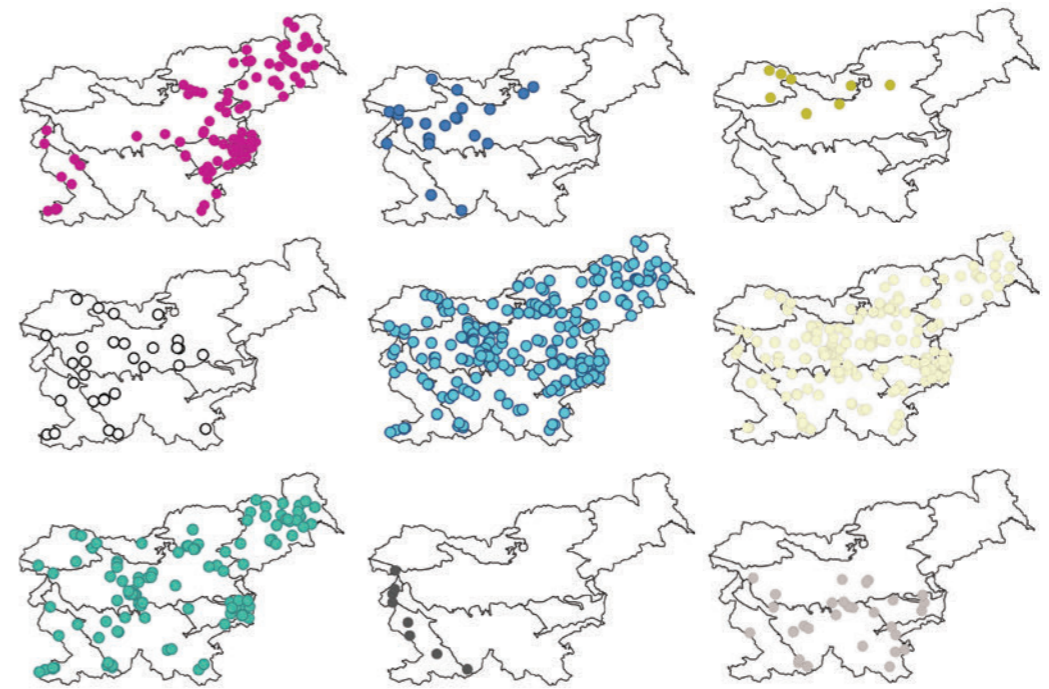
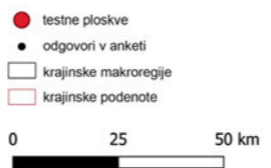
ARIS, Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Slovenije, program Mladi raziskovalci

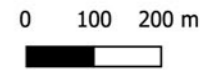
Primer vegetacijske, geomorfološke, vodne in grajene prvine (oljčnik, terase, lokalno zamočvirjenje, zidanica)

Lokacije terenskih popisov in intervjujev na 18 testnih ploskvah velikosti 1 x 1 km ter lokacije odgovorov anketiranih

Ponazoritev razporeditve krajinskih prvine, ki so pomembne za identiteto

Kartirane in vrednotene krajinske prvine na območju širitve poslovne cone v Vrbinji pri Krškem

IZBRANE OBJAVE

IZVIRNI ZNANSTVENI ČLANEK

FRAS, Zlatko, JUG, Borut, JAKŠE, Boštjan, KREFT, Samo, MIKEC, Nina, MALEK, Žiga, BAVEC, Martina, VOVK, Ana, FRELIH LARSEN, Ana, FIDLER MIS, Nataša. Slovenia's food-based dietary guidelines 2024: eating for health and the planet. *Foods*. 2024, vol. 13, iss. 19, art. 3026, str. 1-6. ISSN 2304-8158. <https://www.mdpi.com/2304-8158/13/19/3026>.

GROM, Janez Peter, LAVTIŽAR, Kristijan, PIPAN, Tomaž. Prepoznavnost grajenega prostora in metoda za ugotavljanje arhitekturno pogojene prostorske identitete – MAPPI = Legibility of built space and the method for determining architecturally conditioned spatial identity - MAPPI. *Igra ustvarjalnosti : teorija in praksa urejanja prostora*. 2023, št. 11, str. 22-30, ilustr. ISSN 2350-3637. <https://iu-cg.org/paper/2023/IU-CG.2023.11.022-030.pdf>, DOI: 0.15292/IU-CG.2023.11.022-030.

KLEPEJ, David, MAROT, Naja. Considering urban tourism in strategic spatial planning. *Annals of tourism research empirical insights*. 2024, vol. 5, iss. 2, art. 100136, 11 str. ISSN 2666-9579. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666957924000181>.

KOSTANJŠEK, Barbara, GOLOBIČ, Mojca. Cultural ecosystem services of landscape elements and their contribution to landscape identity : The case of Slovenia. *Ecological indicators : integrating monitoring, assessment and management*. 2023, vol. 157, art. 111224, 11 str., ilustr. ISSN 1470-160X. DOI: 10.1016/j.ecolind.2023.111224.

KROŠELJ, Manca, PIPAN, Tomaž, MAROT, Naja. Kako učinkovite so politike EU za prenavo razvrednotenih območij? : študija primera alpskih industrijskih krajin v malih in srednje velikih mestih = Are EU policies for brownfield redevelopment sufficient? : a case study of Alpine industrial landscapes in the context of small and medium-sized towns. *Urbani izziv*. [Tiskana izd.]. 2022, letn. 33, št. 1, str. 27-38, 93-104, ilustr. ISSN 0353-6483. <https://www.urbanizziv.si/Portals/urbanizziv/Clanki/2022/urbani-izziv-en-2022-33-01-03.pdf>, <https://www.urbanizziv.si/Portals/urbanizziv/Clanki/2022/urbani-izziv-2022-33-01-03.pdf>, DOI: 10.5379/urbani-izziv-en-2022-33-01-03, DOI: 10.5379/urbani-izziv-2022-33-01-03.

KURDIJA, Slavko, BEVK, Tadej. Podnebne spremembe in odnos javnosti do rabe obnovljivih virov energije. *Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja*. okt.-dec. 2023, letn. 60, št. 4, str. 691-716, 886, ilustr. ISSN 0040-3598. <https://www.fdv.uni-lj.si/docs/default-source/tip/podnebne-spremembe-in-odnos-javnosti-do-rabe-obnovljivih-virov-energije.pdf?sfvrsn=0>, DOI: 10.51936/tip.60.4.691.

MALEK, Žiga, ROMANCHUK, Zoriana, YASCHUN, Orysia, JONES, Gwyn, PETERSEN, Jan-Erik, FRITZ, Steffen, SEE, Linda. Improving the representation of cattle grazing patterns in the European Union. *Environmental research letters*. 2024, vol. 19, art. 114077, 14 str., ilustr. ISSN 1748-9326. <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1748-9326/ad858a/pdf>, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.1088/1748-9326/ad858a

MALEK, Žiga, SCHULZE, Katharina, BARTL, Hedwig, KEJA, Wim, PETERSEN, Jan-Erik, TIESKENS, Koen F., JONES, Gwyn, VERBURG, Peter H. Mapping livestock grazing in seminatural areas in the European Union and United Kingdom. *Landscape ecology*. 2024, vol. 39, art. 31, 26 str. ISSN 0921-2973. <https://doi.org/10.1007/s10980-024-01810-6>, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.1007/s10980-024-01810-6.

MAROT, Naja, KLEPEJ, David, OGRAJENŠEK, Irena. Are tourism strategies responsive to critical events? : coping with the COVID-19 pandemic in Slovenian urban destinations Ljubljana and Maribor. *Dela*. [Tiskana izd.]. 2022, [št.] 57, str. 113-136, graf. prikazi. ISSN 0354-0596. <https://journals.uni-lj.si/Dela/article/view/12287/10991>, DOI: 10.4312/dela.57.113-136.

MAROT, Naja, KOSTANJŠEK, Barbara, PENKO SEIDL, Nadja, HARFST, Jörn. Implementing the green infrastructure concept in practice : an example of the EU-strategy for Alpine Region. *Journal of environmental policy & planning*. 2024, vol. , no. , str. ISSN 1522-7200. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1523908X.2024.2383685>, DOI: 10.1080/1523908X.2024.2383685.

MORRISON, Shawnda A., JURAK, Gregor, STARC, Gregor, KOVAČ, Marjeta, GOLOBIČ, Mojca, PAVLETIČ, Poljanka, GABRIJELČIČ BLENKUŠ, Mojca, KOTNIK, Primož, MEH, Kaja, PRIMOŽIČ, Marko, SEMBER, Vedrana. Challenges of social change : the 2021 Republic of Slovenia report card on physical activity of children and adolescents : Shawnda A. Morrison ... [et al.]. *Journal of exercise science and fitness*. Oct. 2023, vol. 21, issue 4, str. 305-312, ilustr. ISSN 1728-869X. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1728869X23000345>, DOI: 10.1016/j.jesf.2023.06.003.

SCHMITZER, Valentina, MEDIČ, Aljaž, BORDON, Aleks, HUDINA, Metka, VEBERIČ, Robert, JAKOPIČ, Jerneja, ŠTAMPAR, Franci. Metabolite diversity in pulp segments, peel, leaves, and bark of a red-fleshed 'Baya Marisa' apple cultivar. *Agriculture*. 2023, vol. 13, iss. 8, art. 1564, 15 str. ISSN 2077-0472. <https://www.mdpi.com/2077-0472/13/8/1564>, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.3390/agriculture13081564.

SCHMITZER, Valentina, ŠTAMPAR, Franci, TURK, Anže, JAKOPIČ, Jerneja, HUDINA, Metka, VEBERIČ, Robert, SMRKE, Tina. Before or after planting? Mycorrhizal and bacterial biostimulants and extracts in intense strawberry (*Fragaria x ananassa* Duch.) production. *Horticulturae*. 2023, vol. 9, iss. 7, art. 769, 18 str., ilustr. ISSN 2311-7524. <https://www.mdpi.com/2311-7524/9/7/769>, Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL, DOI: 10.3390/horticulturae9070769.

STUBIČAR, Nina, MAROT, Naja. Kulturni turizem in lokalno prebivalstvo na primeru mestne destinacije Ljubljana. *Dela*. [Tiskana izd.]. 2022, [št.] 58, str. 77-98, graf. prikazi. ISSN 0354-0596. <https://journals.uni-lj.si/Dela/article/view/13141/11877>, DOI: 10.4312/dela.58.77-98.

VENIER-CAMBRON, Camille, HELM, Levi T., MALEK, Žiga, VERBURG, Peter H. Representing justice in global land-use scenarios can align biodiversity benefits with protection from land grabbing. *One earth*. 2024, vol., art.

str. ISSN 2590-3330. <https://doi.org/10.1016/j.oneear.2024.03.006>, DOI: [10.1016/j.oneear.2024.03.006](https://doi.org/10.1016/j.oneear.2024.03.006).

POGLAVJA V ZNANSTVENIH MONOGRAFIJAH

PIPAN, Tomaž, DEBEVEC, Maja, BEVK, Tadej, GOLOBIČ, Mojca.

Pogledi na regionalni energetski prehod: intervju z deležniki v dveh slovenskih regijah. V: NARED, Janez (ur.), POLAJNAR HORVAT, Katarina (ur.), GOLUŽA, Maruša (ur.). *Zeleni prehod na regionalni ravni*. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, 2023. Str. 13-26, ilustr. Regionalni razvoj, 9. ISBN 978-961-05-0766-6. ISSN 1855-5780. <https://omp.zrc-sazu.si/zalozba/catalog/view/2076/8528/2159>.

MAROT, Naja, STUBIČAR, Nina. Mestni turizem v 21. stoletju. V: MAROT, Naja (ur.), et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 21-56, 279-280, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

STUBIČAR, Nina. Mestna destinacija Ljubljana. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 59-95, 280-281, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

MAROT, Naja, STUBIČAR, Nina. Presoja učinkov na prostor kot pristop vrednotenja učinkov mestnega turizma. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 137-164, 283-284, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

KLEPEJ, David, STUBIČAR, Nina, MAROT, Naja. Prostorski vidiki razvoja in promocije mestnega turizma. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 167-195, 284-285, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

KLEPEJ, David, MAROT, Naja, KROŠELJ, Manca, OGRAJENŠEK, Irena. Upravljanje mestnega turizma. V: MAROT, Naja (ur.), et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 227-261, 287-288, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

MAROT, Naja, HORVAT, Uroš, KLEPEJ, David, KROŠELJ, Manca, OGRAJENŠEK, Irena, STUBIČAR, Nina, URŠIČ, Matjaž. Novemu mestnemu turizmu naproti. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. Str. 263-276, 288-289, ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8.

MAROT, Naja, STUBIČAR, Nina. Urban tourism in the 21st century. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 21-57, 271-272, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

STUBIČAR, Nina. Urban destination Ljubljana. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 59-95, 272-273, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

MAROT, Naja, STUBIČAR, Nina. Territorial impact assessment as approach to evaluate impacts of urban tourism. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 137-164, 275-276, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

KLEPEJ, David, STUBIČAR, Nina, MAROT, Naja. Spatial aspects of the development and promotion of urban tourism. V: MAROT, Naja (ur.) et al. *Urban*

tourism in Slovenia: characteristics and governance. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 167-195, 276-277, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

KLEPEJ, David, OGRAJENŠEK, Irena, KROŠELJ, Manca, MAROT, Naja. Territorial governance of urban tourism. V: MAROT, Naja (ur.), et al. *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 227-254, 279-280, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

MAROT, Naja, HORVAT, Uroš, KLEPEJ, David, KROŠELJ, Manca, OGRAJENŠEK, Irena, STUBIČAR, Nina, URŠIČ, Matjaž. Towards new urban tourism. V: MAROT, Naja (ur.), et al. *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. Str. 257-269, 280-281, ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0

UREDNIŠTVO

Urbani izziv. GOLOBIČ, Mojca (član uredniškega odbora 2004-). [Tiskana izd.]. Ljubljana: Urbanistični inštitut Republike Slovenije, 1989-. ISSN 0353-6483

Environmental management. MALEK, Žiga (član uredniškega odbora 2020-). New York: Springer-Verlag. ISSN 0364-152X.

npj sustainable agriculture. MALEK, Žiga (član uredniškega odbora 2023-). [London: Nature Portfolio]. ISSN 2731-9202. <https://www.nature.com/npjustainableagric/>.

KOSTANJŠEK, Barbara, MAROT, Naja, STUBIČAR, Nina, BARTOL, Blanka, LUPŠE, Ines (urednice). *Priročnik za presojo učinkov na prostor v čezmejnem prostoru*. Ljubljana: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev, 2023. 69 str., ilustr. ISBN 978-961-6276-60-3.

BEVK, Tadej, GOLOBIČ, Mojca (urednika). *Scales of change: conference proceedings: commemorating 50 years of Landscape Architecture study programme at University of Ljubljana: [ECLAS 2022, University of Ljubljana, 12.-14. 9. 2022]*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2023. 371 str., ilustr. ISBN 978-961-6379-80-9.

MAROT, Naja, URŠIČ, Matjaž (urednika). *Mestni turizem v Sloveniji: značilnosti in upravljanje*. Ljubljana: Biotehniška fakulteta, 2022. 307 str., ilustr. ISBN 978-961-6379-61-8. https://www.bf.uni-lj.si/mma/MESTUR_knjiga_KON_NA_digitalna_verzija.pdf/2022071513510556/?m=1657885866.

BEVK, Tadej (urednik). *Scales of change: book of abstracts: commemorating 50 years of Landscape Architecture study programme at University of Ljubljana: ECLAS 2022, University of Ljubljana, conference.eclas.org, 12.-14. 9. 2022*. Electronic version. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022.

MAROT, Naja, URŠIČ, Matjaž (urednika). *Urban tourism in Slovenia: characteristics and governance*. Ljubljana: Biotechnical Faculty, 2022. 299 str., ilustr. ISBN 978-961-6379-70-0.

Preostale objave so na SICRIS-ovi spletni strani programske skupine Urejanje krajine kot bivalnega okolja.

5

ECLAS 2022

Septembra 2022 je v Ljubljani potekala mednarodna konferenca Evropskega sveta šol krajinske arhitekture ECLAS z naslovom Scales of Change (Merilo sprememb). Z njo smo na Oddelku za krajinsko arhitekturo med drugim zaznamovali 75-letnico Biotehniške fakultete ter 50-letnico študija krajinske arhitekture in organizacije mednarodno odmevne konference o krajinskem planiranju, ki sta jo profesorja Dušan Ogrin in Janez Marušič organizirala v Ljubljani. Na konferenci je poleg treh plenarnih predavateljev: prof. dr. Lučke Kajfež Bogataj, prof. dr. Carla Steinitza in prof. dr. Martina Prominskega s predstavitvami ali posterji sodelovalo 145 prispevkov.

Udeleženci so osrednjo temo konference obravnavali v petih tematskih sklopih: Pogled na razvoj krajinske arhitekture, Odnos med oblikovanjem in načrtovanjem, Poučevanje za načrtovanje v različnih merilih, Pomen konteksta za študij in prakso krajinske arhitekture in Onkraj stroke - interdisciplinarni pogled. Uvodni dogodek konference je bil doktorski kolokvij na temo »raziskovanje z oblikovanjem («Research by design»), sklepni pa okrogla miza, na kateri so glavni govorniki in predsedujoči sej razpravljali o glavnih temah, ki so bile izpostavljene med konferenco; in opredelili ključna vprašanja za »prihodnjih 50 let« poučevanja in prakse krajinske arhitekture. Številni udeleženci konference so se udeležili tudi ekskurzije proti Krasu in Obali.

Po dveh zaporednih on-line konferencah je ta večinoma potekala na lokaciji. Organizacija hibridnega dogodka je bila vsekakor izziv, vendar verjamemo, da nam je s pomočjo ECLAS pri organizaciji konference in s prispevki vseh udeležencem uspelo ponuditi zanimivo in navdihujočo konferenco.

Po konferenci je izšel zbornik, v katerem je 35 izbranih in recenziranih prispevkov iz vseh petih sklopov, ki so jih avtorji razširili in priredili za objavo. Zbornik sta uredila Tadej Bevk in Mojca Golobič, ki je prispevala tudi uvodno besedo.

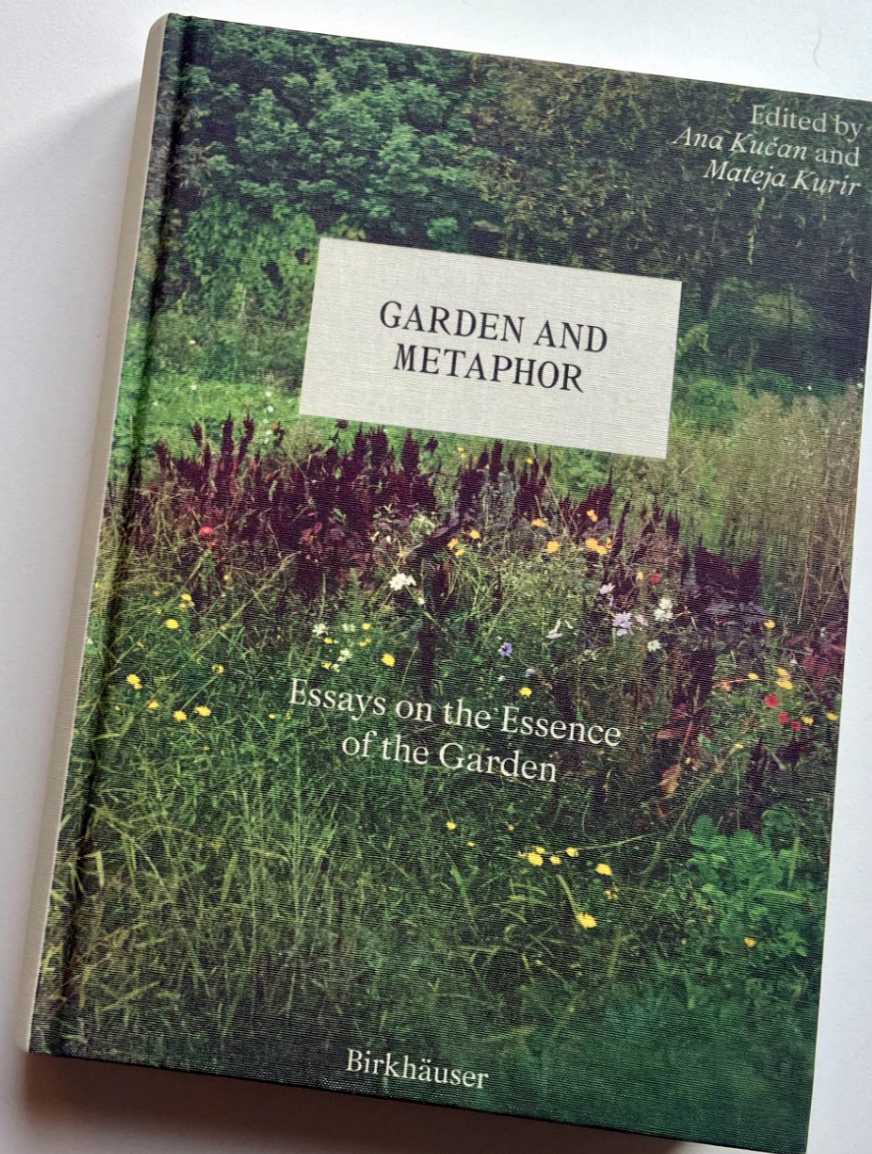

GARDEN AND METAPHOR: ESSAYS ON THE ESSENCE OF THE GARDEN

Pri založbi Birkhäuser je oktobra 2023 izšel osvežen, preurejen in likovno predrugačen angleški prevod knjige Vrt in prispodoba (BF, MAO: 2021) z naslovom Garden and Metaphor: Essays on the Essence of the Garden. Monografija, ki združuje 33 prispevkov, je v razširjeni in ilustrirani izdaji zdaj dostopna tudi mednarodni strokovni in drugi zainteresirani javnosti. Besedila, ki reflektirajo pomen in metaforičnost vrta, pri čemer kritično raziskujejo sodobne koncepte (pre)oblikovanja narave, so v angleški izdaji bogato opremljena s fotografijami primerov vrtov in vrtnarskih praks, spremlja pa jih tudi pet fotografskih esejev nemške fotografinje Anne Schwalbe.

Knjiga prinaša poglede na vrt, ki segajo onkraj njegove samoumevnosti. Misleci, ustvarjalci in strokovnjaki z različnih področij razkrivajo pomensko večplastnost vrta in postavljajo vrt - z njim pa tudi krajinsko arhitekturo in prostorsko načrtovanje - v aktualne družbene kontekste. Knjiga predstavi tudi Dušana Ogrina (1929-2019), mednarodno priznanega krajinskega arhitekta, profesorja in ustanovitelja študija krajinske arhitekture na Univerzi v Ljubljani, ki mu je posvečena.

Knjiga je bila na pogovornih večerih predstavljena v Ljubljani (z Milošem Koscem in Urško Škerl), Špetru Slovenov (s kolektivom Robida), Trstu (z Massimilianom Schiozziem), na Dunaju (z Lilli Lička) in v Berlinu (z Anne Schwalbe in Martinom Reinom - Canom) in je leta 2024 prejela Plečnikovo medaljo za publicistiko.

PRENOVA KRAJINSKE SKULPTURE SOLSTICIJ

Krajinska skulptura postavljena leta 1983.

»Kip štirih letnih časov« imenovan »Solsticij« je delo Marka Pogačnika, Unescovega umetnika za mir.

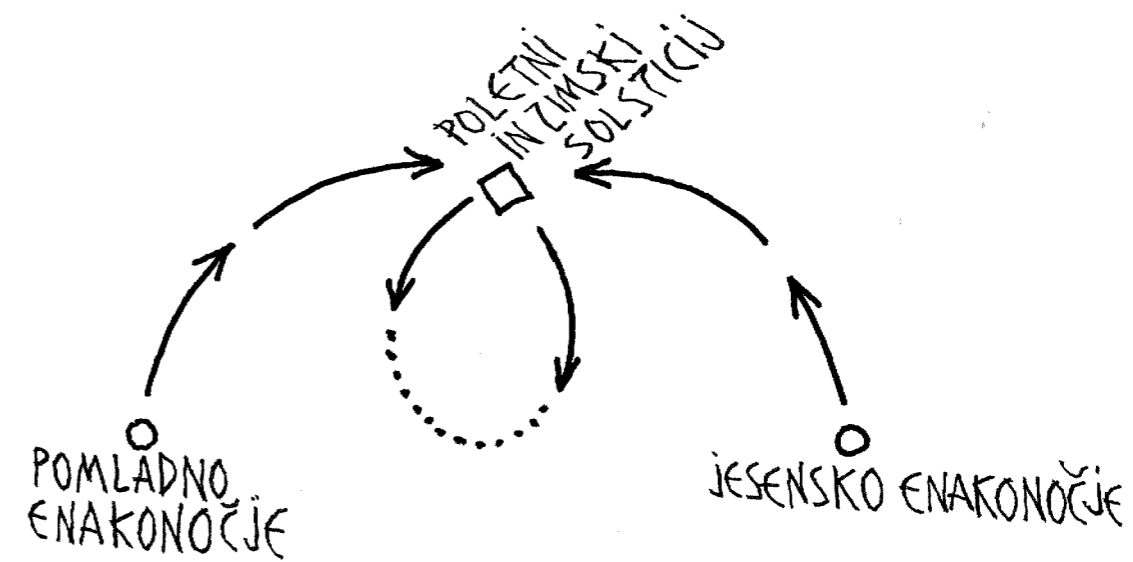
Prvotno je bil kip po počelu reciklaže narejen iz 100 odslužanih železniških pragov. S sredstvi Biotehniške fakultete je bil leta 2024 večinoma obnovljen z biološko prepojenimi hrastovimi pragovi.

Drevo na sredini je zraslo samo od sebe kot dar Gaje, boginje Zemlje.

Skulptura vabi, da vstopite in se sprehodite skozi krog leta s posebnim poudarkom na poletnem in zimskem sončevem obratu - solsticiju.

Na navpičnih drogovih so znamenja punktirana v bakru. Pripovedujejo zgodbo o nastanku življenja na Zemlji. Na začetku so geometrični vzorci kot simbol atomskih sil. Sledijo Štirje elementi (voda, ogenj, zemlja, zrak) kot gradniki življenjskih tokov. Sledijo rastline kot prvo utelešenje življenja. Sledijo žuželke in mali predstavniki živalskega sveta. Naslednji si ti, sprehajalka ali sprehajalec skozi obrat leta.

Marko Pogačnik

VELEBLAGOVNICA
IDEJ NOVO 1. NADSTROPJE

PROSTORSKE VIZIJE IDRIJE
 ŠTUDENTOV FAKULTETE ZA ARHITEKTURO IN
 BIOTEHNIŠKE FAKULTETE, ODDELEK ZA
 KRAJINSKO ARHITEKTURO
 UNIVERZE V LJUBLJANI

POSEBNA PONUDBA*

*PONUDBA VELJA OD 16. 6. DO 30. 6. 2023

BF

UNIVERZA V LJUBLJANI
Biotehniška fakulteta